

Att skriva,
att kunna forma tankar i skrift, som kunna meddelas till andra människor, som kanske bo i en annan världsdel, att kunna förmedla underrättelser till generationer, som inte se dagens ljus förr än seklar efter sedan skrivaren är död, det är inspirerande tankar.

Sedan Karin och jag sålt St. Roo, vår arbetsplats och inspirationskälla sedan 1933, till Göran och Gun, är tiden inne att ta en överblick över livet.

Jag föddes på den gamla kära gården den 27 mars 1905. som första barn till Emil och Natalia Karlsson. Mors svåra förlösning ägde rum i den lilla kammaren mellan "kontoret" och "röda rummet" i "gamla manbyggnaden", den flygel som ägarna till Roo fått ta i anspråk sedan den egenliga manbyggnaden brunnit ned 1884.

Då den utexaminerade barnmorskan i Lidköping var upptagen på annat håll återstod endast att kalla på "jordemor" från Mellby. Mor talade om att hennes vita förkläde såg solkigt ut! "Men det är så sant som det står", sa mor: "När en kvinna föder barn, har hon vedermöda, men när barnet är fött kommer hon ej sin vedermöda ihåg."

Mor och barn klarade perser och midfastosöndag bars gossen Carl-August fram till dopet, som förrättades i hemmet av prosten August Lundgren. Namnet var lånat till sin första del från farfar, Carl Pettersson vid Linnebjörke sågartorp i Dädesjö socken och till sin andra del från morfar, August Larsson, Stommen, Söne.

Namnet August hade förlorat en god del av sin goda klang sen August den Starkes dagar. Pigan Lina Granat brukade säga: "Är du snäll får du heta Carl-August, men är du stygg blir det bara August". Mor tröstade mig emellertid med, att om jag kunde sköta mig lika bra som hennes far, kyrkovärden, landstingsmannen och nämndemannen August Larsson på Stommen, då gick det gott an att bära namnet August.

Beträffande mitt liv före skolåldern kan antecknas att "mostrarna" i Söne beklagade "Tali", som fått en så ostyrig pöjke. Björkriset, som ansågs oundvikligt vid barnuppfostran, satt ständigt i beredskap i kakelugnsvrån i fars och mors sängkammare. Ägan utövades dock, med två undantag, alltid av min morbror, Albert Larsson. Han hade fått Roo på arrende av sin far år 1902. August Larsson hade förvärvat gården samma år av Axel Klefbeck, som gav upp försöket att ekonomisera Roo efter sju år. Morbror Albert blev änkan efter ett kort äktenskap, och sedan mor och far lämnat sitt första försök som lantbrukare på Örne gård i Dalsland skänkte August och Johanna Roo till barnen Albert och Natalia.

Avsaknad av egen familjelycka bidrog väl till morbror Alberts intresse för systemen och svågerns familj. Fader Emil, som var en mycket fridsam natur, fann sig för fridens skull i att riset omhänderhades av svåger Albert. Tjänstefolket uppfattade också snart, vem det var som utövade den dömande och verkställande makten i uppfostringsmål. När man hoppade över skaklarna hotades man därför i regel med morbror.

Förutom riset förmörkades livet till en tid av en maträtt, ölost. I uppfostran ingick att man utan knot skulle äta vad som bjöds. Ville jag inte äta den framsatta ölosten skulle jag ingen mat ha. Jag gjorde ett förtvivlat försök att få ned anrättningen, men när den strax kom tillbaka och ringlade utför den blå haklappen med de röda kantbanden, förklarade mor, att det syns ju att hans mage inte tål ölost. Jag blev befriad i fortsättningen.

Det är inte lätt att avgöra ,vilket som är det första säkra barndomsminnet. Man tar nog ofta miste på vad som berättats från tidigaste år,och vad som man verkligen har eget minne av. Så är det nog med händelsen den 8/12 1907. Det är nog mors berättelse,som lever i minnet. Morbror Albert hade rest till Väla kyrka. När han kom hem möttes han av mig som rapporterade:"Kungen är död i telegram i Stockholms stad!" Jag hade varit med far och hissat flaggan på halv stång. Morbror Albert blev därför orolig att något dödsfall inträffat inom familjen,innan han nåddes av mitt lugnande meddelande. Flaggstången var placerad NO om ruinen av den manbyggnad,som nedbrann 1884 och som först 1913-1914 efterträdades av en ny på samma grundmurar.

Jag tycks tidigt försökt vara karlaktig. Sålunda älskade jag att uppträda i min morbrors avlagda västar. Kunde jag inte imponera på lekkamraterna i positiv anda,blev det i stället förvisningar av groteskaste slag. T.ex. när jag fick hela pojklaget att fly med en rysning,när jag förföljde dem med en stor död råtta vars svans jag höll fast mellan tänderna!

En annan gång tänkte jag emellertid ingjuta litet moral både i mig själv och lekkamraterna för då inbjöd jag till en predikan på vedbacken. Jag tog plats mellan den flerstammiga lindens som ännu står kvar,och där tidigare pojkgenerationer tydligen ordnat en balkong uppe i kronan. Jag predikade på en stund men snart fann väl församlingen utläggningen ointressant,så de försökte själva bidra till underhållningen. Ragnar Spjut klättrade upp i trädet och uppmanade mig placera min lilla tyghatt på ett bestämt ställe under hans sittplats. Han fällde sen ner byxorna och lyckades placera sin avföring i "prästens" hatt. Efteråt blev man emellertid betänksam:"Va sa Larsson säja om han får reda påt?" Kvickt iväg till trädgårdsdammen där hatten sköljdes. Nödtorftigt urvriden placerades den åter på "prästens" huvud.

Ja,det äventyret kom väl aldrig till de gamlas kännedom,men när fru Karolina Bagge kom på besök fick mor extra besvär med den ostyrige gossen. Fru Bagge ville se på korna i lagårn,som de båda nya ägarna utvidgat med ett tiotal båsplatser genom att flytta ut en körvandring för tröskverket till ett nyuppfört hus utanför ladan. Iförd nya,rena kläder följde jag sällskapet hack i häl . Rätt som det var slant jag ner i gödselrännan och mor fick ta hand om en göseldrypande telning.

Vid den här tiden hade man gäss på Roo. Gässen och jag voro inga vänner. En gång då jag besökt dasset i kalvhagen mellan gamla manbyggnaden och ladugården och var på väg in till mamma för att få byxlämmen uppknäppt,anföll den arga gåsen Jag flydde under ropen "ätta, ätta!" Men jag beslöt hämnas och en dag slog jag ihjäl en gässling med en piska.

Piskor var jag mycket förtjust i. Ridande på den s.k. brasपालlen lät jag piskan vina över den tilltänkta springaren. Ritt på käpphästar i den gamla trädgården var en lek,som jag ibland bedrev ensam. "Hästarna" stallades sen in i det gamla uthuset vid trädgårdsbyggnaden där trädgårdsmästare Sandin en gång under "Baggens tid" haft sin torghäst.

I trädgårdsbyggnaden övernattade ibland morbror Albert under sommarmånaderna. I det lilla köket på nordsidan bodde änkan "Ko-Maja". Hennes gubbe hade i livstiden varit ladugårdskarll på Roo. Olga Westerberg-Magnusson,som räknade släktskap på min mormors sida,gästade ibland Roo. Vid ett sådant tillfälle besökte hon Maja,men jag skulle inte få följa med in utan stanna utanför. Jag gick emellertid in i morbrors rum och ropade genom väggen:" Får jag inte komma in,slår jag sönder morbrors pötta!"

Vid ett långt senare besök av Sixten Bagge med fru fick Maja också påhälsning. Hon utlät sig: "Nå, finns det nåt bättre folk här i trakten, som harrskapet kan hälsa på?" Varje nyår hälsade hon onkel Albert med "Gött nytt år nu Larsson! Löt, se att han blit gefter i år!"

Majas stora intresse var att studera dödsannonser i Westgöta-Posten. När hon kände slutet närma sig kommenderade hon husbondfolket: "När jag dör, så ä de då, att i setter in dödsannons och inte glömmar åvet, som i gjorde när Anna Henriks-son do!"

Maja utnyttjade en gång min arbetskraft på ett så finurligt sätt, att jag var riktigt tillfredsställd med min prestation. Hon hade köpt en halv famn björkved och var bekymrad över hur hon skulle få in den i sin vedbod. Hon började så försiktigt: "Tänk om Carl-August vore så stark, att han kunde hjälpa mig in med veden. Då skulle han få 5 öre." Det var pengar att tjäna och jag anmälde mig för arbetet. Jag slet och staplade och Maja skröt över mina prestationer. Äntligen försvann det sista trädet under taket i vedboden, och jag var inte litet stolt över min första arbetsförtjänst.

En kvinna, som betydde en hel del för min självtillit var Alma Zetterman. Jag följde med henne, när hon tapetserade i den stuga, som senare kallades "Stallarns". Hon förklarade, att jag nog inte var så dålig som mitt rykte, bara man tog mig på rätt sätt. Det omdömet gjorde gott.

Mor brukade säga att "när det kommer främmande är du värre än i vardagslag". Jag tror, att det berodde på en viss blyghet, som jag försökte övervinna genom att visa mig tuff, ett ord som inte var uppfunnet då. Ex. En dag kommer "Tali och Sandra" på besök, lärarinnor från Påvelunds skola utanför Göteborg och avlägsna släktingar till mor och morbror. Jag tyckte stämningen blev olidligt högtidlig, så jag visade min sämsta sida genom att säga: "Jag ska gå till lagårn och hämta en mökekärra och köra ut er!" Trots en sådan oförskämhet överraskade tanterna mina föräldrar nästa jul med en förstoring av mig från ett gruppkort, där jag och mina systrar är placerade framför Simon Anders kamera. Kortet hänger sedan 1914 i södra förmakshörnet.

Ett annat ex. på denna tuffhet: Ett par kommunalmän infann sig en dag i ett ärende till morbror Albert, som var kommunalordförande vid den tiden. Han var inte inne just då, så mor bjöd dem sitta in och vänta. När hon efter en stund kommer tillbaka, får hon se mig utöva värdskapet genom att bjuda gästerna på cigarrer.

Ett barndomsminne, som jag upplevt med förklarad tydlighet är följande: Cenen är på gräsmatta utanför vårt hus, där värmecentralen nu ligger. Mamma hade tagit ut en av flickorna i det fina försommarvädret. Jag tror, att det var Anna, som var född den 18/7 1908, möjligen Märta, f. den 9/5 1907. På gången förbi källardörrarna kommer far. Mor säger: "Kom ska du se Anna har lärt sig gå". Mamma och pappa sätter sig nu på huk med några meters avstånd och håller ut armarna. Mellan dem står den lilla tösen, som uppmuntras att ta de första djärva stegen. Jag har aldrig sett en sådan lycka samtidigt utstråla från mina föräldrar, som i det ögonblicket. Jag upplevde det som en uppenbarelse. Jag tyckte med ens, att hela naturen blev vackrare. Gräset lyste friskare grönt, solen strålade varmare och naturen liksom höll andan ett ögonblick.

Livräddning.

En dramatisk händelse utspelades en höstdag i havrebärgningen. Småflickorna hade roat sig med att baka lerkakor. Efter slutad bakning beslöt de sig för att gå ut på bryggan vid bränneridammen och tvätta av händerna.

Det finns ingen, som har sett hur händelserna utspelades här. Jungfrun Tyra, dotter till gårdens jägare, "Johan Skara", var sysselsatt med skurning av köksgolvet. Hon hade endast obetydligt kvar av arbetet och övervägde om hon skulle byta skurvatten eller inte. Lyckligtvis beslöt hon sig för byte.

När hon kom ner på bryggan låg Märta och flöt intill bryggan, så att hon kunde gripa henne direkt. Anna hade paddlat ut en bit från bryggan, så Tyra måste springa efter en räfsa för att kunna fånga in henne. Båda visade inga livstecken. Ingen på gården hade något begrepp om hur konstgjord andning skulle utföras. Mor kom till städes och hon och Tyra hjälptes åt att försöka töma töserna på vatten. Under tiden som man rullade dem på en gräsmatta fick jag uppdrag, att kalla på far och morbror, som voro med i arbetslaget på Kvarngärdet. Kommen nedanför vedbacken ropade jag åt dem: "Kom fram, tösera har ramlat i dammen!"

När far och morbror kommo fram, hade Anna börjat visa livstecken. Märta däremot verkade fullständigt livlös. Jag var särskilt fästad vid Märta, och i min förtvivlan föll jag på knä bakom kommoden i sängkammaren och kämpade med Gud om hennes räddning. Far ringde upp läkare och begärde råd, hur man skulle handla. Under tiden rullade man Märta på golvet och slutligen återvände även hon till livet. Så småningom började flickorna kräkas dammvatten och dagen efter återgick livet till det normala.

Telefonen.

Det förtjänar antecknas, att Siggetorp och Roo voro de första gårdarna i trakten, som hade telefon. Genomgående enkeltrådig ledning med A- och B-nummer utgående från Lidköpings första telefonstation, som var inrymd i gamla rådhuset. En kopparplåt var nedgrävd i dammkanten på Roo för att säkra god jordledning. Redan före mina anförvinters tillträde till gården hade Roo fått egen telefonförbindelse med en upprättad växelstation i Lovene. Även denna telefonledning var enkeltrådig. Slutligen, 1911, anslöts Roo till Örslösa telefonväxel med tvåtrådigt system. Arbetsledaren från telegrafverket hette Takman. Den äldsta telefonapparaten utgjordes enligt uppgift av en taltratt, som stack ut från väggen och en separat hörlur.

Under första tiden mina föräldrar bodde på Roo, berättas att en skeppsbruten besättning kom vandrande från Söne och begärde få låna telefonen för ett meddelande till rederiet i Göteborg, att skutan gått på grund vid Hindens Rev.

Förbindelsen över Örslösa innebar, att man direkt kunde kopplas till abonnenterna i Söne, som vid denna tid saknade egen växel. Detta uppskattades livligt och samtalen med Stommen voro dagliga. Albert L. utlät sig vid premiären: "Ja, Per, nu är det ju nästan som om vi bodde vägg om vägg. Kunde du nu bara bjuda mig på en pris snus, så vore det ju förträffligt."

En gång då min morbror var inbegripen i ett telefonsamtal och jungfrun Elvira Spjut eldade med ris i en öppen spis strax intill, fick han se hur hennes hår fattade eld. Han slängde telefonluren och släckte elden innan Elvira blev hårlös.

Anders Pettersson
(Stallpetters Anders)

Vid tiden omkring 1910 dröjde sig ännu en hel del kvar av den gamla tiden. När jag som liten parvel fick sitta bredvid den gamle kusken och trotjänaren Anders Pettersson, då han utförde vissa småtransporter med en häst och fjädervagn, kunde nog cenen lika väl ha utspelats på 1700-talet.

Anders hade i yngre dar lärt patron Bagges barn att hantera tömmar och piska, att splitsa tågvirke och fläta tagel-snärtar. Nu gick han in för att lära mig vägvett.

Jag lyfte artigt på mössan åt folk, som vi mötte enligt mammas förmaning. Anders instruerade: "När vi kommer ut på vägen behöver han inte hälsa på andra än han känner." De gamla tjänarna på gården hyste så stor respekt för husbondfolket, att även småttingarna i familjen tilltalades med han eller ho i st.f. med du. Nu mötte vi en hästskjuts från Öråsen med sonen på gården vid tömmarna. Anders: "Se håvvert han holler i tömma å seter å höter me piska i vänster näve!"

Anders gick i yngre dar under namnet Stallpetters Anders. Fadern, Stallpetter, flyttade in till Roo under Bernt Johan Silverskölds tid. Han kom närmast från Orrevalla. Redan som 4-åring fick Anders börja vakta får. Han uppgav ett tidigt barndomsminne. Det var midsommarafton och folket hade sett ut ett riktigt mastträ att resa som midsommarstång. Silversköld skulle ha sagt: "Kan ni resa den stängen? Lika snart tror jag, att jag skulle kunna äta upp den." Stängen restes och en munvig vallpojke närmade sig Silversköld med orden: "Nu står stänga där. De har i allt å sagga på far!"

Anders mindes när ägareskiftet ägde rum 1844. "Bohuslänninga kom körande med sina kärror." Det var Sven Wilhelm Bagge, som förvärvat gården av Bernt Johan Silverskölds konkursbo vid offentlig auktion den 26 nov 1844.

Anders led troligen av sviter efter barnförlamning. På äldre dagar kunde han endast förflytta sig med hjälp av två käppar. Till följd av lång och trogen tjänst hos Sven Wilhelm och Wiktor Leopold Bagge tilldelades han Patriotiska Sällskapets medalj. Den söndag då medaljen utdelades i Mellby kyrka vandrade gymnasisten Albert Bagge fågelvägen från Skara till Mellby för att få vara med om högtidligheten. Dessutom sörjde familjen Bagge för Anders genom att inrycka i köpekontrakt, att Anders till döddagar skulle ha sin försörjning å gården, vilket också respekterades av följande ägare till Roo.

Ända in på 20-talet skötte Anders inringningen med vällingklockan. Utringningarna sköttes av gårdens rättare.
Sven Wilhelm Bagge.

Genom Anders Pettersson och även andra källor har jag fått en rätt god bild av S.W. Bagge. Det berättas, att då Edward Nonnen började sin bana som jordbruksreformator på Degeberg, fick han det rådet av traktens godsägare, att satsa på brännvinsbränning. Det ansågs vara det säkraste sättet att finansiera ett lantbruk. Gentlemannen Edward Nonnen svarade, att han tänkte inte köpa sin framgång på medmänniskors olycka.

Troligen fanns ett bränneri på Roo redan under Silverschiölds tid. Potatiskällarna under gamla manbyggnaden är väl fortfarande ett minne från sprittillverkningens tid.

Det har berättats mig, att Sven Wilhelm var nykterhetsvän. Då han låste upp bränneribyggnaden om morgnarna kom barnen på gården springande och ropade: "Får vi en skvätt far!" Svaret blev: "Drick kallt vatten mitt barn!" Bränneriet låg norr om bränneridammen och vid nuvarande björkdunge fanns ett gödstall för oxar, som utfordrades med mäsik. Vid dammrensning under början på 40-talet anträffade vi en koppartratt, som troligen varit "fylletratt". Vid framdragning av vattenledning råkade vi på pumpstocken från bränneridammen till det för länge sedan försvunna bränneriet.

Sven Wilhelms olycka blev, att han ställde sina juridiska kunskaper till tjänst för en bonde i Karaby, som blivit skinnad av traktens störste skojare, gästgivaren, procentaren och falskspelaren Eriksson i Täng. Bonden vann målet, men Ersen lovade, att han skulle "sve baggetaskerna".

Natten mellan den 26 och 27 maj 1857 nedbrann den gamla 1700-tals manbyggnaden på Roo. Man var övertygad om att det var "Ersens" hämnd men trots långvariga förhör, det sägs delvis pinliga, lyckades man ej pressa fram någon bekännelse. Åter på fri fot uppges det, att Ersen köpte upp alla reverser med Sven Wilhelms namnteskning, som han kunde komma åt. Reverserna sades upp samtidigt och Bagge hotades med utmätning. Länsmannen hade varit ute dagen före förrättningen och förseglat dörrarna till stall och fähus för att inget skulle undandragas. På kvällen fick man emellertid ut en häst genom dörren till gödselstacken och Sven Wilhelm reste till sonen Wiktor Leopold, som vid denna tid var spannmålshandlande i Töreboda. Överenskommelse träffades om gårdens försäljning till sonen varigenom likvida medel räddade Sven Wilhelm från utmätning, evet. gäldstuga. Han hyrade sedan bostad i en flygelbyggnad på Glastorp och avhämtade mjölk, bröd och sill m.m. från sonen på Roo. Fru Louise Bagge f. Olsson, från Åsens gård vid Ljungskile, vårdades å Roo till sin död. Gravsten och donationsgrav för Sven Wilhelm Bagge finnes å Örslösa kyrkogård. Den stora kristallkronan i kyrkan är en gåva från makarna Bagge, skänkt i samband med två av sönerns konfirmation. Baggaska fonden till fattiga mellbybarns utspisning och beklädning är ett minne från denne säkert godhjärtade patron.

Wiktor Leopold Bagge.

Traditionen från Wiktor Leopolds tid var livskraftig i min barndom. Omdömena växlade. Man erkände hans duglighet som jordbrukare och tekniska kunnande, men hade inga höga tankar om hans moral. Eldsvådor, som vid skilda tillfällen ödelade kvarn, ladugård, smedja och boningshus föranledde, att han vid tingsrätten i Örslösa måste avlägga s.k. värgemålsed för att utfå försäkringsbeloppen. Torparna ansågo sig orättvist behandlade. Dessutom fingo de nog uppfostra en del barn, som husbonden och inte de själva avlat.

I fråga om jordbrukets byggnader och tekniska anordningar var han före sin tid. De byggnader, som han uppförde efter ladugårdsbranden 1880, voro för sin tid föredömliga. I st. f. tidigare använd körbro på skullen konstruerade han en dressinhiss, som väckte stor uppmärksamhet. "Baggen var nog en sickenin, men när han hittade på den där snurrebussen, var han inte så dum" uppges veterinär Zettersten i Hjo ha sagt.

Baggehissen blev efterfrågad och en tid var två man sysselsatta i smedjan på Roo med smide för hissar, som levererades vida omkring, bl. a. till Alnarp i Skåne, Russelbacka, Storeberg, Tådene m. fl. gårdar. Den fick omkring 1910 ge vika för en modernare konstruktion, den s. k. bronshissen, konstruerad av godsägare Andersson, Bronäs, f. f. till Bromarker. Teknisk fulländning vann den sedan fabriken Odin övertagit tillverkningen.

Anders Pettersson, kusken, var tydligen Wiktor Leopolds trogne tjänare i vått och torrt. Långa resor med häst fick han företaga med sin husbonde. Resor till Skövde var ganska vanliga "men det blev ju lite kortare väg när järnvägen kom till Foglavik". När Anders en gång skulle vattna parhästarna i Lidan vid Tråvad blevo de skrämde och rusade ut i vattnet. Anders släppte inte tömmarna, utan följde med ut tills vattnet nådde honom till armhålorna, innan han fick stopp på hästarna. Sedan var det bara att krypa upp på kuskbocken och dyblöt fortsätta resan hem. Alma Zetterman berättade, att omedelbart före branden av stall och ladugård 1880 hade Anders burit ut sitt lilla lösöre i badhuset, som på den tiden fanns vid bränneridammen.

Själv berättade Anders om en resa till Trollhättan. En av Baggarna, jag vet inte vilken eller möjligen båda, drev skeppsvarv i ågårdsskogen intill Lidan. En skeppare, som beställt en skuta av Baggen, vägrade betala, då skutan var så bred, att den inte kunde komma genom slussarna. Detta var före telefonens tid, så man måste resa till ort och ställe för att bevisa, att skutan byggts enligt uppgivna mått.

För Axel Klefbeck hyste Anders inte samma uppskattning som för sina föregående husbönder. "Det var bra hästar här under Bagges tid men Klefbeck köpte in vanliga marknadshästar." Under sin tid som mejeriföreståndare i Söne umgicks min far ganska flitigt både med Klefbecks och Frans Bergquists familjer. Alla voro glada sällskapsmänniskor. Klefbeck var väl för litet realist och affärsman för att lyckas som lantbrukare. Det berättades, att han om försommarkvällarna kunde bära ut sängen i trädgården för att få ligga och lyssna på taltrasten. Vid Järna i Rackeby hade han skaffat sig en sommarstuga, "Sjöstugan". Efter slutat arbete, t. ex. vid höhissen, kunde han på kvällen ge sig av till Järna. När han en tidig morgon var på väg hem fick han åka med Sven Classon, Stommen, Skalunda. Sven Classon frågade: "Var ä du ifrå?" Klefbeck: "Jag är ifrå Roo". Classon: "Jaså, du ä frå Roo. Ja, jag känner allt din håsbånne. Vi ha t. o. m. handslats i stan". Klefbeck var mycket road av att ha blivit betraktad som dräng.

Klefbeck fick lagfart på gården den 2/11 1894 vid tinget i Örslösa. Tidigare försök under året, med hjälp av stadsfiskal Jakobsson i Lidköping, att belåna fastigheten hade avslagits, men nu var det fritt fram.

Axel Klefbeck, som var son till rektorn vid seminariet i Skara, hade avlagt studentexamen. Under studietiden hade han besökt en kamrat vid Gräfsnäs och upplevt lantlivets behag med jakt och friluftsliv. Så ville han leva sitt liv! Han tillbringade en tid som lantbrukslev vid Degeberg. Hans blivande maka utbildades under tiden vid flickpensionen i Alмерыd. Hon var lidköpingsflicka. Jag vill minnas, att hon skulle vara fosterdotter till Lefvander i Lidköping.

Jag sökte få den saken bekräftad vid ett samtal i november 1974 med Per Linge vars mor var född Lefwander. Han kunde inte verifiera min förmodan men vitsordade, att umgänge förekom mellan hans föräldrar och familjen Axel Klefbeck. "Skada att vi inte tog upp frågan tidigare medan mor levde", sade Per Linge. Fru Linge hade dött för några månader sedan.

1902 hade Klefbecks affärer försämrats i så hög grad, att han ansåg bäst sälja gården. Det var då min morfar, August Larsson, uppträdde som spekulant. Yngste sonen Per skulle få övertaga fädernegården, Stommen i Söne, (vilket skedde först 1906. Se härom i Per Larssons "Uppgifter rörande familjegården Stommen i Söne"). Nu gällde det att skaffa en gård till den andre sonen, Albert. Ett förslag att Albert skulle bosätta sig på gården Höga, som genom köp införlivats med Stommen besvarades av Albert med frågan: "Vad har jag gjort för ont, att jag skulle bo där?"

August Larsson spekulerade både på en gård i Härebacka och på Höglunda, som vid den tiden var till salu, men stannade slutligen för Roo, vars inköp beredde honom så mycket bekymmer, att han sade, att det ena o-et borde stå före R.

Det berättas, att då han kom åkande efter häst för att titta på gården och inventarierna, åkte han fram genvägen från Örslösa-hållet. När han mötte Klefbeck sade denne: "August Larsson skall komma genom allén, så ger gården ett bättre intryck." Hur var det första intrycket August Larsson fick? Genvägen fram till gården utgjorde en del av 1700-talets landsväg förbi St.Roo. Den höga vägbanken vid passagen genom "Petters Mad" vittnar än i dag om den degraderade landsvägen. Jag gissar att bergmästare Jakob Wilhelm Dalman hade sitt finger med i beslutet om den ändrade sträckningen av vägen Örslösa - Fyrkanten förbi St.Roo. Den syn som mötte August Larsson var "Stallpetters" stuga på backen ovanför maden och på högra sidan om vägbanken en vattensjuk mad beväxt med vecketåg. För att nå fram till stallbacken, "gatan", fick August Larsson kryssa sig fram mellan bergknallarna för att slutligen komma fram vid magasinet, som W.L.Bagge låtit uppföra med brädfodring på stolpresning i stället för det äldre, som var timrat. Ladugård, stall och lador voro spåntäckta. Manbyggnaden hade brunnit 1884 och i källarruinen växte nu en sälg. Patron Klefbeck bodde i den flygelbyggnad, som skulle bli de nya ägarnas hem under de första 10 - 12 åren på Roo. Där föddes också efter hand jag och mina två systrar. August Larssons resväg kanske var betingad av vetskapen om att medaljen har en baksida. För att inta den lämpliga utgångsställningen vid underhandling om en egendomsaffär bör nog köparen känna till objektets svaga sidor. "Petters Mad" jämte maden mellan landsvägen och Bollehagen, som också var beväxt med vecketåg, hörde ju till det fulaste och sterilaste på hela gården. "Petters Mad" hade en son till V.L.Bagge, Albert Bagge, som var en entusiastisk idrottsman, brukat dämna om höstarna för att få en stor och bra skridskobana. Jag minns, att när jag i sällskap med min morfar som liten gosse promenerade förbi "Petters Mad" yttrade han: "Det här skall du dika ut och odla upp när du blir stor." Genom täckdikning och andra kulturåtgärder under årens lopp ha dessa fula fläckar på ägofiguren omvandlats till fina betesmarker.

Ägarbyten å St.Roo.

Å exekutiv auktion efter häradshövding Bernt Johan Silverskiöld den 26/11 1844 inropade Sven Wilhelm Bagge från Öberg i Bohuslän Roo Säteri med rå och rör för 32.600 riksdaler Banko. Lagfarten är daterad vid tinget i Örslösa den 19 jan 1846. (Öberg ligger i Myckleby på Orust. När första barnet väntades reste fru Bagge, född Olsson, hem till Åsen vid Ljungskile för att den förstfödde skulle komma till världen som bohuslänning!)

Av ekonomiska skäl tvingades Sven Wilhelm Bagge sälja gården till sonen Wiktor Leopold, som bedrev spannmålshandel i Töreboda. Inköpspriset blev nu 90.000 riksdaler riksmünt. Lösöret inlöstes med 6000 riksdaler riksmünt.

Wiktor Leopold frånstyckade rå och rörshegmanen, d.v.s. kringliggande torpställen, som nu blevo självständiga jordbruk. Se 1862 års karta!

Genom borgensförbindelse för sonen Albert Bagge, som gjort konkurs, tvingades Wiktor Leopold sälja gården till Axel F. Klefbäck. Enligt köpebrev daterat 1/8 1894 utgjorde inköpspriset nu 60.000:-kr. Lagfart 1/11 samma år.

Min far brukade säga att Roo i första hand avkastar sina ägare. Enligt lagfartsprotokollet hållet vid lagtima vintertinget med Kållands härad å tingsstället i Örslösa den 24/2 1903 upplåter och försäljer Axel F. Klefbäck till Herr August Larsson å Stommen i Söne sig tillhöriga fasta egendom ett mantal frälse säteri Roo, beläget i Mellby etc. mot en överenskommen och betingad köpesumma av 55.000:- kr. Köpebrevet är daterat: "St.Roo gård per Lofvened den 19 oktober 1902."

Enligt uppgift av Per Larsson, Stommen skulle Roo med inventarier ha inköpts för	74.700:-
Fastigheten skulle ha värderats i	61.000:-
och lösöret i	13.700:-

Det lägre priset i köpehandlingen skulle enligt uppgift av minfar berott på att dressinhiss och fodervagn m.m. räknats som inventarier för att nedbringa lagfartskostnaderna.

Av Per Larssons anteckningar framgår vidare att Roo inköpts redan på våren 1902 och att Albert Larsson övertog densamma som arrendator. Han fick övertaga inventarierna för

	14.700:-
--	----------

Min far och mor gifte sig den 8/12 1903. Vigsel i Söne kyrka. Far hade på våren 1903 antagits som arrendator på kronogården Örne i Dalsland. Gården hade efter finska kriget innehafts av Georg Carl von Döbeln som officersboställe. I denna frostlänta men vackra trakt trodde sig far kunna skapa ett lyckligt hem. Efter giftermålet flyttade mor över till sitt nya hem. Hon vantrivdes emellertid så djupt där, att hon tvivlade på att någonsin få en riktig hemkänsla.

Under tiden hade Albert Larssons äktenskap upplösts genom att hans unga vackra hustru Anna Regina Andersson från Backgården, Gösöslunda avlidit i galopperande lungdot.

Alma Zetterman berättade, att hon mötte det unga paret när de efter läkarbesök voro på hemväg. De sutto båda och gråto i kärran. Anna hade fått sin dödsdom. I nov 1903 skördade lungdoten sitt offer. Anna var vid sans till det sista och hade vid mors sista besök yttrat: "Om du visste vad jag längtar efter min förlossare!" För Albert blev det ett slag, som nog präglade

hela hans återstående långa liv.

August Larsson på Stommen och hans blida hustru Johanna, som gjorde allt för att hjälpa sina barn, föreslog nu att mor och far skulle lämna Önne och gå i kompanjonskap med Albert på Roo, vilket också verkställdes våren 1904.

Avvecklingen av Önne-affären blev ett allvarligt bakslag för far, som genom intrasslade affärer möd en herr Edberg förlorade sitt eget sparkapital. I det ingångna avtalet hade far ju ej kunnat förutse utvecklingen och därför ej garderat sig för alla tänkbara eventualiteter. Mor ansåg, att han blivit lurad. Efterlämnade papper visa att affären Önne ännu 1906 ej var upplärd.

Utdrag af lagfartsprotokollet hållet vid fjärde allmänna sammanträdet under hösttinget med Kinne-fjärdings, Kinne och Kållands härad å tingsstället i Lidköping den 29 November 1905.

§ 120. För lagfart ingaf Aug. Larsson i Stommen Söne ett så lydande

"Gåfvobref.

Härmed gifva och förläna vi såsom förtida arf till våra båda äldsta barn son Karl Albert och dotter Natalia, gift med Frans Emil Karlsson, vår i Kållands härad Mellby socken belägna fasta egendom, ett mantal säteri St. Roo med allt hvad till egendomen hör eller det tillvinnas kan med samma rätt, som vi samma egendom hittills ägt, de Karl Albert och Natalia jämte hennes man nu denna dag må för sig och sina arfvingar tillträda med skyldighet för dem att ikläda sig alla af fastigheten efter denna dag utgående onera, af hvad namn de vara må, samt att öfvertaga ansvaret för nu däri in-tecknad gäld till be-lopp af fyrtiotusen kronor med därå från tillträdet och framdeles belöpande räntor. Den i egendomens köpeafhandling af den 24 Januari 1902 omnämnda löse-egendom, som nu finnes kvar på stället, får äfven nu åtfölja fastigheten.

Åtkomsthändlingarna skola af oss till gåfvotagarne öfverlämnas och förbehålla vi oss att vara från hemul fria.

Stommen Söne den 1. April 1904.

Aug. Larsson

Johanna Larsson

På en gång närvarande vittnen

Johan Alfrid Gustafsson

Anders Julius Hult

Med största tacksamhet mottaga vi denna gåfva och förbinda oss att till alla delar efterkomma gåfvobref-vets bestämmelser. Som ofvan

K. albert Larsson Natalia Karlsson
född Larsson

Emil Karlsson.

På en gång närvarande vittnen:

Rättaren A. Nygren
adr. Roo Lofvene

Anna Henriksson
Bollehagen Roo, Lofvene "

Tillika åberopades Kållands Häradsrätts lagfartsbevis den 24 Februari 1903 för August Larsson å ett mantal Roo;

Med anledning häraf beviljades lagfart för Karl Albert Larsson och Emil Karlssons hustru Natalia Larsson å ett mantal frälse säteri Roo i Mellby socken, som de enligt gåfvobref den 1 april 1904 bekommit såsom gåfva af sina föräldrar August Larsson och hans hustru Johanna Larsson. Som ofvan
På Häradsrättens vägnar:

James Lithander

Av efterlämnat brev framgår att morbror Albert under eftersommaren 1904 vistades vid Hjo badanstalt för att hämta nya krafter. Far skrev till honom och redogjorde för hur långt skördearbetet var framskridet. Han talade också om, att Tali arbetade för två, men att hon om morgnarna mådde illa. Det var tydligen jag som började göra mig gällande! Varje morgon brukade far rådgöra med sin svåger om dagens arbete, innan han gick ned till vällingklockan för att tala med rättare Alfred Nygren om arbetets fördelning. Ofta låg då morbror Albert fortfarande i sängen. Han hade ofta besvär med sin mage och sökte flera läkare, bl.a. enköpingsdoktorn Vesterlund. Omkring 1915 blev han opererad av dr. Valler för sår på tolvfingerstarmen. Far hade god hälsa och arbetslust. En av de första åtgärderna, som de nya ägarna vidtog var att förse ekonomihuset med tegeltak. Då fick far det betyget av arbetarna att han "sprang som en ekorre på taken". Samarbetet mellan de båda svågerna var gott och blev med åren allt hjärtligare.

I Söne hos mormor och morfar.

Inledningsvis har jag berättat om mina första upplevelser. Ibland fick jag vistas hos mormor och morfar på Stommen. Mormor var blid och god. Redan 1910 på hösten blev hon lagd på bår. Under sina sista dagar hade hon tänkt på mig och skickat mig ett stort, vackert äpple. Jag var med bland begravningsgästerna och minns så väl hur vi vandrade på den hårdfrusna vägen efter likvagnen till Söne kyrkogård. - Julen 1910 tillbringade änkmannen August Larsson hos oss på Roo. Mor hade på julafton försett syster Märta med en vit klädning, när hon delade ut julklapparna. När morfar fick se henne komma som en liten ängel, brast han i gråt. Minnena vaknade!

En julafton gav han mig en läsebok med frakturstil. Han var angelägen, att jag skulle lära mig denna stilart, för de andaktsböcker han aktade högst var skrivna med denna ålderdomliga stil.

Även sedan morfar blev änkmän fick jag tillbringa vissa tider hos honom. I början längtade jag nog efter att få fara hem. Jag minns från mormors tid ett tillfälle då morbror Albert kom till Stommen för att hämta mald från deras väderkvarn. Jag sprang efter kvarnskjutsen och tiggde om att få följa med hem, men han avvisade mig vid Slageberg. Med sorg i hjärtat traskade jag tillbaka. Kanske var det vid den tiden då mor gick i väntan på Anna Maria? Så småningom trivdes jag gott på Stommen. Det hade flyttat in en statfamilj dit, som hade två pojkar, Ernst och Karl. De voro flera år äldre än jag, men jag fick vara med dem, när de byggde vattenkvarnar i en bäck och andra lekar. Råkade man bli genomvåt vid bäcken, fick jag rådet, att följa med upp på hörännet medan strumporna torkade så morbror Per och moster Signe inte skulle märka något. Efter något år fick jag följa med morfar och hans

fiskekamrat, Oskar Larsson på Nolbacka, ut på sjön, när de fiskade med nät eller ryssja. Fångsten brukade läggas upp i två likvärdiga högar. Sedan fick jag vända ryggen till och svara på frågan: "Vem skall ha denna högen?" Min morfar brukade ibland uppmana mig, att jag skulle göra iakttagelser, som fastnade i minnet, tills jag själv blev en åldrad man. När vi en gång var under hemfärd och satt upp ett litet segel, njöt han säkerligen av det vackra vädret och båtens stilla glid genom vattnet. Då yttrade han: "Det här får du komma ihåg, när du blir gammal, hur fint vi glider fram och hur farbror Oskar vänder på tuggbussen, när han styr båten."

Men när jag efter ett lyckat fiske av braxen, som hotade att spränga ryssjorna, sökte döda de sprattlande braxarna på en berghäll vid stranden med en gammal hacka, fick jag åthutning. Jag försvarade mig med, att jag ville förkorta fiskarnas lidande genom att krossa huvudet. Det godkändes inte. Det var djurplågeri. En fisk skulle dödas genom att man vräkte in tummen under gällocket. "Ett braxenhuvud var så gott som ett ägg." Morfar var rädd att fiskekamaraten skulle förtörnas över den misshandlade fångsten.

En annan gång försåg mig morfar med ett par smörgåsar, när vi skulle ut och fiska "för sjön suger". Jag försäkrade, att jag inte var hungrig och alltså inte behövde någon matsäck. Det hjälpte inte. Jag fick ett smörgåspaket med mig. Morfar, Oskar och jag vandrade genom stommens hage förbi väderkvarnen ned mot Söne Mad. Det var i den hagen som min mor i sin barndom förlade mötet mellan Josef och hans bröder enligt den bibliska historien. För att slippa bära på smörgåspaketet satte jag genast igång att äta och hade förbrukat smörgåsarna redan vid promenaden genom hagen. Då yttrade morfar: "Du säger att du inte är hungrig, och så har du ätit upp smörgåsarna redan innan vi hunnit till malët (malledet = grinden mellan hagen och Maden) (En person, som bott i närheten av denna grind, gick under namnet Malessejohan = Madledsjohan)

S K O L Å L D E R N

Vid sjuårsåldern inträdde skolplikten. Ladugårdskarlen Lars Johan Spjut skrämde mig med, att nu voro mina bästa dar räknade. "Lärarinnan luggar barna så hårtotta ryker". Vid den tiden, 1912, avslutades läsåret med examen strax före jul. Inskrivningen ägde rum vid vårterminens början efter jullovet. Far reste upp med mig säkerligen i sällskap med min jämngamle lekkamrat, Nils Borg från Månstorp. Lärarinnan satt vid katedern och en efter en fingo barnen gå fram och uppge sina namn. I regel var far eller mor inom räckhåll, för att lämna upplysningar om födelsedatum o.d. Det berättades emellertid att när ett par tvillingar, Karl och Karin från Lunden skrevos in anmälde först Karin sin födelsedag och när Karl tillfrågades svarade han: "½ timme efter Karin".

Varannandagsläsning tillämpades, och det ansågs välmotiverat med tanke på att en del barn, t.ex. från Roo, hade 5 km väg till skolan. Bänkarna voro gamla och nötta. Vi sutto 2 st på samma sittbräda men den framförvarande pulpeten hade två lock. Innanför dessa förvarade vi griffeltavla, griffel och hartassen eller trasa, som användes för att plåna ut skriften när tavlan var fullklottrad. Rispanet med grifflarna kom mig att tänka på "tandagnisslan".

Första lektionerna gick ju mest ut på lek, t.ex. "gönna ringen" men ganska snart fingo vi en efter en gå fram till svarta tavlan och skriva en siffra. Jag blev tillsagd att skriva en åtta. Någon övning med siffror hade inte förekommit hemma så

jag stod alldeles bortkommen. Lärarinnan sa "kan du rita en ring?". Ja, jag ritade till en rund krumelur. "Kan du så göra en ring till ovanpå den första?" Jag försökte. "Ja, där har du en åtta. Det är bara, att den är så stor, att en gångare på vägen här utanför kan se den." Det hör till historien att småskolan låg i nivå med vägdikets botten, så en förbipasserande kunde nog överblicka skolsalen om inte fönsterna kritlimmats nedtill.

På den livligt trafikerade vägen började 1912 en och annan bil visa sig. Under rasterna roade vi oss med, att se huru länge vi kunde övertvåra vägen innan bilen nådde fram. Jag vet, att jag deltog i denna tävlan så länge, att jag slutligen stelnade till i skräck, när jag såg hur nära bilen var. Tack vare bilens begränsade fart och goda bromsar slapp jag straffet för min oförvägenhet.

Som gengångare framstod däremot de gamla gubbar och gummor, som passerade förbi skolan på väg till Perssons handelsbod, "Spelemagnus"; "Ollen", "Store Gustaf"; "Halle-Maja" m.fl. När "Ollen" passerade kunde man få höra följande smådevisa;

Ollen, kollen stal en tåpp
Lunga, lever åt han åpp
Hjärtat la han i flika
Gömde hem till Fika

Som åt åpp både hjärtat och flika.

Den gamla fattigstugan i närheten av kyrkan fruktade man nog, och därför kämpade man så länge man kunde i de små stugorna. Det är möjligt att "Spelemagnus" var son till den berömde bondspelmanen Rosandreas, som bodde i närheten av "Öle-Kalas" vid gränsen mot Gillstad.

Jag står i stor tacksamhetsskuld till min småskollärarinna, Zuleima Engström. Det viktigaste jag har fått lära i livet, att läsa, skriva och räkna enkeltal, inhämtade jag under de två åren i småskolan. Det var därför ganska naturligt, att Karin och jag följde henne till den sista vilan på den gamla kyrkogården i Skara.

Strax före jul 1912 hade jag min första examen. Alla barnen kommo till skolan i sin bästa kläder. Alla hade med sig karamellpåsar och vi avsmakade varandras godsaker. Till examen hade pastor K.W. Friberg och en del skolrådsledamöter infunnit sig. I kristendomsämnet fick jag frågan hur det kom sig att Abraham i sista stund avbröt offret av sin son Isak. Enligt mors berättelse svarade jag: "Han fick se en vädur i båskan."

Under den halvmila vägen till och från skolan förekom diverse ting, som säkerligen skulle kommit både föräldrar och lärare att ängslas. Storskolegossarna skötte den undervisning i sexualkunskap, som nu i mer eller mindre förfinad form meddelas av skolans lärare. Sådant var otänkbart på den tiden. Dessutom förekom diverse ofog. Gamla Mina, som bodde i en backstuga intill den skogsstig, som vi passerade fick vid ett tillfälle ett litet fähus nedrivet. Det hände före min tid. Hon brukade hämta vatten i en berghåla. Den var jag med och kastade sten i, vilket

jag skansen måste erkänna för skollärare Evald Engström. Gumman, som gick omkring i en fårskinnsväst under de mossbelupna aplarna utanför den lågatorvtäckta stugan med vedbod som snedskjul vid norra gaveln, brukade muttra: "Garna hanna får revet skinn", när vi stormade förbi.

Nils Borg, torparpojken från Månstorp, och jag voro trogna vapendragare under skoltiden i Mellby. Hans pappa, Emil Borg, gjorde fina arborst åt oss. Nils och jag ingingo t.o.m. fosterbrödralag med blodblandning under en grästorva. Som vuxen har jag träffat honom två gånger. Första gången var på Torestorp, Vreten, en gård som donerats till Hushållningssällskapet. Som ledamot av förvaltningsutskottet var jag med på ett sammanträde där, och bidrog med min röst att förhindra en försäljning av egendomen. Här träffade jag Nils och hans familj. Han var lantarbetare här.

När han närmade sig pensionsåldern, skrev han till mig och påminde om vårt fosterbrödralag. Han undrade om jag möjligen hade någon stuga att erbjuda honom. Jag föreslog honom att inköpa Lövängen, där han kunde utnyttja den tomma ladugården som hobbyverkstad. Vid hemfärd från Carl-Gustav i Askersund sökte jag upp honom. Han var då anställd på Skagersholm. Han höll på att ordna sitt vedförråd i en skogbacke. Jag frågade om han kände igen mig. Han tittade granskande på mig och sa: "Dä ä la för faen inte Kal-Agust?" Efter denna inledning talade jag om för honom, att då han inte hade hört av sig var Lövängen nu såld till ett betydligt högre pris, än vad jag hade begärt av honom. Han berättade att han och hans hustru hade varit och sett på stället men fann det väl avlägset. Sedan dess ha vi aldrig träffats.

I folkskolan hos Evald Engström tillbringade jag två läsår och en termin. Biblisk historia och katekes ansågs nog både av lärare och föräldrar som det väsentligaste i undervisningen. Visst kunde en del katekesstycken bereda mig lika mycket huvudbry som multiplikationstabellen, t.ex. citatet av Paulus som börjar: "När hedningarna, som icke hava lagen av naturen göra vad lagen bjuder" etc. Men det var nog räkning, som jag fasade för. När vi sista terminen som jag gick i Mellby skulle börja lära oss allmänt bråk blev jag framkallad till svarta tavlan, där jag gjorde ett stort fiasko. Astrid på Berg och Stina i Lillegården, som sutt o närmast tavlan, försökte genom viskningar hjälpa mig på traven, men jag vill minnas, att jag blev nedkörd till min bänk och förklarad för dumbom. Geografi, naturlära och i långt högre grad historia väckte mitt intresse. Den dag då jag blev ägare till Odhners historia för folkskolan i gult band var en verklig högtidsdag.

När vi en gång barfota traskade hem från skolan, gjorde jag vid Björkhagen mitt första fornfynd, en flintmejsel, som enligt sakkunskapen troligen använts som skrapa vid skinnberedning. Jag förvarar den ännu som en dyrgrip. Torparflickorna Lydia och Gerda på Björkhagen berättade om att de hittat en glasbägare av ålderdomligt utseende i närheten men den var försvunnen.

Intressant var också att vi fingo lära oss en del i träslöjd enligt modeller från Näs slöjdseminarium.

Någon skolutflykt hade vi inte under min tid, men däremot fingo vi vara med om att plantera skog. Särskilt minns jag, när vi planterade åt Gusta Berkvist på Berg, därför att han körde ut en hel låda med läskedrycker till skogen, och vi fingo skölja ned medhavda smörgåsar med så mycket sockerdrieka och lemonad som vi någonsin kunde.

Baggeska Fonden.

Sven Wilhelm Bagge på Roo hade, sedan han ej hos domkapitlet fick gehör för en skola förlagd till Roo, donerat 10.000:- vars ränteavkastning skulle gå till fattiga skolbarns utspisning och beklädnad. Utspisningen gick så till, att skolrådet inköpte en lår med knäckebröd från firman Olof Asklund och en stor mejeriest åt gången. Fördelningen verkställdes av lärarinnan, fröken Zuleima Engström, varje middagsrast, till de mest behövande barnen. Tidigare hade även skummjölks från Fyrkantens mejeri dagligen fördelats. I samband med examen fingo vissa barn beställa högskaftade kängor hos skomakare Sigfrid Lidholm. Som premier utdelades dessutom 50 öre till varje elev oavsett flit och uppförande. Skollärare Evald Engström vågade inte gradera. Jag vet, att han trots detta fick övett när någon barnafar ansåg att hans barn blivit förbigånget vid utdelning av skodon.

Allvarstider.

Under sommaren 1914, när småskolan var passerad, bröt det första världskriget ut. Vi gästade Stommen i Söne en sommarsöndag, då hela världen höll andan i bävan för det krig, som höll på att bryta ut. Jag minns far ringde Jupp redaktören för Westgöta-Posten, för att få del av de senast intelegraferade nyheterna. I samband med mobiliseringen ringdes i alla kyrkklockor, vilket bidrog till att skapa domedagsstämning. Snart fick man se landstormsmän iförda den trekantiga karolinerhatten. Inom vår familj låg sympatierna på tyskarnas sida. Moster Ida i Storegården, Örslösa kanske gav förklaringen: "Från Tyskland ha vi fått den rena lutherska läran och alla goda uppbyggelsekrifter. Vad ha vi fått från England? En massa sekter."

1913 hade mina föräldrar och morbror Albert tagit det stora steget, att bygga en ny manbyggnad på samma grund, som Wiktor Leopold Bagge lagt till det hus, som brann ned 1884. Inom de kraftiga källarmurarna växte nu en stor säl. Golvet av kalkstenshällar var så bra bibehållet, att det kunde användas efter justering. Långt senare i tiden har det blivit överdraget med cementputs för att lättare kunna rengöras.

Huset timrades upp av 3½ " liggande plank från egen skog. Timret sågades vid Linus Eliassons sågverk i Örslösa. Sedan huset fått tak fick det stå och sjunka under vintern 1913-14. Drivning utfördes med tjärdrev av "Drevelars", en krympling, som förflyttade sig med två käppar, samt av Johan "Skara". Den senare hade fått sitt namn, när han tjänstgjorde som plankbärare vid sågverk uppe i Norrland. Han var far till Tyra Johansson, som var piga på Roo och vid ett tillfälle räddade mina systrar från att drunkna, varom jag tidigare berättat. Entreprenör för bygget var Anton Johansson, Karlsgården, Mellby. Bl. arbetarna märktes "Hilmer på Skogen", Snickar-Svante och Svante i Fåfången, Bertil ? Göransson, Djäknebacken m.fl. Genom krigsutbrottet inträdde dyrtid och varuknapphet varför byggherrarna på Roo beslöt att låta huset stå omålat under kriget. Det fick dock en strykning med linolja. Man trodde nog inte då, att kriget skulle vara till 1919.

Läroverkselev.

På hösten 1916 inträdde en stor förändring i mitt unga liv. Mina föräldrar beslöt, att jag skulle tentera in i första klassen vid Lidköpings Allmänna Läroverk, som det hette på den tiden. Vid fars hand hade jag under sommaren besökt rektorsexpeditionen och anmält mig för provning till klass 1. Rektor Rådström menade, att jag egentligen var ett år för gammal för den klassen, men det fick gå. Jag har ett minne av, att jag vid provningen i matematik var osäker på om en \dots hade samma betydelse som vårt rängertecken i Mellby (x). Jag böjde mig över till kamraten från Mellby, Gert Bergström, som också provade in, med en förfrågan. Då kom ett rytande från adjunkt Emil Roosvall, som åstadkom fukt i byxorna: "Vad viskar du om Karlsson?" Jag förklarade min osäkerhet och fick till svar: "Det skall du veta!" Det hör till historien, att i denna "högfärdsskola" eleverna tilltalades med efternamnet och adjunkterna begärde att bli titulerade doktor. Emellertid blevo både Gert och jag antagna som elever i 1:a klassen.

Omställningen från min lantliga idyll till livet i staden hade sina problem. Som "bondkvin" fick jag uppleva en del smälek för mitt lantliga språk. Rektor Rådströms tyska lektioner fann jag så tråkiga, att jag fördrev tiden med att rita gubbar, blev ertappad, fick en örfil och förklaringen att om jag var så ointresserad, då var det bättre, att jag stannat i den skola jag kom ifrån. Mitt musikintresse var ju heller inte överdrivet, så under direktör Blomkvists undervisning i notskrivning försökte jag liva uppstämningen genom att måla ansiktet med bläck, något som föranledde anteckningen "oskickligt uppträdande" i klassboken. En pluspoäng fick jag en dag på hemväg från skolan. Vi voro en grupp 1:a klassare, som blevo antastade av en springpojke med öknamnet "pesar". Jag besvarade oartigheten med ett "kravtag" av mellbymodell, som imponerade stort på de förskräckta stadsgrabbarna. Striden avbröts genom att min inackorderingsstant, Ida Karlin, observerat kampen från sin balkong och manade till förlikning. Kämparna skildes åt men min prestige i kamratkretsen hade förbättrats.

Den 6 juni var ofta examensdag vid Lidköpings Läroverk. Jag tror det var 1917 som ett efterlängtat regn föll under dagarna mellan avslutningen och examensdagen. Lindarna i allén fram till skolan, som stått bara under sista skoldagen hade nu den 6 juni klätt sig i sin försommargrönska. Alla andades ut av lättnad. En misslyckad skörd skulle nämligen betytt hungersnöd i dessa avspärrningstider. Jag tror det var under min andra examen som jag under adjunkt Roosvalls modersmålslektion fick gå fram till katedern och deklamera "Vallarelåt" av Gustaf Fröding. Det gjorde nog gott för modershjärtat. Mamma var nämligen med bland åhörarna. För "Tjabbot" i biologilektionen dabbade jag mig med att beteckna valfiskens som fisk i stället för däggdjur. Det var ju inte lika roligt för pappa!

Tillsammans med prästsonen Sven Törner från Sunnersberg var jag inackorderad hos fröknarna Anna och Ida Karlin. De voro döttrar till framlidna folkskolläraren i Örslösa, magister Karlsson, Anna hade tjänstgjort som småskollärarinna i Lidköping sedan sitt 17:de år. Ur J. Aléns Lidköpings kommunala historia citerar jag: "Anna Fredrika Karlin avgick med pension den 30 juni 1921 eller efter en oavbruten tjänst i ej mindre än 47 år eller så nära ett halft sekel, under vilken tid hon icke lär ha åtnjutit tjänstledighet varken för sjukdom eller av annan orsak"

Hon var känd för sin hårda disciplin. En av stadens sjäare, Klevbom, raglade en gång fram mot henne och yttrade: "Tänk va stryk jag har fått å däk." Svaret kom ögonblickligen: "Du har fått alldeles för lite, ser jag." Hon var frisinnad till sitt tänkesätt och var mycket öm mot de fattiga och små i samhället. Hon ivrade för kvinnans likställighet med män och inhämtade sina politiska åsikter ur Dagens Nyheter. Jag fick alltså belyst samhällsfrågorna ur annan synvinkel än de stränga konservativa åsikter, som rådde i mitt hem. Systemen Ida hade haft skolhushåll i Uppsala, varit hushållerska i Medesunda prästgård och husmor vid Röda Korset i Stockholm. De höllo oss i strama tyglar och Anna brukade första året förhöra mina läxor. Jag hade väl svårt att finna mig i dressyren och gav uttryck åt min förtrytelse i en dagbok. När far och mor kommo på besök undersökte de mina skrivbordslådor och funno till sin förfäran en dagbok där det bl.a. stod att "i dag har vulkanen Anna Karlin haft ett nytt utbrott". När jag kom hem nästa gång förklarade de hur ledsna de voro efter denna upptäckt och jag fick lova att förstöra mina skriftliga utgjutelser.

Einar Berquist på Kjellstorp berättade att han vid resa på tuntuget vid sitt påpekande "du fick ju uppflyttning från klass ett till två" fick till svar: "Ja, men då va la mä nöa" Efter hand växte jag emellertid in i den nya miljön och "kammen" växte nog en del. Matematik och grammatik hankade jag mig fram i utan intresse. Kristendom, historia, geografi, biologi och kemi vro mina bästa ämnen. I teckning, gymnastik och idrott var jag jumbo.

1919 beslöt man taga emot ett antal tyska krigsbarn i Sverige. De undernärda barnen skulle hämta nya krafter under sommarvistelsen. Mina föräldrar kände medlidande med de besegrade och anmälde sig för en gosse i 12-årsåldern. Uträkningen var väl också, att jag förhoppningsvis skulle lära mig tala tyska. Pappa och jag reste en kväll upp till Lovene station och avhämtade ~~Jürgen~~ August Mikula (Gusti) från Wien. Gustis far arbetade i en pianofabrik. En äldre syster till Gusti skrev flera fina brev och tackade för att vi tagit oss an hennes bror. Han var uppfostrad i katolsk tro och det ländar mig till stor skam, att jag ibland drev med hans vördnad för påven. Gusti var utrustad med god sångröst och en gång ordnades med konsert på balkongrummet. Som åhörare hade vi förutom husets folk pastor Janson med fru från Gilstad. Gusti hade instuerat mig, att jag skulle ringa med en väckarklocka, när han skulle göra sin entre. När signalen gått skred Gusti in, steg upp på en låg kista, bugade sig mot publiken och anmälde sina sågnummer bl. a. Brams Wiegenlied och An Kirchhof von S:t Lutzia da stndt hoch der Kampf. Fru Janson förklarade, att det var nog inte första gången som August Mikula uppträtt för publik. Jag lärde mig väl att rätt obehindrat rådbråka tyska, så att Gusti kunde använda mig som tolk. Rätt snart förstod han svenska, men att tala det perfekt lärde han sig inte. När jungfrurna Aina och Märta bad honom, att han skulle skicka ett fotografi på sina föräldrar, när han kom hem svarade han: "Jag kan det icke hejpa, min pappa och mamma sig icke vilja fotografera". När jag fick upp honom på cykelstängen och gjorde en del extra svängar bad han: "Nein Carol. Keine Kunststücker!"

Denna sommar(1919) fick jag mitt sista kok stryk utdelat av morbror Albert med hjälp av min far, som han lyckats övertala för ~~xxxx~~ exekutionen. Jag vet ännu inte denna dag den direkta orsaken till denna bastonad med käpp. Jag frågade sedermera min far om orsaken. Man sade att onkel Albert hört mig säga något oförskämt till pigan Aina Nygren: "Köss mej i röva!" e.d., något som jag inte hade något minne av. Under tiden som jag misshandlades med käpp, där jag låg kullslagen på golvet, hängde ~~Jürgen Silberbach~~ och min kusin Anna Larsson från Stommen i Söne i fönstret utanför som intresserade åskådare. Sedan bastonaden var avslutad sjönk jag ned i en stol skrikande att det var orättvist. Jag fick då ett knytnävsslag i huvudet av min uppretade morbroder, som tydligen förlorat all besinning. Mor talade om att pappa sedan hade yttrat, att det nog var ett missgrepp. För samlevnades skull försökte jag glömma oförrätten. Jag hade ju ändå så mycket att vara tacksam för i mitt hem. Långt senare i livet då morbror Albert sårat min nyvordna hustru, så att hon gråtande bad mig förklara, att sådan behandling ville hon inte veta av, brast mitt tålmod, och jag skrädde inte orden. Det var synd om mor och far, som fingo höra vredesutbrottet

Sommaren 1919 gick till ända. ~~Jürgen~~ reste hem till Wien i sällskap med övriga krigsbarn. Mina systrar, som lärt sig tyeka om honom togo gråtande avsked vid tåget. Sven Törner flyttade över till Skara läroverk, och jag fick nu Nils Ivarsson från Fröslunda som rumskamrat. Han hade ett betydligt eldigare temperament. Under föregående terminer hade en del tråkiga händelser inträffat vid skolan. Det hade utbrutit en stöldepådimi, som rektor hade svårt att komma till rätta med. Läroverkets eforus, biskop Hjalmar Danell, hade besökt rektor och förbrått honom bristande diciplin inom skolan. Rektorn tog detta mycket hårt och fick svimningsanfall under en morgonbön. Han blev sinnesrubbad och måste sluta sin tjänst. Adjunkt Emil Roosvall blev vikarierande rektor.

Under mitt första år vid läroverket hade vi adjunkt Böös som klassföreståndare och lärare i biologi. Han ersattes sedan av adjunkt Gunnar Kjellberg, en mycket originell man, som gick under namnet "Tjabbot". Han var vår klassföreståndare t.o.m. femte klassen. Man förordnade mig som ordningsman, något som han förmodligen sedan ångrade. Som ex. på hans originalitet kan nämnas, att han i början på tjugotalet tog tjänstledigt för att studera floran i Indonesien. Resan till Göteborg företog han i sin T-Ford. Vid framkomsten parkerade han på Järntorget. Sedan satte han sig på båten, som förde honom till det avlägsna målet för tre års studier. På hösten ringde polisen i Göteborg och undrade vem adjunkt Kjellberg var. Resultatet blev att bilen såldes genom polisens försorg. I sin bok "Vildar och paradisfoglar" berättar Sten Bergman, att han i ett av laboratorierna i Buitenzorgs botaniska trädgård å en marmortavla bland 9 berömda svenska botanisters namn även funnit namnet G. Kjellberg. Gunnar Kjellberg hade nog kommit på fel plats i livet. Han lämpade sig nog bättre för forskning än undervisning. När Tjabbot sen kom hem för att återtaga sin lärartjänst, hade han i början ingen lägenhet. Rektor upptäckte mystiskt spill av vatten i en av läroverkets trappor. Man beslöt sig för att undersöka spåren. De ledde upp till vinden,

*) August Mikula

där han fann, att adjunkt Kjellberg hade installerat sig. Då belysningen utgjordes av stearinljus betraktades det som brandfarligt och Kjellberg blev avhyst. Då reste han ett tält utanför stan, där han bodde tills han ordnat hyreslägenhet. Posten hade han under tiden genom avtal ställt till en villa i närheten, där han avhämtade den.

Min första kristendoms lärare i Lidköping var Zet Cederbom. Han ersattes av den snälle Simon Smedberg redan från klass 3. I adjunkt Bäck förlorade skolan en framstående språklärare. Jag hade aldrig honom som lärare men väl hans son Gunnar som klasskamrat i ettan. Gunnar träffade jag efter många år som advokat i Lidköping.

Två gånger under min skoltid fick jag sänka skolans sorgklädda fana över avlidna. Första gången var när rektor Rådströms äldste son, Erik, avlidit, något som väl också bidrog till att bryta ned fadern. Andra gången var när den gamla läroverkskollegan Clas Essén följdes på den sista färden av skolans elever. Jag hade inte haft honom som lärare, men Sven Törner brukade berätta om honom. När han fick redogöra för sitt älskingsämne "jämförande språkstudier" blev han entusiastisk. Han undervisade även i geografi. Från en sådan lektion berättas, att när Essén frågade efter städerna i Rehnprovinsen fick han till svar: "Förbarma dig över Essén den fulingen" i st.f. Elberfeldt, Barmen och Solingen. Vederbörande fick sig en rejäl örfil för det djärva tilltaget.

Under kriget upplevde jordbruket en högkonjunktur. Svenska Lantmännens Riksförbund startade diverse producentkooperativa företag som Svenska Lantmännens Kvarn AB, Svenska Lantmännens Rederi AB, Sv. Lantmännens Bank m.m. Rederiets båt, som skulle föra in konstgödsel och fodermedel, minsprängdes på sin första resa. Kvarnföretaget gjorde konkurs och banken råkade i obestånd efter krigets slut och endast genom att staten gick emellan slapp ~~750000000~~ insättarna förlora sina sparpengar. Aktieägarna förlorade helt. Jag mins hur tagna far och morbror blev vid underrättelsen om att bankaktierna voro värdelösa. Morbror anklagade pappa för att han rått honom köpa sådana aktier. Far sjönk ner i en stol vitblek i ansiktet "hade saken skötts riktigt, hade det inte behövt gå så" sade han. Kvarnaktierna och rederiaktierna blevo också värdelösa. Endast de lantbrukare, som avhållit sig från spekulationer utan i stället fortsatt sin gamla sparsamhetspolitik och använt de ökade inkomsterna för nedskrivning av sina gamla, fasta skulder gingo med stärkt ekonomi ur krigsåren. Efter kriget följde ekonomiskt svaga år, som kulminerade mot slutet av 20-talet.

Sommarlovet 1920 gick jag i "skriftskola" hos pastor Aron Jansson i Gillstad. Man hade fostrats i ett chartuanskt hem i Borås och som ung präst fått sin första tjänstgöring hos den kände väckelsepredikanten, kyrkoherde Ringius i Solberga. Man var en blid och älskvärd människa, som mina föräldrar voro glada åt att få räkna bland sina umgängesvännar. Som de flesta komministrar hade han ekonomiska svårigheter att dragas med. Jag har ett minne från år 1910, då en omreglering av prästerskapets löner ägde rum. Tidigare hade han själv fått driva jordbruket genom arrendator. Nu skulle detta system upphöra och avträdes syn förrättas å ekonomihuset. Jag vet, att han beklagade sig för de kostnader, som han måste ikläda sig för omtäckning av halmtak o.d. Under de bistra krigsåren blev han då och då ihågkommen med någon present från Roo in natura. Äktenskapet var barnlöst och olyckligt. Lisa Jansson,

född Jonsson, härstammade från konstnären Millerström och hade ett konstnärstemperament av värsta sorten. Hon sade vid ett besök på Roo: "Jag vet nog vem som är mest välkommen här." Hon fick röna mycket överseende för sin gode makes skull. Makarna togo två fosterbarn, en flicka, Brita, och en son, Meribert, som blev familjens glädjeämne. Man prästvigdes under 40-talet i Örslösa kyrka (Skara domkyrka stod under reparation). Far och son tjänstgjorde vid detta tillfälle båda inför altaret. Aron Jansson var då kyrkoherde i Örslösa efter Lars Herman Hallner, som avlidit. Fosterdottern Brita var av ett vekare kynne och orkade inte med sin fostermoders obalanserade lynne. Hon gjorde t.o.m. ett självmordsförsök, då mamman förbjöd henne, att besöka de gamla på ålderdomshemmet i Örslösa. Hon påträffades i en snödriva och återfördes till sitt glädjelösa liv. Hon drabbades i 30-årsåldern av danssjuka och dog på ett vårdhem. Läsningen pågick varje veckodag under en månads tid tillsammans med en göteborgsyngling, Arne Landelius. Efter denna forcerade utbildning konfirmerades vi tillsammans med pastor Janssons övriga konfirmander i Gillstads kyrka den 3 juli 1920. Närvarande voro förutom mina föräldrar, systrar och morbror Albert även min morfar, farbror Johan från Bränderyd och troligen även hans son, ^{x) Isak} Josef Lindström, som var på sverigebesök från Amerika.

Sommarlovet 1920 fick jag även lov att förkovra mig i matematik. Under vårterminen hade jag legat sjuk i mässling och kommit efter med skolarbetet. Jag fick flyttning med ett BC i matematik och uppmaning att bättra på mina kunskaper i detta fruktade ämne under sommarlovet. Min gode vän Nils Larsson vistades här en tid före skollovets slut och hjälpte mig att hinna fatt mina kamrater. Vid första matematiklektionen för adjunkt Emil Roesvall blev jag framkallad till svarta tavlan och lyckades verkligen klara av det givna räkneexemplet. "Du har visst förkovrat dig under sommarlovet" löd omdömet.

Jordbrukskrisen.

Efter krigsslutet 1918 försämrades jordbrukets ekonomi år för år. ända tills jordbrukarnas föreningsrörelse fick vind i seglen under 30-talet. De, som inköpt gårdar till de uppskruvade priser, som rådde vid krigsslutet, och sen fingo bära det kraftiga prisfallet, råkade illa ut. Kjellstorps egendom i Örslösa bjöds ut till salu av bröderna Blom före det stora prisfallet. Den unge och energiske lantbrukaren Einar Berquist i Storegården, Örslösa var mycket angelägen att få köpa denna gård. Far och morbror anmodades att gå i borgen. De voro mycket betänksamma men utsattes för kraftiga påtryckningar bl.a. av Frans Berquist på Närebo, som väl också var bland borgensmännen. När min morfar fick höra, att de gått i borgen fick morbror Albert en riktig straffpredikan. "Hur kunde han handla så obetänksamt för att tillmötesgå folks förvärvsbegär?" "De hade hem och gård och kunde låtit sig nöja."

x) I Amerika Fred Lindstrom

Ja, nog fick Einar Berquist kämpa hårt för att klara sig på Kjellstorp, men han var ekonomisk och duktig. De fina sjötomterna utarrenderades undan för undan och med systemens, Hedvig Eliassons hjälp, startades pensionatrörelse, som pågick i flera år. Så länge denna rörelse pågick levdes verkligen ett förfinat herrgårdsliv på Kjellstorp. Lärarfamiljen Olsson från Örebro var mycket musikalisk och bidrog i hög grad till fin underhållning. Författaren, lektor Hugo Swensson från Skara, hörde också till sommargästerna. Veterinär Johannes Bjurström byggde en sommarvilla vid sjöstranden och hans son Ingvar förälskade sig i en sommarflicka från Stockholm, som sedan blev hans maka.

Gamle "farbror Olle" spred med sitt goda gemyt en fin stämning bland gästerna, som återkommo år efter år. Vid Einar Bergquists frånfälle 1947 vid 59 års ålder var ekonomin tryggad.

Under höstterminen 1921 inträffade en händelse, som berörde hela släkten. Min gamle morfar, August Larsson på Stommen i Söne insomnade stilla efter sin sista arbetsdag. Han hade vaktat gårdens kor under dagen. Då sondottern Anna kom in med morgonkaffet den 22/9 märkte hon att hennes farfar dött under natten. Invid sängen låg glasögonen över Ros betraktelsebok, som morfar använt i den dagliga husandakten. Bibelstället, som förklarades i aftonbetraktelsen för den 21 sept, var "ordet vart kött"; Joh. 1:14. I ortspressen lästes: "Lugn och stilla, utan föregående sjukdom, avsomnade natten till den 22 ds en av Kållandsbygdens äldsta, i sin krafts dagar mest betrodde och uppskattade odalmän, f.d. landstingsmannen Aug. Larsson, Stommen, Söne, i sitt 78:de levnadsår." Jag fick fritt från skolan för att följa morfar till gravstenen. Jag kommer ihåg att farbror Olle på Kjellstorp nedlade en krans från Kållands Brandstodsbolag med orden: "som en sista hälsning nedlägga en grav på din krans" Det var inte första gången som farbror Olle råkade illa ut som talare. Vid en kyrkoherdeinstallation i Örslösa skulle han tala vid middagsbordet men kom av sig och förklarade: "Ja vad jag skulle säga, det har jag glömt, så jag får väl sätta mig". Då, berättas det, kom August Larsson på Stommen med de förlösande orden. Hur de lät vet jag emellertid inte.

Efter 5:te skolårets slut decimerades klassen avsevärt. De flesta, som ämnade ta studentexamen, fortsatte 4 "ringar" i Skara katedralskola. Lidköpings läroverk kunde endast meddela kunskaper fram till realskoleexamen. Vi voro 13 st, som gingo över till klass 6 och våren 1922 avlade realexamen. Fortsatta studier bedrevs emellertid av Erik Söderpalm, som utbildade sig till agronom, av Stig Salström, som tog studenten och fortsatte i Uppsala med juridiska studier, som emellertid avbrötos. Han fick sedan anställning som biträdande syssloman vid lasarettet i Lidköping. Hugo Johnsson kom in på Fjellstedtska skolan och blev slutligen kyrkoherde i Finneröja. Nils Larsson tog studentexamen och genomgick folkskollärareseminarium. Henrik Westlund utbildade sig vid Chalmers till civilingenjör och slutade som chef för gasverket i Malmö. Tomas Rydin kom in som tjänsteman vid Svenska Tändsticks AB i Indien. Axel Källberg och ~~Ingvar~~ Lindhe (son till "Bond-Lindhe") skaffade sig merkantil utbildning utomlands. Axel Källberg skaffade sig en inflytelserik svärfar, som hjälpte honom till en fin plats inom länsarbetsnämnden (jag tror det var i Uppsala län). Hugo Hagelin fick anställning vid Sparbanken i Lidköping, där hans far var direktör. Einar Wallin startade en fabrik för tillverkning av matbestick m.m. i Silverbyn, Råda.

Alf Hedström arbetade inom Rohdin & Sundbecks järnhandel i Lidköping, råkade i dåligt sällskap och blev slutligen led på livet. Han ändade sitt liv med ett revolverskott inne på järnhandelsgården. Erik Hellberg och jag återgingo till jordbruket å respektive hemgårdar. I skrivande stund äro Hugo Jonsson, Erik Hellberg och Alf Hedström ej mera i livet. Kanske flera?

De tre sista ~~åren~~ skolåren i Lidköping hade jag Nils Ivarsson från Fröslunda som rumskamrat hos fröknarna Karlin. Han hade ett ganska hetsigt temperament. Efter real-examen fortsatte han vid Skara läroverk, men ansåg sig orättvist behandlad av en lärare vid betygssättningen, varför han skrynk-lade ihop betyget till en boll, som han kastade efter läraren, plockade ihop sina böcker och gick för att ej återkomma till skolan, vilket nog hade varit lönlöst. Pappan förklarade, att nu fick han återvända till plogen. Vi samarbetade sedan i styrelsen för Kållands Hushållningsgille, där han också efterträdde mig som ordförande.

Morbror Albert undrade om jag inte hade lust fortsätta läsa för att vinna den vita mössan. För mig hägrade emellertid möjligheten att få bruka och utveckla St. Roo som en lockande framtidsdröm.

Troligen var syster Anna studiebegåvad, och hennes liv hade kanske fått en annan inriktning, om hon fått börja i flickskola i 10-årsåldern. Hennes hälsa var dock troligen något undergrävd redan tidigt. Hennes vaggande gång trodde "Knottaugusta" bero på en lindrig form av barnförlamning. Det kanske ligger närmare till hands att misstänka engelska sjukan. Den allvarligaste hälsoriskerna fick hon nog i 12-årsåldern i form av scharlakansfeber med äggvita som följsjukdom. En viss tillfredsställelse för sin vetgirighet fick hon genom en kurs vid Ådalens skola i Habo, som stod under stiftsledningens beskydd. Senare be- vistade hon en kurs vid Sigtunastiftelsen.

Syster Märta blev handikapad genom engelska sjukan och sköldkörtelfel. Hon fick tillbringa långa tider sängliggande. Det är beklämmande att tänka på huru många barn, som fick lida av engelska sjukan och huru föräldrarna, när dåtidens läkare stodo rådlösa, vände sig till fru Kvist i Skara, som ordinerade en påse med kryddor att bära i ett band om halsen. Påsen skulle hänga kvar så länge snöret höll! Tänk om råsafternas betydelse i barnmaten hade upptäckts tidigare! Mycket mänskligt lidande hade då undvikits. Märta hade ett mildt och vinnande sätt och ett fint utseende. Hennes hängande hår var vågigt och vackert färgat. Jag var särskilt fästad vid henne. Mor tyckte, att hon var så god, att hon nog inte fallit ur döpelsenåden. Hon älskade psalmen 180 och tredje versen i denna psalm, tycker jag ger en god bild av hennes gudsförtröstan. Ett rörande vänskapsförhållande rådde mellan Märta och gamle Anders Pettersson. De båda kunde sitta i Anders kammare och växelvis läsa psalmer. Jag tror, att de på det sättet gick igenom hela psalmboken.

Sommaren 1922 skulle jag alltså börja utbilda mig för mitt yrke. Redan tidigare under sommarloven från skolan hade jag fått deltaga i skördearbetet, t.ex. genom att köra häst-räfsan eller "Bagge-hissen". Men nu skulle det alltså bli mera allvar av. Jag anlitade en väckarklocka för att vid 5.30-tiden komma ur sängen och ned till stallet för att delta i morgon-rykten av hästarna. Denna pågick en timma. Jag märkte min underlägsenhet att få fram störränder på stallgolvet bakom de hästar jag fått förtroendet att rykta. Duktigast var rättaren, Karl

Nygren. Under tiden vi ryktade fördelade stallaren, Albert Karlsson, morgonmålet till hästarna. Han älskade sina hästar och var stolt över att kunna hålla dem i god kondition. "På hästarna ser man snart vad husbon går för och hur livet är på gården", menade han. Han var även en duktig hovslagare.

När rågen var skördad och delvis tröskad på hösten, fick jag i uppdrag, att resa in till elektriska kvarnen i Lidköping med ett spannmålslass. När jag körde hem genom Mellbyallén iförd min realskolmössa fingo ett par pojkar syn på mig och ropade förtjust: "Jaså, du har blivit bonddräng nu." Jo nog fick man ibland lida smälek för att man var från landet. I första klassen gick jag under namnet "bondkanin", men efter hand som jag avancerade till klassens ordningsman tonades motsättningarna bort. Att jag trots vetskapen om bondeyrkets låga kurs i samhället dock envist höll fast vid det var kärleken till gården. Den gamla arbetarstammen på Roo visade sig stolta över att vara rooare. Vid ett politiskt val yttrade den gamle rättaren Alfred Nygren: "Vi röstar med våra."

Jag minns att en av våra kontrollassistenter, skåningen Gunnar Bengtsson, yttrade, att han var glad över att få deltagit i doppet i grytan på julafton å Roo. Det var sade han som att personligen få uppleva vad Fröding och Selma Lagerlöf skaldat om. Den gemyt och stämning, som rådde kring sådana årligen återkommande högtider, då allt gårdens folk på något sätt deltog skapade en gemenskapsanda och trivsel. Det samma kan sägas om de årligen återkommande skördefesterna. Det var husmodern, som vid sådana tillfällen bidrog till att skapa gårdsgemenskap.

De gamla ägarna, familjerna Karlsson & Larsson, verkade för konservativt tänkande och kyrkligt intresse bland sina anställda. De flesta söndagar skulle familjen åka till kyrkan efter två hästar. I tur och ordning anlätades någon av statkarlarna att skjutsa till kyrkan. De blevo sedan inbjudna att äta söndagsmiddag tillsammans med husbondsfolket. Denna ordning rådde tills bilen gjorde sitt intåg under tjugotalet. Vid ett tal, som folkskollärare Evald Engström en gång höll på Roo yttrade han bl.a. att livet på Roo påminde honom om en skildring i folkskolans läsebok om Skogsboda gård. Gården ligger som ett rike för sig själv här inne i skogen. Att vara kung i det riket föreföll mig mycket lockande. Sådant kallas bonderomantik.

Lantbruksleven.

1924 på våren fick jag för mig, att jag borde praktisera lantbruk på någon annan gård än hemgården. Jag började studera annonser i "Annonsblad till Tidskrift för Lantmän". Mekanik lekte mig i hågen. Jordbruket borde kunna rationaliseras genom ökad maskinanvändning. Traktorn började allt mera hägra i den unge lantarbetarens fantasi. Det var därför inte underligt att jag fastnade för en annons om elevpraktik vid Korsbyns egendom, Ånimskog på Dalsland. Annonsen talade om en gård med traktordrift, egen såg och kvarn samt eget tegelbruk. Elektrifierad. Gården hade dessutom Älvsborgs Läns Svinavelstation.

En tidig vårdag följdes jag till stationen av min snälle pappa, som väl hoppades på, att elevpraktiken skulle fostra mig för min kommande uppgift. Vid stationen i Lovene träffade jag också Konstantin Berg, som yttrade någonting om att nu skulle vingarna prövas. Efter bytet i Öxnered kom jag in i en kupé med ett par hemvändande norskamerikaner. De uppträdde med stor överlägsenhet och talade om att "röde hus me vide knuter var visst modernt i Sverige".

Mangården på Korsbyn låg högt uppe på ett berg. Gårdstomten var omgiven av ett regält staket där pålarna voro uppmurade av rödtegel från det egna bruket förenade med järnrör. På gården hade man placerat en desarmerad hornmina från 1:a världskriget "för att de inte skall glömma kriget" förklarade lärarinnan, som jag senare träffade, syrligt.

Familjen bestod av godsägaren, Oskar Hulthén, hans fru, sonen Holger, 16 år och faderns högra hand i allt arbete, dottern Greta i tonåren, skolgossen Allan med gryende affärsanlag och slutligen babyn Ingegärd, "Ingägg". En bror till ägaren hade behållit fadersnamnet Svensson. Han tjänstgjorde som arbetare både bland djuren och i jordbruket. Svinbesättningen sköttes dock av en årsanställd statare, Holmberg. Jag vill minnas, att det fanns ytterligare en statare, Kalle. Familjen höll sig med en glad och livad piga, Anna, med vilken Hulthén ibland kunde virvla om i en yrande polska. Att Hulthén var en farlig fruntimmerskarl var mindre underligt. Han hade en atletisk växt, husar från Samna Hed, och i yngre dar intresserad idrottsman. Det berättades för mig, att han haft en kärleksförbindelse med en vacker knektdotter, som resulterade i ett barn. Den förgrymmade modern kom fram till fru Hulthén och avslöjade faderskapet. Fru Hulthén blev så nedbruten, att hon en tid vistades på vilohem. Hon verkade desillusionerad och likgiltig. Dottern och pigan fick svara för hushållet, som var mycket primitivt. När dagsverkaren Ringblom en morgon anmärkte på, att vällingen var för litet salt resulterade detta i att nästa morgon stod ett stort träkar med salt på bordet. Jag kunde inte dölja ett skratt, men senare under dan när jag fått arbeta mig genomsvett genom att kasta fram säd till Ringblom vid tröskverket fick jag repliken: "Den vällinga va vesst salt den å".

Första arbetsuppgiften jag hade var eljest att rulla fram halm ur ladan till en vingåkerspress där Svensson och den andre eleven, Gunnar? Dalkvist, för hand pressade balar, som skulle lastas ut för transport från Ånimskoga järnvägsstation till mottagare i Norge. Att ägaren var fri från skrupler i affärer framgick av att han uppmanade oss att slänga in något greptag agnar i balarna då och då för att få upp vikten. Efter hand fick jag också hjälpa till vid klingsågen. Bönderna i trakten körde dit sitt timmer för att få det sågat. Av gårdens eget timmer vet jag att en del sågades till slipers. Ett närbeläget skolorus hade Hulthén levererat virket till och även uppfört huset som entreprenör. Från den skolan har jag ett minne. Våren kom mycket sent 1924. Omkring 1:a maj fick jag i uppdrag att hacka upp den frusna jorden över en vattenledning vid skolan som frusit. Jag kämpade med järnspett i den frusna leran utan att få upp mera än någon smula åt gången. Jag blev emellertid inbjuden på 11-kaffe och lärarinnan, som var gift med en f.d. bruksarbetare yttrade, att det går så, när man inte gör en sak ordentligt från början. Hennes make var frireligiös och jag minns, att jag en söndag hörde honom "leda i bön". Torsdagen den 15 maj 1924 blev en olycksdag för mig. Holger, Dalkvist och några ungdomar från granngården Hemningsbol voro intresserade av morkullsjakt. Jag blev inbjuden att delta och fick låna ett laddat enpipigt gevär. Vi placerades ut i en ring uppe i skogen, där morkullstråket brukade dra fram. Dagboken berättar: "När vi hade väntat en stund vid

morkullstråket kommo några änder flygande. Alla tre reste vi oss och Holger bommade iväg ett skott efter dem. Jag satte mig åter ner i ljungen avvaktande morkullorna. Knappt hade jag satt mig, då jag skulle sträcka ut det ena benet för att få en bekvämare ställning. Vid denna manöver kom jag nära avtrycket och skottet gick. Holger, som lyckligtvis fortfarande stod upp, befann sig i skottlinjen och blev sårad i benen. Med bil skjutsades han i mitt sällskap genast till sjukstugan i Åmål. Kl halv två kom jag hem i natt. Ingen mer än Svensson vet vad som inträffat."

Tidigt följande morgon kom Holgers pappa in och begärde besked om vad som inträffat under den olyckliga jakten. Han uppträdde dock mycket behärskat och sedan telefonen öppnats och han fått lugnande besked från sjukstugan, var den värsta nervpressen över. I brev hem redogjorde jag för händelsen och lovade min mamma, att i fortsättningen inte befalla mig med jakt. Jag har heller aldrig haft de egenskaper, som känneteckna en god skytt.

Följande söndag cyklade jag i sällskap med ungdomarna från Korsbyn och Hemningsbol till Åmål, där vi besökte Holger på sjukstugan. Han hade fått ett halvtjog hagel i benen under knäna. De blevo aldrig uttagna, utan fingo inkapslade följa honom genom livet. Han hade nyss fyllt 17 år. Söndagen den 25 maj kom Holger hem. Han återgick ganska snart till arbetet som om ingenting hänt.

Kristi Himmelfärdsdag den 29 maj besökte jag högmässan i Ånimskogs kyrka. Prosten Grot predikade. Jag kan inte säga att förkunnelsen var medryckande. Familjen Hulthén berättade för mig, att han var omgift med en dotter till prosten Granqvist i Rackeby, alltså en syster till missionär Ida Granqvist. Äktenskapet var olyckligt. Prosten brukade berätta för henne vilken underbar kvinna hans första fru varit. Fru Hulthén tröstade henne med att när vi väl kommer i jord, så kanske vi också blir märkliga. Styvsonen uppgavs ha jagat henne, så hon fick gömma sig i en rågåker vid ett tillfälle.

Ute i sjön Ånimmen låg herrgården Henriksholm på en liten ö. Tidigare under våren hade vi på isen vandrat över dit. Huset beboddes endast under sommaren av en brukspatron Unger. Någon hade i parken rest en sten på vilken man kunde läsa: "Tänk på att du måste dö". Jag råkade vara nere vid stationen när brukspatronen anlände för sin sommarvistelse. Man hälsades välkommen med påtaglig vördnad. I boken "Svenska Gods och Gårdar", tryckt 1930, uppges att gården i vår tid innehas av kommandören Gunnar Unger och hans syskon. Underhandlingar pågår att försälja gården till en svenskamerikan.

Den 31/5 berättar dagboken: "I natt ha vi varit på gökotta. Ett tjogtal ungdomar hade samlats på Grotteberga omkring lägefelden och kaffekitteln. Utsikten från detta berg över sjön Ånimmen var så vacker att den lockat en hembygdens son, konstnären Johan Otto Hesselbom (1848 - 1913) till tavlan "Vårt Land", som införlivats med Nationalmuseums samlingar.

Hans sentida släktingar hade tydligen vansläktats, ty man visste berätta, att de fått böta för tjuvkoppling på elnätet.

Ej långt från Korsbyn fanns en liten reparationsverksstad, som drevs av en montör Hedenberg. Han hade i mycket unga år kommit från Tidaholm för att på Korsbyn installera en inköpt motor. Hulthén ansåg väl, att det var en tillgång för orten, att ha en skicklig montör i grannskapet, så han medverkade till att Hedenberg blev bofast på orten. I hans lya i anslutning till verkstaden fick jag i sällskap med ungdomarna från Korsbyn för första gången höra radio, musik från England, som ofta avbröts av "störningar på Atlanten".

Vid midsommar ordnade Hulthén en utfärd med lövklädd lastbil till en hembygdsfest i Dals-Rostock. Här bjöds på hembygdsföredrag och folkdansuppvisning m.m. Talaren framhöll att professor Bergman var dalslänning och skildrade även "Brånasmen", som hade skrivit poesi, som lockade Carl David af Wirsén till ett besök. Smeden skapade sig vid det förnämliga besöket närmast tokig, där han satt och rörde i askan på härden, så någon utbildning till verklig skald uteblev. Hans dikter finns dock utgivna.

Mot hösten var den nya tegelladan färdig och vi fingo arbeta vid tegelkranen, d.v.s. tralla det blöta, pressade teglet till hyllorna för torkning. Sedan teglet övergått från svart till grå färg trallades det in i fältugnen för bränning. Som bränsle användes hela stockar, som matades in i kanaler under teglet. Bränningen pågick just första veckan i okt. , då jag lämnade Korsbyn. Hulthén föreslog att jag borde stanna ytterligare en tid, så att jag fick vara med, när det brända teglet plockades ur ugnen. Hemlängtan gjorde, att jag avböjde erbjudandet. I bagaget medförde jag en oljemålning över utsikten från Gyltungebyn över Ånimmen utförd av hermodseleven C. Lundin. Jag överlämnade den i födelsedagspresent till morbror Albert på femtioårsdagen den 7 okt.

Påträffandet av mina första bevarade dagboksanteckningar i "Fickdagbok för alla" ger mig anledning att skriva om upplevelser under år 1923. 1/1. "Nyårsdagen vaknar jag på Stommen. Kom i går jämte mina föräldrar, syskon och morbror hit. Vi voro på ottan i Söne kyrka. Predikan hölls av kyrkoherde Hallner." - Det var tradition under hela min uppväxttid att roarna besökte släktingarna på Stommen under nyårshelgen och att stommarna kommo till Roo på trttododagsafton och övernattade. Vid något tillfälle fick jag vara med min morfar och tända ljusen i Söne kyrka i ottan på nyårsdagen. Moster Signes underbara lake vid midagen är ett lukulliskt minne. Hennes brynostar voro berömda. "27/1 L. Heute haben wir einen fürchterlichen Sturm. Viele Dachsteine sind herabgeweht. Ich arbeite nun mit brief 3 von der deutschen Grammatik.

28L S. Septuagesima. Karl.

Um ein wenig Übung in deutscher Schreibung zu bekommen tue ich meine Tagebuchaufzeichnung auf deutsch. Onkel Albert und ich sind nach Mellby Kirche gewesen."

1/2-23. "I dag hade vi besök av Örslösa Hingsförenings styrelse och herr Andersson från Faleberg, Larv. De underhandlade om att herr Andersson skulle stationera en av sina A-hingstar här."

Mingsten Boy statinerades också på St.Roo under betäcknings-säsongen 1923. Stallarens son, Ernst Karlsson, var mycket intresserad och stolt över att tjänstgöra som hingsskötare. Jag erinrar mig att Olle och Anders Magnusson från Borås, som voro på besök, uttryckte en önskan att få se parningen av ett sto. Jag tillmötesgick deras önskan genom att anvisa dem utkiksplats å hörännnet. De fingo alltså till sin stora förtjusning se hur linorna anbringades på stoet efter första bekantskapen med hingsten vid provbänken. Deras nyfikenhet utlöstes i ett gapskratt, när de fingo se hingsten i full extas bestiga stoet, som i sin nervositet kastade vatten och utstötte ett gällt skri.

7/2-23. "Avsant brev till Gusti Mikula. Han har skickat mig två brev sedan det sista jag skrev till honom. Han har ju dock mycket lättare för att skriva än jag, då han får begagna sitt modersmål."

8/2-23. "Läsningen med barnen från Råda pastorat har i dag tagit sin början. Morbror skjutsade Anna och Märta till Råda. Länsskogvaktare Henström, som sett igenom höglundaskogen, skall i morgon gå igenom vår. Han skall ligga på mitt rum, varför jag får flytta ned."

10/2-23. Vårt isbehov för sommaren är nu tillfredsställt. Isen var av god beskaffenhet tack vare att vi pojkar fiskat upp andmaten i somras. Lantmannabanken har i dagarna avskrivit omkring 7 miljoner. Pappa och morbror förlora en 2 eller 3 tusen var."

11/2-23. "Fastlagssöndagen. Kom just upp på mitt rum. Jah har varit nere och hört på en predikan av Ternström uppläst av morbror. Den handlade om en rättfärdigs liv belyst av morgonljuset, middagssölen och aftonskenet. Stomnarna ha hämtat hem Lars."

26/2-23. "Ernst Karlsson (hingstskötaren) och morbror ha rest till Stommen. Ernst för att hämta havre, som vi köpt på Stommen, och morbror för att hjälpa morbror Per med uppgörandet av en ritning till ombyggnad av boningshuset."

28/2-23. "O. Maria. Jag läser nu på brev 6 (Hermods) i Svenska Språket. Tyvärr tycks läslusten avtaga, så att jag nu använder längre tid på ett brev än i början. I eftermiddags hämtade jag skolbarnen. Mamma och flickorna hålla på med en drällväv, som sätter många myror i huvudet på dem."

5/3 23. "M. Målningen av namntavlorna (för kor) avslutade jag i dag. När morbror kommer hem får väl han ådra dem. Pettersson har i stallet iordninggjort en kätte för Boy, som skall stationeras här."

7/3-23. "O. Kl 1 i dag anlände hingsten Boy hit efter en 5 timmars resa från Lassagården, Vara. Då han tjuiter som ett lejon i sin box äro våra hästar naturligtvis mycket rädda."

8/3-23. "T. Pappa och mamma hämtade i dag morbror och pastor Janson vid stationen i Lidköping. De voro nöjda med sin resa. Ärkebiskopens föredrag tyckte de dock innehöll mer politik än teologi."

9/3-23. "F. Vinter, östanvind och gott slädföre. Morbror Per och moster Signe samt Oskar Jönsson med fru ha i dag besökt oss. De ville höra morbror Albert berätta om sina intryck från kyrkliga mötet."

13/3-23. "T. Morbror skjutsade i dag flickorna till Råda. Under tiden då de läste for han till Kockgården och hämtade en kappsläde (hade tillhört kaptan Sandels), som vi köpt där för flera

år sedan på en auktion. I kväll kom Konstantin(Berg) hit.
 14/3-23."O. I förmiddags hjälpte mig Konstantin med min ångmaskin(leksaks- beskriven i Allers). Han är betydligt mer noggrann av sig än jag. I eftermiddag har jag varit med till Kullen(i Mellby) efter grus. Töväder.
 15/3-23. To. I förmiddags var jag med till grushålan. Föret har nu snart gått bort. Vid middagstiden gjorde jag en undersökning i bigården. Ett halmkupesamhälle har dött av svält.
 16/3-23."F. Konstantin är fortfarande här. Han har talt om, att han sökt till 4 vikariat utan resultat. Hemma är han sysselsatt med att förfärdiga en basfiol.
 17/3-23. "L. Konstantin har i dag förfärdigat en ypperlig hörlur åt mig, med vilken man kan avlyssna ett bisamhälle alldeles förträffligt. Det överlevande halmkupesamhället erhåller nu foder.
 18/3-23."S. 5 i fastan. I förmiddags skjutsade jag till Väla kyrka där pastor Janson höll en utmärkt predikan över ämnet:"Kristus på de anklagades bänk". I eftermiddag ha vi varit till Mellby kyrka.
 19/3. M. Skjutsade i eftermiddag Konstantin till Örslösa, varifrån han skulle gå hem. Samtidigt hämtade jag pappa. Han har varit till staden i dag (med Tun-tåget). Morbror har ont i benet. Mida (ett sto) har sparkat honom. Samtliga parenteser utgöra förklaringar till innehållet i dagboken. Dagboken berättar om upprepade skjutsar med mina systrar till konfirmationsläsningen.
 28/3 -23. O. Pappa fick i e.m. meddelande från Växjö att farbror Johannes avlidit. Han har nu legat till sängs alltsedan han för 3 år sedan bröt sig i ryggen.
 29/3 -23. To. Pappa, mamma och jag ha varit på tant Annas begravning(A.Karlin) Hon följdes av 100-tals personer till gravnen. Efter begravningen reste vi till Mellby kyrka, där vi begingo Herrens heliga nattvard.
 5/4-23. To. Provmjölkning i morse. Bästa resultat uppvisade kon Anna med över 18 l dagmjölk. Flickorna ha i dag läst i Råda. Jag skjutsade dem dit.
 10/4 23. T. På födelsedagsmorgonen uppvaktades mamma - femtioåringen - med kaffe på sängen och musik. Jag framförde barnens varma lyckönskningar i några få ord.(Mitt första försök att hålla tal). På eftermiddagen var här stort, enligt mitt tycke för stort, kalas.
 19/4-23. To. Jag låg i dag till kl 9. Pastor Jansons voro i kväll här och hämtade växter. Pastorn demonstrerade sin bil (T-Ford) för pappa och mig.
 25/4 -23. O. Byk. Jag har dragit tvättmaskinen hela dagen. I kväll har jag varit med på det s.k. laksjäet. Jag kom ej i säng förr än kl $\frac{1}{2}$ 12. De andra fortsatte till kl $\frac{1}{2}$ 2.
 28/4-23. L. I dag blev jag bjuden till Henrik Westlund. Han och jag ha i kväll varit på bio och sett "Mårda viljor", vilket är en bearbetning av Knut Hamsuns roliga bok "Svärmare".
 4/5-23. F. Vårbruket pågår och gynnas av lämplig väderlek, s, k, moggevär. Hingsten anlitas flitigt och har hittills haft besök av ett tjugotal märror.
 7/5 -23. M. Hans Kungl. Höghet, Kronprinsen har i dag gästat Lidköping och Leckö. Mina systrar och jag voro först med i Lidköping och hurraa för honom och sedan vid Härebacka korsväg.
 16/5 -23. O. I dag har jag för första gången varit med och taget emot en fölunge. Stallaren var borta, så att jag och Ernst måste gripa in. Vi voro båda nervösa, då ej någon av oss förr hade agerat bammorska. Allt gick dock bra.

22/5 -23. T. Anna och Märta ha i dag varit i Åsaka (för konfirmationsundervisning). Vi ha i dag rivit potatis med fotogenmotor och en stor potatiskvarn. Fortfarande regnigt.

29/5 - 23. T. Fotograferade i dag läsbarnen i Råda. Då plåtarna ser bra ut, hoppas jag få litet förtjänst på kuppen.

1/6 -23. F. Jag har i dag iakttagit det första äppleblommet för i år. Häggen blommar. Björkarna äro fullt utslagna. Askens knoppar svälla.

18/10 -23. To. Ämnar nu återtaga mina anteckningar. På de oskrivna bladen skulle jag ha mycket både roligt och tråkigt att skriva om. Sommaren har varit förfärligt regnig. Klöver och rågen äro därför ej av prima beskaffenhet. Boråsbesöket är sommarens ljusaste minne. (Besök hos familjen Ernst Magnusson)

2/11 -23. F. Kl 8 började vi köra havre. Vi köra nu från Kolbacken och ha inne omkring 140 lass. Havren är ej torr, men efter vad man säger bättre än den som skördades 1907.

15/11 -23. To. Pappa har varit föremål för en varm hyllning från vänner och bekanta. Ett femtiotal personer, mest herrar, voro inbjudna. Arbetarna hurrade för honom vid vällingklockan i morse. Vi barn bjödo honom kaffe på sängen.

16/11 -23. F. Arbetarna, som gävo pappa ett vackert skrivbordsstall till femtioårsdagen, ha i dag varit uppe och ätit middag. Av sina svågrar och moster Signe fick pappa ett guldur.

21/11 -23. O. I grevens tid kom havren in. Den sista inkördes i smöyra. 250 ordinära lass kan man uppskatta skörden till. Kvaliteten är också bra. (?)

Nu har jag inga dagboksanteckningar att falla tillbaka på under en femårsperiod. I min tidigare skildring har jag kommit fram till hösten 1924. Vintern 1924 -25 deltog jag i arbetet hemma på gården. Våren 1925 började jag åter intressera mig för anhållningar efter lantbruksbevis. Jag fastnade för en annons från Sundby Säteri pr Huddinge. Troligen spelade närheten till Stockholm sin roll för att jag sökte den platsen. Jag fick meddelande om, att jag var antagen och tillträdde den 20 april. Vid Huddinge station mötte en skjuts med kusk iförd uniformsmössa med gårdens initialer, S S. Jag förstod, att jag nu skulle få tjäna herrskapsfolk i st.f. som på Dalsland bönder.

Södertörn är ju känt för sin vackra natur och många herrgårdar. Sundby Säteri låg vid sjön Örlången, som sköljde parkens strandremsa. Eleverna utnyttjade den för bad under varma sommarkvällar. På andra sidan sjön låg Balingsta herrgård med en gammal väderkvarn, som prins Eugen hade använt som motiv. Jag fäste mig vid de egendomliga ortsnamnen på vägvisarna som Handen och Midsommarkransen.

Gården ägdes av en byggmästare Gottfrid Thorén, som hade sin verksamaste tid bakom sig. Enligt uppgift hade han bl.a. byggt Oscarsteatern i Stockholm och kaserner i Jönköping. För de pengar han tjänat ville han väl njuta tillvaron som godsägare. Han hade först förvärvat gården Brantshammar i Uppland. Fru Thorén brukade framhålla vilket mönsterlantbruk de hade drivit på Brantshammar. Det överglänste t.o.m. själva Ultuna! Emellertid såldes denna gård och herrskapet förvärvade Sundby Säteri, Huddinge, som på tjugotalet var taxerat i 323000:- kr, hade en totalareal av 766 ha och en åkerareal av 120 ha. Corp de Logis var en typisk tvåvåningsbyggnad (2½) med mansardtak i 1700-talsstil. Mellan husets baksida och sjön låg en gammal vacker ekpark. Mellan framfasaden, som vette

åt V. och ekonomihuset utbredde sig fruktträdgården. Djurstallarna voro uppförda av huggen granit. Inkörning på skullen skedde via körbana.

Arbetsledningen handhades av en befallningsman, smålänning till börden. Han var en "avselad bonde" kan man säga. Tillsammans med en kompanjon hade han ägt Hästhalla i Skallmeja socken, Skaraborgs län. Att det hade gått utför skylldes han på kompanjonen "som tog hem den ena konjakslådan efter den andra". "Men, sade han, "det gjorde sig rasande stilig när spekulanterna kom och man bjöd dem på skjuts i tidaholmskärra rätt genom växande grödor." Skryt och avundsjuka voro utmärkande egenskaper för karln. När han såg folk, som voro ute i sina fina bilar "önskade han ett kilo dynamit under vart hjul! Jag hörde honom aldrig ge ett erkännamt ord, men han sparade inte på anmärkningar.

Förutom mig fanns två elever på gården, Ernst Johansson från Bokenäs i Bohuslän och stockholmaren Kronlund. Ernst Johansson var utan tvivel den mest kompetente "lantbrukaren" på gården. Han fick rycka in var det behövdes både som djurskötare och utearbetare. Kronlund var väl närmast ett stort problembarn. Ernst och jag delade rum i den s.k. kappen, en byggnad som fått sitt namn av sin kvadratiske form. Strax intill låg statarkasernen, som i övervåningen beboddes av befallningsmannen. Han var ogift men hade en stilig hushållerska. I bottenvåningen bodde åtminstone två statarfamiljer. Jag minns ej om kusken hade särskild bostad. Dessutom fanns en byggnad där skogshuggare och övrig tillfällig arbetskraft logerade. I köksregionen regerade öländskan Ebba med husan Anna, som var från Åland och hade en vuxen son med sig, som åtminstone sommartid bodde i en lekstuga i trädgården. Jag antar, att sonen Jon stod till herrskapets disposition för trädgårdsarbete m.m. Dagsverken fullgjordes av 4 torparfamiljer. Jag var inte inne i någon av torparstugorna, men det berättades, att den gamle torparen Jakob bodde i en stuga med jordgolv. En av torparna var gårdssmed och sniekare. Ett par av torparna skickade fram sina söner att utföra dagsverken.

Vi samlades om morgnarna i stallet för ryktning av hästarna, 4 par. Jag var anställd som traktorelev och då traktorn skulle användas fick jag "rykta" den om morgnarna. Traktorn var av halvbandstyp med märkesbeteckningen "Bates Steel Mule" (Bates stålmula). Vid vårbrukets början kom en montör ut från försäljaren du Ritz i Stockholm och utförde vissa justeringar. Jag kommer ihåg ett yttrande från honom: "Nu får Ni nog klara Er själva. Min arbetskraft med 2:- kr i ti timman blir nog för dyr i längden! Ja, det var den tiden, då en lantbrukselev åtnjöt 30:- kr i månaden och maten.

Traktorkörningen under vårbruket gick bra. Värre blev det med plöjningen, som jag skall berätta om senare. Gården hade egen mjölnare, som även skötte sågen. Anläggningen drevs av vattenkraft. Ovanför kvarnen låg en liten sjö, som hade sitt utlopp genom en bäck till Orlången. Mjölnaren klagade på att träkulverten, som ledde vattnet fram till turbinen underhölls dåligt, så att full effekt ej uppnåddes. Mjölnarfamiljen verkade ovanligt harmonisk. Jag såg aldrig till någon fru i huset, så det är möjligt, att mjölnaren var änkman.

Man hade emellertid flera giftasvuxna döttrar och en gosse i skolåldern. Jag ser i mitt amatöralbum, att 1:e eleven Johansson var intresserad av mjölnarens flickor.

När traktorkörningen var över efter vårbruket, blev jag tilldelad ett par hästar att rykta. Kim var tunn och mager och tålde dåligt rykningen. Den andra hästen har jag glömt namnet på. Möjligen hette han Apollo. Jag fick en skrapa av kusken Holmberg en morgon, för att jag hade ryktat för dåligt. Det yppade sig många tillfällen till utskällning. En dag skulle jag köra gödsel till befallningsmans potatisland. Som strö användes sågspån och följande minsta motståndets lag lastade jag upp av den gödsel, som innehöll mest sågspån. Det blev ny gödselkörning efter en uppläxning. En gång när jag körde traktorn på en liten åkerlapp, fick jag kryssa åtskilligt innan varje fläck var bearbetad. Plötsligt dök befallningsman upp bakom en buske och skrek: "Nu har jag sett nog av de där förbannade manövrerna". Man fick lära sig tiga och ta emot. När vi körde in höet inträffade ett olyckstillbud. Befallningsmannen hade inte sett till, att bryggan upp till höskullen försetts med nya plänkor. När jag körde upp ett lass trampade Apollo genom en halvrutten plank och blev liggande på buken med frambenen genom det söndriga. För att hindra att han skulle försöka slå sig upp och kanske störta ned, lade jag mig med hela min tyngd på hans hals och ropade på hjälp.. Under tiden som befallningsmannen sprang efter kniv för att i värsta fall avliva hästen, hjälpte mig karlarna i arbetslaget med att få spänt ifrån hästen och han kom på benen utan skador. Naturligtvis fick ovet för att jag kört på körbrons svagaste punkt! Befallningsmannens förhållande till sin chef var inte heller det bästa. När vi en morgon medelade honom, att byggmästarn var sjuk, fingo vi till svar: "Det är väl inte så väl, att faenskapet ligger och dör."

Gödselkörningen var det tyngsta arbetet på gården. I gödseln från koladugården ingick mycket halmströ, och det slitsamt att få loss varje greptag. Spridningen fick man utföra själv från lasset. Jag minns byggmästarn kom ut på fältet och uppmanade mig att sprida jämnare.

Rågskörden utfördes med liar, som slipades annorlunda än som var brukligt hemma. Liebladet lossades från orvet, som ställdes åt sidan. På St. Roo slipades alltid liarna fastgjorda vid orvet. Vid lieskörd av råg och vete slogs skåren in mot den stående säden och efterföljande upptagerska samlade till neker med sin krok. På Södertörn slog man rågen ut från den stående säden och samlade med lien till neker. Rågskörden var obetydlig, så det var snart tid att skörda vetet med självbindare. Tröskningen skedde i det fria och gynnades av lämpligt väder. Tröskplatsen låg omkring 1 km från magasinet framme vid gården. Jag minns, att jag åtminstone någon dag var säckkörare. Skörden uppskattades till 17 dt pr ha.

Söndagarna voro som regel fria och då utnyttjades tiden för utflykter med cykel i grannskapet. Ernst Johansson och jag besökte Sturehov, Norsborg och Hamra m.fl. platser. En söndag gästade jag familjen Sixten Bagge på Ulriksdal. Vi sågo på hästtävlingar och totalisatorspel samt badade i Brunnsviken. Vi begagnade även tillfället att studera Stockholm. Kronlund, som var infödd stockholmare var ju en tillgång vid sådana tillfällen. Hans föräldrar voro ute på sommarnöje och vi erbjöds

att övernatta i deras våning en lördagsnatt. Stadshuset var ju nyss färdigbyggt och vi försummade inte tillfället, att vara med på en visning av denna byggnad, som i sitt slag be-tecknades som "det yppersta norr om alperna".

Sommaren 1925 besökte kusinerna Olga och Bessi från U.S.A. släktingarna i Sverige. Efter besöket på Roo reste de till Stockholm. Jag blev inte litet förvånad, när jag en kväll blev kallad till telefonen. De hade fått min adress på Roo, och föreslog, att jag skulle resa in till Stockholm för ett sammanträffande. Jag fick påföljande dag ledigt och reste in samt sökte det hotell, som angetts. Nej där fanns inga amerikanskor med det namnet. Jag gav portieren 1:- kr och sade: "Jag återkommer om en timma, så får jag höra, om de anmält sig." Ja, mycket riktigt. När jag återkom, meddelade han, att damerna uppgett adress till ett annat hotell. När jag träffade dem där sade de: "Vi skulle just gå ut och äta middag. Har du något ställe att föreslå?" Jag föreslog Hasselbacken på Djurgården, som väl borde vara trevligt vid denna årstiden. Olga och Bessi hade ett par väninnor i sällskap, så jag befann mig plötsligt i sällskap med fyra amerikanskor. Kvällen blev ett angenämt avbrott i lantbrukslevens liv.

Avsikten var att jag skulle stanna $\frac{1}{2}$ år på Sundby. Så blev det emellertid inte. Dels drabbades jag av en magsjukdom med ihållande diaré och dels hade jag motgång i arbetet. Magsjukdomen förorsakades troligen av matförgiftning. Man hade fått in en sjukdom på kalvarna, som gjorde att man fick slakta den ene efter den andre. Köttet utnyttjades i elevhushållet. Motgången i arbetet bestod i att jag inte kunde få traktorplojen att fungera tillfredsställande. Jag hade order på att plöja trädan, som var mycket hård. Det var omöjligt för mig, att få plojen att gå ned. Den bara ritade i ytan. Ingen brydde sig om mig, men jag antog, att det skulle bli en urladdning så småningom. Så en dag infann sig en student och gjorde en förfrågan, om han kunde få en praktikplats på Sundby. Då fann jag tillfället lämpligt och bad att få överlåta min plats på sökanden med anledning av min ohälsa. Det beviljades och den 8 september avreste jag med hemmet som mål. Det var klart, att jag kände mig som en besegrad gosse, när jag inte hade kunnat stanna kvar avsedd tid.

På ordination av moster Signe på Stommen försökte jag nu kureras min mage med avkok på risgryn. Så småningom lyckades jag också häva sjukdomen. Jag har inga anteckningar till stöd för minnet, men jag vill minnas, att det var denna höst, som jag fullgjorde min beväringsträng. Av drängen Bertil Spjut hade jag rekommenderats att begära trängttjänst. Han hade gjort sin värnplikt vid Göta trängkår, och det ansåg han vara den drägligaste tjänstgöringen. Bl.a. fanns det utsikt att få köra bil där. Jag begärde alltså, att bli uttagen till trängttjänst och det beviljades. Dumt nog lyssnade jag även på ett annat råd från Bertil Spjut, och det var att man skulle visa sig så slö och likgiltig som möjligt, för då hade man de största utsikterna att slippa bli uttagen till reservbefäl.

Hösten 1925 och vintern 1925 -26 deltog jag i arbetena på gården. Ännu rådde den gamla ordningen med statarsystem och två torpare, Månstorparn och Björkhagarn, hästdrift och gamla jordbruksredskap som krokharvar och en del äldre plogtyper som "patentarn" och "järnplogarna". Plogarna ersattes efter hand med brytplogar av märket Tirling från Överums bruk. Arbetsvagnarna var järnskodda men hade även genomgått en viss modernisering genom vagnmakaren i Lovene och den skicklige smeden Ljungberg på Slätten.

Under de första åren på Roo var morbror Albert vagnmakare och beslagen utfördes av smeden Edvin Zetterman vid Röda Ledet. För gödseltransporter, gruskörning m.m. användes medbottnar och för hö och sädestransporter "hökorgar" För säcktransporter användes ofta den s.k. flakhäcken. För lövkörning på hösten och grästransporter från trädgården nyttjades en "jutehäck".

Så kom då den med visst obehag emotsedda inryckningen till värnpliktstjänst under försommaren 1926. Redan vid järnvägsstationen i Lidköping fick jag kontakt med ynglingar, som hade samma resmål som jag. Framkomna till Skövde promenerade vi upp till Trängen, men stannade i närheten av grindarna i akt och mening att njuta av friheten till det utsatta klockslaget. Men då uppenbarade sig en fanjunkare och frågade: "Är ni här för att fullgöra er första värnpliktstjänst?" "Ja, det är vi". Så kom en mullrande ed och uppmaning att komma innanför grindarna: "Här är ett ställe, där vi tar emot folk." Ja, vi lommade in något slokörade i en för oss obekant värld.

Sedan vi hade varit drillade i 14 dar minskade den stränga diciplinen så till vida, att vi under fritid fingo vistas utanför kasernområdet. Jag kom med i en grupp som blev uttagen för signalistutbildning. Tillsammans med värnpliktiga från trängkåren i Hässleholm och Kungl. Östgöta trängkår skulle vi utbildas i Linköping.

Vi fingo nu reglementerat övningsuppehåll, ca 14 dagar, före transporten till Linköping. Vårt närmaste befäl var korpral Kristensson och furir Stenström. Stenström var en prydnad för sin kår. Kristensson däremot gjorde sig hatad. Själv påstod han sig vara barn av Göta trängkår. Han hade börjat sin bana där som trumslagarpojke och hade gott hopp om att bli svenska arméns yngsta furir. Troligen hade han fått växa upp utan att åtnjuta omvårdnad i ett hem. Det berättades mig efter värnpliktstiden, att han blivit skjuten i en arm under en övning. Sedan han uppträtt berusad, hade han också blivit avskedad från tjänsten. I sin olyckliga belägenhet hade han en kväll sökt natthärbärge i en av trängkårens stallar men blivit utkörd.

Signalistutbildningen innebar, att vi skulle lära oss morsealfabetet och uppfatta det både som ljussignaler och summerljud. De som hade musiköra lyckades bäst med summertonerna. Under regnväder kunde vi ha avläsning av signal-lampa inne i vår korridor, men snart fingo vi ut cyklar och bedrev övningar ute i terrängen.

Så småningom fingo vi även göra inkoppling på permanenta telefonnätet. Vi fingo lära oss en ramsa, hur vi skulle anmäla oss, när växelstationen svarade. Jag kommer

ihåg ett tillfälle. Vi hade gjort inkoppling intill en banvall och ringde upp. Växeln svarade Klockrike och vi läste upp: "Detta är en telefonpatrull från Kungl. Östgöta Trängkår. Var god ange på vilken linje vi ligger?" Svar: "Ja, detta är Klockrike". Namnet föreföll ju bekant genom Harry Martinssons roman "Vägen till Klockrike". Det svar som vi reglementsenligt hade väntat uteblev. Gumman blev tydligen uppskakad över denna oväntade förfrågan.

Det trevligaste minnet från tiden vid Östgöta trängkår, eller som den populärt kallades Engbergs åkeri i Linköping, var en utflykt till en liten sjö i närheten, där vi gingo i barack. Vi hade där tillfälle till bad och på kvällen utfördes diverse lekar som att slå ned varandra från stång med förbundna ögon och hösäcker som vapen. Jag blev uttagen som kock åt officerarna, och fick själv njuta av de härliga köttbullarna i Stidvigs konserverburkar, som man slog ett hål på locket och sen värmdes i vattenbad.

När de 90 dagarna voro gångna reste skåningarna hem till Hässleholm och vi till Skövde. De tre veckor, som nu följde, tillbringade vi oftast i den härliga billingeterrängen. Jag kommer ihåg ett tillfälle, då korpral Kristensen och jag rullade ut en ledning över Blängsmossen. När vi voro komna en god bit in i tassemarkerna sa Kristensson, antagligen för att pröva hur dum jag var, "tänk om vi inte hittar tillbaka nu!" Jag svarade: "Vi har ju tråden att följa." En bonde kom körande från ett torpställe med häst och vagn på väg till stan. Jag hörde hans gumma säga: "Nu är det knektar i markerna och ingen hemma"!

Hösten 1927 var det repetitionsmöte på 3 veckor. Det var påfallande hur disciplinen från rekryttjänsten hade luckrats upp. Vi levde trevligt lägerliv vid Sparresäter. Hösten 1926 hade vi gått i bivack vid Sjötuma intill Skärvlängen. Vi övade en kväll med ljussignaler över sjön från Öglunda. Jag var med i den mottagande patrullen. Vi voro placerade på altanen till Kiverskiölds villa. På balkongen under sutto officerarna och njöto av sin kvällsgrogg. De imponerades över ljusblixtarna över sjön. Rapporten hade i förseglat brev överlämnats till öglundapatrullen. När vi avläst ljussignalerna gick ett befäl ner och öveflämnade rapporten till officerarna på verandan. Vi hörde en av dem förtjust förklara: "Fortsätter det så här blir vi en nation av atenare".

Sedan nu värnplikstjänsten var undanstökad var det tid på, att ägna sig åt utbildning för bondeyrket. Jag fick besked om, att jag var antagen som elev vid Hvilans lantmannaskola på Åkarp. Skolan hade stort anseende genom de berömda lärarkrafter som verkat där, professor Nils Hansson, som lagt grunden till den moderna utfodringsläran och Ludvig Nannesson, som spelat en motsvarande roll för organisation av jordbrukets föreningsrörelse. Agronom Arvid Zakrisson, som nu förestod skolan, hade specialiserat sig på jordarnas näringsinnehåll och gödslingsfrågor.

Vid samma skolgård låg en av landets äldsta folkhögskolor grundad av akademikern Leonard Holmström med användande av den gamla kroglokalen Hvilan. Folkhögskolan förestods nu av hans svärson Enoch Ingers, f. 1 sept. 1870, d. 23 nov. 1951, inspektör för rikets folkhögskolor och känd genom bokverket "Bonden i Svensk Historia".

Under vinterkursen delade jag ett rum på skolan tillsammans med Stig Stabe, som till en bataljonsveterinär i Hässleholm. Han hade svenskfödd fästmö i U.S.A. och tänkte själv emigrera dit efter kursavslutningen vid Hvilan. Han hade elevpraktik från Danmark.

Genom X korridorrens motsatta dörr kom man in till ett par hallänningar, Jon Persson, Asige, Slöinge, som efter vinterkursen gick ut som primus, och den högröstade Johan Larsson från Harplinge. Lektionssalen låg en trappa upp.

De som önskade kunde deltaga i morgonandakten i folkhögskolan före undervisningens början. Jag brukade begagna mig av den möjligheten. Undervisningen meddelades i form av föreläsningar. Med vissa mellanrum verkställdes förhör på det som genomgåtts. Första veckan ägnades åt ~~förhör~~ avvägning ute på skoljordbruket Framnäs, som rektor Arvid Zakrisson (Z) arrenderade av professor Nils Hansson. För att inte vara sämre utrustad än kamraterna när vi pulsade omkring i de uppblötna markerna, reste jag in till Malmö och förvärvade ett par stövlar. En hållplats för bussen gjorde mig förbryllad tills jag fick reda på, att ett så invecklat namn som Schougens Bro helt enkelt kunde utläsas Skogens Bro. Vid besök i ett badhus för bastubad träffade jag på en kamrat från vpl-tjänstgöringen i Linköping. "Fårti Person", som var lastbilschaufför stannade en dag sin bil, när han fick se mig på promenad å lundavägen och anropade mig. Jag kände inte igen honom omedelbart i civil kostym.

Agronom Zakrisson undervisade i växtodlingslära och hallänningen, agronom Andersson i husdjurslära, matematik och kemi. I svenska och fysik undervisade magister Ågren. Han var för resten ordningsman vid det långbord, där jag intog mina måltider i skolhushållet. Folkhögskolans rektor, Enoch Ingers, undervisade i medborgarkunskap med hänvisning till Aldéns lärobok i kommunalkunskap.

Under vinterkursen deltog jag icke i utelivet om kvällarna, men flertalet samlades regelbundet i ett kafé i närheten av Åkarps järnvägsstation för kaffedrickning och dans med flickor från Malmö och Lund. Däremot begagnade jag tillfället att besöka släktingarna vid Tygelsjö mejeri över veckosluten. Jag blev även inbjuden till familjen Persson, Pihle gård i Tygelsjö, genom att jag var kurskamrat med sonen Erik. Jag kommer ihåg att pappa Person förklarade, "att antingen herrarna tror mig eller inte, men 1911 gav veten 30 dt pr tunnland. Jag stod själv vid trösken så jag kan garantera att det stämmer." Det var imponerande siffror för en "opplänning" på den tiden. Sedan dess har ju förädlingsarbetet gått vidare, så att man uppnått sådana resultat även i Skaraborgs län.

Som lärare i i husdjurens hälsovård och sjukdomar undervisade en gammal veterinär, som saknade all förmåga att uppehålla ordningen. Detta visste skåningarna om genom hörsågnen från tidigare årgångar. Redan från början utbröt också verklig kalabalik. Ett gammalt hästskelett hälsade veterinären med uppspärrad käft och cylinderhatt vid entren. Rektor Z visste om förhållandet, så han infann sig vid en lektion för att stävja ofoget. Veterinären förklarade emellertid, att det gick ganska hyggligt till väga. Han hade varit med om värre tidigare år.

Några lektioner i trädgårdsskötsel meddelades av länets trädgårdskonsulent, Lenné. En uppmaning som han idisslade var: "Lämna inga tapper på träden, det är så fult." Han menade alltså, att man vid kvistning skulle hålla sågen tätt intill stammen. "Många angriper hagtornshäcken", sa han, "för att den är värdplanta för så många skadeinsekter. Jag tycker den ger ett gott skydd och sprutar man ändå fruktträden, kan man ju gott gå över häcken också."

Vinterkursen avbröts, när det var tid för skåninglingarna att resa hem och delta i vårbruket. Kursen avslutades med förhör i folkhögskolans stora sal i närvaro av skolans styrelse med förvaltare Hjalmar Nilsson, Alnarp i spetsen. Nu måste elevrummen i skolan utrymmas. De skulle utnyttjas av flickorna i husmodersskolan, som nu skulle ta sin början. Min rumskamrat, Stig Stabe, och jag fingo hyra ett rum av vaktmästaren, som hade en villa i samhället, strax utanför skolgården.

Det var en betydligt reducerad grupp, som fortsatte i sommarkursen där kontrollassistentutbildning ingick obligatoriskt. Några nya elever, som åtnjutet grundutbildning på annat håll, anslöto sig till oss. Sålunda ingick i kontrollassistentkursen en arbetslös agronom, som väl tänkte skaffa sig en födkrok som kontrollassistent. Jordbruket genomlevde en krissituation.

I kursens början undervisade agronom Andersson i utfodringslära, men tog sedan sommarledigt och fick agronom Kvarnbäck som ersättare. I kemilektionerna fingo vi utföra både kvantitativa och kvalitativa analyser. Jag minns en episod från den s.k. kjeldahlsanalysen, som utfördes med eter som lösningsmedel. En del av eleverna, som sysslade med detta hade kvällen före varit inne på hotell Tunneln i Malmö och festat. De ledde verkliga kval i eterångorna.

De praktiska proven för fetthaltsbestämning i mjölk utfördes vid Hvilans mejeri. Mejeristen hette Jönsson och var umgängesvän med familjen Høijer i Tygelsjö. Hans dotter, Yrsa, sammanträffade i Tygelsjö med Paul Söderlund från Källby, vilket hade till resultat, att han övergav den första kärleken till en lärarinna i hemsocknen och gifte sig med Yrsa. Mejeristen hade emellertid inget att göra med kontrollen över hur vi blåste prov. Det var en agronomie studerande från Alnarp, som övervakade den saken. Agronom Z föreläste om växtodling och ledde exkursioner både i Skåne och Danmark. Konsulent Borg från Svenska Betes- och Vallföreningen föreläste om skötsel av betesmarker och ledde en utflykt till Dalby andelsbete. Under agronom Zakrissons ledning besökte vi en dag Bosjö-kloster, där greve Bonde demonstrerade sina betesmarker och siloanläggningar. Vi fingo samtidigt tillfälle att beundra Skånes natur och dess stora odlingsmöjligheter, Sveriges kornbod nr 1. Jag tänker på Paul Rosenius ord i Svenska Turistföreningens årsskrift 1919: "Ett framfås är du Skåne, ett förland och ett ljust ansikte! Där ovänshopar trängdes om herreborgarna, där drömma fejdeminna vid blommors doft och silkessus från dina bokars löv."

Borgmästaren i Mariestad, jag vill minnas, att han hette Danielsson, som tidigare varit lärare vid Hvilan, brukade

varje sommar komma ned till skolan och hålla ett antal föreläsningar i lagkunskap. Jag har bevarat mina anteckningar från dessa föreläsningar och citerar här en del.

" Ännu på 1200-talet hade varje landskap sin egen lag. Den fortplantades muntligen från far till son. På 1200-talet hade man lärt sig den modärna skrivkonsten och nu upptecknades lagarna. Skånelagen upptecknades omkring år 1160, Västgöta-lagen omkring 1200. I dessa lagar räknades såsom utlämning var och en från annat landskap. År 1350 samlades alla landskapslagarna av Magnus Eriksson till två lagverk, en för landet och en för staden, och dessa två lagar gällde för hela riket. Lagen ändrades något av Kristoffer 1450 men gällde i stort sett ända fram till 1734. Detta år sammanslogs de två lagarna till en för hela Sveriges rike gemensam lag, 1734 års lag. Denna lag var liksom de äldre lagarna uppdelad i avd., som kallades balkar, giftermålsbalk, ärvdabalk, jordabalk, byggningsbalk. Sedan kom handelsbalk, straffbalk och missfärningsbalk, utsökningsbalk och rättegångsbalk. Givetvis har mycket i den gamla lagen av 1734 blivit upphävt och ersatt med nytt. När skiftesstadgan kom till blev den gamla byggningsbalken i stort sett utan betydelse. Men giftermålsbalken gällde ända till 1920, ärvdabalken ända till i år (1928), rättegångsbalken gäller ännu och likaså delar av handelsbalken.

När en balk upphävdes och ersatte med en ny lag ville man gärna behålla den urgamla benämningen balk och därför ha vi också en "giftermålsbalk" av 1920. Vi ha en ny ärvdabalk och en ny jordabalk.

Hur betecknas fast egendom.

Den äldsta bebyggelsen i landet är byn, med byggnaderna liggande i rad vid bygatan. Dessa byggnader få nr. 1, 2, 3 o. s. v. Dessa nr återfinnas fortfarande i beteckningarna på fastigheterna, t. ex. Dalby nr 1. Av gårdarna i byn ha en del övergått i Kronans ägo, och kallas kronohemman. När ett sådant kronohemman övergått i enskild ägo, till en bonde, som betalar skatt till kronan kallas hemmanet "krono skatte". En del bönder läto under medeltiden förmå sig att i st. f. de vanliga skatterna hålla häst och ryttare till rikets försvar. De, som det hette, frälste hemmanet från kronoskatten, och på så sätt fingo vi frälsehemman. En sådan frälsehemman, han kallades nu adelsman, kunde sälja sitt frälsehemman, men han brukade då förbehålla sig en årlig inkomst från hemmanet, en s. k. avgäld eller ränta. Denna ränta kallades frälseränta, och på denna frälseränta tillämpas ännu i dag samma regler, som gäller för fast egendom. Ett frälsehemman, som på så sätt betalade frälseränta till en privat adelsman kallades ~~för~~ "frälse skatte". På så sätt kunde av hemmanen i en by det ene vara kronohemman, det andra krono skatte, det 3:je frälse och det 4:e frälse skatte. På Gustaf Vasas tid upplades jordeböcker, där alla hemman i riket upptecknades. För beteckning av hemmanens storlek användes icke arealen utan bärigheten. Ett hemman, som födde en ordinär familj, betecknades med ett mantal. Ett större hemman kanske kallades 2 ~~hemman~~ mantal och ett mindre $\frac{1}{2}$ mantal. Skatten utgick sedan från år till år efter dessa jordeböcker. Så småningom måste ett missnöje med sådan skatteläggning uppstå. Den ene bonden utökade sin åkerareal, under det

att den andre lät sin växa igen. Att då utkräva lika stor skatt av dessa gårdar var oriktigt. För att råda bot genomfördes på Gustaf III:s tid en nedsättning av mantalet för de fattigare gårdarna. Denna nedsättning skulle dock endast avse skyldigheterna men inte rättigheterna. Ett mantal kronoskatte Dalby nr 1 hade kanske del i allmänning för ett mantal men betalades skatt till kronan för det "förmedlade mantalet", ett $\frac{1}{2}$. Även efter denna reform kvarstod hos bönderna missnöjet med beskattningen av jorden. Och då kamarsystemet infördes 1866 blev det nya lantmannapartiets första och stora uppgift att få en omläggning av beskattning av jord. Grundskatternas avskrivning var alltså under en följd av år den stora frågan i riksdagen. På 1890-talet sammankopplades grundskattefrågan med försvarsfrågan. Efter avskrivning av grundskatterna har mantalet numera förlorat sin ursprungliga betydelse men alltjämt har mantalet kvar en uppgift, nämligen att utgöra beteckning för ett hemman. Ett mantal kronoskatte Dalby nr 1 kan vara uppdelat på flera ägare genom köp eller arv. Vid köp brukar i allmänhet ske ett skifte, och det ena hemmanet kallas kanske $\frac{1}{2}$ mtl litt A kronoskatte Dalby nr 1. Det andra hemmanet $\frac{1}{2}$ mtl litt B kronoskatte Dalby nr 1. Om nu en av dessa fastigheter uppdelas på flera ägare t.ex. ett $\frac{1}{2}$ mtl kan delas i tre delar $\frac{1}{4}$ och två $\frac{1}{8}$. Då kan man skilja $\frac{1}{4}$ -hemmanet från $\frac{1}{8}$ just genom beteckningen $\frac{1}{4}$ mtl. Men åttondelarna i sin tur hur skola de skiljas från varandra i en köpehandling? Svar: Det går endast genom att ange ägarens namn. Härav kan man förstå, att fastighetsbeteckningen är mycket tung och ändå icke tillräcklig. Det finns hemman vars mantal är delat på 100-tals hemmanslotter, och att då inte ha annat kännemärke än ägarens namn är ytterligt olämpligt i ett land, där släktnamnen på -son äro så öfvervägande som hos oss. Därför infördes 1908 jordregistret. Men i hemmansbeteckningarna se vi ännu i dag Sveriges historia. De gamla numren från hedenhös, "skatte" och "frälse" från Magnus Ladulås, mantalen från Gustaf Vasa, de "förmedlade mantalen" från Gustaf III och slutligen striden om grundskattens upphävande rinner en i hågen, då man ser de gamla hemmansbeteckningarna

Jordregister.

I jordregistret har man utgått ifrån de gamla hemmansnumren så att Dalby nr 1 har fått registernummer 1¹. När detta hemman delas få delarna beteckningarna 1² och 1³. Om nu 1² skulle ytterligare delas, t.ex. i ett $\frac{1}{4}$ mtl, $\frac{1}{8}$ + $\frac{1}{8}$ så få dessa delar beteckningarna 1⁴, 1⁵, 1⁶. Skulle 1³ nu uppdelas så få delarna registerbeteckningen 1⁷, 1⁸ o.s.v. Detta registersystem är nu genomfört för hela riket och har medfört, att fastigheterna indentifieras i rättshandlingarna. Inom en socken kan inte finnas mer än ett hemman Dalby 1², 1³ o.s.v. Allmänheten använder sig alltjämt av de gamla beteckningarna med mantal och nr men i rättshandlingar o.s.v. har registret trängt igenom."

oooooooooooooooooooo

Vi hade frihet att studera demonstrationsparcellerna vid Alnarps lantbruksinstitut. Jag försåg mig där med ex av flera vallväxter, särskilt gräs, som är svåra att examinera. Vi blevo även tenterade på innehållet i våra herbarier. Vi fingo även använda de växter, som vi samlat tidigare.

Under sommaren pågick i folkhögskolan utbildning av husmödrar och folkhögskolans högre avd. fortbildade elever för inträde vid lantbruksinstitut

Sommaren bjöd på ett trevligt sällskapsliv med bad vid Lomma och dans under ljumma sommarkvällar vid Alnarp, där dansbana fanns i parken.

Som jag tidigare nämnt företogs också en studiereesa till Danmark, närmare bestämt Jylland. Vi fingo dock ägna en eftermiddag åt Tivoli i Köpenhamn innan vi gingo ombord på båt, som förde oss till Aarhus. Vi råkade ut för grov sjö, så att den nattliga färden från Köpenhamn till Aarhus tog 7 timmar. Flera av kamraterna blevo sjösjuka och jag minns Ture Andersson från Lockarp, som suckade: "Tacka vet jag land, ett besvärligt rike där man inte kan komma någonstans utan att använda båt." Jo, när vi på morgonsidan stego i land i Aarhus väntade en landsvägsbuss, som förde oss till de sevärdeheter, som rektorn hade planerat att visa. Som första minne kvarstår besöket vid Danmarks förnämsta betesgård, Visborggaard. I gårdens elevmatsal fingo vi vårt lystmäte på "jordbeer med flöde". Förvaltaren berättade under måltiden något om gårdens historia. Gården hade ett gammalt slott under tegeltak beroende på att Lennart Torstensson på sin tid berövade byggnaden dess koppartak.

Vallfröblandningen bestod av vitklöver & ängsgröe. Vallarna voro självförsörjande med kväve tack vare den rikliga förekomsten av vitklöver. Jordmånen var sandmylla. Märkligt nog utgjordes huvudparten av betesdjuren av svin försedda med två ringar i trynet för att ej rota upp rötterna.

Hos A. Fisker, Hinge fingo vi däremot se korthornsdjur, som sammankopplade, av en man fördes ut på bete.

På Overløjstrups försöksgård för avkastningskontroll av gödsvin fingo vi tillfälle se en kontrollform, som först något år senare tillämpades i Sverige. Man kontrollerade sugornas ärftliga egenskaper genom att taga ut 4 grisar från varje kull och genom separat utfodring jämföra dem med avkomman från andra suggor.

Hos Th. Nielsen, Hadsbjerg förevisades vi en 2-års hingst av jydsk ras, som mycket påminde om den begiska hästen i Sverige. Jag vill minnas, att det även var Nielsen, som förevisade sin korthornstjur, kliade honom mellan hornen och förklarade, "Han är så rolig."

Modern ladugårdsinredning fingo vi tillfälle studera hos Jyllands Samvirkende Landboföreningars gård Godthaab utanför Skanderborg.

Hemresan företogs med järnväg, över bältena färja, till Köpenhamn för vidare befordran till Malmö. Min rumskamrat, Stig Stabe, och jag fingo i uppdrag att skriva reseberättelse i Skånsk Lantbrukstidskrift, vars redaktör var vår rektor. Vi delade upp arbetet i två delar, och författade var sin del. Redogörelsen infördes i tidningen delad på två nummer i följd. Jag levererade bildmaterialet, som hade lyckats så bra, att jag kunde göra en hel del affärer med kamraterna.

Intressanta studiebesök gjordes efter hemkomsten på Bollerups lantbruksskola och växtförädlingsanstalterna Svalöv, Weibullsholm och Olsons i Hammenhög.

När sommaren med de underbara upplevelserna var till ända och vi skulle ta avsked av vår värderade rektor, höll han ett litet avskedstal. "Det har inte ingått i min uppgift", sade han, "att hålla moraliserande föreläsningar, men i avskedets stund vill jag jag emellertid vädja till Er, att aldrig vara sysslolösa. Har Ni inte något särskilt arbete för Er, så läs då någon god bok."

Stig Stabe, som hade någon tid på sig före avresan till USA, där hans fästmö redan hade skaffat sig arbete, bad att få följa med mig hem till Roo och där delta i arbetet några veckor. Mina anförvanter hade inget häremot, och därför fingo vi vara tillsammans ännu en tid. Sädesskörden stod för dörren och vi fingo löfte att köra självbindaren i veteskörden, vilket jag kanske inte ensam hade vågat mig på. Det måste ju väcka motvilja hos rättaren, Karl Nygren, som tidigare hade privilegium på sådana arbeten. Stig Stabe följde med som hjälpmontör, och vi lyckades hålla spelet igång.

Snart anträdde Stig Stabe sin amerikafärd, och jag kände mig inte heller hågad att slå mig till ro för gott. Jag sökte alltså en plats som kontrollassistent i Skåne. Jag fick meddelande om, att jag var antagen som sådan i Fjärdingslövs kontrollförening utanför Trelleborg. Jag skulle inställa mig hos föreningens ordförande, lantbrukare Teodor L. Persson, Torshög, en av sydskaenes mest bemärkta tjuruppfödare, ägare till en fin gammal släktgård och åtnjutande stort anseende i bygden.

När jag steg av tåget vid Fjärdingslövs station var det nätt och jämt att galocherna skyddade mig för den sörja, som bettransporterna släpat in på stationsområdet. Hela tiden fram mot jul satte bettransporterna väglaget i fara. Vid stationen mötte herr Persson. Gården Torshög låg i stationens närhet och jag anvisades ett gavelrum i den vitmenade huvudbyggnaden.

Något, som jag inte visste om, när jag tog platsen, var att jag även skulle verkställa provtagning vid andelsmejeriet. Det fyllde mig med oro, då jag visste, vilken stor betydelse detta hade för mjölklikviderna, och jag som nybörjare inte litade på min kompetens för ett så ansvarsfullt uppdrag. I sanningens namn måste jag erkänna, att mitt arbete inte fyllde de krav man som leverantör till mejeriet hade rätt ställa. Jag upptäckte också, att mejeristen Kristofferson inte alltid noterade den fetthalts %, som jag avläste på provet. Kristoffersons största intresse var inte mejeriet utan livet på fritiden. Han var trägen besökare av hästkapplöpningar både på Jägersro och i Danmark. Spritfester och spel hade inte brutet ner honom, men man uppgav, att de sällskapsbröder, som omgav honom i ungdomen, för länge sedan hade lämnat det jordiska. Han röt och kommenderade både sina två medhjälpare i mejeriet och sin hushållerska. Sedan jag slutat min anställning fick jag höra, att han hängt sig i trappuppgången till sin bostad, förmodligen för att få ett sista tillfälle skrämra upp hushållerskan. Tidpunkten valde han i samband med inträdd pensionsålder. Han ansåg väl att pensionen inte medgav det liv som intresserade honom.

Efter en tid blev jag inspekterad i mitt arbete av "Överjöns", konsulent Nils Jönsson från Malmöhus Läns Hushållnings-sällskap. Han hade tillsammans med professor Nils Hansson varit pionjär inom kontrollföreningsarbetet i Sverige. Han var en godmodig skåning, som uppmanade mig att rekommendera Engströms kraftfoderblandning från Eslöv, "för den kontrollerar jag".

Vintern i Skåne 1928 - 1929 var snörik och bister. Uppvärmningen av bostäderna var var inte i klass med vad jag var van vid. Innanfönster kom inte över allt till användning.

Uppvärmning av sovrum ansåg man mindre behövt. Mitt rum på Torshög var dock försett med värmelednings-element. Sämst utrustat var det på gården Högbo, som på grund av brister i renlighet av grannarna ibland betecknades med öknamnet Mägbo. Teodor Persson på Torshög förklarade dock att änkan på Högbo var värd all aktning, för att hon lyckats finansiera gården efter makens bortgång. En av de värsta yrvädersdagarna på året hade jag förrättning på Högbo. Jag satt med ytterkläderna på mig vid skrivbordet, vilket frun i huset inte tyckte om: "Så kallt är det väl ändå inte!". Jag hade ärende fram till Torshög och fick känna på vad en snöstorm på skåneslätten vill säga. I de värsta stormbyarna vände jag ryggen mot blåsten, men då kändes det nästan som om andedräkten togs ifrån en.

När halva kontrollåret var gånget beslöt mejeristyrelsen, att silningsprov skulle införas vid mejeriet för att kontrollera mjölkens renhet. Som väntat slog Högbo alla rekord i fråga om smutshalt. Änkan fick väl antagligen det torkade provet sig tillsänt för hon var vid mitt nästa besök mycket orolig för vilka åtgärder hennes båda söner och ladugårdskarlen skulle kunna vidtaga för att förbättra resultatet. Jag rekommenderade inköp av en Ulaxsil och större renlighet. Själv hade hon uttänkt en åtgärd, som hon förmodligen hoppades skulle ge utbyte. Assistenten inbjöds på supé å Vellinge gästgivaregård. Jag beklagar "röjtaren" och hans hustru på denna gård. De bodde i ett "klinehus" där en utslagen fönsterruta var försedd med en säcktrasa. Då hade den kogubbe, som på en annan gård hade sin sängplats i ladugården, det nog varmare.

Hade vintern sina påfrestningar blev sommaren så mycket juvligare. En kontrollassistent i Skåne vid denna tid nästan som en kringresande kavaljer. Betecknande är att dir. Ludvig Nannesson, som en tid var lärare vid Hvilan, uppgavs ha sagt: "Den som inte kan dansa förtjänar inte högsta betyg som kontrollassistent". Ungdomarna på gårdarna voro också mycket angelägna, att få med sig assistenten på sina danskvälar i S.L.U. (Svenska Landsbygdens Ungdomsförbund). Den politiska förkunnelsen ägnade man inte stort intresse men underhållning av annat slag och dansen intresserade desto mera. En yngling uttryckte sin förvåning över att jag inte använde sprit: "Ni har väl annat temperament uppåt landet. Här kan vi inte komma i form innan vi fått oss en startknäpp."

En familj, som jag kände sympati för, trots att jag ibland fick anställa loppjakt under natten där, var Nils Anderssons på nr 10 i Fjärdingslöv. Husfadern stor, lugn och godmodig hade gift sig med en "betjänta" från Småland. Husmodern satte ibland in en bukett med ljung från stranden vid Gislöv. Den minde henne om hennes karga men kära hembygd. Barnen, 2 gossar och 2 flickor, skilde sig genom sitt enkla och okonstlade sätt fördelaktigt från de mera jazzbetonade. Vid en danskväll i Töringelund bjöd jag upp en av döttrarna. Hon upplyste mig om, att hon var förlovad med en son till landstingsman Fregaard, förmodligen för att jag inte skulle visa mig allt för angelägen. Vid firandet av 50-årsminnet av kursavslutningen på Hvilan i juli 1978 framförde emellertid "Husaren", Olle Olsson, Reng, en hälsning till mig från fru Fredgaard !

Inte lång t från nr 10 bodde Josef Jönsson på Djursbäck, en originell untkarl i 50-årsåldern. Han ansågs vara en skicklig ekonom genom att han förstod att satsa på det som för tillfället gav mest pengar, ibland svin, ibland "fyle" o.s.v. Gott förhållande rådde mellan J. Jönsson och Nils Andersson. Jönsson hade också goda förbindelser med de större lantbrukarna på orten som hingsthållaren Ola Larsson på Brosjödal, Almén på Dybäck, ägaren till Gislövsgården m.fl. Under året inköpte han en ny stor bil av märket "Marmon". Han var angelägen att ha med sig assistenten som chaufför på sina utfärder i Skåne och Blekinge. Sommaren 1929 var det utställning i Skänninge. Josef Jönsson inbjöd Nils Andersson och mig att följa med honom dit. På hemvägen besökte vi även Roo. Jönsson var skicklig pianist och hade ett piano, som både kunde användas manuellt och som självspelande. Dessutom höll han sig med grammofoon och ett stort antal skivor. Jag glömmer inte hans nonchalanta gest, när han bjöd på grammofoonmusik ombord å färjan till Saznits en sommarsöndag. Rätt som det var tog han en grammofoonskiva och lät den singla ut i sjön med orden: "Det var en räli skiva" 8. Publiken brast ut i ett Å-å. När han spelade en sjömansvals utbrast en tysk: "Oh, diese treumende swedische semandwitsen!"

I Kyrkköpinge hade jag kontrollen på en gård, som ägdes av ett par damer, systrarna fru Hansson och fröken Larsson. De voro systrar till professor Hans Larsson. Fru Hansson dessutom svägerska med skåneskalden Ola Hansson. De fann det anmärkningsvärt att Mjöbergs litteraturhistoria, som jag läst i skolan, inte hade nämnt honom och hans "Hemmabyarna". Han lär ha varit mycket oppositionell av sig under sin lundatid ty en professor försäkrade honom: "Du kommer att få stänga dina horn blodiga!" Han slutade sina dagar i Konstatinopel. Att fröken Larsson hade varit ute i världen framgick av hennes omnämnande av ett besök hos Björnstjärne-Björnsson i Norge. En bror till dem hade drivet mejerirörelse, och de hade anmodat honom, att kontrollera hur assistenten utförde fetthaltsbestämningen. Dess bättre voro proven den morgonen rena från proppar. Dessa damer voro de enda kontrollföreningsmedlemmar, som gävo mig i uppdrag att väga grovfodret och göra upp en utfodringslista. Med hjälp av deras förman vägdes rotfrukter och stråfoder. Damerna hade väl väntat sig, att jag sedan skulle rekommendera en kraftfodertillsats, som låg i nivå med vad de visste grannarna brukade ge sina djur. När jag hade fördelat de rika grovfodermängderna på respektive fodergrupper visade det sig, att foderenhetsbehovet var i det närmaste fyllt enligt professor Nils Hanssons miniminormer. Det återstod endast att täcka en minre del av äggvitebehovet. Men då F.E. behovet var praktiskt taget fyllt måste jag rekommendera ett mycket äggviterikt kraftfoder. Jag såg ingen annan räddning än att föreslå enbart sojamjöl. När jag kom nästa gång förklarade tanterna, att de hade visat foderstaten för grannen, och han hade inte godkänt den. Jag visste att räkneoperationen var riktig, så jag tog saken lugnt. Möjligen hade tanterna också kontaktat "Överjöns". Kanske det var anledningen till hans rekommendation av Engströms kraftfoderblandning från Eslöv, varom jag skrivet tidigare.

Jag kom under fund med att kontrollen av utfodringen var skäligen meningslös. På Torshög t.ex. förklarade "röjtaren", att får jag inte köra ut 7 "rulleböror" med blast till "middingen" sedan korna slutat äta, är jag inte belåten. Skåningarna voro alltså föga intresserade av några miniminormer. Det var endast fråga om hur mycket man kunde få korna att vräka i sig! Den meningslösa foderredovisningen har ju också slopats inom kontrollföreningarna.

43.

Tamterna i Kyrkköpinge tyckte väl, att jag hade för litet att göra under sommaren, så de kom med ett förslag, att jag skulle stå fjäderfäodlarna till handa med kastrering av tuppar för framställning av "kapuner". Jag tackade omedelbart nej. Det tydde damerna så, att jag hade tagit intryck av en artikel i Trelleborgstidningen, där kastreringen framställdes som djurplågeri. Deras bekantskap från Österrike hade emellertid förklarat, att det var en mycket human operation, som i hög grad förbättrade köttkvaliten.

Jag visste väl, att efter denna sommar väntade slitsamt arbete, så jag utnyttjade verkligen möjligheterna i hög grad. Dalabadet vid Trelleborg utnyttjades flitigt. Assistentensommaren i Skåne var alltså det lekfullaste jag varit med om.

Hösten 1929 ansåg jag emellertid, att nu fick det lov vara slut på "vallfarts och vandringsår". Jag inställde mig alltså i arbetslaget hemma på gården. Jag kommer ihåg, att en av de första dagarna i november deltog jag i dikning i skogsmarken ~~xx~~ norr om Lundens väg, som hade totalavverkats. Nyanställda Erling Karlsson och stallarns pojke, Georg Karlsson ingick i arbetslaget. Efter någon dag kom Georg Karlsson med en nyhet, som han trodde tydligen var av yttersta vikt. "Den nye har setat inne". Jag svarade, att en människa skall inte dömas efter vad som varit utan efter vad hon är. Erling Karlsson blev ju en av stöttepinnarna i Roo arbetslag. Georg hade fostrats av sin pappa till att skona hästarna, vilket ibland föranledde en dålig arbetstakt och åthutning från min sida. Jag var dock angelägen om, att foderstaten skulle anpassas efter arbetsprestationen.

Våren 1930 hade intresset vaknat för bildande av en s.k. försöksring bland jordbrukarna på Kålland. Initiativtagare var riksdagsman Fritjof Domö, vilken då ännu lystrade till namnet Gustafsson. Jag blev tillfrågad, om jag ville ta åt mig arbetet på Kålland och svarade ja. Vandringsrättare Gullstrand från Hushållningssällskapet i Skara kom ut och instruerade mig hur arbetet skulle bedrivas. Jag höll på med detta i tre år. Det var åtskilliga gårdar från Odensvik i norr till Hinnerstorp i söder, som jag fick besöka. Jag var redovisningsskyldig för försöksresultaten till konsulent Nordkvist i Skara. Nordkvist var mycket uppskattad i länet för att han organiserat täckdikningsverksamheten, som hade legat på efterkälken i länet. Sedan han blev invald som riksdagsman för högern, förlorade han en del sympatier bland småbrukarna. Konsulent Erik Almlöv blev efter hand den drivande kraften inom täckdikningsverksamheten.

Hemma på Roo ivrade jag för fördjupning av kanalen i Källängen och Fribergsmarken och för fortsatt täckdikning. Far och morbror hade täckdikat $\frac{1}{2}$ gården efter principer, som nu bedömdes som mindre tillfredsställande. Redan 1905 hade man börjat på Lilla Mossen. Albert Larsson hade täckdikat det s.k. Undantaget med alestänger inköpta från Söne. I Skaraborgs län fanns vid denna tid endast en jordbrukskonsulent, Arvid Lampa, som dessutom var rektor för Skara Lantmannaskola. Han hjälpte troligen far med konstruktion av ett enkelt avvägningsinstrument, som byggde på ett vanligt vattenpass. Med detta till hjälp

och grävning i de gamla öppna diken, som lågo på 19 m avstånd, hade täckdikningen bedrivits i mindre etapper år för år med användande av rör som i grendikena kunde gå ner till $1\frac{1}{2}$ tum.

Arbetslösheten under slutet av 20-talet gjorde statsmakterna intresserade för ökad dikningsverksamhet. För upptagning av avloppskanaler lämnades frikostiga bidrag och även till täckdikning utgick bidrag och lån. Efterfrågan på arbete gjorde att grävare på lättgrävda jordar gick ned till 11 öre metern. Men jordbrukets produkter voro också i bottenläge. 8 öre litern för mjölken och omkring 10 öre kg för havre. Ragnar Spjut köpte en slaktfärdig gris från L:å Roo för 40:- kr. Kanalgrävarna betalades här med 50 öre pr m². När lantbrukarna i lidköpingstrakten stiftat bekantskap med de fördelaktiga bidrags- och lånemöjligheterna kommo de överens om, att ej betala under 15 öre pr m för täckdikning.

Den 1 nov 1930 anställdes Gunnar Larsson som rättare i st.f. Karl Nygren, som sagt upp sig. Det var ett mycket fördelaktigt byte. Gunnar Larsson hade mycket lätt för samarbete både med kamraterna och husbondsfolket. Torparen Karl Pettersson på Månstorp var en dugande gårdssnickare och smed. Det visade sig snart att Erling Karlsson var den rätta mannen att handha traktorn, en Farmall H på järnhjul, som inköpts till vårbruket 1930. Våren 1930 begärdes laga syn på källängskanalen. Trots att släntlutningen var rikligt tilltagen hade detta dike stor benägenhet att rasa. Gamle Anders Larsson på Ljungstorp uttryckte saken så: "Det är ett svårmodigt och i underhåll synnerligen kostbart dike". Pålning hjälpte delvis. Genom att avloppsförhållandena ordnats fortskred nu täckdikningen år för år.

Vid sidan om arbetet hemma fortsatte jag mitt arbete som försöksassistent åren 1930, 1931 och 1932. Bland andra gårdar hade jag även försöksfält på Domö. Vid ett besök där fick jag upp ögonen för vad en ordnad dagboksföring kan ha. Riksdagsmannen vistades ju mest i Stockholm, men inspektoren var ålagd att föra dagliga anteckningar över allt av betydelse som tilldrog sig på gården. Jag blev imponerad av denna ordning och beslöt att hädanefter skulle jag föra dagbok.

I marginalen till dagboksanteckningen för den 24/2 1931 står: "Skrev i kväll mitt första, kanske sista brev till K.G." Den 3 mars 1931 berättar dagboken: "K.G. har svarat. Betänketid till tills våren. Vad månede denna vår bära i sitt sköte för min personliga del?" Första gången jag fäste mig för Karin var vid Per och Esters bröllop i Fogelberg 1912. Hon var då brudnåbb med en krans av blåklint i håret. Kanske var intresset delat ty gubben Särnholm, som iakttog oss, sa till Karin: "Går du och ger Carl-August en kyss, så skall du få 5 öre." Karin närmade sig, men jag avvärjde genom att spotta henne i ansiktet! Under ungdomstiden betraktade jag Karin som en vuxen människa jämfört med mig och tänkte, att hon hinner både gifta sig och skaffa barn, innan jag kan tänka på att bilda familj. Så hade väl också skett om hon inte blivit besviken på en person, som friat till henne och även fått ja. När denne föreslog, att hon kunde ju flytta till honom på försök som hushållerska till en början, avbröt Karin alla förbindelser med honom. Jag tyckte mig märka, att hon bar på en sorg. Jag hade en känsla av den som vann Karins kärlek hade fått en trogen vän för livet. Så kom annandag påsk den 6 april 1931. Jag blev inbjuden till Fogelberg för att med dem fortsätta till en vårkonsert i Rackeby skola. Karin hade arrangerat det så, att vi två efter konserten promenerade hem till Fogelberg. Jag har ibland sagt Karin, att jag ibland dragit paralleller mellan vår vandring och emauslärjungarnas.

Under vandringen mot Söne, i närheten av Skalunda Mög, tryckte vi våra händer som tecken på att vi menade trohet och allvar.

Denna vår hade jag från min gamle skolkamrat Henrik Westlund förvärvat en Huskvarna motorcykel. Den kom till flitig användning både i försöksarbetet och friarresorna till Fogelberg. Karin tog t.o.m. plats på "bönepallen" vid en färd till Lundsbrunn, där vi hälsade på hennes kusin Signe från Kyrkebacka i Strö. En gång fick vi låna Albert Larssons bil för en färd till Kinnekulle, där vi hälsade på komminister Karl Linell med fru i Forshems komministergård. Albert Larsson ansåg dock att i anständighetens namn skulle min syster Märta följa med, vilket också skedde.

Det var midsommarafton 1931 som vi bytte ringar. Karins bror Albert erbjöd oss resa till Skövde och hovjuvelerare Hallberg, där han själv bytte ring med en flicka från Underbacken i Gösslunda. Den förlovningen blev emellertid bruten och höll nära nog på bryta ner Albert också. Flickan dog något år senare i lungdot. Albert fann senare en trogen vän i Frida Alm från Skalunda.

Midsommardagen 1931 var familjen från Roo inbjuden till Fogelberg för att fira förlovningen. Under tiden fram till brölloppet 1933 kom motorcykeln till flitig användning vid besök i Fogelberg

Våren 1933 anhöll jag hos far och morbror, att få arrendera Roo, för att kunna bilda familj. Det underlättades väl i viss mån genom att Albert Larssons andel i inventarierna tidigare hade inlösts av far, som betalt arrende till sin svåger för $\frac{1}{2}$ gården seda 1 mars 1927. Inventarier-^{na} hade lösts med 17500:- kr. Enligt arrendekontraktet skulle far årligen före den 1/3 erlägga 1500:-kr. Dessutom skulle Albert Larsson erhålla fritt vivre och "fortfarande få vara som medlem i familjen och där som förut åtnjuta fri kost och kärleksfull vård". En häst undantogs vid delningen. Den skulle skötas som gårdens övriga hästar och förspännas vid tillsägelse.

Den 1/4 1933 överlät min far genom revers gårdens inventarier för en summa av 33.200:-. Arröndekontraktet stipulerade kontant 1500:- senast den 1/3 och dels 50 kg mjölk pr dag, som vid mejeriet krediteras oss och likviden av oss uppbäres. Till ägarnas huhåll lämnas pr år 800 kg brödsäd, 400 kg slövete eller vithavre samt 4 liter mjölk pr dag. Dessutom skulle jag betala $\frac{1}{2}$ annuiteten för täckdikningslån och hela annuiteten å statslånet för avloppskanalernas fördjupning. Dessutom en del bestämmelser om skogsarbete och skjutsar. Avtalet hade väl av far avvägts så, att han hoppades jag skulle gå i land med det samma. Det förtjänar ihågkommas att 20-talets jordbrukskris ej var övervunnen. Dessutom rådde en verklig krissituation i ladugården genom att besättningen drabbats av smittosam kastning. Tuberkulosen var ej heller bekämpad.

De mjölklikvider, som kommo undertecknad till del, voro alltså mycket blygsamma. Jag var emellertid fylld av ungdomlig energi och tro på framtiden. Arbetsslönerna voro låga och jag minns att unga, friska pojkar med glädje arbetade för 2:- kr i timman under mitt första år. Jag fick t.o.m. en gliring av Karins morbror, Albert Karlsson i Skattegården, Örslösa, för att jag höjt timpenningen med en 25-öring!

Vårt bröllop, som planerats i juni, blev uppskjutet till den 28 juli, beroende på att svärmor Kristina fick hjärnblödning och avled under försommaren. Det rådde full storm under bröllopsdagen. I Fogelberg stod rågen i stukor. När brudparet ropades ut på kvällen gick vi mellan rågstukorna. Det var Karins konfirmationslärare, kyrkoherde Lars Hallner, som sammanvigde oss i Söne kyrka. Karin brukade säga, att den som växt upp i närheten av en kyrkogårdsmur har klockklang i sinnet hela livet. Bröllopsmiddagen var dukad uppe på vinden i Fogelberg. När vi på kvällen anlände till Roo hade de anställda mött upp för att hälsa sin nya matmoder välkommen. Georg Karlsson utbringade levet för brudparet. Vi inbjödo samtliga till ett samkväm en av de närmaste dagarna. Karin måste emellertid snart återvända hem till Fogelberg för att lösa diverse arbetsuppgifter och det var först Karin-dagen, den 2/8, som hon kom för att stanna livet ut. Hon lämnade ett hem, som var elektrifierat och utrustat med värmeledning. Hon kom till en gård där man endast hade tillgång till fotogenbelysning och kakelugnsuppvärmning och där närboende släktingar och vänner saknades jämfört med förhållandena i hemsöcken. Men vi hoppades båda på, att kunna åstadkomma en nydaning. 1936 fingo vi den efterlängtdade elströmmen till belysning och småmotorer genom ett dieselelektriskt kraftverk. Sedan kraftab. Närefors-Härjevad ändrat sin tidigare inställning och erbjödo sig bygga högspänningsledning fram till gården, beslöto vi inför den hotande krigssituationen 1939 sälja dieselverket och ansluta oss till härjevadsbolaget.

Inom jordbruket fortsatte dräneringsarbetena och förbättringen av betesfållorna. Redan under min tid som försöksassistent hade jag av Mushållningssällskapet skickats till en ensileringskurs å Hasselfors i Närrike där en agronom Rosenkvist instruerade i den s.k. A.I.V.-metoden, uppkallad efter Arturi A. Virtanen, som fick Nobel-priset för sin patenterade konserveringsmetod. Steg för steg kom metoden allt mera att tillämpas på Roo, i början under mycket arbetskrävande former men efterhand i betongsilos i närheten av foderbordet.

Önskemålet att kunna modernisera i bostaden med värmeledning och badrum eller duschrum lät vänta på sig, därför att vattenfrågan ej fått sin lösning. Det var först när vi funnet det rikliga och fina dricksvattnet vid Kolbacken och tack vare de billiga plaströren kunnat pumpa fram detsamma till gården, som de hygieniska frågorna kunde lösas.

Men det underbaraste som hände var ju att familjen undan för undan växte till. "Barnen är gårdens förnämsta gröda", det fingo vi besanna. 1935 kom Eva, 1937 Ulla, 1939 då krigsmolnen hängde tungt över landet kom den första gossen, Carl-Gustav, som endast genom läkarhjälp lyckligt kunde framfödas. Han hade ett felaktigt fosterläge. 1941 föddes Göran, som vi väl instinktivt trodde skulle bli bonde, eftersom vi gävo honom namnet Erik Göran Olov ("När Erik ger ax, ger Olov kaka").

Slutligen 1946 kom Margareta. Samtliga våra barn ha berett oss glädje och i hög grad berikat vårt liv.

De första 10 åren fortsatte anställningsförhållandena i de gamla hjulspåren. Krafter voro emellertid i gång för att få arbetarna organiserade. Själv ansåg jag, att det skulle medföra vissa fördelar. Med likartade anställningsförhållanden behövde man inte oroa sig för, att man erbjöd sämre villkor än andra bönder, och man hade bara att hänvisa till gällande kollektivavtal. Allt för ofta kanske jag bortsåg från att avtalet var ett minimiavtal, och att, när det gällde de mera kvalificerade, det hade varit befogat att överskrida grundbeloppet. Att jag inte heller uppträdde med den mjuka samarbetston, som präglat min fars tid, ledde till vissa konflikter. Hela tiden var mor Karin den goda fe, som utjämnade många motsättningar. Vid sjukdomsfall och olycksfall grep hon in som en räddande ängel. Jag minns särskilt ett fall, då hon genom att trots makens protester få iväg hustrun till lasarettet nog räddade henne från förblödning.

Från hälsovårdsmyndigheternas sida restes nu krav på en förbättring av arbetarbostäderna. Då far och morbror intogo en reserverad inställning, beslöt jag försöka åstadkomma något själv. Jag visste, att en förmögen godsägare i trakten fått bidrag via Hushållningssällskapet för att rusta upp sina arbetarbostäder. Jag tillskrev därför Hushållningssällskapet med begäran om sådan hjälp. Jag anmodades skicka in mitt arrendekontrakt. Sedan man tagit del av detta blev svaret, att av kontraktet ej framgick att det ålåg mig vidtagna sådana åtgärder. Påtryckning skedde emellertid nu även från Hälsovårdsnämnden i kommunen, varför far och morbror läto bygga två nya arbetarbostäder, dels på Månstorp och dels en rättarbostad i närheten av den gamla Torpstugan vid Björkhagen tillbyggdes. Allt verkställdes de med egna medel utan anlitan av statliga bidrag. Tyvärr blev inte den gamla manbyggnaden moderniserad, vilket ledde till, att min utmärkte förman i ladugården, Bernhard Larsson, flyttade till Billeruds AB i Värmland där han på Segmon fick Bengt Lind, f.d. inspektor på Storeberg i Tådene, som chef. Från den 1/11 1943 reglerades arbetsförhållandena genom kollektivavtal. Då jag var rätt flitigt anlita i offentliga sammanhang, ansåg jag det vara lämpligt anställa en befallningsman, som, förutom att deltaga i allt arbete ute, även kunde anlitas för bokföringsarbete. Den förste, som fick det uppdraget var Arne Hedén. Detta medförde emellertid, att rättare Gunnar Larsson kände sig åsidosatt varför han, trots att han fått en ny bostad, avflyttade hösten 1944. Min Karin sörjde över skilsmässan från "Rättarns Karin", som hon fäst sig vid. Som befallningsmän efter Hedén tjänstgjorde Sigvard Nilsson (Tingefors) 1948, Gunnar Larsson (Långe Larsson) 1950 - 1951, skåningen Hasse Persson 1952 och slutligen Folke Fransson 1953 - 1962.

Den goda föresatsen att föra dagbok blev inte allvarligt genomförd förr än 1935 men sedan dess finns sammanhängande dagboksanteckningar fram till skrivande stund (12/3 1979). En anledning till detta var att jag intresserat mig för stenografi enligt Melins system. För att öva mig och vidmakthålla en viss färdighet fann jag det lämpligt med dagboksskrivande.

I fortsättningen kan jag nu plocka de viktigaste händelserna ur dessa anteckningar. Nyårsdagen besökte vi, som så många gånger förr, ottan i Söne kyrka. Sedan voro vi gäster i Fogelberg. 25/1 storm, som åstadkommit skador. 4/2 Jag har i kväll avslutat min bokföring för år 1934. Resultatet är gott. 9/2 köpt 11 st grisar för 110:- kr i Lidköping. 18/2 Far har rest till bevaringsmönstringarna. 20/2 I natt kl 12 skjutsade jag min hustru B.B. Kl 7 ringde en syster och meddelade att Karin fått en flicka. 23/2 Karin och tösen krya. Mor har besökt dem i dag. 27/2 -35. I dag har jag hämtat min hustru och vår lilla flicka från Lidköpings lasarett. Anteckningarna handla om det dagliga arbetet: Isupptagning, gödselkörning, tröskning, nötning av klöverfrö, gröpning och diverse arbeten i ladugården, t.ex. behandling av kor, som drabbats av kalvningsförlamning. Dessutom rensades allt utsäde för vårsådden hemma på gården.

7/3 Vår lilla flicka har i dag döpts. Hon fick namnet Eva Kristina. 20/3 Vi ha avhämtat den nya konstgödselspridaren vid Örslösa järnvägsstation. 24/3 Karin har i dag kyrkotagits. (Troligen den sista kyrkotagningen inom Mellby församling). Kyrkoherde Karl Bergström hade återgått i tjänst efter sjukdom. Under tiden hade en pastor Helander tjänstgjort inom Råda pastorat. 27/3 30 år av mitt jordeliv tillryggalagt. Tänk på att du måste dö! Vad göras skall är drygt men tiden kort. Bland andra arbeten, som nu skötes av det allmänna kan nämnas underhåll av telefonledningen och vägunderhåll å allmän landsväg, vilket dock nu övertogs av väggassorna för att slutligen förstatligas. 10/4 -35. Mor fyller 62 år och uppvaktas av släktingar från Söne. Sågning och grusning av allén. Fortfarande sker insädd av vallfröet med dragkärria i höstsådden.

Påskdagen den 21/4 hade vi besök av farbror Gustaf samt Ejnar och Stina Nordquist. Annandagen kommo släktingarna från Källby. Omedelbart efter påsk började överharvningen. Men vårsmidet var ännu ej avslutat. Den 25/4 såddes Trädgårdslyckan och sedan Ladugårdsskiftet. Den 1/5 började sockerbetsådden. Från ladugården rapporteras om klinisk bekämpning av tuberkulos. Den 8/5 var vårsådden avslutad. Den 6/5 hade ungdjuren släppts på bete. Dräneringsarbete pågick i Lunna Mad. Denna vår skedde inplantering av ca 150 fruktträd genom ägarnas försorg. 26/5. Vi ha middagsbjudning för lysningsparet Anna och Jakob samt Stina och Ejnar. 30/5 morbror Albert i Stockholm där man firar riksdagens 500 års jubileum. 4/6 Den första bisvärmen har kommit i dag. 7/6 Karin och jag på Orfei Drängars konsert i Lidköpings kyrka. 10/6. Jag har badat i den nyrensade Bränneridammen. 16/6. Höglunda ålderdomshem, där far är ordförande i styrelsen, firar 25-års jubileum. 19/6. Jag har varit på distriktslantbruksmöte å Axvall. Inläggning av A.I.V.-foder. 22/6 Stina och Ejnar firar bröllop. Strålande vackert väder. 28/6 Anna och Jakob ha i dag vigts i Söne kyrka. 6/7 Kållands kretsavdelning på utfärd till Storeberg, Siggetorp och Russelbacka. Jag blev vald till sekreterare i Kretsavdelningen. 19/7. Föräldrar och syskon samt morbror Albert på resa i Skåne. Här hemma arbetas med utskopning av kanaljord. 31/7. Rågskörden påbörjad. 5/8. Veteskörden påbörjad. Ärterna skördade med släpräfsa. 8/8. Skattning av hina. 13/8. F.o.m. i går insuges vattnet till ladugården medelst vacumpump i samband med mjölkningen. 19/8. Skörden nu uppslagen med undantag

för fröklövern. 3 dagar senare än i fjol. 26/8. Vetetrösning i det fria förtgår och gynnas av det torra vädret. 55 säckar till Vara lagerhus. 1/9 Far har rest till landstinget. 6/9 Rågsådd. Vetesådden påbörjad. Den avslutades den 11/9. 13/9 Skördefest. 24/9 Albert, Frida, Karin och jag ha i dag startat en kombinerad affärs- och turistresa till Östergötland. 25/9 Vi ha övernattat i Linköping hos ingenjör Fogelquist. Den affärsmässiga delen av resan bestod i besök hos Fredrikssons Mekaniska Verkstad i Vadstena för att underhandla om ett dieselelektriskt kraftverk till Roo. 7/10 Ca 20 ton sockerbeter nedkörda till Lidköping av Zet Larsson. 16/10 Svåger Albert och jag ha varit i Götene för inköp av ett bilchassi för ombyggnad till arbetsvagn. 21/10 Sockerbetorna upptagna. 22/10 Vi renovera ladugårdsförmannens bostad. 28/10 Betleveranserna avslutade för året. 4/11 Torparna ha hästar för plöjning, som de avslutade den 6/11. 11/11 Kalas i Gillstad prästgård, som nu är nyrestaurerad (pastor Aron Jansons födelsedag). 18/11 Vi gräva grund till nya uthus åt Erling Carlsson. 13/12 Kalas på Stommen. Moster Signe fyller 50 år. 17/12 Slakt av julgris. Ur 1936 års dagbok.

Året började med regn. Vi bevistade som vanligt nyårsottan i Söne kyrka. Elis Boström och Dagmar Hasselberg förlovade sig i julhelgen. 10/1 Revision av samtliga kassor, som far och morbror ha hand om. Den 17/1 avled farbror Olle Bergkvist på Kjällstorp i en ålder av 83 år. Han begrovs den 25/1. 30/1 Eva tar nu de första stegen. 31/1 Eva har i dag gjort sin första långpromenad på egen hand, från köket till kontoret. Arbete med bokslutet. 2/2 Jag har i dag varit skötare åt Eva. Karin har varit i Söne. Hon är nu sjuk i gallstenskolik. 3/2 Karin är nu någorlunda kry igen. 4/2 Skörden upptröskad. 5/2 Slaktat 79 st kaniner för leverans till England genom "Swedish Crown Rabbit". Som hjälppräst till kyrkoherde Karl Bergström verkar nu en pastor Knutsson. Far reser omkring på beväringsmönstringar. 20/2 Firning av Evas ettårsdag. Pastor Janson i Gillstad är på besök. Jag sysslar bl.a. med motionering av ungtjurar. 24 - 29 februari är jag deltagare i en kurs i föreningskunskap på Nohaga i Alingsås. 3/3 Gödselkörning. Rapphönsen lida nu av brist på mat p.g.a. att snön och skaren omöjliggör för dem att komma åt brodden. Far hade i dag med sig överstana Uggla och Brunander samt dr Blomberg hit på middag. De avlade även besök i stallet där Albert Karlsson höll på med kvällsutfodringen. Han imponerade på militärerna genom att slå ihop träskorna i givaktställning. 5/3 Karin röntgas. 6/3 De sista kaninerna ha i dag lämnat Roo. De försålles till kyrkoherde Fogelquist, Medelplana prästgård. 9/3 Vi påbörja arbetena å vedbacken. Besök i Gillstad prästgård. Evolea har fått ett hingstfö. 10/3 Veterinär Johannes Bjurström verkställer dräktighetsundersökning av korna. 12/3 Samtliga betesburar för kaniner nu sålda. Det känns riktigt skönt, att vara av med kaninerna. De åsamkade endast arbete och besvär samt förluster. 13/3 Vi ha plogat vägen från Fyrkanten till Djäknebacken. 14/3 Snöyra. Vi arbeta med att hålla landsvägen körbar. 17/3 Karin och jag avhämta den första bilvagnen från Albert Gustavsson i Söne. Vi åkte skrinnda på ditvägen. På hemvägen sutto vi i skrindan, som nu placerats på bilvagnen.

19/3 Lärkan spelar nu i skyn och snösmältningen fortgår. Nattfrost men mildt väder under dagarna. Vi skicka vårvete till rensning. 21/3 3000 kg konstgödsel i dag hemkörda på den nya bilvagnen. 23/3 Vår nya lastvagn har i dag gjort två resor till stan, last 3000 kg. Skiftkörning med hästar och kuskar. Sågning. 28/3 Köpt 8 st 7-veckors grisar, pris 175:- kr. Sågning pågår sedan en vecka tillbaka. 29/3 Vi ha samtliga deltagit i nattvardsgång i Mellby kyrka. 2/4 Vi ha i dag börjat konstgödelspridning i beteshagarna. Kallt, + 3 gr kl 19. 6/4 Vi ha varit på stort kalas i Söne. Folkskollärare Björselius fyllde 60 år. 9/4 Veterinär Gussarson har undersökt kobesättningen. Ingen smittoförande tuberkulos. 10/4 Långfredag. Mors födelsedag. Karin, Eva och jag uppvakta mor med kaffe på sängen och sång. 13/4 På uppvaktning hos Elin Vesterberg på Hildeberg, som fyllde 56 år. Utanför ladugård och stall gjuta vi en en cementplatta och vattenho. 18/4 Blidväder. Snön, som kom i går, har smält. Cementgjutningen vid ladugården nu avslutad. Jag hoppas det blir ett arbete, som länge kommer att överleva oss. 19/4 Karin och jag samt Albert och Frida ha varit på bio och sett "Fredlös". 22/4 Jag har i dag varit med och gått brandsym.. Som kamrat hade jag Hilmer Göransson. 26/4 Stallaren Albert Karlsson fyller 60 år. 28/4 Krusbärsbuskarna stå i lövsprickningen. 29/4 "Albert i Fogelberg" fyller 40 år. 3/5 I går begrovs folkskollärare Gustaf Berg, Rackeby. Strålande solskensväder. 6/5 Vårsådden börjar. 7/5 Betsådden börjar. Intensiv brådska. Torkan är så stark att ytan förhårdnar innan det är torrt till fullt harvdjup. Jag har kört traktor i kväll till kl 23. 8/5 Erling började traktorkörningen kl 3 i morse. I dag ha vi fått värme, 17 gr. 9/5 Sådd av vårvete och sockerbetor. pågår. Märta har uppvaktats av Anna i Fogelberg och Maria på Kil. 10/5 I dag surra traktorerna på en del gårdar även under Gudstjänsttid. Mätte det aldrig gå så långt på Roo! Kropp och själ behöva söndagen inte minst i vårbrådskan. 11/5 Varmt. Lövsprickning. Betsådden avslutad. Pilen blommar. Sädessådden avslutades den 13/5. Potatissättning. Bigaråträden gå i blom. Vältning av det nysådda. 15/5 Assistenten har kontroll-dag på Roo. 17/5 Betplantorna börja synas. Det vårsådda kommer nu fint stickande i jordytan. Vi harva och vältta höstvetet, som är ganska tunnt. 20/5 Tjurarna 56 och 57 Kåfö-Hero ha i dag bedömts för stamboksföring. Vardera erhöll 76.5 poäng. 21/5 Konstantin Berg med fästmö ha i dag varit här. Det lyses för dem nu. Bröllopet skall bli i Sunnersbergs prästgård. Betorna synas i rader. Hästhackningen börjar. 25/5 Sättning av potatis mellanträdraderna i den nyplanterade trädgården. Vindmotorn nedmonteras från ladugårdstaket. Den uppsattes 1913. Vägslagning. Vi utvinna ganska bra grus vid Kolbacken. 1/6 Vi gästa Einar och Daga på Kil. 2/6 Dr Södergren från Göteborg på besök i sällskap med pastor Friberg med fru från Trökörna. 10/6 Assistenten och jag ha arbetat för att få till stånd ökad anslutning till kontrollföreningen. 12/6 Härligt med friluftsbad i den nyrensade dammen. 182 Såtenäs-Hero såld till Västerplana tjurförening för 750:- kr. 14/6 Karin på besök i Källby för att gratulera Brita på 13-årsdagen. 15/6 Montörer från Söne ha börjat montering av el-ledningar i manbyggnaden. Premiering börjar i Lidköping med 1 och 2-åriga ston. Den 17/6 äro betorna i det närmaste färdiggallrade. Gullregnet blommar och det är högsommarvärme. 18/6 Vi ha i dag uppvisat stoet Pärla vid premiering i Lidköping. Hon fick värdebokstav B. 19/6 Påbörjat klöver-slåttern. 23/6 Per Höijer med familj kom hit i går kväll och stannar över helgen.

29/6. Kretsavdelningens sammanträde å Russelbacka. Jag tjänstgjorde för första gången som sekreterare vid ett dylikt sammanträde. Dagboken klagar över ihållande torra vid månadsskiftet juni - juli: "Torkan ter sig allt mera hotande med varje dag som går. Vetet blommar. Havren skjuter vippan men är inte mer än 15 - 20 cm lång. Med juli månad kom en del åskkurar. Den 10/7 kom 15 mm och läget ljusnar. Karin är illamående om dagarna. Hon väntar en liten i mars 1937. Dagboken skvallrar om, att jag både före Evas och Ullas födelse varit inställd på, att det skulle bli en gosse! Bernhard Larsson anställs som ladugårdsförman för nästa tjänsteår och även 2:a mannen Gustaf Persson. Sjukförsäkring genomförd för statfamiljerna. El-montörerna från Söne fortsätter med ledningsdragning i manbyggnad och ladugård.. Den 18/7 deltar jag i sammanträde med länets kontrollföreningar å Klagstorp. Den 20/7 börjar el-montörerna med ledningsdragning mellan husen. Den 22/7 äro Karin och jag i stan och hämtar de för Evas del tillverkade kängorna med hålfotsinlägg. Karin illamående. Vi kalka markberedd betesmark vid Bollehagen. Far, morbror och Anna på resa till Gotland. 28/7 firade Karin och jag vår bröllopsdag med utflykt till Draget i Söne. Mor Tali, Märta, Eva och Viola med. Den 2/8 deltog vi och släktingarna från Källby i en friluftsgudstjänst å Mellby gamla kyrkogård. Den 14/8 kommo akumulatorerna till el.verket på bil direkt från Malmö och kvällen därpå sitter jag ensam och arbetar vid stearinljus. Jag tycker ej det är lönt fylla de på avskrivning ställda fotogenlamporna mera. Karin är i Källby och de övriga ha varit på politiskt föredrag å Kinnekulle. Lilla Eva sover i sin bädd och jag vakar. Den 16/8 kommo bröderna Fredriksson från Vadstena Mekaniska Verkstad och dagen efter anlände dieselmotor och generator (110 v.) till Lovene station. Redan den 20/8 antecknar jag, att nu strålar Roo i el.-belysning, och jag tackar Gud för detta framsteg i vår livsföring. Montering av akumulatorerna återstår men den 25/8 fylls glasburkarna med syra och vi dricka kaffe i kylrummet kl 22. Den 27/8 pågår laddningen av akumulatorerna och mjölkmaskinerna drivs för första gången av dieselmotorn, tidigare av en bensinmotor. Den 28/8 avsynas anläggningen av ingenjör Andersson från Skara. Farbrost Gustaf och montörerna från Söne och Vadstena samt fabrikören Gustaf Fredriksson bjödos på middag. De gamla ha kyrkoherde Södergren från Göteborg som gäst. Första dagarna i september så vi vete å Bollehagen och Liden. Den 4/9 avslutades vetesådden och den sista havren skördades. Georg Karlsson har kört bindaren. 13/9 Vi ha i dag varit i Fogelberg på barndop. Det var Ingrid Margareta som döptes. 20/9 Svenska folket i val har i dag röstat för socialdemokrati. Den 22/9 avslutades sädesbärgningen och ett par dagar senare var potatisen ur jorden. Assistent Bengtsson bor nu här några dagar under bokslutet. 26/9 I grop nr 6 ha vi nu inlagt 30600 kg A.I.V.-foder. Syraåtgång 310 l. 27/9 Stina fyller 31 år. Karin, Eva och jag ha varit på besök i Skattegården. 4/10 I Örslösa hållas gudstjänsterna i nya skolan. Kyrkan har reparerats i sommar. 7/10 Albert Larsson fyller 62 år. Det första kalaset efter elektrifieringen gick av stapeln i dag. Roo strålade i ljus. Dagen efter skördefest. 14/10 Vi ha nu kalvningar så gott som varje dag. Men så uppvisade också september bottenrekord vid provmjölkningen. 18/10 Karin och de gamla samt Anna ha varit i Örslösa kyrka, som i dag invigdes efter genomgången restauration.

Betskörden beräknas till 28 tOn pr ha. Jag har bekymmer med kontrollföreningens bokslut, som trasslat till sig. Med assistent Bengtssons hjälp ordnar det sig så småningom. 24/10 I kväll likviderar jag den siste av mina 5 årsanställda. 26/10 Guds-tjänst i Väla. Kyrkan undergår restaurering varför andakten hölls i skolan. 27/10 Jag har fungerat som domare i en plöjningstävlan i Mellby i dag. Domarna utgjordes vidare av konsulent Söderpalm och Arvid Andersson, Backa. 28/10 Stina har fått en gosse i dag. 30/10 Grunden till Trädgårdsbyggningen repareras, eller rättare sagt nybygges, ty den gamla stenfoten låg direkt på marken. 9/11 Farbror Viktor Svensson är här på besök. Vi kalla honom "Lille Ruster". Han trakterar ju både orgel och fiol. 10/11 Jag har varit med på min gamla inackorderings-tants, Ida Karlins begravning. Emeli, Anna och Ida vila nu sida vid sida på Lidköpings gamla kyrkogård. ~~5072~~ 5/12 Domö egendom såld, men riksdagsman Frithiof Gustafsson antar Domö som släktnamn. 9/12 I radion omtalades i kväll att amiral Arvid Lindman omkommit vid en flygolycka i England. 10/12 Membitrådet Viola Jonssons far har i dag dödligt skadats vid bilolycka i Göteborg. 14/12 Första gången sedan jag blev bonde har mjölmängden till mejeriet nått upp till 400 liter pr dag. 20/12 Det elektriska ljuset i Mellby kyrka har i dag högtidligen invigts av kyrkoherde Bergström. 24/12 Fint julväder utan snö. Farbror Gustaf gästar oss i morgon. En mycket rolig julafton. Eva strålar! En del av familjerna ha varit på julottebesök i Örslösa och en del i Åsaka. Karin har varit hemma i jul. Annandagen var hon dock med till Kjellstorp. Far, mor och jag voro i Söne kyrka i förmiddags. 31/12. Så är detta år till ända. Rikt på glädjeämnen och bekymmer har det varit. Tack o Gud för allt!

Axplock ur 1937 års dagbok.

11/1 För sista svinleveransen betalades 1.36 pr kg. Bra!
 12/1 Jag har inköpt 3500 kg majs till svinen. Stor halmbrist råder på Vara-slätten som har inköpt stora mängder halm från Mellansverige. 13/1 Vår ladugårdsförmän, Bernhard Larsson, har i dag fått hem sin flicka från BB. Vi ha varit på 50-års kalas hos familjen Boström i Söne skola. 15/1 Revision å Roo av kommunal och fattigkassorna, som förvaltas av de gamle. Vi köra grus. 21/1 ruskörning. Jag arbetar med bokslutet. Även i år har lantbruket buret sig. 22/1 Karin i Vigerum. 23/1 Jag är stark spekulant på en tjur från Anderssons i Vigerum. Det är 385 Såtenäs-Hero efter 254 Såtenäs-Hero, som är fallen efter 134 Såtenäs-Hero, stamtjur å Edö. 25/1 Jag har inköpt 385 Såtenäs-Hero för 1.000:- vid hämtningen och 800:- ytterligare, om han uppnår 80 poäng. 31/1 I går kväll kl 22.15 var jag klar med mitt bokslut för år 1936. Resultatet betydligt sämre än 1935 års. 8/2 Jag har nu deklarerat 1936 års inkomster. Det beskattningsbara beloppet i år endast 434 mot 5582 föregående år. 13/2 Johannes Bergquist och folkskollärare Alström här och jaga hare. 19/12 Stort kalas å Stommen i Söne. Morbror Per fyller 60 år. 20/2 Eva fyller två år och har uppvaktats från Källby och Söne. 21/2 Karin fick under kvällen födslovända, varför jag skjutsade in henne till lasarettet. 22/2 I morse kl 22.15 föddes vår dotter Ulla Birgitta. Allt väl !

23/2. Jag har i dag varit i stan för att hälsa på min fru, men blev ej insläppt p.g.a. besöksförbud förorsakat av rådande influensaepidemi. Skriver i kväll brev.

28/2. Jag har fått hämta Karin och Ulla från BB. Karin har nu insjuknat i influensa. 1/3. Sista skulden för elektrifieringen förfallen till betalning och den är betald ! Karin har i kväll 39.1 i feber. 6/3. Jordbruksdag Skara. Jag deltog i utsädesutställningen med ringa resultat. Ett tredje pris för vicker, som hade för hög vattenhalt. Ett tredje pris för vårvete. Havren grodde endast 92 %. 7/3. Vi ha hört kyrkoherde Fogelquist från Medelplana förrätta vespergudstjänst i Örslösa kyrka. 8/3. Karin och Eva ligga i influensa. Hembiträdet Viola Jonsson har värk i högra tummen efter sticksår på en kaktus och får behandling å Höglunda av syster Elin. 11/3. Viola Jonsson är sjuk i influensa. Hennes tumme är fortfarande ful, varför vi i e.m. skjutsade ned henne till lasarettet. 13/3. Jag har i dag haft min första dikeskörning med bil. Jag skjutsade far och mor från stan. Framhjulet fick tag i snökanten och innan jag visste ordet av voro vi i diket nedanför Svenseliden. Promenad hem.

14/3. Ulla Birgitta döpt i Mellby kyrka av pastor Knutsson . Yrväder. 17/3. Viola Jonsson slutade i går sin plats här p.g.a. sin fingerskada. Karin har i dag anställt en annan flicka, Dagmar Andersson från L:a Roo. 18/3. Nötning av frö och fröharvning. Blidväver. Jag har gjort i ordning nya kraftfoderblandningar. Fortfarande över 400 l mjölk till mejeriet. 42 svin i gödning. 19/3. Ingrid och Roland från Katrineberg på besök. 20/3 Karin har åter fått intaga sängen. Hon har fått feber p.g.a. bröstvärk. 22/3. En häst fick i dag korsförslamning, men tack vare att körkarlen omedelbart stannade och täckte hästen gick det över. 27/3. Jag fyller 32 år och uppvaktas med kaffe på sängen, blommor och en fin reservoarpenne. 10/4. Mors födelsedag hade samlat några släktingar och vänner hit. Från Stommen och Fogelberg samt från Kjellstorp. Milt, mulet väder. Höstsäden synes ha klarat vinterns påfrestningar. 11/4 Besök av Märta Berg. Vi ha varit i Gillstads kyrka. Heribert Jansson var organist. 12/4. Mor har uppvaktats i dag av fru Jansson i Gillstad och hennes fosterbarn. 13/4. Revisorer här i dag för granskning av kretsavdelningens och brandförsäkringsbolagets räkenskaper. 15/4. Jag har demonstrerat vårt kraftverk för C.A. Jacobson, Mariestad, som har köpt Truveholm. 23/4. Vårsmide. Vi klyva drillar på trädan vid L:a Mossen. + 6 gr kl 21. 30/4 Överharvningen börjar. 4/5 Ärterna sådda. Havresådd på Hamströmsgärdet. 5/5 Veterinär Bjurström verkställde tuberkulinundersökning av ungdjur. 7/5 Betorna på St. Björkhagen nu färdig-sådda. 9/5 Märta 30-årsdag firades redan i går då Daga, Anna, Stina och morbror Per voro här 10/5. Djuren släppta på bete. 11/5. Jag har varit på lasarettet och blivit behandlad för en utgjutning i vänstra knäleden. 17/5. Vårsådden avslutad. Potatissättning återstår. 15/5. Jag känner mig som en riktig fånge med mitt dåliga knä. Hur måste det då vara att ligga fjättrad vid sängen? 17/5. 12.5 mm regn. I går skadades vår telefon av åska. Vi ha varit på kalas i Fogelberg. 18/5 Kalvstall iordningställt i torvströboden. 19/5 Korna på nattbete.

20/5. Far kom just nu in med det första rågaxet. Häggen i full blomning och syrenklasarna i knopp. Jag har varit på lasarettet för mitt knä för tredje gången. 21/5. Jag har börjat skyffla spannmålen. Temperaturen inne i högarna nu 13 - 14 gr. 23/5. Jag är fortfarande invalid och går med spjälkat ben. Karin i Örslösa kyrka. 25/5. Mitt enda bisamhälle svärmade i dag. Jag hade vingklippt drottningen och trodde därför, att det skulle bli en enkel sak att få in svärmen. Jag infångade drottningen och släppte in henne i en kupa, som ställdes på moderkupans plats. Svärmen uppsökte emellertid ej drottningen utan gick tillbaka på moderkupan. 26/5. I dag företogs konstsvärmning, för att drottningen ej skulle behöva leva utan bin. 30/5. Jag har bevistat gudstjänsten i Väla. I e.m. åkte Karin, Eva och jag till Söne. Karin smyckade moster Kristinas grav. 1/6. Jag har i dag fått värmebehandling av knäet på lasarettet. 4/6. Veterinär Gussarson har varit här och undersökt möjligheterna för uppställning av en reaktionsfri ungdjursbesättning. 5/6. Jag har blivit utskrivnen från sjukbehandling av dr. Valler. 8/6. Sammanträde med kretsavdelningens styrelse på Järnvägshotellet i Lidköping. Far meddelade att han ej mottar omval till ordförandeplatsen. 9/6 Inredning av isoleringsavdelning för reaktionsfria ungdjur i ladugården. Timotejen står i axskjutning. De gamla ha haft kalas. Gäster från Faleberg i Larv och Vigerum. 13/6. Karin och jag cyklade i dag till Söne kyrka. Svåger Gunnar ligger sjuk i blödande magsår på lasarettet i Borås. Per Olof Gunnarson vårdas för lunginflammation på samma sjukhus. 15/6. Rapport angående skördeutsikterna insänt till Centralföreningen. Betorna färdiggallradeu "De gamla" på utfärd runt Vättern. 19/6. Kretsavdelningen har i dag haft en synnerligen lyckad utfärd till Leckö, Stola och Hög. Därefter sammanträde i Lidköping. 20/6. Karin, som nu måste vara i stan hos Ulla, har gjort en kort visit i hemmet i dag. Lilla Ulla vårdas för utslag på lasarettet. 25/6. Kalas på Kil i Söne. Daga fyller 30 år. 26/6 Skollärare Evald Engström fyller 50 år. 27/6. Karin uppvaktas dagen efter av Stina och Ejnar Nordquist samt farbror Gustaf och Magnussons i Källby. 4/7. Den förstsådda havren går i risp. 9/7

Karin, Eva och jag ta semester. Vi ställde färden till Magnussons i Källby. 10/7. I sällskap med Magnussons ha vi gjort en rundresa genom Valle härad. 11/7. Magnussons ha i dag skjutsat hem Karin, mig och barnen. Vår lilla semester har varit mycket rolig och givande. 16/7. Rättaren och jag ha i dag lastat upp 62 lass klöver från St. Mossen. Vallplöjning. 18/7. Familjen Simonsson från Lindås firar sin semester hos oss. Klöverinbärgad. Vi fingo 439 lass. 19/7. Per och Ester fira sitt silverbröllop i Fogelberg. 20/7. Hästpremiering i Lidköping. 20/7. Familjen Simonsson, som gästade oss en vecka reser hem i morgon. 31/7. Jag har i dag representerat Kållands Södra Kontrollförening vid sammanträde i Skara. Förslag om centralisering av veksamheten framlades. Frågan bordlades. 2/8. Vi skördar råg. 3/8. Ärterna, som skördades med slättermaskin i lördags och måndags, har i dag hängts på stör. 4/8. Lakning gynnas av den starka torkan men vattnet i Bränneridammen är inte bra. Det har nog förorenats av avloppet från bryggerhuset. 6/8. Årets stora rengöring och desinfektion av samtliga djurstallar. Torrt och varmt. 7/8 Vi börja i dag skörd av den först-sådda gullregnshavren, som i år kommer före höstvetet. + 25 gr. i skuggan. 8/8 Bevistat gudstjänsten i Mellby där v.pastor Kjällström predikade om publikanen och fariséen. Tillsammans

med familjen Magnusson ha vi i e.m. badat vid Svalnäs. 12/8. Rättaren och hans hustru åter i arbete efter en veckas sjukdom. Bindarn lagad och körs nu i skift av rättaren Georg. 15/8 Väla kyrka har i dag högtidligen invigt av biskop Junggren efter genomgången restauration. De gamla ha varit med på middag i Örslösa prästgård. 17/8. Vetet avslaget. Jag har i dag fått följa Konstantin Berg till graven. Med honom miste släkten en av sina mest begåvade och originella medlemmar. 22/8. Karin är sen en veck tillbaka inte riktigt kry. Hon har haft halsfluss och det ser ut att dröja innan hon blir kry. 24/8. Torkan är ihållande och intensiv. Säden nu avslagen. 29/8. frain Magnusson med familj har gästat oss. Karin ligger fortfarande sjuk. Hon är nu feberfri, men vågar ännu ej gå upp. 31/8 Vi börja i dag inkörning och tröskning av vete. Vi tröska lika fort som tre åkar kör in. Sockerbetorna lider av torkan. 1/9. Vetetröskningen fortsätter. 12 personer åtgår för körning och tröskning med nuvarande maskinella anordningar. Plats för rationalisering! 4/9. Vi ha varit på Kjellstorp och firat Einars och Hedvigs födelsedagar. 5/9. Jag är inte kry i dag varför jag stannat hemma från kyrkan. Far är på landstinget. 6/9. Karin och jag ha varit till stan. Eva var med för att få lagat en tand men kunde ej sitta stilla, varför behandlingen uppsköts. 7/9. I kväll är elden lös i Örslösa. Stormen har gett elden en rasande spridning. 3 - 4 gårdar torde vara eldhärjade. Mor, Karin och morbror är i Bissgården, Mellby på fru Andrea Bergströms 75-årsdag. 9/9. Jag har i dag inköpt en halmfläkt och därmed tagit ett steg i riktning mot en mera arbetsbesparande tröskning. Vi har tidigare använt halmelevator. Branden i Örslösa var mordbrand. 3 gårdar eldhärdades. 12/9 Säden är påbörjad på flertalet gårdar i trakten. Jag ligger efter med arbetet i år. Karin och jag ha varit i stan och sett på sjöfartsutställningen. I förmiddags voro vi i Söne kyrka. 13/9. I dag ha vi kört in det sista vetet och därmed är bärgningen avslutad för i år. 14/9. I dag har auktion förrättats på de eldhärdade gårdarna. Höga kreaturspriser: 50:- kr för 3-månaders grisar. 400:- kr för kor. 15/9. Far har i dag kommit hem från Småland, där han gästat faster Sara, som fyllde 75 år. 18/9. Höstplöjning med hästar. Stubbluckring med traktor. 19/9. Jag har i dag varit i Örslösa kyrka samt i e.m. tillsammans med mina närmaste begått Herrens heliga nattvard i Mellby kyrka. 21/9. 44 mm regn. Utsäterna för höstsädd blir allt mindre. Skördefest. 24/9. I dag ha vi fått sått det första vetet. Endast med stora svårigheter kunde vi få till stånd en dräglig såbädd. Mulet. 28/9. Västerängen blev färdigsädd just som regnet började. Det omöjliggjorde harvning på L:a Mossen. 29/9. Betskötarna komma. 30/9 Höstsäden avslutad. Har blivit otjänligare utförd än på många år. Potatisupptagningen påbörjad. 1/10. Konsulent Fredricson har varit på besök. Han vitsordade att förenings-tjuren i Söne är av mycket god kvalitet. Den är fallen efter 174 Sätenäs-Hero och blir troligen snart till salu. 3/10. Vi ha varit i Mellby kyrka där pastor Kjällström predikade. Prosten Bergström ligger sjuk i kräfta. 7/10. Assistent Bengtsson här och skriver in resultaten från ladugårdskontrollen i stamrullan. Potatisupptagning. Betupptagning påbörjad. Morbror firar inte sin födelsedag i år. Han och mor är i Örslösa och firar moster Lovisas 80-årsdag på Kronogården. 9/10. Montör Svensson, Mellby har satt in en ny cylinder i dieselmotorn. Den nybyggda torpstugan på Månstorp är nu under tak.

tak 14/10. Skörd av sokerbetsförsöket. Folkskollärare Alström och Johannes Bergquist ha varit här och jagat. Inget viltbråd föll. 16/10. Assistent Bengtsson har i dag erhållit erbjudande om inspektorsplats på Nynäs gård, Kvismaren. Ca 10 ton betor till sockerbruket. 19/10. Erling Karlsson gjorde i går ett nytt gravfynd på Kolbacken, järnbitar och halvbrända ben samt en bronsnål. Jag skickar in fynden till länsstyrelsen. 20/10. Betupptagningen, som gynnats av fint väder, avslutades i dag. 23/10. Jag har medverkat som domare i en plöjningtävlan i Mellby. 24/10. Gustav Persson har slutat som 2:a man i ladugården. Han var utmärkt som svinskötare, men kunde inte samarbeta med Bernhard Larsson i ladugården. En av dem måste sluta. Jag höll på Larsson. Far sa att han hade nog hållit på Persson. 27/10. Perssons familj inbjöds i kväll på avskedsmåltid. Persson tillträder plats som tarmrensare vid slakteriet i Skara. Hans efterträdare här heter Björk. 1/11. Assistent Ragnar Paulsson efterträder Gunnar Bengtsson. 4/11. I går fick Ulla sin första tand och i dag började hon krypa. Jag har en femrörs radio på prov. 13540 kg betor pr tunnland blev resultatet av året odling. 6/11. Karin och jag reser upp till Källby för att fira Ingeborgs 38-årsdag. Hon är född på Gustaf-Adolfs-dagen 1899. 9/11. Vi tröska i dag vete och begagna oss av halmfläkten med halmfångare i st.f. den gamla halmelvatorn. 11/11. "De gamle", Karin och jag uppvaktade i dag pastor Janson i Gillstad på hans 60-årsdag. 12/11. Tack vare en osedvanlig lång och varm höst ser höstsåden vacker ut nu före vinterns inträde. Sörj alltså ej för kläder och föda! 13/11. Den första snön har fallit och Eva har redan varit ute och provat föret. 16/11. I dag stannade plogen på grund av käle. 18/11. I kväll har Karin och jag gästat sväger Gunnar och hans familj i Grästorp. Ulla har lyckats krypa över två trösklar i dag. 20/11. Köpt 10 st grisar på torget i Lidköping. 23/11. Tack och lov! I dag regnar det och utsikter finns att plöjningen kan fortsätta. 24/11. Karin har i dag opererats i näsan av dr. Renvall, som visslade: "Klart till drabbning signalerar jag till dig". 25/11. Skjutsat Karin till lasarettet för omläggning. Hon är ganska kry efter operationen. 28/11. I dag skjutsade jag mor, Alma Zetterman och systrarna på Höglunda till Råda kyrka. 30/11. Jag har varit på Centralföreningens årsstämma i Skara. Det var mycket festligt. Ordförandeklubban sköttes med vanlig bravur av riksdagman Domö. 1/12. Karin har i dag blivit friskförklarad av dr Renvall. Far och morbror på kyrkligt möte i Göteborg. 3/12. - 6 gr. Fullt yrväder. Det är så skönt att ha värme och ljus en sådan här kväll. Gud hjälp alla som frysa och svälta! 4/12. 5 man ha i dag varit sysselsatta med att undanskaffa snö från landsvägen mellan Fyrkanten och Djäknebacken. 6/12. Yrväder. Jag har varit med Nils Johansson från N:a Härene och uppsökt jordbrukare, som ännu ej tecknat sig som medlemmar i slakteriföreningen. 10/12. Vi ha i dag fått hjälpa bilister, som kört fast i snödrivorna. 11/12. Efter predikan i dag var det kyrkostämma - och kommunalstämma! 13/12. Hembiträdet Märta Persson var Lucia i morse. 17/12. Den nya arbetarbostaden vid Månstorp nalkas sin fullbordan. 17/12. Fullt yrväder. 4 - 5 man har jag haft i arbete på vägen i dag, men det syns inte mycket vad vi gjort. Bernhard Larsson har fått 2:a inteckningen i Mjölpropagandans diplom.

19/12. Barndop hos ladugårdsförman Bernhard Larsson. Vägarna börja nu åter bli farbara efter snöfallet.
 20/12. Bytt bort min gamla traktor mot en Munktell. Jag skall betala 4100:- emellan. 1100:- före första jan och sedan 1000:- varje halvår.
 23/12. Hemforsling av julgranar. 24/12. Jag fick en badkappa av min hustru i julklapp. Vi gävo "de gamla" en golvlampa med siden-skärm. Granen är elektrifierad. 28/12. Vi börja i dag skogsarbetet. Omkring 0 gr. "De gamla" på julkalas hos folkskollärare Alström i Lidköping. 30/12. Sält 2 st hästar, Sigge och Dolly för 1525:-. 31/12. Munktell har i dag meddelat, att de ej kunnat antaga det pris jag erbjudet för deras traktor. Jag kommer nu att underhandla med Oliver's representant.

Tack o Gud för allt gott, som har beskärts oss i detta år!

Händelser under 1938 enligt dagboken.

Året inleddes med att Karin och jag tjänstgjorde som faddrar för Stina och Ejnars lilla dotter Anna-Greta i Söne kyrka. Under årets första vecka satte "Kovan"-Sjölin upp kakelugn på Månstorp och i vår sängkammare. Karin och flickorna reste till Tygelsjö. Radion meddelar att vargen har rivet ett rådjur i Värmland. Den 11/1 fick jag reda på att hästen Sigge, som jag sålt till Tranbergsgården i Sunnersberg sålts på nytt för 1000:- kr. Det blev en god mellanhandsvinst, för vilket jag fick uppbära viss smälek av en hästkarl. Den 13/1 hämtade jag Karin och flickorna i Trollhättan. De kommo med snälltåget från Malmö. Skönt att åter ha familjen samlad! Dagen efter skrev jag på ett nytt kontrakt för traktorköp. Denna gång gäldet det Oliver 35. 4.000:- kr emellan vid bytet. (Säkerligen den bästa traktoraffär, som jag gjort!) 15/1 Revisionsammansträde å Roo. Granskning av församlings- och pastoratskassor. Under skogsarbetet i januari inträffade en svår olycka. Rättaren Gunnar Larsson hoppade över ett skogsdike och fick en torr grangren i ögat. Jag skjutsade honom till ögonspecialist i Falköping. Dess bättre gick det att rädda ögat. Den 23 jan antecknar dagboken att Karin, Eva och jag ha varit på långpromenad i Kleva och L:a Roo-skogen. I denna månad säljs 1550 kg potatis till Saleby ålderdomshem. Vi levererar 500 kg mjölk pr dag. Syster Berta tar en viloperiod här på Roo. Samarbetet med syster Elin är nog krävande. Bokslutet visar att förra året gett lön för mödan. Den 28/1 deltog jag i ett sammanträde i Lidköping, där man dryftade möjligheten av ett lantbruksmöte i Lidköping 1940. På månadens sista dag moderniserar Enok Alberg i Gillstad den gamla Baggehissen så att vi kan använda ett eldfivet hisspel i st.f. hästvandring. Med jämna mellanrum antecknas om avtäckning av ansilagegröpar. St. Roo torde vara en av de största förbrukarna av A.I.V. - vätska för ensilering i landet!

I början av februari möjliggjorde blidväder, att det, som ej hann höstplöjas å Kvarngärdet, nu färdigställdes. Utsädesrensning verkställes fortfarande i viss utsträckning hemma. Den 6 febr på kvällen lyssnade Karin och jag på radions dramatisering av Selma Lagerlövs "Dunungen". Vi bestämmer oss för att låta Cf. rensa 3000 kg havre. Bland arbeten i febr. märks gödselkörning, täckning av komposter, skogsarbete, isupptagning, sotning av dieselmotor m.m. 1¹/₂. Karin och jag vandrade i dag till Väla kyrka, där pastor Janson predikade. Den 18 febr. antecknas att far är ute på värnpliktsmönstring en vecka framöver. Den 19 febr. firade vi morbror Pers födelsedag på Stommen i Söne. 22/2. Frida, Albert, Anna, Jakob, Daga och Ejnar ha varit här och firat Ullas ettårsdag. Jag bedriver energiska försök dels att få Härjevadsbolaget att gratis dra fram högspänningsledning till St. Roo, och dels att få sålt vårt dieselkraftverk om den första planen lyckas. Den 24/2 levereras Olivertraktorn från Söderberg & Hak i Stockholm pr bil. 28/2. Tröskning av råg på det gamla långhalmsverket, för att få halm till taktäckning å ladugården på Månstorpet. I början av mars avhämtades vår gamla Farmalltraktor. Den skulle till en gård i närheten av L:a Edet. Far måste inköpa Gustaf Larssons lilla gård om 4 ha å L:a Roo, för att inte förlora på sin borgensförbindelse. 10/3 Ulla har i dag tagit de första stegen. Havren upptröskad. 12/3. Morbror Albert, Karin och jag på utsädesutställning i Skara. Jag fick ett hederspris och ett 3:je pris. Olle Cederboms fru hastigt avliden i blodpropp till hjärtat. 13-14 mars har Karin antecknat i dagboken: "Gudstjänst i Väla kyrka. Predikan av pastor Janson. Vackert vårväder. Eva, Ulla och mamma ha varit i svogen efter björkris. Opererad för finnar i högra handen använder jag nu min hustru som sekreterare. Temp. 4 gr kl 21. Förberedelse för frötröskning. Hjälpssådd på l:a vall. Makadamisering." Den 18 mars anställde far en torpare, Olsson (egentligen Gustaf Adolf Alfredsson) som skulle bruka Gustaf Larssons gård.. 21/3. Utläggning av fosformos för dödande av kråkor, en åtgärd anbefalld av H.S., men som blivit hårt kritiserat av naturvänner. Nästa dag kom Karl Pettersson tillbaka i arbetet. Han är sysselsatt med smide. Gödseltransporter med 3 ¹/₂ par till Lunna Mad. Jag inhandlar grisar på torget i Lidköping och betalar 34:- kr pr st. för 11-veckors. Det kyliga vädret fortsätter men den 24/4 antecknas att krusbärsbuskarna stå gröna och björklövet håller på slå ut. Vårsådden avslutas den 27/4, då vädret är mulet och milt. Vi ha haft besök av chefen för Härjevads kraftverk, Alberg i Gillstad, som har planerat för framdragande av starkström till St. Roo. Den 29/4 fyller svåger Albert 42 år. Enok Alberg är här med hisspelet, lagar bilvagn och förbereder flyttning av vindmotor, som suttit på ladugårdstaket till Hästhagen. Den skall användas för uppumpning av vatten från därvarande damm till en vattenho. Det förstsådda kommer nu upp. Fortfarande nattfroster men bina ha drag i krusbärsbuskarna. Den 3:je maj fick jag i sällskap med Enok Alberg och hans far bese Nykvist & Holms verkstäder i Trollhättan. Alberg senior underhandlade om inköp av vattenturbin. Torrt och kyligt väder. Den 9 maj uppvaktades Märta på sin 31-årsdag av morbror Per, moster Signe, Daga och Runa samt Stina Nordquist. Bilförsäljare besöker nu dagligen morbror Albert. I kväll kom kusin Gösta hit med en Volvo-försäljare. Formsättning till betongho i Hästhagen.

13/5. Vårstädning hos bina. Äppleträden i knopp. 14/5 Jökön har i dag hörts fr Ö. Trösten behöver jag i dag ty en reaktionsundersökning av en del kor och ungdjur har gått dåligt. 20/5. Korna på bete. Betackorden uppmätta. Hästhackning i betfältet påbörjad. Lagning av stängsel och broar.. Den 28/5 gjordes den sista inbetalningen på Olivertraktorn med 2500:- 31/5. Grävning av slaskledning till tvättstugan (brygghuset). 5/6. Pingstdagen. Karin och jag cyklade i förmiddags till Örslösa kyrka. Det milda vädret och ett gott regn gör att betgallringen måste forceras. efter helgen. Den 6/6 skjutsade Enok Alberg min hustru, mina systrar och mig till barnsångarting i Skara. Kraftstationerna vid Staken och Härjevad besöktes. 7/6. Två av våra betskötare ha i dag erhållit stämning därför att de deltagit i en kommunistisk danstillställning i sin hembygd. Vi ha hjälpt dem med en fullmakt till tinget i Lenhovda. 9/6. Vi ha uppvaktat Rydén på Bredegården på hans 60-årsdag. 10 mm regn. Betorna färdiggallrade. 14/6. Vi ha beting på inläggning av 30 ton pressfoder på 8 man och 2 hjon under två dagar. Arbetet utfördes på 1 1/4 dag. 14/6. Kållands Kretsavdelning har avhållit sitt årsmöte. Utfärd till Hällekis och sammantråde i Lidköping. 16/6 Kung Gustaf V fyller 80 år och radion har en högtidlig utsändning i samband med jubileumsgåvans överlämnande. 18/6. Utställning i Grästorp, som tack vare fint väder blev en god affär. H.S. höll sitt årsmöte i samband med utställningen. 20/6. Jag har i dag varit i tillfälle deltaga i beslutet om fullständig centralisering av kontrollföreningsverksamheten i länet. 21/6. Beslut om starkströmsledning till St. Roo från Härjevadsbolaget. 23/6. Midsommarstången reses. 26/6. Karins födelsedag fick ett festligt förlopp. Far, mor och syster Anna uppvaktade med kaffe på sängen. Släkt och vänner uppvaktade på e.m. 3/7. Svåger Gunnar har bjudit Karin, Eva och mig på en biltur till Läckö och Odensvik. Stig var med på pojkläger å Odensvik. 18/7. Anna fyller i dag 30 år. Släktingar från Söne ha uppvaktat. 21/7. Ladugårdsförmän Bernhard Larsson anställd för ytterligare ett år. 23/7. Far på resa i Småland. Morbror Albert skjutsade oss till sjön. Vi badade vid nordsidan av Draget i Söne. 28/7. Karin och jag fira 5-årsminnet av vårt bröllop vid Svalnäs under e.m. Höskörden gav 221 lass, därav 60 lass till hästarna. Kvaliteten dålig. Köpt en tvättmaskin för 600:-. 31/7 Far, Svärfar, Karin och jag ha varit på Axvalla Hed där Västgöta Regementes kamratförening hade ordnat festligheter. 3/8. Grundgrävning pågår vid Björkhagen för tillbyggnad av torpstugan där. 7/8. Morbror Albert och syster Anna ha varit på turistresa i Norrland sedan en vecka tillbaka. Far och mor ha rest till Ljungskile. 12/8. Bindarkörning å vetet i Västerängen. Karin och jag körde en stund i kväll. 16/8. Rättaren och jag ha varit på Russelbacka och sett en skördetröska i arbete. Den var av märket Allicé Chalmers. Far, mor och Märta nu hemkomna från Ljungskile. 17/8. Mor har i dag provkört den nya elektriska tvättmaskinen, som Karin redan invigde i lördags. 27/8. Karin i Fogelberg där Inger fyller 2 år. 28/8. (Kyrkoherde Bergström) Prosten Bergström har varit här och döpt rättarens gosse, som fick namnet Stig Arne Gunnar. Vi ha börjat pumpa över vattnet från Bränneridammen till Gatdammen.

5/9. Einar Bergkvist har i dag firat sin 50-årsdag med ett stiligt kalas på Kjellstorp. 8/9. Bröllop i Fotegården mellan Filip Karlsson och Karins kusin, Valborg. 9/9. Far har kommit hem från sitt sista landsting. 11/9 Eva var i dag för första gången med mor och far till Mellby kyrka. I Örslösa och Väla har hon varit tidigare. 13/9 Nu har veterinärbakteriologiska anstalten konstaterat att nötkreatursbesättningen här har angripits av koxidios. 1 dödsfall. 8 angripna. 18/9. Karin och jag ha varit på bio och sett filmen: "Med folket för fosterlandet". 20/9. En dyster dag. Säden står och gror i skylarna. Jag känner mig i kväll djupt nedslagen Men jag har ju hustru och barn som trösta mig! 27/9. Både skörd och höstsådd avslutades i dag. Stora groddskador. Upp till 1/3 av nekerna fränsorteras till fodervete. 29/9. Potatisupptagning. Vi äro nu uppe i en arbetsstyrka på 16 - 18 personer. Kriget, som har darrat över våra huvuden den sista tiden, tycks nu kunna undgås genom förhandlingar mellan stormakterna. Potatisskörden från 2 ha har gett 35.600 kg. 1/10. Skördefest. Ute på gården leder Karin lekar och jag hör nu hur man dansar till: "Skära, skära havre.....". 2/10. Vi bevista gudstjänst i Örslösa k:s a. Herrskapet Hunö från Lovene egd. har avlagt visit i e.m. 4/10. "Den gamla familjen", Karin och jag ha varit på kyrkligt möte i Varnhem. Vespern var mycket stämningsfull. 5/10. 2 betskötare från Småland anlända. 6/10. Regn. De kvigor, som i sommar gått ute dygnet runt, ha vi i kväll tagit in. De voro i god kondition. 7/10. Morbror Albert hyllades på sin födelsedag av släktingar från Kjellstorp, Traneberg och Stommen i Söne. Jag har varit med svåger Albert i Götene och tittat på chassin för bilvagnar, som han skall bygga åt mig. 9/10. Vi ha i eftermiddag varit i Mellby kyrka och deltagit i tacksägelsen för fred och god årsväxt samt andra nådegåvor. 11/10. Betskörden försvåras av regn, som ger hög shuthalt. Jag traktorplöjer om kvällarna. Olivertraktorn motverkar olägenheterna med den förkortade arbetstiden. 13/10. Ackordsarbetet på betfältet går för fullt och påverkas ej av arbetstidsförkortningen. 14/10. Mina kommunistiska betskötare från Småland ville i dag lämna arbetet men enligt kontraktet kunde de ej då få ut någon avlöning, varför de funno för gott bida tiden. 16/10. Svärfar, Karin, Märta, morbror Albert och jag ha varit på konsert i Lidköpings kyrka. 20/10. Utkörning av betor med 3 par. På bilvagnarna lasta vi jämt dubbelt mot på de gamla vagnarna. 22/10. Jag har utbetalt slutlikvid till ladugårdskarlen Edvin Björk. Betskötarna från Småland ha fått ut sin lön och resa hem i morgon. 25/10. Jag har arbetat med kontrollföreningens bokslut för det gångna räkenskapsåret, som blir föreningens sista, då verksamheten nu skall centraliseras. 30/10. Karin sjuk i influensa. Under söndagseftermiddagarna följer jag med radioundervisningen i engelska. 2/11. Eva har fått charlakansfeber och blivit inlagd på epidemisjukhuset. Karin, jag och hembiträdet Märta Persson stod utanför trappan och hörde Evas högljudda gråt, då ambulansen försvann i nattmörkret. Mor Karin var fylld av onda aningar och även hembiträdet hade tårar i ögonen. 4/11. Jag rekvirerar material för renovering av trädgårdsbyggningen. 6/11. Gustaf-Adolfs-dagen hade vi nog varit i Källby för att gratulera Ingeborg, om ej vår stora tös legat på epidemin. Stackars Eva! 3 veckors sängläge och sedan ytterligare 3 veckors isolering.

10/11. Karin och jag ha varit i stan och hämtat betlikvid. Traktorn åter i arbete efter reparation. 12/11 Mul- och klövsjukan har nu kommit till Skaraborgs län. 10 gårdar i Ryda förklarade misstänkta. Morfar Gustaf har besökt Eva. 13/11. Under f.m. gudstjänstbesök. Under e.m. studerar jag engelska och stenografi.. 14/11 Jag har varit litet krasslig i da-
 dag, men mot kvällen när veterinär Bjurström kom och konstaterade att samtliga 30 kvigor klarat tuberkulinprovet, blev jag strax bättre. 15/11. Ett 60-tal personer uppvaktade vår käre far och farfar på hans 65-årsdag. Mul- och klövsjukan misstänkes nu ha kommit till Gillstad. 16/11. I Gillstad visade det sig dessbättre att misstankarna om den fruktade kreaturssjukdomen var ogrundad, men i natt har veterinär Bjurström varit ute i Vinninga och förklarat en gård misstänkt. 17/11. Tyvärr var det mul- och klövsjuka i Sävere. En besättning på 20 djur blev nedslaktad. Vi levera potatis till bränneriet på Dagsnäs. Matpotatis till mjölkbaren, som dock klagat på kvaliteten. 20/11. Karin längtar efter lilla Eva, som dock fortfarande är kvar på sjukhuset. 21/11 Karin och jag sitter nu vid kvällslampan och hör Lubbe Nordströms föredrag om bostadsförhållanden (Iort-Sverige) 25/11. Eva får nu vara uppe. Hansson från Uthagen och Karl Pettersson reparera trädgårdsbyggnaden. 28/11 Höstplöjning vid Källängsbacken med 3 par hästar. Eva mår bra. Vi längtar efter den dag, då vi få hämta hem henne. 29/11. 280 dt konstgödsel rekviderat för nästa år. 5/12 - 7/12 Sjuk i sängen med svullna halsmandlar, feber och värk i lederna. Familjen från Stommen, morfar Gustaf och farbror Oskar Larsson från Nolbacka här på far och mors bröllopsdag (1903) 17/12. Jag har i kväll fått rapport från Månstorpet, där man misstänker mul- och klövsjuka. Gud hjälp oss! Veterinär Johannes Bjurström är där och undersöker. 18/12. Ej mul- och klövsjuka på Månstorpet. Tack o Gud för det! 21/12. Besökt lilla Eva på sjukhuset. Vi måste samspråka genom en glasruta. 23/12. Dålig under rättelse från "Epidemien". Eva har fått feber och måst inta sängen. Vi hade hoppats få hem henne till julafton, men den beräkningen gick om intet. 26/12. Julkalas hos Albert och Frida i Söne. Endast Eva saknas för att göra julglädjen riktigt fulltonig. 29/12. Kyrkoherde Lars Hallner avled kl 10.30 på Lidköpings lasarett. Mor Natalia har bjudning för arbetarhustrurna.

Några händelser ur 1939 års dagbok.

- 2/1. Jakob här med Karins mors arv, 18.000:- kr. Det kom i en behaglig stund, vill jag lova. 3/1. Anna och jag ha varit i stan och besökt Eva. Hon ser glad och kry ut och har växt under sjukhusvistelse. Körtlarna dock ännu ej bra. 8/1. Jag har varit i Lidköping och hälsat på Eva, som återigen är uppkommen. Jag bevistade gudstjänsten i Lidköpings kyrka. 14/1. Klang och jubel! Eva har kommit hem. Vi firade jul igen i kväll med julklappsutdelning av tomten till den efterlängtrade. 21/1. Jag har varit med Karin till stan och handlat linoleumsmatta till köket och sängkammaren

23/1. Vid tuberkulinkontroll visade det sig att småkalvarna klarat sig, trots att vi upptäckt och slagit ut en ko med juver-t.b.c. Säkerligen har Bernhard Larsson valt kalv-njolk från kor, som han litade på. 26/1. Farfar och Anna samt Karin, Eva och jag ha varit på eftermiddagsbjudning hos fam. Hunö på Lovene egendom. Hunö är utexaminerad agronom från Landbohöjskolen i Köpenhamn. 28/1. I dag upphörde Evas isolering uppe hos farmor. Hon får nu återigen, efter tre månaders uppehåll, vistas tillsammans med Ulla och andra lekkamrater. 30/1. Deförsta drivbänkarna läggas. 1/2. Is-upptagning. 2/2. Syster Helmi. har i dag varit här och hälsat på sin forna patient, Eva. 6/2. Jag har varit på Gum å Kinekulle och köpt smågrisar. Karin och flickorna voro med. De gästade Källby skola. 8/2. Gjort bindarbyte. 640:- kr i mellangift. 9/2. Vi ha i dag lämnat hem vår lilla gud-dotter, Anna-Greta i Skattegården, Söne. Jag var hos svåger Albert och tittade på den beställda bilvagnen, som var under tillverkning. 11/2. Karin har köpt piano. Jag har varit på sammanträde i Skara inom H.S. 12/1. Karin och jag ha begått Herrens heliga nattvard vid gudstjänst i Mellby kyrka. "Hjälp oss med vår vandel visa, hur din död och kraft beskär, till att leva som du lärt."! 14/2. Vi ha varit på Traneberg och firat farbror Sven Anderssons 90-årsdag. 17/2. Karin övar på sitt nya piano. 18/2. Jag har varit med på sammanträde i Lidköping, där planerna utformades för lantbruksmöte i Lidköping 1940. Far ute på värnpliktsmönstringar. Vinterarbeten på gården: Tröskning, gödselkörning till komposter, skogsarbete, flåhackning av tuvtåtel i betesmarkerna. Sågning till virke, vedkapning och upphuggning till småved. 22/2. Konsulent Martin Hallerfors har varit här och gjort upp planer för årets försöksverksamhet å St. Roo. 23/2. Vi ha haft besök av Evas och Ullas kusiner med pappor och mammor från Söne. 26/2. Läst professor Anderssons bok "Krigsfaran". 27/2. Lärkan kommen. 28/2. Inregistrering av kor i stambok. Stamtjuren 385 Såtenäs-Hero har ombedömts och fick nu 82.5 p. Brott av bjälklaget i magasinet förorsakade att spannmål rann ner i undervåningarna. 3/3. Sadelmakare Sigfrid Lidholm med sonen Evert är här och lagar selar. 10/3. Konstgödselspridning å betesfällorna. 11/3. Svår härjning av mul- och klövsjuka rapporteras från Danmark. 16/3. Besök av traktormontör från Söderberg & Hak, Stockholm, som justerar Oliver-traktorn. Vi göra i ordning giftbeten till kråkorna för utläggning på komposterna. 18/3. Jag har i dag malet havre och vicker till korna. Far och morbror i Skara på lantmannaskolans kamratmöte. Karl Karlsson från Fiskaretorp sköter sågklingen i Karl Petterssons ställe. Han ligger sjuk i bältros. 24/3. Det sista vetet levererat. Rensning av vårutsäde. Grundgrävning till ny rättarbostad. Jag har planer på att sälja 2 hästar och köpa en transporttraktor. 27/3. Jag blev uppvaktad med kaffe på sängen i morse, och som present en el-rakapparat. Besök av släktingar och vänner från Söne, Källby, Närebo samt familjen Ekdal, Örslösa. 30/3. Vi hålla på med grundgrävning och slaskledning till den nya rättarbostaden. 31/3. Vid sammanträde med Lo. Mejeriförening beslöts om nedläggning av Fyrkantens mejeri.

7/4 -39.

Långfredag. Jag hörde predikan i Örslösa kyrka av v.pastor Glanzen. Under den gångna veckan har jag satt mig i en ny skuld, genom att köpa en transporttraktor, Alice Chalmers B-traktor. 8/4. Karin är nu förvissad om att hon bär ett barn i sitt sköte. Kanske det är min efterträdare som brukare av det kära Roo? 10/4. Jag har i dag bannat morbror Albert, då jag anträffade Karin gråtande, därför att hon fått en åthutning, för att hon besökt sina anhöriga i Söne på påskdagen. Vi tänker inte stå under hans färla! 11/4. Mor firade sin födelsedag dagen efter, då hon ej ville ha främmande i går för högtidens skull. 12/4. Plogärulan är här! Taltrasten hörde jag i går. Igenkörning av slutfårar. 15/4. Sammanträde med styrelsen för lantbruksmötet i Lidköping 1940. Vi valde greve Hugo Hamilton, Blomberg som ordförande och godsägare Bror Tanner, Skofteby som v.ordf. 17/4. Vimpeln har i dag gått i topp till tecken på att vårsådden har börjat. Kohagsskiftet färdigsått och Västerängen påbörjad. 18/4. Jag har hämtat Alice Chalmers-traktorn i Lovene. I kväll har rättarn och jag kört såmaskinen med denna traktor som drivkraft. 23/4. Krusbärsbuskarna nu lövade, syrenernas knoppar svälla och pionerna ha redan arbetat sig upp, 15 - 20 cm ur jorden. 25/4. Torparbörja nu låna hästar för sitt jordbruk. 27/4. Jag har i sällskap med några söningar varit på Sätenäs och bevistat den stora auktionen, som kommer att pågå ett par dagar. 28/4. Även i dag har jag varit på sätenäsauctionen. Det var Gunnar Andersson, Traneberg, som bjöd mig på skjuts. Han inköpte en tjurkalv för 850:--. Hovjägmästare Lund har sålt Sätenäs till flyg vapnet och flyttar nu till Ljungs säteri i Östergötland. 30/4. Jag och mina båda töser ha eldat valborgsmässaeld i kväll. 1/5. Sossarnas sabbatsdag nu för första gången officiell svensk helgdag. Arbetet ligger nere med undantag för djurskötsel. Jag har hjälpt Karin med trädgårdarbete. 2/5. Karin har varit hos läkare. Hon är som vanligt under grossess illamående. 7/5. Pastor Aron Janson provpredikade i dag för kyrkoherdetjänst i Örslösa pastorat. I kväll blev Jon Alfredsson (Olsson) L:a Roo vansinnig. 8/5. Läkare har varit ute och undersökt Jon, som vi skall försöka få in på Restad. 9/5. Jag hörde i dag göken. Det var en södergök Rättarn skall i natt vaka över Jon. Vårstädning hos bina. 10/5. Björkarna skå ut. Göken gal. Ungdjuren på bete och flickorna se ovanligt blida ut! Men min kära hustru har plågor och besvärligheter. Jon fick sitt sinne omtöcknat nu, när alla gläder sig åt vårens ljuvlighet. 11/5. Vi ha skjutsat J Joh till Restad. Det var så vackert vid Halle & Hunneberg nu i lövsprickningen. 14/5. Frågedag i Örslösa. Församlingen uttalade sig för val av pastor Aron Janson till kyrkoherde för Örslösa pastorat. 20/5. 2 st kvigor på 41 undersökta reagerade i dag. 21/5. Sista radiolektionen av Björkhagen i engelska. 22/5. Rågen skjuter ax. I går hade vi besök av familjen Magnusson, Källby. Brita har klarat de skriftliga proven för realexamen.

23/5. I morse vid 5-tiden anlände två betskötare från Blekinge per motorcykel. Vi sätta ned cementrör i vattenbrunnen hos "Olssons" på L:a Roo. 24/5. Karin och jag ha varit i stan och hyllat Brita Magnusson, som i dag avlagt sin realexamen. Vi iordningställa en avdelning för reagerande kor i det gamla ungdjurstallet. 26/5. Gjutning av båsplatser i lilla reservladugården, där jag nu skall hålla reagerande djur. 28/5. Vi ha besök av Stina Vilander från Göteborg. Tack vare sina utlandsresor och förbindelser med utlandet, har hon mycket av intresse att berätta. 29%. Även fröken Hildur Johansson från Lidköping har tillbringat pingsten på St. Roo. Pingstdagarna ha varit kyliga. Under dagarna 31/5- 2/6 har jag i sällskap med morbror Per på Stommen, Gösta och Lennart, företagit en mycket intressant bilfärd. Först ställdes färderna till Västerås, där vi träffade Knut, som arbetar vid mjölkcentralen därstädes. Därifrån fortsatte vi upp till Dalarna, där vi reste runt Siljan. Trakten kring Leksand och Rättvik var den vackraste och intressantaste under hela resan. Dit vill jag åter ställa kosan! 4/6. Jag är hemma och ser efter barnen. Karin är i kyrkan och hembiträdet hemledigt. Allt är fyllt av blom, doft och rikedom. 10/6. Skjutsat Anna till stan. Hon har varit på torget och sålt krusbär för 60 öre litern. 11/6 Ester Höijer firar sin 60-årsdag i Källby skola. Pressfoderinläggning enligt A.I.V.-metoden bedrivs sedan någon vecka tillbaka. 13/6. Karin börjar nu bli ganska fyllig men mår bättre. 17/6. Kretsavdelningens årsmöte. Samling å Lanna försöksgård kl 12.30. 14.30 besök å Kilagården, 15.30 å Blombacka. Förhandlingar i Lidköping kl 18. Supé med ett 40-tal gäster efter sammanträdet. 18/6. Karin har gjort sällskap med familjen Höijer och farbror Gustaf till svåger Gunnar i Salstad. Farbror Gustaf fyller 75 år. 21/6. Svärfar firar sin 75-årsdag i Fogelberg. 26/6. Karin fyller 38 år. Jag presenterar med en liten kamera. Släkten från Söne, Källby och Tygelsjö uppvaktade på kvällen. Allsång och god stämning. 28/6. Kraft AB Närefors-Härjevad har i dag avlämnat leveranskontrakt för el.ström. Få vi nu bara sålt vårt kraftverk, så är saken snart klar. 9/7. Farbror Gustaf har varit hos oss i dag. Han kom med från Örslösa kyrka. Karin har det ganska besvärligt nu, då jungfrun har semester. 12/7. Anna-Greta, vår guddotter, skall komma hit för några dar. 15/7. Per-Olof och jag ha skumplöjt och harvat i trädgården. 16/7. Våldsamt åskväder. Blixten antände ladugården på Björnegården, som brann ned. Redan den 14/7 antecknade jag, att vi fått 76 mm regn sedan månadens början. Det våldsamma ovädret har slagit omkull de flesta höhässjorna och en del ligger i vatten. 19/7. Hitintills 160 mm regn under juli. 20/7. 20/7. I kväll kom ett hårt åskslag, som sprängde säkringarna på el.ledningarna. 191 mm regn sedan 1/7. 23/7. Sedan första juli har nu fallit 202 mm regn. Potatis och sockerbeter gulna. De unga fruktträden lider av översvämning. Dammarna stå bräddfulla. 24/7. I e.m. ha vi kört in 22 lass hö. En del hässjor voro så skadade att över hälften måste kasseras. 25/7. Auktion förrättades i dag på nötkreatur, som måste slås ut, vid övergång till reaktionsfri besättning. Priserna blevo dåliga. 27/7. Sjusovardan. Männe vi få sådant väder under sädesbärgningen? 29/7. 148 lass hö av dålig kvalitet har gått till rännet. Några 10-tal lass har körts till beteshagarna.

30/7-39ü I går såldes vårt lilla dieselkraftverk, som levererat 110 v. likström och gett oss en fin belysning och kraft till småmotorer. Samma dag träffades också avtal med härjevadsbolaget om kraftleverans. Far och morbror voro i går på Traneberg, där Gunnar Andersson firade sin 50-årsdag. 31/7. 228 mm regn under juli månad. 1/8. Jag har besökt G.Ad.Rosén i Lovene och fått avräkning för auktionen. Det hade gått bättre, om jag sålt korna till slakt. 4/8. Min familj, Ingeborg i Källby med barn och familjen Nordquist har i e.m. varit vid Svalnäs och badat. 12/8. Kanalerna stå åter fulla med vatten: D.K.V.-motorn provkörd på bindaren. I går skjutsade Efraim oss till Såtenäs. På kvällen biobesök. Vi såg filmen "Den eldröda blomman". 15/8. Kvarngärdet nu avmejat och uppsatt till mera än hälften. Skörd av detta fält hade ej varit möjligt utan bindarmotorn. Marken mycket lös. 16/8. Vi ha i dag fått Kvarngärdet uppsatt. "Farfar" har knogat med hela dagen. Rättaren sjuk. Per Olof kom i kväll för att deltaga i arbetet. 24/8. Bindarskörden för året avslutad. +4/8. Vi ha låtit inregistrera 2 släpvagnar till traktor. Detta var de två första traktor-släpvagnar som inregistrerats i R.län. 28/8: I kväll skarpt åskväder och strömmande regn. Karin, barnen och jag sitta i förmaket, där det är minst el-ledningar. 30 mm regn den 29/8. Karin har klippt håret! Hon ser trevlig ut i sin nya frisyr. Jag har badat i framnäsbadet. 31/8. Natten till i dag strömmade regnet ned. I dag ha vi tröskat utsädesvetet. Sedan flera dar tillbaka lever världen i spänning på grund av krigsrykten. 1/9. Kriget, det länge fruktade, mellan stormakterna i Europa har brutit ut. Jag väntar på order om krigstjänstgöring. 2/9. Anslagskungörelse om inryckning för krigstjänst. 3/9. I dag åkte endast prästerna bil till kyrkan. Endast tjänstebilar och hyrbilar få användas. Kriget kastar alltså sin skugga framför sig. 5/9. På Skalunda hög gå landstormsmän på vakt och hålla utkik efter främmande flygplan. 6/9. Vi ha sålt 200 säckar vete till Roséns i Lovene. De skall troligen gå som utsäde till Såtenäs. 7/9 Kriget är det dagliga samtalsämnet. Myndigheterna utfärdar dagligen nya bestämmelser med anledning av det allvarliga läget. 8/9. Stolpresning för den elektriska ledningen från Väla till St.Roo. 11/9. Mor, Anna och jag ha varit i stan. Stämningen där verkade krigsbetonad. Telegrafan och Statens oljelager hade militär bevakning. Motortrafiken var mycket inskränkt. 14/9. Tack Himmelske Fader! Åter ett år ha vi i fred fått inbärga grödan och är nu i färd med sådden. 17/9. Denna söndags e.m. voro vi i Fogelberg där Signe Marianne döptes. 24/9. Den nya rättarbostaden under tak. 26/9. Skördefest å Roo. Huru mycket ha vi inte att tacka för, som får bärga vår skörd i lugn och ro, när döden är den store liemannen nere i Europa. 2/10. På min begäran har Överums bruk tillverkat en specialbill till potatisupptagaren avsedd för betupptagning. Den kom mig till handa i dag. 3/10. Jag har ingått som passiv medlem i Väla-Gillstad Nationella förening, där småbrukaren Lövgren är den drivande kraften. 7/10. Morbror Albert firar sin 65-årsdag i Stockholm. 10/10. Jag kör upp betor med "Brio" och specialbillen. Lilla traktorn användes som dragkraft. Det gick fint. 12/10. Söningarna här och Bergqvistarna från Källstorp och Närebo. I Söne inträffade en drunkningolycka, som förorsakat djup förstämning. Erik Magnusson från Nolbacka har drunknat under fisketur. Jag överlämnar rapport till Överums bruk angående den maskinella betupptagningen.

19/10-39. Betskötarna från Urshult ha avvikit sedan de i går fick ut förskott. 21/10. Vid sammanträde med bestyrelsen för "Lantbruksutställningen i Lidköping 1940" beslöts att, på grund av de oroliga förhållandena, skrinlägga planerna på obestämd tid. 22/10. Far och jag cyklade till kyrkan i dag. Morbror Albert gick genvägen till Vålå kyrka, där vi träffades. Pastor Glanzén predikade. Människorna tycks bli mera kyrkliga under trycket av oron i världen. Böner uppsändes för freden i Norden. 25/10. Vi köra nu betupptagaren med tre hästar. Kamrer Blomberg från Överum har varit här och filmat betupptagaren. Agronom Burling från sockerbruket i Lidköping var med. 28/10. Nya EBE-spisen, som inmonterats i köket, har hitintills utfallit till belåtenhet. 31/10 De sista betorna uppkörda av mig i eftermiddag med "Brio" och lilla traktorn. 1/11. I dag ha vi el-montörer, rörmokare och målare samt i kväll slaktare i arbete. 2/11. Framdragning av el-ström från transformator till ekonomihuset pågår. Hydrofor inmonterad i källaren. 3/11. Hemska nyheter i kväll. Ryssland uttalar sig i hotande ton både mot Finland och Sverige. Gud bevara konung och fosterland! 4/11. I sällskap med inspektor Lind, Storeberg, Karl Persson, Humlebäck samt inspektor Larsson, Almetorp har jag varit i Skara på SRB-föreningens distriktsmöte. Elektrifieringsarbete pågår. Vi ha fått ta i bruk en hydrofor i st. f. det gamla träkaret på vinden, som under ett 20-tal år tjänstgjort som vattenbehållare. 6/11. Vi hörde i morse morgonbönen i finska radion. Där firades Gustaf Adolfs-minnet av många medborgare i skyttegravar. 8/11. Kraftverket, som tjänat oss troget i över tre år, har i dag avhämtats av sin nye ägare, Anders Andersson, Vilske Kleva. 15/11. Far uppvaktades på födelsedagen av stomnarna. 20/11. Jag har varit med som prisdomare i JUF-tävlan på Ågården. 28/11. Karin får moderniserat köksinredningen. 26/11. Deltagit i högmässan i Åsaka. Församlingen ber för fosterlandet, Norden och särskilt för vårt kära broderland, Finland, som hotas av Ryssland. 27/11. Rättare Gunnar Larsson flyttar nu in i sin nya bostad och får 3 dagars semester för att ordna flyttningen. 29/11. Stig Gunnarsson har kommit hit som elev. 30/11. Finland har i dag blivit angripet av Ryssland. Gud give att, trots allt, sanning och rätt rätte segra över lögn och ogudaktighet. Jesus hjälp oss strida till Ditt namns ära! 1/12. I morse kl 4 nedkom min hustru med vår efterlängttade son. I en ond och hård tid fick han först se dagens ljus. 2/12. Min hustru och vår lille son mår bra. Oron ute i världen tilltar. Finland kämpar tappert för sitt liv och sin tro. 3/12. Besökt Lidköpings kyrka till trängsel fylld av bedjande människor, anropande Gud om hjälp mot den fruktansvärda faran från öster. 4/12. Karin och jag brevväxla p.g.a. besöksförbud. 5/12. Svenska folket börjar allt mer vänja sig vid tanken, att vi måste gå med i kriget på Finlands sida. 7/12. Jag har i dag hämtat hem min hustru och vår lille son, Karl-Gustav från Lidköpings lasarett. 9/12. Släktingarna från Källby här. Karin ligger, men är kry. Karl-Gustav är frisk och kry, matfrisk och snäll. 11/12. Jag har varit på Kinnekulle och hämtat stenskivor till spisskåpen. Eva var med till Källby. 16/12. Vår son, Carl-Gustav har i dag döpts av prosten Bergström. Dopet förrättades här i salen på St. Roo. Efraim och Ingeborg voro faddrar. 19/12. Carl-Gustav har redan i dag fått besöka läkare En lymfkörtel på högra underkäken har svullnat. Doktorn trodde inte att det var farligt. 21/12. Rättarns Karin och jag ha i dag varit i stan med Carl-Gustav. Han skall åter ned till lasarettet på lördag. 23/12. De fåtaliga arbetare, som är framme i dag, få sluya kl 12 och komma upp och doppa i grytan. Karin får nu pumpa ur mjölk ur det ena

bröstet, då gossen har bitit söndervårtan. 25/12. I dag ligger jag sjuk i maginfluensa. Jungfrun var med Karin till lasarettet med Carl-Gustav. Han fick stanna. 26/12. Karin måste nu skicka ner mjölk varje morgon till C.G. En gång om dagen måste hon dessutom resa in och mata honom. 28/12. Stig Gunnarsson har rest hem i dag. Mejeriet sänder ut teckningslappar å mejeriprodukter för Finland. 29/12. Karin har i dag skickat sina skidor till Finland, till det finska försvaret. Kort från kusin Knut, som ligger på bevakning i Norrland. 30/12. I dag har Karin hämtat hem C.-G. från lasarettet. Finnarna kämpa framgångsrikt. 31/12. Karin och jag ha bevistat årets sista gudstjänst i Örslösa kyrka där kyrkoherde Aron Jansson predikade. I e.m. ha vi och flickorna samt fastrarna varit på bjudning i Fogelberg.

1940-01-06. Karin fick i dag bröstvärk, så jag fick vara hemma och sköta om henne och barnen. Vi har det så gott och varmt i sängkammaren nu, sedan vi fick värmeledning från köksspisen. 9/1. Jag har löfte på en av svåger Gunnars pojkar, om jag blir inkallad. Vi förbereder mörkläggning. 10/1. Jag har blivit invald i en komité, som skall hjälpa lantbrukarna i Mellby med blockbildning i jordbruket i händelse av krig. 12/1. Jag har varit i stan i dag och fått se hur det går till vid flyglarm. 15/1. Sven Larsson i Skog och Hugo Hagelin, Lidköping på väg till Finland som frivilliga. 19/1. De svenska frivilliga i Finland börja nu utmärka sig. Svenska flygare omnämndes i dag. 20/1. 3 svenska flygare ha nu stupat i kriget mot ryssarna. 21/1. I år ha vi den hårdaste vintern sedan 1917. Detta kanske är Guds hjälp till finnarna, som gynnas av detta väder i kampen mot ryssarna. 28/1. Brev till Sven Larsson, som tjänstgör vid Svenska Frivilligkåren i Finland. 3/2. I kväll har Albert i Fogelberg hämtat en mor med två barn, flyktingar från Finland, som skall bo hos Anders Larsson i Skog. 10/2 De finska linjerna på Karelska Näset utsattes nu för en oerhörd påfrestning. Herre hjälp dem! 16/2. Jag är sängliggande med våtvarmt omslag om högra armen. Syster Berta från Höglunda är här sedan någon tid för att vila upp sig. Hon tjänstgör nu som min sköterska. 17/2. Inlagd på Lidköpings Lasarett för varbildning i armen. Operation av dr Waller. 27/2. Hemkommen från lasarettet med 4 öppna sår i högra armen. Det var tur, att jag undgick allmän blodförgiftning. 28/2. Jag har varit på Lasarettet för omläggning. Brev från Sven i Skog, som gör sin plikt vid Svenska Frivilligkåren. Gud skydde honom! 13/3. I natt kl 2 undertecknade Finlands representanter i Moskva fredsvillkoren med Ryssland. När Sverige inte lämnade hjälp, som Finland hade väntat, måste det antaga Rysslands hårda fredsvillkor. Mätte Sverige inte bittert få ångra, att det inte lämnade Finland militär hjälp, när tiden ännu fanns. I går hörde jag staren, som satt och spelade i toppen på den stora silvergranen, i dag är det 10 gr kallt. 14/3. Bittert känner de flesta svenskar det öde som drabbat vårt finska broderland. Mätte nu äntligen ett försvarsförbund komma till stånd mellan Nordens folk innan större olyckor sker! 23/3. Jag har i dag blivit utskrivnen från dr Wallers läkarebehandling. Fortfarande snö och vinter.

68. 25/3. Ulla har för första gången varit med till gudstjänst. På grund av bränslebrist hölls den i Väla skola. 26/3. Källbyborna är här. Vi ha varit i Örslösa skola och hört Mats Lundqvist berätta om sina iakttagelser i Finland. 27/3. 35 år ! Ungdomen ligger bakom. Gud hjälp mig bättre använda dagar som komma än dem som gått! Rikligt snöfall. - $\frac{1}{2}$ gr. Slädföre. 30/3. Vi river den gamla torpstugan på Månstorpet delvis för att få torr ved. Hos Erlings är det barndop. 31/3. På fint slädföre åker Karin och jag till Örslösa kyrka. "Morfar" följde med hem från kyrkan. 2/4. Genom en temperaturhöjning till + 5 gr och regn förvandlades de stora snömängderna till vatten, och för första gången fick jag se Stora Mossen förvandlad till en sjö. "Olssons" torp låg som en ö i sjön. Så måste det sett ut om vårarna på 1700-talet, då man hade en skvaltkvarn i L:a Roo-bäcken. 9/4 besattes såväl Danmark som Norge av tyska trupper. Då Skagerak är minspärrat mellan Skagen och Norges sydspets säger det sig självt att Sverige är avstängt från all sjöförbindelse med yttervärlden. Gode Gud hjälp Sverige och Norden! Mor uppvaktades på sin 67-årsdag av kusinerna från Fogelberg och Kil samt släktingarna från Stommen. Norges öde dryftades av alla. 13/4. Georg Karlsson fick inryckningsorder till Göta Trängkår men kom tillbaka i dag. Han tillhörde den årsklass, som inte blev militärutbildad. Man levde bekymmerslöst på den tiden. Sverige dåligt förberett! 17/4. Vi drevo för första gången cirkelsågen med el-kraft. Här, som överallt, visade sig el-kraften som en överlägsen kraftkälla. 19/4. Kriget pågår intill Svensk-Norska gränsen. 21/4. Sixten Bagge skriver och erbjuder sina tjänster i jordbruket i fall av behov. Tyskarna kränker vår neutralitet, genom att överflyga hakva Sverige med sina bombplan. Några stycken sköts ner. 24/4. Karin håller på med vårlaket. Spridning av konstgödsel på slättervallarna. 29/4. Vi avbryta sågningen och övergå till vårsnide. 30/4. Överharvning med 2 par hästar. Spridning av konstgödsel. Utsädet färdigbetat. Malning till svinmjöl. Vältning av 1:a vallarna. Samtliga bisamhällen ha övervintrat. 1/5. I år demonstrerar inte bara arbetarna utan hela svenska folket för Sveriges frihet. Högerledaren Bagge majttalar: "När en igelkott spärrar upp alla sina taggar kan den bli respekterad även av de stora djuren." 4/5. Vi börja vårsådden på Kohagsskiftet. Vältning med den nyinköpta traktorvälten. 8/5. Inom kontrollverksamheten har perioderna ändrats från 21 till 42 dagar p.g.a. att många assistenter är i militärtjänst. 10/5. Stor brist på arbetskraft inom jordbruket. Då här på gården ingen är inkallad, måste vi bereda oss på att hjälpa andra. I dag kränkte tyskarna Hollands, Belgiens och Luxemburgs neutralitet. 12/5. Tyskarna mötte på förbittrat motstånd i Belgien. 15/5. Lilla traktorn gör vårbruket på Kullen i Mellby, där Ragnar Hasselström är på militärtjänst i Dalsland. 17/5. Stackars norrmän. De få ej fira sin nationaldag i ett fritt land. Björkarna stå halvutslagna och göken gal. Sverige får uppleva ännu en vår i fredens hägn. 19/5. Vi ha i dag haft kyrkfrämmande av svåger Jakob och Sven Larsson i Skog, som skildrade sina upplevelser i Finland. 22/5. Krigsfaran hänger hotande över oss. Tyska plan ha överflyget Sverige såväl i går som i förgår, då ett plan t.o.m. öppnade eld vid ett stationssamhälle i Norrland och sköt ihjäl en person. 26/5. Vi ha haft hyrbil till Skara. Vi bevistade prästinvigning i domkyrkan. Bl.a. invigdes Sven Allan Rydén för prästämbetet.

28/5-40. Rättaren och jag ha i dag mottagit order att infinna oss vid Axvalla hed den 10/6 kl 12.00 för krigstjänstgöring. 29/5. Karin och jag ha varit på Nynäs Säteri, Kvismaren och köpt 3 st tjurkalvar. Vår gamle assistent Gunnar Bengtsson åtnjöt tydligen stort förtroende av sin chef, godsägare Ribbing. 6/6. Jag går nu att nedfira den svenska flaggan, symbolen för ett älskat fosterland. Vi tacka Gud för att vi få fira vår nationaldag som ett fritt folk. 7/6. Febrilt arbete före ånresan till militärtjänstgöring på måndag. 29/6. Klang och jubeldag! Jag har fått 12 dagars skördepermission från militärtjänsten. 30/6. En juvlig sommarsöndag i familjens sköte. Pastor Zet Cederbom har gästtat oss. 4/7. Ett hisspel provkördes i kväll. En del justeringar återstår, varför montör Johansson lovade ta natten till hjälp, för att få hissen fullt färdig. 5/7. Montör Johanssons nattarbete var inte förgäves. I dag ha vi hissat in 32 lass hö. 12/7. Avresa från Lovene 8.38 för fortsatt militärtjänstgöring. 24/7. Efter ca lodagars militärtjänst blev jag hemförlovad. 28/7. Karin och jag ha firat vår bröllopsdag med en trevlig cykeltur på Kålland. Gudstjänstbesök i Skalunda kyrka. Sedan färd till Lindholmen och över Spårön till Traneberg. 30/7. Farbror Sixten har åter kommit till Roo. Han har gjort uppmätning av det gamla mejeriet vid Fyrkanten, där jag försöker intressera Kållandsborna för anläggning av en andelstvättstuga. 1/8. Rättaren återkommen från sin militärtjänstgöring. Vi gräva grund till ett nytt uthus vid trädgårdsstugan. Bina skattas. 4/8. Karin och jag ha haft en härlig söndag med bad vid Flätta efter gudstjänstbesök i Söne kyrka. 6/8. Farbror Sixten firas med namnsdagskaffe. 7/8. Vi ha besök av dir. Göteborg. Andelstvättstugan diskuterades. 14/8. Vi hyvla takspån för manbyggnaden. Knottes stuga har sålts i dag. Den sättes upp som smedja i Väla. 16/8. Karin och barnen ha varit vid sjön och badat. 18/8. Karin och jag ha varit i Söne kyrka. Vi blevo bjudna på kyrkkaffe i Fogelberg. Albert visade sin vedgasbuss. Morbror Albert reser till västkusten och far till Småland i denna vecka. 23/8. Konflikt har i dag uppstått mellan mig och Allan Magnusson, som fick en anmärkning, för att han under söndagen lämnat sin ladugårdstjänst, för att besöka en fotbollsmatch. Stola var beredvilliga att ta emot honom. 24/8. Orosrykten från Ryssland. Skall manne Finland och Sverige vara i krig på liv och död med kolossen redan detta år? Gud hjälp oss! 25/8. Karin och jag badade i kväll nere vid Flätta i Söne. 28/8. Havren inkörd. Tröskning av vete påbörjad. Rågen levererad till utsäde. Köpare G.F. Pris 29:- pr dt. 1/9. Farbror Sixten och Ingrid Bagge (f. Thörn) voro här på avskedsvisit i e.m. De kom närmast från Kjällstorp. Farbror Sixten har gjort mig stora tjänster i sommar. 4/9 Höstsådden avslutad. Bokslut för kontrollåret 1939-1940. Roo-besättningen har följande medeltal: 4366 x 4.15 = 181. Skörden inbärgad. Bina nu snart färdigutfodrade. Jag är trött efter de senaste dagarnas overtidsarbete och forcerade arbetstakt. 6/9. Karin har i dag haft sin morbror, Karl i Fotegården, som gäst. Bernhard Larsson på begravning efter sin mor. 11/9. Skördefest. 15/9. Valdag. På f.m. bevistade jag gudstjänsten i Väla kyrka. Prosten Aron Janson var predikant. Obs. episteltexten för 17 e. Tref. = kyrkoherde Lars Hallners uppmaning till oss vid vigseln i Söne kyrka den 28/7 1933. 17/9. Jag har varit hos folkskollärare Sundemo och fått malkort. 20/9. I dag har Erling förmalt en del vete-gröpe, som var avsett till grismat. Nu får det användas som bröddut-drygning. 21/9. Sält 5 st kor till Gunnar Andersson, Traneberg.

70. Dr. Waller gjorde auktion i dag på en del av sitt lösöre. Han skall avflytta från Lidköping. 22/9. Eva och Ulla kommo inspringande och talade om att Carl-Gustav fått sin första tand. Han kanske får en bror i maj? 7/10. Söningarna kommo i dag resande på gengasbuss och uppvaktade morbror Albert på hans 66-årsdag. 9/10. Vi leverera i dag 8 ton rena betor (9800 kg otvättade) till sockerbruket med hästskjutsar. 10/10. Vi leveera betor med traktordragna vagnar. 3 lass med betor samt ett returlass med kraftfoder. Karin illamående varje dag. 13/10. Östersjöstaterna ha nu en martyrkirka. 1/11. Nu har höstrusket satt in med 15 mm nederbörd i form av snöslask. Betorna äro emellertid nu utkörda ur åkern och i morgon levererar vi sista lasset till fabriken. 2/11. Karin reser efter häst till Söne och råkar ut för ett missöde p.g.a. att vägbanan skadats vid Blyberget, där förr ett stickspår korsade landsvägen från tunbanan till berget, där man bl.a. bröt sten till det gamla vattentornet vid tingshuset i Lidköping. Dess bättre blev det endast vagnen som blev skadad. Skadan ersattes senare av vägstyrelsens ordförande, godsägare Carl Hellberg, Öredal. 7/11. President Roosevelt omvald. Jag har varit i Söne och bevistat gengaskurs hos svåger Albert. 11/11. Jag har varit med som färdledare för de husmödrar från Kålland, som i dag varit i Skara och studerat modern tvättekniik. 15/11. Veterinär Johannes Bjurström skjutsade i dag hit till fars födelsedag. Det var Johannes och Signe Bergqvist samt fru Karin Bjurström som uppvaktade far. Även från Stommen och Fogelberg hade vi besök. 17/11. Vi ha bevistat kyrkoherdeinstallationen i Örslösa kyrka. "De gamle" voro med till middagen i prästgården. 18/11. Jag har fått broschyr på ett vedgasagregat för personbil, som synes vara något att tänka på. Traktorplöjningen avslutad. 19/11. Efraim Magnusson fyller i dag 47 år. Karin och jag samt "de gamle" ha i dag varit med på folkskollärare Björselius begravning. 21/11. Vi ha grävt ut slaskledningen, där den går förbi vattenbrunnen. Vi skall byta ut lerrören mot glacerade höganäsrör med tätade skarvmuffar. Hästplöjning i trädgården. Potatiskokning för konservering till svinfoder. 23/11. Karin, jag och flickorna reste i dag upp till Källby. Jag köpte i morse en kull grisar av svåger Ejnar. 24/11. Ute ryter stormen i de avlödade träden. Men vädret är mildt. Ulla och jag kommo hem i kväll, men Karin och Eva stannar ett par dar i Källby. 25/11. Vi ha i dag haft sammanträde med Kållands Andelstvätkommitté och beslutat trycka teckningslistor, samt börja med värva av medlemmar i den planerade andelstvätkföreningen. 26/11. Jag har i dag varit nere hos folkskollärare Nykvist i Tråvad och köpt hans begagnade Chevrolet-bil, pris 850:--. 27/11. I går kl 15.45 Åke Svensson bränd vid ångkokning av potatis. Jag skall i kväll rapportera olycksfallet. 28/11. Åke Svensson har besökt läkare. Han får ej arbeta på 2-3 veckor. 1/12 Karin har nu blivit utan jungfru, då Gun börjar skolan. 2/12. Jag har i dag varit nere i Tråvad och hämtat den bil jag köpt av folkskollärare Nykvist. 5/12. Jag har varit med fröken Lidén från Skara på föredragsturné i tvättfrågan. Intresset svagt. 8/12. Syster Anna bedriver studier på folkhögskolan i Sigtuna. 12/12. Julslakten, som gått av stapeln i dag, var större än vanligt. Vi ha slaktat både en gris och en kvinga. Vi hämta torvströ vid Lovene station. 19/12. I dag dog Finlands avgående president, Kallio. Han sörjes av Finlands folk, som bevarar hans minne bland sina många trogna söner.

20/12. Solvisaren har nu fastskruvats på sitt fundament. Mätte den få mäta ut en lycklig framtid och städse erinra om tidens flykt, dödens visshet och den evighet som förestår.
 21/12. Jag har varit på sammanträde i Råda Krisdistrikts direktion, som jag nu tillhör
 24/12. Jag har varit i Söne och hämtat korv, som varit till rökning. Barnenes glädje nu på förmiddagen är stor och underbar.
 28/12. Tröskning av havre för att kunna fullgöra de av staten påfordrade leveranserna. Det är spännande att se hur fodret skall räcka till för djuren i vinter.
 29/12. Kylan in med klämma. Inget snötäcke ännu. A.I.V.-foder och cellulosa är fodermedel för dan i djurstallarna
 30/12. Vi ha i e.m. varit på julkalas i Medelplana prästgård. Svåger Albert skjutsade med sin gengasbuss hela släkten från Söne.
 31/12 -10gr. . På årets sista kväll är jag redan kl 18 så sömnig, att jag tänker avsluta det gamla året med att sova.
 F. Inf. 10040 = kursnummer vid brevskolan.

1 9 4 1 .

1/1. I.H.S. = Jesus Hominum Salvator = Jesus människornas Frälsare eller också In Hoc Signo (underförstått: Vinces) = I detta tecken skall du segra.. *kom*
 2/1. Stina Vilander gästar oss. Hem från Kjellstorp. I kväll kl 20.30 - 18 gr. Höstsäd och vallar ha inget skyddande snötäcke.
 3/1. Överhopad med arbetsuppgifter, månstringsuppgifter, anmälningsuppgifter för livdjursauktion i Skara. Förberedelse för bokslut. - 20 gr i morse. Vattenledningarna ha måst tinas upp.
 4/1 Sammanträde med ristidsnämnden för fastställande av havreleveranser. 41 dt havre har jag i dag levererat till C.F.
 5/1. Jag promenerade till Örslösa kyrka. Jag bjöd med mjölnare Johansson och hans fru Elsa på e.m.-kaffe. Vi upplivade minnen från sommarens militärtjänstgöring. 6/1 Även i dag promenad till Ö k:a
 7/1. Isupptagning. - 13 gr Levererat 6 st gödsvin, 23 anmälda till nästa måndag. Karin och Eva i Källby
 8/1. Isupptagning. Inbjudna till Örslösa prästgård. Vedförrådet krymper. 9/1 Ackordsarbete med metervedshuggning. 6 man i skogen.
 12/1 Carl-Gustav börjar nu företaga egna promenader.
 14/1. Hela familjen här nere sjuk. Även far har måst intaga sängen.
 16/1. Karin är nu åter på benen och pysslar om oss sjuklingar.
 20/1 Influensan härjar svårt å gården. Morbror Albert sängliggande.
 23/1. Kylan tränger in i potatiskällaren. Vi försöker isolera. Bestämt mig för vedgasagregat (gengas).
 26/1. - 22 gr i morse. Jag cyklade till Åsaka där Gudstjänsten hölls i kommunalrummet, då det skulle gått åt för mycket ved att värma upp kyrkan. Vårt vedförråd krymper oroväckande.
 28/1. - 9 gr. Bergsprängning i Lilla Roo-kanalen. Carl-Gustav går nu ganska bra.
 30/1. Min syster Anna studerar på Sigtunastiftelsen. Tidningarna meddelar att medeltemperaturen för januari är den lägsta på de senaste 127 åren.
 31/1. Klöverfröet tröskat. Vi övergår till timotejen. Arbetstakten är låg p.g.a. kylan.
 2/2. Jag har varit i Örslösa k:a Farbror Gustav, Märta Berg, skollärare Ekdal, fru Dagmar Boström, lille Mats Boström och jag blevo bjudna på kyrrkaffe hos Daga Svensson. Karin hade rest till Mellby kyrka.

- 7/2. Isen är nu 50 cm tjock på Bränneridammen.
- 8/2. Vi hämta i dag hem 90 balar torvströ som jämte cellulosan får ersätta halmbristen.
- 10/2. Besök av kontrollassistent. Jag väntar på att Asri skall kalva. Honinköptes från Storeberg, Tådene i fjol.
- 11/2. Blidväder. Vi kör hem potatitit från stuka. Den hade klarat sig tack vare kraftig jordtäckning.. Eljest rapporteras öve allt om frusna rotfrukter och igenfrusna vattenledningar. Grunda dammar ha bottenfruset.
12. Vi måste köra fram vatten till ladugårdens brunn. Tillflödet från gatdammen genom stendiket har blivit otillräckligt.
13. Vattnet till ladugården fungerar åter. Men, huru länge? Vintern tycks komma tillbaka igen. I solnedgången -6 gr.
14. I dag har den stora händelsen inträffat. 432 Astri, tjurmodern från Storeberg har nedkommit med nr 2 Roo-Hero.
- 15/2. Deklarationen, som jag avlämnade för några dar sen, upp tog 4156:- till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Man får vara glad för det resultatet efter förra sommarens svåra torka.
16. Jag besökte gudstjänsten i Mellby skola. Man har inte råd värma upp kyrkan denna krigsvinter.
19. Yrväder. Eva och jag ha varit hos tandläkare Eva skötte sig fint. Jag blev av med en visdomstand på ett smärtfritt sätt. De gamle, Karin och Ulla är på Stommen, morbror Pers 64 års dag.
20. Jag har varit med i skogen i dag och huggit ned gengasved.
21. Jag har 2 man i bergsprängning vid Lilla Roo-kanalen, 4 man huggar gengasved Ordinarie styrkan sköter det vanliga skogsarbetet. Jag har i kväll fått hem en radioapparat på prov.
22. Jag har i dag återlämnat radioapparaten. Jag ansåg mig inte ha råd till en så stor utgift nu. Den gamla går ju ganska bra. Mellangiften skulle utgjort 175,? kr. Stina hemresest. Hon och Anna-Greta ha varit här några dar.
23. I förmiddags var jag ute och skadade mitt knä vid skidåkning. I e.m. besök av släktingar från Kil och Fogelberg. De åkte släde.
24. I dag har jag varit i Söne med en kvigkalv, som jag sålt till morbror Per på Stommen. - 8 gr.
25. - 8gr. Eva gör goda framsteg i skidåkning. Veterinär Johannes Bjurström har varit här för dräktighetsundersökningar.
- 1/3. Starkt töväder. Föret snart slut. Gödselkörning till drängstugugärdet. Den gamle jägaren i Hornborga,, Svedenborg fyller 95 år enligt tidningarna.
2. Far och morbror gick i dag till Örslösa k:a. Jag har varit hemma och hjälpt Karin med barnen.
4. Värns katt bet. med nära 200:- kr. Pettersson gör i ordning en gengassåg.
5. Vår gamle assistent, Ragnar Paulsson, gästar oss i dag. Han hjälper mig med införning i stamrullan. Snöyra. - 3 gr.
6. Jag har i dag lämnat rapport över Karl-Erik Nygrens uppförande. Han står under min övervakning sedan han blivit villkordömd för stöld. Någon avbetalning av sina böter har han ännu ej gjort.
8. Jag har bevistat Jordbrukets Dag i Skara, som firar 20-års jubileum i år.
9. Vi åkte släde till Åsaka i dag, men föret var dåligt, så vi ställde släden vid Fyrkanten och promenerade upp till skolan där gudstjänsten hölls. Mor Tali var med.

11. Vettervik och Billing hålla på med bergsprängning för att förbättra framfartsvägen förbi smedjan.
12. Jag har varit på auktion på Odensvik och bjöd 1850:- för ett tröskverk. Det gick emellertid till tillträdande arendatorn.
18. Erling och jag ha kört upp min bil med häst till Henning Svenssons verkstad för montering av gengas.
20. I dag är Erling hos Henning Svenssons och hjälper till med montering av gengas på bilen. Jag hoppas få den färdig till 1/4.
22. Jag har varit i staden och betalt skatt och försäkring för bilen. Jag köpte dessutom ett badkar av stålplåt. Det skall bli en överraskning för Karin och barnen.
23. - 10 gr. Vi ha rest till Söne kyrka. Det var Johan Magnusson som skjutsade med sitt nya vedgasagregat.
27. Uppvaktades i morse med kaffe på sängen av far och mor. Eva och Ulla uppvaktade med en tavla, som de gemensamt åstadkommet med sina färgkritor. Den kunde gott tävla med "modern konst.
28. Kallt och blåsigt. enmeters cementrör nedsatta i den f.d. dammen vid Albert Karlssons bostad. Montering av Milo gengasagregat fortsätter. Kapning av gengasved. - 7 gr.
29. Jag har representerat Kållands Södra Kontrollkrets vid sammanträde med Skaraborgs Läns Kontrollförening i Skara.
30. Vi ha hört predikan av en judemissionär i Åsaka skola. Vi ha fått ett nytt snötäcke på 4 cm.
- 31/3 - 10 gr kl7. Sigfrid Lidholm är här för att laga selar. Arbete på vedbacken. Erling blir klar i dag med sitt deltagande i monteringsarbetet hos Henning Svensson.

April -41.

1. Glad och stolt åkte jag iväg med Mor, Karin och Ulla i bilen till Stommen i Söne. Men jag for hem stukad! Jag körde emot en trädgren, när jag skulle vända och fick en läcka på agregatet. Jag fick beställa bogsering av Johan Magnusson för hemresan.
2. Skjutsat till Röda Kors-möte i Mellby. Därefter skjutsade jag sadelmakare Lidholm till Lidköping. Bilen gick fint.
3. I dag skjutsade jag Karin till stan för läkarundersökning. Batteriet var för svagt för start, så jag måste anlita bogsering för att komma igång.
4. Sågning av bräder och plank pågår. Roland Andersson, Katrineberg har varit här och köpt en kvigkalv. Han tingade 4 st till.
5. Vi kör fram grus från vår grusgrop vid Storms, L, a Roo för fyllning i den gamla dammen, där vi satt ner brunnsrör. Vi bada i kväll i köket i det nyinköpta badkaret. Tidigare har jag varit i Mellby och skrivit in mig i skytteföreningen. Tyskarna förklara Grekland och Jugoslavien krig.
7. Ryska flygplan ha kretsat över Gotland. De avvisades av svenska neutrilitetsvaktén. Bevara Gud vårt fosterland!
8. Jag har kört omkring med en försäljare av betongsilor på uppdrag av CF. Det blev inga affärer och dir. Rydegård förklarade att vederbörande "saknade säljande förmåga".
10. Flickorna Eva och Ulla uppvaktade i dag farmor vid sängen. De läste psalmen "Bevar Gud vårt fosterland" eftersom de inte sångare.
11. Långfredag. Mulet och milt. Mätte det nu komma ett vårregn för att rädda vad som räddas kan av den hårt åtgångna höstsåden.
12. Karin, Eva, Ulla och jag ha gästat Kållby skola. Bilen var svårstartad i morse, varför Erling fick lägga om kolbädden i Källeagregatet. (Vedagregatet blev kortvarigt hä)
14. Skjutning 9 - 12. Jag for upp tillskjutbanan i e.m. men gevären voro utlämnade till hemvärnet. Eklund visade sitt museum.

15. Vårbruket påbörjat i Skåne. Erik Johansson har ryckt in för krigstjänstgöring, varför det nu gäller att få tag på en ladugårdskarl.

16. I dag är jag magsjuk, men jag försöker hänga med med lilla j det lilla jag kan.. Karin är duktig fast hon nu snart väntar sitt 4:e barn.

17. Jag har anställt Jon Storm som ladugårdskarl under tiden som Johansson är ute på bevakningstjänst.

19. Regnet dröjer. Vi sprider konstgödsel på slåttervallarna. Ventilationstrumman i ladugården närmar sig sin fullbordan.

20. I natt började det efterlängttade vårregnet. Vi ha fått 4 mm.

21. + 5 gr. Vedbacken nu snart klar. Ribbveden skall huggas med maskin lånad från Vigerum.. Georg Karlsson reste i dag till S Skövde för värnplikstjänst. 2 man alltså nu borta.

Undertecknat betodlingskontrakt. 3 betskötare från Småland tingade.

23. Jag har bytt ut min 23 billars såmaskin mot en modernare, 25b.

Ulla har genomgått blindtarmsoperation. Man var dock inte säker på om det var något fel med blindtarmen. Bilen har krånglat.

24. Anlitat bogsering.

25. Hälsat på Ulla. Hon började gråta, när hon fick se mig komma. Dess bättre hade jag leksaker med till henne, så hon blev snarart glad igen. Taket å manbyggnaden täcks om. Både snickare och plåtslagare här.

26. Erik Eriksson, Djäknebacken skriver under arbetskontrakt för betskötsel. Något snö. + 5 gr. Bilen har krånglat i dag så lilla Ulla fick inget besök av mig och farmor som planerat. Taktäckning.

27. Mellby skjutbana: Rättaren, Erling och jag sköto vardera 10 skott. Uppnådde respektive 34, 24 och 20 poäng.

28. Jag är nu fullt på det klara med att vetet utvintrat. Stark efterfrågan råder nu på vårvete. Ulla hemkommen från lasarettet. Albert Karlsson har fått behandling för ett brutet revben.

Olyckan inträffade den 23/4 kl 19.00 vid insläppning av hästar.

30. Igenkörning av vattenfårar. Rättaren opererad för blindtar.

Maj.

1. I morse soligt och fint.. I kväll blåsigt och 3gr. Lilla traktorn har krånglat. Förgasarfel? Jag har hämtat en såmaskin vid Björnegården.

2. Erling har efter 3/4 dagsverke lyckats hitta förgasarfelet. Det var en packning, som ej tätade.

3. Överharvning och igenplöjning av slutfårar. Blandning och spridning av konstgödsel. Kalkning av vallmostycket. Den nya såmaskinen trimmas.

4. Jag har varit uppe på skjutbanan, 44 poäng på 80 möjliga. Soligt, torrt och kyligt. Höstvetet-dött.

5. I e.m. ha vi sått vallmo. Det är första gången jag försöker den grödan. Ffaktorererna gå nu bra, men bensintilldelningen är knapp.

6. Kallt och torrt. Sådd av sockerbetor. Uppharvning av höstvetet. påbörjat. 3 man sjuka.

9. Snöbyar. Sådden avbruten vi 1/2 10-tiden. Syster Märta fyller 34 år.

10. Omsådd av höstvetefält å Ladugårdsskiftet och St. Björkhagen.

11. Morbror Albert har rest till Stockholm som ombud vid kyrkliga mötet. I dag högtidlighålles 400-årsminnet av den första svenska bibelöversättningen.

Maj -41

13. Jag följde i kväll Karin till BB. Hon hade beställt hyrbil vid $\frac{1}{2}$ 10-tiden.
14. Jag har talat i telefon med Karin. Hon är ganska kry, och inget har passerat. Sådd i Västerängen. Albert Karlsson friskskriven.
15. I dag vid middagstiden föddes vår son Erik Olof, som jag tror vi kommer att kalla honom. Röda Ledet färdigsått. I kväll har jag sålt 5 st kvingor, $1\frac{1}{2}$ -års. för 1800:-.
16. Jag har varit nere och hälsat på vår lille son och hans mamma. Båda mådde bra. Vårsådden är klar och vimpeln är hissad.
17. Eva och Ulla voro med mig uppe i Löveén e i e.m. Jag är rädd att Eva blev utsatt för drag i bilen, som har förvärrat hennes hosta. Gode Gud hjälp att jag inte förorsakat henne sjukdom!
18. Erikdagen har i år inga ax, knappast någon förhoppning, att vi skall få se några i år. Vi ha besökt Karin och bevistat Gudstjänst i Lidköping.
20. Jag har i dag kontrollerat hur konstgödseln blandats under vårbruket. Den arbetskraft jag hade till mitt förfogande var inte kompetent. En del av den gödsel, som skulle varit utspridd står fortfarande kvar på logen. Potatisen satt å Källängsbacken.
21. Sammanträde i Lidköping med kretsavdelningens styrelse och tvättkommittén Karin hemma igen. Gossen kommer nog att få heta Erik Olof och kallas Olle.
22. Kristi himmelsfärdsdag har varit strålande vacker. Björkarna hålla på att slå ut.
24. Eva och jag ha i dag varit i stan. Vi ha i dag fått $5\frac{1}{2}$ mm regn. Tack o Gud för regnets välsignade skur! + 10 gr kl 22. I morgon skall vår lille gosse döpas.
25. Vår son Erik Göran Olof döptes i e.m. i Mellby kyrka, och blev alltså införlivad med den kristna församlingen. Pastor Toll förrättade dopet och var sedan med här på Roo. Stina och Einar Nordquist voro faddrar. Dessutom var morfar med. Någon bjudning förekom inte p.g.a. att Karin måste hålla sig i sängen.
26. Åska och regn, 5 mm, 21 gr. Växtväder. Kvingorna på bete.
27. Salpeter sprides i år i utökad omfattning. Vallmon syns i rader. Bruna bönor sås i trädgården. Kvingorna på nattbete.
28. Bigarrå-träden stå i blom. Jag byter gengasvedhuggare.
29. 1:a hästhackning av betor och vallmo. Uppkomsten är svag.
30. Vältning av sockerbetorna, som gror ojämt i torkan. Carl-Gustav vacinerad.
31. Rättaren inkallad för militärtjänst.

Juni.

Vi åkte i dag på gengasved till Mellby kyrka. Konfirmandernas 1: nattvardsgång.

2. Jag hämtade i e.m. familjen Magnusson från ^{Käll-}Mellby skola. Ingeborg stannar några dagar.

3. Hästhacknin i sockerbetorna med den nya 4-radiga traktorhackan, som fungerar väl. Sådden dock ej utförd med precision.

4. Eva och jag ha varit hos tandläkaren. Eca var duktig. Ulla har fått mask i magen, varför vi köpte medicin åt henne. Utlottning av betackord. Alla platser besatta.

6. Vi ha varit på hästpremiering i Lidköping. Det 1-åriga stoet Lala från Roo blev ej godkänt. Äppleträden blomma rikligt.

7. Kållands Härads hederspris för bästa 2 eller 3-års sto vid premieringen i Lidköping tilldelades i år Storebergs säteri.
8. Bilen har nu gått fint ett tag. Jag skjutsade till Örslösa k:a. I e.m. skjutsade jag hem morfar, som gästade oss. Karin och de tre äldsta barnen följde med. Karin njöt mycket av denna resa och mötet med våren i Söne.
- I dag ha vi fått stamboksfört Carmen, det först av mig uppfödda sto, som blivit intaget i Sv. Ardennerstamboken. Betgallring.
10. Mejeristämman i Lidköping. BF gynnar sina medlemmar vid val i högsta grad.
11. En minnesvärd dag! När katastrof förestod p.g.a. torkan kom ett rikligt regn, 34 mm.
12. Regnet har följts av kyligare väder men någon nattfrost ha vi ännu ej haft. I mellansvrige ha järnnätterna varit svåra och en del havre har frusit bort.
14. Jag har skjutsat far, mor och morbror till Lidköping. De fortsatte med tåg till Råbäck, där Kållands brandbolag och Kållands Hästförsäkringsbolag hade strelsesammanträde med efterföljande middag å Råbäcks turisthotell.
15. Jag har i dag kört 8 mil med bilen. I f.m. voro Karin, flickorna och fastrarna till Friels k:a, där vi hörde kyrkoherde Liljerots predikan.
16. Min duktige traktorförare, Erling Karlsson, har nu också blivit inkallad till krigstjänsgöring. Han blir svårast att undvara.
17. Mina systrar, Gun Larsson och Runa på Stommen åkte i e.m. till Tun, där en konfirmanddag var anordnad för ungdomar från Kållands kontrakt.
18. Kretsavdelningen har i dag avhållit sitt ordinarie årsmöte. Jag blev vald som ordförande efter ~~Rydén~~ Rydén, Bredegården. Gode Gud hjälp mig att bli till gagn i den uppgiften!
19. Vallmon har nu blivit hästhackad för 3:je gången. 2: gången kördes hackan vinkelrätt över raderna för grupphackning. 2:a hästhackningen pågår nu i sockerbetorna.
20. Som övervakare har jag i dag avlämnat rapport om K.E. Nygrens uppförande. Sockerfabriken har i dag mätt upp betfältet. Loppor och andra skadedjur härja svårt i betfältet.
21. Bernhard Larsson och jag ha varit till Skara och sålt korna 170, 172 och 14 på livdjursauktion. Karin och Eva åkte med i personbilen till Kållby skola, där de fått besök av Höijers.
22. När vi kommo till Mellby kyrka fingo vi reda på, att krig utbrutet mellan Tyskland och Ryssland. (Anm. Jag har långt senare hört, att den dagen grät Winston Churchill av gläje.)
23. I går skjutsade jag Ann-Marie och mina flickor till Flätta för badning. I dag har jag skjutsat "övervåningen" till Stommen. Även i dag var jag nere vid Flätta och badade. Olivertraktorn uppkörd till Henning Svenssons verkstad för gengasmontering. Far kom i kväll hem från Småland. . Oron i världen efter sista krigsutbrottet gjorde, att han kom hem tidigare än han tänkt sig.
24. Vår familj firade midsommar hos Nordquist i Skattegården.
25. Vi börja inläggning av AIV-foder från St. Mossen. Bet-skötarna från Blekinge är ännu inte färdiga med gallringen. Deras rader bli förväxta.
26. Karin har i dag firat sin 40-årsdag i kretsen av vänner från när och fjärran (Skåne) 27 ton pressfoder inlagda.

Juni

27. Vallmon går i knopp. Karin har i dag haft efterkalas 77.
för gårdens anställda. Ester Höijer är vår gäst. Tyskarna tycks
vara framgångsrika i sin kamp mot barbarstaten.
29. Vi ha i dag haft en härlig biltur upp till Källby "Skå-
ningarna" skall nu vända åter till sitt land igen. Vi blevo
bjudna på kaffe hos Söderlunds i Stöckagården.
30. Rågen färdigblommad. Havren går i risp. I kväll ett mildt
regn. Under juni månad har bilen gått 78 mil.

Juli. Vi börja åter lägga pressfoder. Groparna 1 och 2 färdig-
täcktes i går. Jag har god tillgång på arbetskraft trots inkallel-
serna.

I e.m. bilade vi till Svalnäs. Vi hade härligt badväder. Kaffet
avnjötts vid tegelbruksplatsen. I kväll spolning av bilen.

3. Jag har i dag fått tillbaka 529 liter smörjolja, som varit
i Göteborg för omraffinering. Den kostar nu nästan lika mycket
som ny olja före kriget.

4. I e.m. ha vi fått 5 mm regn. Vårsäden står vacker. 4:e AIV-
gropen nu inlagd. Höslåttern börjar.

5. Jag har i dag hämtat vedgastraktorn från Svenssons i Mellby.
Sista biten fick jag bogsera hem, då jag fick motorstopp vid
Röda Ledet. Regn.

6. Jag har skjutsat till Söne kyrka. Vi blevo inbjudna till
Fogelberg på kyrkkaffe tillsammans med prästfamiljen och klockaren.

7. Blåst. Täckning av den 4:e AIV-gropen. Vi hässa och kraka
hö å Kolbacken. Skörd av dikesgräs.

8. Jag har skjutsat till stan. Bevistat sammanträde i Åsaka.
Skjutsat till kalas i Fotegården. Höbärng ng å Månstorpet. Varmt.

9. I dag togs det nymonterade gengasagregatet på traktorn i bruk.
Det blev inte många fåror plöjda å Hamströmsgärdet första dan.

10. I e.m. åkte vi på gengasbilen, familjens glädjekälla, till
Svalnäs, där vi hämtade svalka efter en mycket varm dag.

Höet färdigkrakat. 25 gr. I kväll kl 20 traktorplöjning i ski ft.

11. Bisamhälle nr 3 renskuret för viceceller. Rensning av frö-
odling. Gödselkörning till vallträdan å Hamströmsgärdet 25 gr.

Skjutsat hem svåger Gunnar från lasarettet till hemet i Salstad.
12. Jag har skjutsat sockenombud, som besiktigat skörden inom
Råda kristidsområde. I kväll badning vid Flätta.

13. Bevistat aftongudstjänst i Söne. Badning vid Svalnäs. 30 gr.

14. Åska som ej gav oss något regn men förstörde mätaren i i
transformatorn. Inläggning av pressfoder från grönfoderträdan.

17. Vi köra in hö. Det är troligen den minsta höskörd, som har
bärgats här på gården i mannaminne. 4 st 5-metersgropar är do ck
fyllda med klöverensilage.

18. Höet inkört. Det blev endast 63 lass. Anna uppvaktas på 33-
årsdagen av hela huset och Märta Berström. Värmeböljan nu över.

10. Mina 3 betskötare från Blekinge ha i dag börjat med lövtäckt.
I kväll gästade Karin och jag fröken Vilander på Kjellstorps
pensionat.

20. Gudstjänstbesök i Råda där pastor Toll predikade. I e.m.
skjutsade jag mina systrar och mina töser till Svalnäs-badet.

21. Karin är förtjust i lille Göran, som nu ler och skrattar så
förstående mot henne.

22. Jag skulle i dag skjutsa de gamle och fastrarna till Lina
Granat, men bilen krånglade och de måste ta hyrbil.

23. Tillsammans med kommun⁴ordföranden i Åsaka, Johan Andersson,
verkställt skördeuppskattning å gårdar över 10 ha.

25. Jag har börjat underhandla med Tord Anderssons bilfirma i Lidköping om utbyte av vedgasagregatet mot Källe kolagregat.
26. I e.m. skjutsade jag till Svalnäs, där småttingarna fingo bada. Lyckliga svenska barn!
27. Nattvardsgång i Mellby kyrka. Barndop. Det var Roland och Ingrid Andersson från Katrineberg som lät döpa sonen Kjell. Sångare Bolander medverkade.
28. 8-årsdagen sedan vårt bröllop. 8 lyckliga år gångna.
30. Anders Fredriksson och jag ha företagit skördeuppskattning i Mellby. Stark torra råder.
- Augusti.
- 1 Potatisen besprutad mot bladmögel. Skörd av timotej å Kolbacken. Kört med Berit Svensson till Lasarettet. Far och Morbror ha rest till Eskilstuna.
2. Rågskörd i Kleva. Kalas hos Linéa Andersson, Lilla Roo. Stäk torka. Havren brådmognar. Rotfruktsblasten slokar.
3. Bilen börjar nu gå dåligt. Troligen tjäravsättningar i gasblandaren.
4. Fredriksson och jag ha i dag slutfört skördeuppskattningen i Mellby och därmed är Råda kristidsområde avklarat.
5. Göran väger nu vid 10 veckor 6.8 kg. 825 hl gengasved huggna
7. Erling har nu monterat av gengasagregatet från bilen. Jag har nu bestämt mig för ett Källe-agregat. Kolagregat torde vara att föredra till personbil.
8. I kväll har Aron Pettersson och jag varit på Stommen i Mellby och granskat skördeuppskattningsrapporterna för Mellby.
10. I dag fingo vi åka efter "havremotor" till kyrkan. Bilmotorn är söndertagen för rengöring innan det nya agregatet monteras. Far och mor ha varit i Lundsbrunn och övervarit auktionen efter folkskollärare Björnselius. De kommo med buss till Örslösa och och åkte sedan med oss hem från kyrkan.
13. Erling justerar bilmotorn. Dess bättre tycks den ej ha tagit någon allvarlig skada av det usla vedagregatet. Skördearbete mellan regnskurarna. Stadsbesök. Därefter ha vi varit på Stommen. 54 mm regn sen 1/8. Risk för groddskador.
15. Honungskörden går upp till 50 kg. Endast två samhällen att övervintra. Det tredje var vicelöst. Havreskörd å Röda Ledet.
16. Vid livdjursauktion i Skara avyttrades 157 och 156 Docka till ett pris av 1026:-- Åska och regn. Groväder.
17. I dag levererades för första gången mjölk enbart från reaktionsfria kor.
18. Jag har anmodat veterinär Bjurström anmäla till mejeriet, att besättningen å St. Roo är reaktionsfri och alltså pristillägg på mjölken bör utgå. Bindarskörd av havre å Gamla Björkhagen.
20. Anna och Märta sortera gengasved för försäljning till CF.
21. 4.5 ha vårvete skördat och uppsatt. Gott arbetsresultat då skörden ej kan börja förrän efter kl 9. Karin har fått svår snuva.
23. 11mm= avbrott i skördearbetet. I e.m. ha Karin och jag varit med på bjudning å Kjellstorp. Brandförsäkringbolaget hade sammanträde där. Bl.a. träffade jag där den unge brukaren av det anrika Degeberg, Lars Andersson. Skall han kunna bära upp traditionerna bättre än fadern? (Nu, 1987, kan jag intyga att han och hans fru på ett berömvärd sätt gjort det.). 25. Karin lakar.
26. Underskrivet kontrakt med Restads sjukhus om leverans av 35 ton potatis.
28. Äppleträden bära i år rikligt.

September

1. Inkörning av havre. Häsjat den sista fröklöver. I kväll gäster från Kjellstorp och Lydia Boström.
4. Inkörning av vårvete från Björkhagarna. Rågsådden avslutad *å* Kolbacken Fortsätter å Liden.
6. Inkörning av fröklöver. Den hade delvis hängts å häsja i regnvått skick. , 1/4 groddskadad. Det inköpta veteutsädet ej inkommet ännu. Vårt eget vete frös ju bort vintern 1940 -41.
7. Karin och jag ha varit till Mellby kyrka där den nye vice pastorn, Sjöding, predikade. Besök av Jakob och Anna.
8. Vi ha i dag redan börjat ta upp potatis. Orsaken är, att jag åtagit mig leverans till Restads sjukhus.. Vallmon skördad.
11. I dag kom äntligen 1600 kg utsädesvete från Svalöv
22. Gödselkörning till nästa års betodling.. Höstplöjning. Jag har köpt 4500 kg potatis från Vigerum för att klara mitt åtagande till Restads sjukhus..
24. Skördefest å St. Roo. Morbror Albert på kyrkligt möte i Nybro.
25. Jag har varit på styrelsesammanträde i Råda kristidsnämnd hos ~~hos~~ Johan Andersson i Åsaka.
28. Gudstjänstbesök i Söne k:a. Pastor Glanzen predikade om dödens visshet och vikten av avgörelse för Gud ^{midan} det ännu är tid. Besök hos Daga och Einar Gillgren på Kil.
30. Vår nye kontrollassistent har avlagt besök. Det är Arne Hedén från Häggene. Jag tror vi vinner på bytet.. Potatisen upp-tagen.

Oktober.

1. Jag har vrit på Ekebo, Källandsö och hämtat potatis, som jag köpt pr telefon som primax matpotatis till Restad. Den visade sig vara grönfärgad matpotatis p.g.a. att den lagrats i hög utomhus. På min anmärkning svarade Andersson, att den duger väl till patienter på Restad. . Dålig affärsmoral hos Karl Erik Andersson! Jag svalde förtretet och körde hem partiét till svin-potatis.
2. Vi ha ensilerat betblast och återväxt från havrestubben.
4. Morbror Alberts födelsedag firas i dag (i st.f. den 7.) Uppvaktning av släktingar från Söne och Kjellstorp samt Dagma- r Boström..
5. Pastor Sjöling höll i dag en mycket stämningfull högmässa med nattvardsgång i Mellby kyrka.
6. Skörd av sockerbetor med maskin. Avblastningen med skyffel har delvis utförts rätt vårdslöst.
7. Alla husets innevånare, med undantag för mig och barnen , är på Kyrkliga Förbundets möte i Vara. Vi harpa potatis för leverans.
9. Kristidsstyrelsen hade i dag sammanträde å Örnby i Råda. Det gällde fördelning av den kvantitet oljekakor, som stod till förfogande. . Det var bara småsmulor. 7 -8 % av 1938 års förbr.
10. Vi ha varit på Katrineberg. Tvillingarna Ingrid och Edla firade sin 30-årsdag.
11. Jag har åter fått bilen i gång, nu med Källe-agregat. Skjutsat morbror Per till Bronäs.
12. Bilen, som i går gick bra, startade inte i förmiddags varför en planerad resa till Söne kyrka måste inställas. I e.m. ha vi emellertid åkt bil till Åsaka kyrka, där pastor Sjöling predikade. Han sjöng mycket vackert och predikar bra.
13. I kväll åkte vi bil till Fågelberg. Jag har inte fått den injusterad ännu.
17. Kalkning av ladugård. Fint skördeväder för sockerbetor. Länsskogvaktare Henström är här och stämplar ut skog.

19. I f.m. skjutsade jag till Örslsa kyrka där pastor Glanzen predikade. Nu står bilen framkörd till trappan för att skjutsa Karin och mina syster till Lidköping för att höra Delsbostintan. Delsbostintan var rolig. Efteråt blevo vi bjudna på kaffe hos Daga Svensson, som åkte med oss.
21. Jag har fått förfrågan från Volvo på önskemål angående en 4-takts-traktor. Arbetet i betfältet går nu fint i lämplig väderl.
23. I dag börjar leverans av betmassa. Vi lägger in blast. Det kommer att bli en god ersättning för den svaga höskörden..Bokslut för de årsanställda.
24. Innestående årslöner utbetalda. I synnerhet ladugårdskarlarna hade rätt mycket innestående, ca 350:- kr vardea. Nu återstår endast 12 ha oplöjd.. Höstsåden står vacker.
25. Jag har i dag hållit mitt sista sammanträde i egenskap av kretsombud i Kållands Södra Kontrollkrets. Godsarrendator Tage Fredricson, Siggetorp valdes i stället.
26. I dag var bilen villig föra familjen till Söne. Efter kyrkbesök blev vi inbjudna till Sörby på middag och kaffe. Där har under året uppförts en ny, präktig ladugård.
29. Storm, Yrväder och vinter. Strömavbrott p.g.a. nedfallande träd över ledningen från Härjevad.
30. Blidväder. Betorna utkörda ur åkern. Chaufför Björk tror inte han klarar nedtransporten innan kampanjen slutar på söndag. Vi får hjälpa till med traktortransport. Vägarna igenkorkade i Falköpingstrakten på grund av snöfallet. Lilla traktorn har dragit ned 3 4-ton lass betor till bruket. Dessutom ha vi hjälpt Björk med lastning, så han har hunnit med 6 lass.

November. 1941.

1. De sista betorna levererade. - 3 gr. Vintern kommer tidigt och hårt. Jag har varit i stan och utjänat åtminstone det mesta å kontot hos CF.
2. Trots sura kol har bilen i dag gått utmärkt. I f.m. skjutsade jag till Mellby kyrka och i kväll har Karin, barnen, fastrarna och vårt nya hembitråde, Lilly Norberg, varit på sänggudstjänst i Lidköpings kyrka.
3. Jag har rapporterat till Statens Trafikkommission över förbrukade mängder kol och smörjolja. Karin har tvättat i dag och är nu grundligt trött. Natten till i dag -6 gr. Vårvetetröskning. Det har gett omkring 27 dt pr ha.
4. Vi tröska nu för första gången vallmo. Jag börjar nu lägga upp plan för vinterutfodringen. Tillgången tycks nedge en rätt god foderstat.
6. Jag skjutsade i e.m. Karin, Morfar, Eva, Stina Mattson och pastor Sjöling till Källby. Pastor Sjöling förrättade Gustaf Adolfs vesper.
7. Avräkning från CF för vårveteleverans. Det mesta vårvetet gick till utsäde och betingade ett pris av 35:- pr dt. Jag är glad och tacksam för att jag har kunnat betala de stora räkningar, som voro förfallna 1/11.
8. Sockerbetorna gav 25033 kg pr ha. Jag har inköpt 13 st smågrisar. Det är fallande priser p.g.a. att foderbristen är svår.
9. Jag har skjutsat till Söne kyrka i dag. Kyrkoherde Janson predikade. Barnen ha roligt på isen. Karin njuter av att få vila ut i lugn och ro, ostörd för en gångs skull.

November -41.

10. Jag har skjutsat far till revision av familjebidragsskassorna i Mellby och Åsaka. - 7 gr i morse. Hästplogarna ha stannat. Traktorplögen går fram ännu. Gödselkörning till nästa års betfält.
11. Jag har satt ut en ryssja i dammen för sutarfångst. De ekonomiska bekymrarna under de senaste månaderna ha lättat sedan lönerna utbetalts, konstgödselräkningar och kronoskatt likviderats. Höjning har genomförts för samtliga löner för nästa tjänsteår.
12. Medlemmar i kristidsnämnden och kristidsstyrelsen har haft sammanträde här på Roo. Det var de s.k. arealtilläggen för höstsäd som bestämdes.
13. I höst ganska mycket oplöjt p.g.a. den tidiga kälén.
14. I dag har jag skjutsat far till Råda för revision. Jag fortsatte med mor till staden, där vi avhämtade den lilla finska flickan, som de gamla åtagit sig vården av. Hon hette Sirka Liisa Levänen Bland hennes småsaker fanns ett foto på hemmet och en bild där modern står med barnen vid den stupade faderns grav.
15. Far uppvaktades i dag av släktingar från Stommen och Kjellstorp samt Signe och Johannes Bergkvist från Närebo. Karin har kortklippt Siirkas hår för att kunna bekämpa lössen.
16. Källeagregatet startade i morse på 40 sekunder! Vi åkte till Örslösa kyrka Predikan av pastor Glanzöen. Han uppmanade till rikliga gåvor till de finska barnen. Nöden bland den finska civilbefolkningen mycket stor. Finlands folk har kämpat även för Sverige och hela Norden.
19. I dag ha vi haft stamboksföring av 3 Nynäs-tjuror och 11 st kor. I e.m. ha Karin, Gösta och jag, samt släktingar från Söne och Örslösa uppvaktat farbror Kilén på Kyrkebacka, som fyllde år.
20. Paul Andersson, Björnegården ha i dag tjänstgjort som prisdomare i mjölkningstävlan och exteriörbedömning inom besättningen vid Råda Prästgård. Blidväder, men fortfarande står plogarna stilla på kälén.
21. Karin och jag ha varit i staden och tagit ut tapeter för matrummet. Farfar var med till läkare för sina hjärtbesvär. Kloakrör hemköres för Erling Carlssons bostad.
22. Den gamla hackelsemaskinen som antagligen funnits på plats sedan ladugården togs i bruk efter branden 1879 har ersatts.
24. Vi plöjer med traktor och två hästplogar. Vi ha trespann för hästplogarna och en körkusk. Plöjaren har fullt knog med plogen. Oljedrivna traktorer ha fått extra tilldelning.
25. I morse hade 5 Ines kastat. Efterbörden skall insändas till Veterinärbakteriologiska Anstalten för undersökning. Vatten- och slaskledningar drages in i Erlings bostad. Det är den första arbetarbostaden som får sådant.
26. I dag har veterinär Johannes Bjurström varit här och tagit blodprov på alla nöt över 1 års ålder. Det är 9 år sedan den smittsamma kastningen bröt ut här på St. Roo. Jag emoser med spänning utgången av blodundersökningen. I kväll åkte Karin och jag in till bio och såg Viktor Sjöströmsfilmerna "Sriden går vidare".
29. Även 5 Ines blev friförklarad för smittsamkastning. Sammanträde med Källanäs Kretsavdelning. Bidrag utdelades för 6 st inköpta SRB-djur och för en galt. Ur styrelsen (avgår) för J.O., Rydén, Per Larsson och Olsson i Smedegården var det sista sammanträde de bevistade. Mätte goda andar bli rådande inom vår nya styrelse liksom i den gamla.

December -41

2. Rapport avgiven till Statens Trafikkommission. Huru länge skall privatbilarna få hållas igång? I kväll reste Karin och jag till Kil i Söne. Vi medförde en kalv, som Ejnar Gillgren inköpt. Daga hade symöte, som Karin fick deltaga i.
4. Den första klöverensilagegropen öppnad. Vi ha 4 st sådana, varför varje måste räcka 1½ månad. Det är elitfodret för mjölk-korna. Enligt undersökning av blodprov från samtliga nöter över 1 år har konstaterats, att besättningen nu är fri från smittsam kastning. Det är en framgång som förpliktar, att samma höst ha fått besättningen reaktionsfri för tuberkulos.
6. Köpt ett guldur till Karin, som hon får som julklapp. Vad fröjd att vår född kärlek lever än!
8. Skjutsade far och mina morbröder till HS vintersammanträde. Det för mig oväntade inträffade, att jag blev invald som suppleant i förvaltningsutskottet för C.J. Andersson, Faleberg, Larv.
9. I dag blev jag inkallad för 3 månaders militärtjänst å Axvall. Inställelse den 9/1. 23 Nynäs-Hero har i dag sålts till Marie-stadsortens tjurförening. Blidväder. Kakelugnen i matrummet nedplöckad.
10. Målare och elektriker ha ha i dag avlöst murareni matrummet, som nu skall göras fint till julen.
11. Kl 22 kom jag hem från lasarettet.. Jag har varit nere med Erling Carlsson, som råkat ut för ett spiktramp. Spiken hade gått nästan rätt genom foten. Han blir nu sjukskriven en 14-dars tid. Milt väder men kälen hindrar plöjning.
12. Målare Lidholm har i dag tapetserat matrummet och vitstruket taket. Karin har slaget ett knä. Vändtegen runt Fribergsmarken plöjd.
13. Min Karin och Erling skjutsade jag under f.m. till Lasarettet. Erling fick omlagt sitt förband och Karin fick benet gipsat. Hon hade fått blodutgjutning i knäet. Efter hemkomsten skjutsade jag till Stommen, där moster Signes födelsedag firades.
14. Ruskit väder med snölopp. Jag har skjutsat till Mellby kyrka, där "övervåningen" gick till nattvarden.
16. Karin har fått två flickor till hjälp nu när hon går gipsad. Det är Margit och Inga från L:a Roo, som turas om att hjälpa Lilly Nordberg i köket.
18. Barnen och jag ha varit i staden och köpt julklappar. Töserna och "Gösta" fick sportartiklar. Karin får guldur och far mor el-srykjärn.. (Anm. Jag försökte ett tag förkorta Carl-Gustav till Gösta men det mötte starkt motstånd från morfar Gustav.)
20. Far har varit på sammanträde å HS i Skara. Jag har deltagit i Kristidsnämndens sammanträde i Lidköping..
21. Till Åsaka k:a 4.95 km. Vi ha bevistat gudstjänsten där. v. Pastor Sjöling predikade. Han har ett vinnande sätt. Hemmet i Vänersborg, där fadern är löjtnant..
22. Mor har bekymmer för att Sirka gråter i bland. Hon kan ju inte tala om varför. Man gissar på tandvärk. Stac ars finnar, som inte få fira jul under fred i år heller. Det är i dag 190 år sedan min mm föddes. Den dagen brukade hon stå mitt uppe i den värsta julbrådskan på Stommen och hann väl inte med någon firning.
24. Julafton kom med munnen full av snö. Tack för att vi åter får fira jul under fredens hägn.
25. Det var ganska besvärligt köra bil genom snöyran men det gick. Efter ottan i Örslösa kyrka följde morfar Gustav med och firar jul hos oss.
26. Snöyra och oväglag hindrade oss från att resa hemifrån. Morbror Albert gick till Åsaka k:a. Jag mötte honom med kapp-

släden på hemvägenå Glastorpsgården.

27/12 -41.

Karin har varit i stan och blivit befriad från gipsbandaget.

Bilen är ganska svårkörd i snö med det frammonterade gasagregatet.

28. Gudstjänstbesök i Örslösa på f.m. och i Mellby på e.m.

29. Vi ha ett litet julkalas här i dag. Det är småttingarna som sätter sin prägel på kalaslaget, men även deras mammor och pappor svänga om i jullekar efter skollärare Ekdals ackompanjemang.

30. Erling har i dag återgått i arbetet efter sin sjukskrivning.

Jag har i dag fått bestämt besked om att jag skall ut på 3 månaders militärtjänstgöring f.o.m. 9/1 1942.

31. Vi avslutade det gångna året med gudstjänstbesök i Mellby kyrka. Tack för ännu ett år med fred och hälsa !

ooooooooo000000000oooooooo

1 9 4 2.

Januari.

Kyrkoherde Janson talade i sin nyårspredika i Söne om vad vi blivit förskonade för under det gångna året, men också om vad som hotar oss under detta nya år.

2. Potatisförråden måste nu deklarereras. I Finland råder hungersnöd och man planerar, att ta hit mera barn.

3. Första styrelsesammanträde med Kållands Kretsavdelning under mitt ordförandeskap.. Därefter hade Kristidsstyrelsen sammanträde. På kvällen hämtade jag Karin och Eva som gästade Magnussons i Källby sedan f.m.

4. Vid hemresan från Källby i går kväll hämtade vi far och morbror Albert, som voro på kalas å Närebo. Farligt vägslag. Halka. i e.m. var jag inne och såg filmen "Dunungen" av Selma Lagerlöf. Dunungen är den skiraste och finaste kvinnogestalt jag känner i svensk litteratur.

6. 13-de dag jul skjutsade jag till Örslösa k:a, där kyrkoherde Janson predikade. Far och Ulla ligga sjuka i 39 gr feber. Jag har vilat mig i dag med tanke på att det dröjer innan jag får vila ut i familjens sköte.

7. Jag har räknat ut min förfallna skuld pr 31/3 till min far. Havretröskning. Kalvslakt. Ejnar Nordquist har i natt fått resa ut på militärtjänst till "Någonstans i Sverige".

11 mars -42.

I går kväll kom jag hem från min militärutbildning på Backamo. Karin satt uppe och tog emot mig fast kl var över 23 när jag kom hem. Jag är lycklig som har en sådan maka och så rara barn!

12. Jag arbetar nu energiskt på att få avslutat räkenskaperna och avgivit deklARATIONEN. Natten till i dag uppmättes i Söne -35 gr. Gödselkörning och spridning direkt på potatislandet i Lunna Madl3 -15.

13- 15. Dessa dagar ha Karin och jag njutit av en liten semester. I sällskap med fru Dagmar Boström, z, Örslösa ha vi företaget en göteborgsresa. Karin, Eva och jag övernattade hos Stina Vilander. Medgästande var Elis Boström och Maj Eliasson, som skall gifta sig i påsk med Erik Larsson. Vi tre från Roo bevistade gudstjänsten i Vasakyrkan, där prostén Tölén predikade. Jag träffade även Henrik Westlund.

Mars -42.

Brunnsborrharna från Bohuslän, som djupborrar efter vatten i berget utanför ladugården är nu nere i 90 m men tillflöde av vatten är dåligt.

17. - 8 gr. Snöfall. Inte sedan 1888 har Sverige haft en så bister marsvinter säger Väderlekstjänsten. Självdeklarationen avlämnad. Kapning av rå ved, som sedan någon tid har måst användas.

18. Vi måste i dag hjälpa fram mjölk bilen till Fyrkanten. Vattenledningen till ladugården har fruset för tredje gången.

19. I dag fingo vi köra mjölken med hästskjuts till Fyrkanten, då bilen inte vågade sig in på Roo-vägen. Vattenledningen tinad med hjälp av lågtryckspannan.

20. Borrhållet i berget uppmättes till 100 m. Nu börjar provpumpningen. Måtte inte våra ansträngningar varit förgäves! Vi deltar i snöröjning på landsvägen.

21. Provpumpning av borrhålet visar på ett tillflöde av 400 liter pr timma. Detta torde räcka för ladugårdens behov om vatten lagras i bassäng. Tur att en sådan finnes!

23. Jag har i dag skjutsat till marsstämman i Mellby. Efteråt blevo vi inbjudna på kaffe hos folkskollärare Evald Engström.

24. Jag har varit i stan och bet. räkningar. B.a. betalade jag brunnsborrningsfirman Nils Nilsson, Göteborg 3.000:- kr för borringen i vinter å St.Roo. Bilen gick fint.

25. Familjen Magnusson i Källby, farbror Gustav i Fogelberg och Stig Gunnarsson ha varit här. Jag skjutsade i kväll till bussen i Lidköping.

27. Mor och barn, farfar och farmor ha i dag på morgonen uppit vaktat mig, med kaffe på sängen och presenter Jag har börjat läsa boken: "Framtida svensk agrarpolitik". Torparna och hemmansägarna få nu mot licens köpa halm från St.Roo. Foderbristen är stor.

28. Far, morbror Albert, Karin ~~en~~, Stina Nordquist och jag ha varit på Jordbrukets Dag i Skara. Statsrådet Domö talade om vårt försörjningsläge. Det var inga lovande utsikter han hade att ställa i utsikt. Gode Gud giv oss vårt dagliga bröd!

29. Efter kyrkobesök i Mellby ~~går~~, där pastor Dalkvist predikade, blevo vi inbjudna på kyrkkaffe hos fröken Edla Nilsson.

30. Eva ligger sjuk i mässling. Hon har ganska hög feber och klagar även för magont. Arbete pågår å vedbacken.

31. Far och mina morbröder i Skara på högermöte. Jag har fått kallelse till sammanträde inom Hushållningssällskapet som suppleant för C.J. Andersson i Faleberg.

April -42.

1. Det var ett högtidligt ögonblick att ta säte och stämma i Skaraborgs Läns Hushållningssällskaps Förvaltningsutskott. De närvarande riksdagsmännen, i synnerhet Magnusson i Skövde, voro mest talträngda.

2. Jag har skjutsat far till stan. Det är nu åter fullt slädföre och bilen har rätt svårt att ta sig fram genom drivorna på Roo-vägen. Denna vinter uppges vara den kallaste sedan medio av 1700-talet.

3. Långfredag. Natten till i dag - 14 gr. Snön ligger omkring 30 cm djup. Det var med knapp nöd bilen gick fram till Åsaka k:a. Så mycket finare gick det att åka skidor genom skogen, kompass riktning Mellby k:a. Kompassen är en födelsedagspresent i år.

4. Far, mor och morbror Albert på bröllop å Kjellstorp. Det är Maj Eliasson och och Erik Larsson som bilda hjonelag. De ha övertagit en matvaruaffär i Göteborg. I natt hade vi - 20 gr.

April -42.

Påskdagen. Roo-vägen är nu plogad, så det gick riktigt bra att bila till Mellby k:a. v.pastor Dalkvist uppehåller tjänsten. Prosten Bergström åtnjuter emerituslön efter tjänsteårets utgång, så vi få snart prästval i Råda pastorat. I e.m. åkte jag skidor till Öråsen.

6. Vi detog i dag i gudstjänsten i Lidköpings k:a, där Skarabiskopen predikade.

7. Vi ha nu idealiskt väder med mulen himmel och duggregn. Snön krymper nu ganska snabbt. Stora vattensamlingar på fälten. I kväll hämtade jag Allan Rydén i Lidköping.

8. Blidvädret fortsätter. Höstsädesbrodden ser grön och vacker ut under snön. Svenska folket kanske blir förskonat för hungersnöd, som tidigare befarats.

10. Mor uppvaktades på födelsedagen av släktingar och vänner från Söne, Kjellstorp och Närebo. Utsädesrensning på magasinet. Arbete på vedbacken och i smedjan. 3 man inkallade förmilitärtj.

12. Eva har i dag börjat i den kyrkliga söndagsskolan. Lindrig mattfrost.

12. Vi ha fått en så gynnsam vår, att vi inte hade vågat hoppas något sådant. Tack o Gud att Du prövar blott, men ej förskjuter! Karin och jag samt Linéa Andersson på L:a Roo ha varit i stan och hämtat en liten finsk flicka till L:a Roo.

13. Kajerna håller nu på med bobyggen, varför jag placerat nät över skorstenarna. Väderleken lovar god höstsäffesskörd.

Svinslakten i går har gett Karin fullt arbete med konservering.

17. I dag hade jag nöjet skjutsa Karin och barnen till Söne.

Ännu ligger isen obruten på sjön. Paul Fogwlvist, som vi köpte nyfångad gädda av, berättade, att han skjuter ekan framför sig när han fiskar.

19. Under en 14-dars period ha vi upplevt en temperaturstegring på ca 30 gr. I e.m. bilade vi iväg till Källby skola. Efraim och jag företogo en promenad till "Lasse i Bergets" stuga.

20. Täckdikningsförmän Johansson, Hushållningsällskapet håller på att upprätta en karta över St. Roo. Nuvarande karta är från 1861.

22. Mor blev sjuk i kväll. Hon tror själv, att det var en lindrigare hjärnblödning. Mor kan inte spara sig, och kommer nog att stupa på sin post. Gud välsigne henne! Upptorkningen går fort.

23. Mor har kryat på sig. Nattfrost och klart torrt väder.

24. Överharvningen har börjat. Karin, ~~ff~~ Ulla och jag ha varit i stan och köpt skodon m.m. 26. Gudstjänstbesök i Örslösa. I kväll hämtat Ingeborg Magnusson från Källby. Hon skall hjälpa Karin med sömnad. Sven Ros har bestämt sig för att resa till Finland och delta i vårbruket. Lennart Carlander, Blombacka är ledare för kontigenten från Skaraborgs län

27. I morse körde vi igång traktorerna. Överharvning med den stora och vältning av höstvetet med den lilla. Kl 19 ha vi + 7 gr.

28. Vårsådden påbörjad i dag å Kvarngärdet. Folk är i år mycket försiktiga med att börja så. De fruktar för nattfrost när brodden kommer.

Jag är nog den förste som börjat så här på orten.

30. Rättaren och jag höllo på med vallmosådd å Källängsbacken till kl 21. Sedan voro vi hemma och drucko äggtoddy tillsammans med täckdikningsförmän Johansson. Därefter voro vi ute på Kvarngärdet och tände valborgsmässoelden. Efter den stränga vintern fröjdas alla åt vårens intåg.

maj 42.

1. Torparna ha hästarna i dag för sitt vårbruk.
2. Vallmon färdigsådd. Betsådden pågår. Spridning av kornsgödsel på timoteifrödning. i Kleva. Karttrötare Johansson nu färdig med fältarbetet för kartan.
3. Jag har skjutsat till Söne kyrka i dag. Vi blevo frambjudna på middag å Stommen. Gösta hade med sin mellbyflicka, Ingrid Holmberg med hem
4. Vårvetösådd i Källängen. Nattfrost, -6 gr, vilket är beklagligt med tanke på skördeutsikterna. Sockerbetorna färdigsådda.
6. Röda Kors-kretsen anordnade i kväll föredrag med filmförevisning i Mellby skola. Det var provinsialläkare Cedergren, Mariestad som talade. Vårvetet färdigsått.
7. Vi ha haft melonäpplen av fjolårets skörd ända tills nu. De ha varit nedgrävda i grusgropen vid Kolbacken, emballerade i en trälåda med torvstöfyllning. . Besök av herrskapet Billing, Vrn-gelsberg, som spekulerade på tjuren 205 Nynäs-Hero.
9. Märta uppvaktades i dag på sin 35-årsdag av släktingar från Söne..Sädesådden avslutad. Jag vältade i kväll södra delen av Fribergsmarken på 3 timmar, altså 2 ha i timman.
10. Eftermiddagsgudstjänst i Mellby kyrka med predikan av pastor Dalkvist.. Han var sedan här och hämtade 125 kg vårvete till prosten Bergström.
12. Potatissättning å L:a Björkhagen. I dag är vädret så milt, att jag har vågat öppna bikuporna och sätta in en kaka till vardera samhället.
14. Vi ha i dag påhälsning av Erik Berg med fru och barn. Anders Larsson i Skog har också vari här..Han hade färska underrätter från Finland, där hans bror Sven kämpar vid finnarnas sida.
15. Lagning av el-stängsel. Sprängning i gatan för den nya vattenledningen. Karin har i dag hört göken.
16. Björkarna nysnart halvutslagna. Krusbären gå i blom..Potatissättning i trädgården. Märta Pettersson på Månstorp och Gösta Andersson fira bröllop i dag. Vi voro bjudna på kaffe. Eva var med och ropade ut brudparet i kväll.
17. Norrmännen få ej fira "den syttende maj"..I vårt land gläder man sig åt 5 mm vårregn med mulet väder, som förbättrar skördeutsikterna.
19. I dag silar ett milt vårregn ner och luften är mild. Fåglarna sjunga och allt verkar fruktbart och pånyttfött. Hägg och syren stå i knopp. Det är en glädje att leva. Tack o Gud för rika, goda gåvor!
20. Vi ha besök av assistent Karlsson från Skara, som dels kontrollerar assistent Hedéns arbete, dels skall lägga upp en stamrulla som skall finnas i HS arkiv. Vårsådden kommer nu fint efter regnet. Blåsig.
21. I kväll är Karin och jag grundligt trötta. Vi fingo i natt skjutsa ned Eva till lasarettet för befarad blindtarmsinflammation. Det visade sig vara influensa som förorsakat magsmärtor.
22. Vid kontroll av veterinär Johannes Bjurström visade sig alla djur reaktionsfria för TBC. Salpeterspridning på vårsåden. Betesg.
24. En härlig pingstdag. Björkarna stå i sitt vackraste skir och bonden ser i sina drömmar dignande skördar.
25. Stina Vilander och hennes faster ha gästade oss under pingstdagarna. Milt och fuktigt väder. 27. Jag har varit på Karl Persons, Humlebäck begravning och nedlagt en krans på hans grav å lavads kyrkogård från Källands Hushållninggille. Hemkommen sprang Ulla emot mig och talade om att "Sven i Skog" stupat i strid med ryssarna. . Han fullgjorde vad vi borde. Gud, förlåna honom lön i himlen för att han inte älskade sitt liv mera än

Maj -42.

87.

27. vad ansåg vararätt.

28. Jag har skrivit brev till Anders Larsson i Skog, Söne.

Karin skrev i går till Ester Larsson och framförde vårt deltagande.

29. Sven Larsson träffades av en kula från en rysk prickskytt.

den 25/5. Han blev genast medvetlös, men avled först den 26/5

30. Kretsavdelningens styrelse har i dag haft sammanträde under mitt ordförandeskap. Vår Eva ligger fortfarande sjuk. Jag talade med dr Toss. Blir hon inte feberfri får hon komma tillbaka.

31. Pastor Zet Cederbom är i Söne och hälsar på i Skog. Han tänker ordna en sorg- och minnesgudstjänst efter Sven Larsson. Kyrkoherde Jansson talade några ord efter tacksägelsen i kyrkan i dag, och lyste frid över Svensminne.

Juni 42.

Betgallringen påbörjad i dag. Vi levererar havre och tar hem cellulosa.. Hästhackning av sockerbeter och vallmo.

2. Min timotejodling i Kleva fingo vi plöja upp, då den visade sig vara för mycket ogräsbemängd för frötäckt.

3. Den förgrodda potatisen börjar sticka i jordbrynet. Syrenerna nu halvutslagna.

4. Jag har skjutsat far till stan och mor till Lina Granat, där vi köpte kycklingar. Hon bor så idealiskt vid Ullersund. Eva feberfri. Bilen trimmas för långfärd.

5. I morse företog jag i sällskap med far, morbror Albert, Hedvig Eliasson, Kjellstorp och hennes son Olle en bilfärd till Tidaholm. Därif fortsatte Karl-Erik Eliasson, Olle och jag till Jönköpings och Huskvarna. I Jönköping bevistade vi SRB-föreningens tjurauktion.. Återfärd till Tidaholm. utefter Vättern.

6. e juni gick färden till Skövde, där HS avhöll sitt årsmöte.. Sällskapet anslog $\frac{1}{2}$ miljon för byggande av en ny lantmannaskola vid Uddetorp, utanför Skara.

7. i f.m. bevistade vi gudstjänsten i Åsaka kyrka. I e.m. skjutade jag "de gamle" till handlande Holbergs i Mellby. Stönarna voro där och naturligtvis Gösta, som skall bli måg i huset. Det är ett trevligt hem med musikaliska ungdomar.

8. Eva har i dag blivit opererad för en körtel bakom näsan. (pe-lyp?). Vi inlägger i dag den första gropan med klöver till AIV-ensilage. $\frac{1}{2}$ mm regn. 8 gr i kväll kl 21.

11. I dag delade Karin det sista melonäpplet mellan Eva och Ulla, som ha influensa och ligga till sängs. Förvarat under jord! Göran visades i dag för doktorn. Vaccineringen hade gått bra.

12. Roo ladugård hade i dag besök av en frökan Undén.

Hon är kusin med universitetskanslern. Hon köpte kon 21 Prisa för 900:-.

14. I dag provpredikade kyrkoherde Grevberg under f.m i Råda och i e.m. i Mellby K:a. Jag tror vi kommer att rösta på honom. Han både predikade och sjöng bra.

17. Under mitt ordförandeskap avhöll Kållands kretsavdelning sitt årsmöte. Före mötet var traktordemonstration ordnad hos firmen Rosén & Laurén.

18. Pressfodergropen nr 3 inlägges. Timotejen står i axskjutningen, klöver i knopp. Karin, Eva Carl-Gustav och jag ha varit i Fogelberg och gratulerat farbror Gustav på 78-års-dagen.

juni -42.

19.Kl. 20 startade vi en resa till Norrköpingutställningen.. Karin, Jakob, syster Märta och Linnéa Andersson på L:a Roo utgjorde resällskapet Den första större sevärdheten under resan var parken vid Ryfors bruk.

Utsikten från värdshuset Gyllene Uttern vid Gränna söker sin like. Utsikten över Vänern från Kinnekulle kan dock enligt min mening tävla.. I Linköping hade vi vårt stamhåll hos familjen Ragnar Fogelkvist.

21. Norrköpingsutställningen var mycket sevärd. Skördetröskorna intresserade mig mest. Festspelet Östgötaarvet, som utfördes på stora arenan var mycket sevärt Bland kollektionsutställarna märktes framför allt ardennerhästarna från Malmöhus län. Jag tvivlar på att Skaraborgs län kan ställa upp något motsvarande.. I så fall hade väl hästuppfödarna härifrån mött upp.

22. Hemresan gick norr om Vättern. I Mariestad fingo vi dåliga kol, varför vi måste ställa bilen i Lidköping och ta hyrbil hem.

23. Det har växt och frodats i markerna under tiden vi ha varit borta, så skörden kan nästan tävla med det bästa vi såg under resan.

24. En härlig midsommardag.! Jag skjutsade föräldrar och syskoner samt lilla Sirka Levänen till Råda k:a, där prosten Bergström predikade.. Holger Hultén från Korsbyn, Ånimskog har avlagt ett kort besök här i dag.

25. Jag har nu fått händerna fulla med arbete för den nya blockorganisationen, som kräver åtskilligt med skrivning. Betorna hästhackade för tredje gången.. I samband därmed ges 50 kg salpeter pr tunnland.. Handhackning påbörjad.

26. Eva bjöd sin mamma på honungsvatten på sängen med anledning av födelsedagen. Jag presentade med Bengt Bergs bok "Tåkern". "Morfar" och Ingeborg uppvaktade på e.m.

28. Vi ha under f.m. hört pastor Edemos provpredikan i Råda. i e.m. havi över varit minnesgudstjänst, över den i Finland stupade Sven Larsson i Söne k:a. Pastor Zet Cederbom höll en gripande predikan.

29. Jag har arbetat med den nya blockindelningsplanen. Bina svärmar träget, men någon lovande honungskörd ser det ej ut att bli. . Skollärare Evald Engström här för att få påskrivet en licens om brännved. Bränslesituationen för nästa vinter bedömes som allvarlig.

30. Jag har beställt en lågtrycksångpanna för tvättstugan. Jag tänker ordna en bastu för gården där. God hötork. Svält.

Juli -42.

1. Rågen blommor. Vetet i axskjutningen. I dag såg jag den första nyponblomman. Far och Linus Andersson på revisionsresa för Cf.

3. 2 Roo-Hero har i dag blivit bedömd för stamboksföring. Han erhöll 6.5 p. i helhetsintryck och 35 för exteriör. . 3 kor stambokfördes.

5. I dag har det varit frågodag för 4:e provpredikant i Råda pastorat. Sedan vederbörande fått reda på, att 4:e man måste ha minst 10 tjänsteår eller vara äldre än yngste provprästen , avstod pastor Knutssons parti från att begära 4:e ~~man~~ ^{man}.

8. Ett åskregn på 9 mm förbättrar de även tidigare goda skördeutsikterna. . Tack o Gud för att du avvisar hungerspöket från vårt land! Hjälp oss att visa tacksamhet på rätt sätt! Eva och jag ha varit i Härjevad med havre för gryning

Juli -42.

9. Eva, Ulla och jag ha i kväll planterat 4 st små ekar, en för vart barn i familjen. De stå i rad med 10 m lucka i parkens Ö utkant mot åkern och vägen mot Mellby.
10. Göran väcker i dag allmän uppmärksamhet genom att promenera på köksgolvet mellan mamma och pappa. (på köksgolvet) Han är ju nu också 14 månader.
11. Konsulent Almlöv, dikesförman Johansson och en kandidat från lantbruksskolan ha besökt Roo för att fastställa den slutliga täckdikningsplanen för egendomen enligt den nya egendomskarta.
14. I dag ha vi kört i 41 lass hö. Under förmiddagen arbetade jag med en mobiliseringsplan för Roo arbetsblock.
15. Pastor Zet Cederbom kom och överraskade oss vid middagstid. Han är spänstig och hurtig som vanligt. Med alla söningar räknar han sig som släkt.
16. Höet inkört, 115 lass. Härav får hästarna 40 lass. Ett lass vägdes till 500 kg. Det var hämtat från Krakstör. Höet från hässjor torde väga 50 kg mindre pr lass, varför medelvikten beräknas till 450 kg.
17. Farbror Gustav i Fogelberg har inlagts på lasarettet. Han har aldrig legat på lasarett tidigare.
18. Syster Anna uppvaktades av ~~möster~~ Stina, Daga på Kil och moster Signe från Stommen, Söne.

19. I dag har kyrkoherde Titus Lawenius med stor majoritet valts till herde i Råda pastorat. Ett mildt regn har silat ner sedan i middags. Karin och jag ha varit på lasarettet och hälsat på farbror Gustav. Det är ännu inte bestämt om operation. Man röntgar.
20. I e.m. voro Karin och jag i Söne och badade vid Svalnäs.. Supé på Stommen. Gösta var sängliggande med magbesvär.
21. "De gamle" ha i dag haft besök av familjen Falström från Stockholm. De åtföljdes av Hildur Johansson, som är syster med fru Falström. Jag har hämtat farbror Gustav från Lasarettet. Han ville vara hemma några dagar före operation. Stackars farbror Gustav!
25. Ester Höijer här för att få träffa sin far för kanske sista gången. Vi ha i dag besök av farbror Gustavs närmaste, Ester Höijer, Ingeborg samt Ejnar och Stina med barn. Alla beundra den vackra grödan på St. Roo i år. Vallmon snart utblommas, betorna är sluthackade, potatisen blommar.
27. Svåger Per, Ester och Karin sitta här inne i matrummet. Per berättar reseminnen från Norrland. Han har varit uppe i Sundsvall på mejeristmöte
28. 2:a skörd å första års vall å St. Mossen. Jag har skjutsat till Söne. Karin, barnen och jag voro ner vid Svalnäs och badade. 9 år ha Karin och jag delat, mest ljuvt.
29. Olovsdagen har ej gett någon kaka i våra trakter. Jag har övervarit en demonstration av sortförsök vid sylvösfilialen i Skar. Samtidigt fick Per Höijer skjuts till tåget. Ester stannar ännu några dagar.

Augusti -42.

1. Trots att jag försökt förhindra det har jag i dag blivit uppsatt som landstingsmannakandidat. Skulle jag bli vald blir det ett extra bekymmer, att kunna klara ett förtroendeuppdrag utan att den egna verksamheten förlorar allt för mycket på det.
2. I sällskap med Ester Höijer, mor och farbror Gustav ha vi, Karin, "Gösta" och jag besökt svåger Gunnar i Salstad.

augusti -42.

- 3.205 Nynäs-Hero har i dag sålts och levererats till Almetorps egendom, Lavad, Skopning av dikeskanter på trädan.. Inventering av oljeförrådet.
4. 30 mm regn. Ladugårdsdesinfektion. Vetet och en del av havren ligger kullslagen av regnet.
5. Torsdagsärten på Tädgårdslyckan skördas.. Tjärstrykning av vagnshjul. Spridning av gödselmockor å betesvallar.
6. Den snälle farbror Sixten Bagge har fått kräfta. .Han får nu liksom farbror Gustav ett svårt lidande att bära mot slutet av livet..
7. En strålande dag. Vi ha rest ned till Svalnäs, där vi badade och njöto av det vackra vädret. . Sjön låg spegelblank och Dalsland hägrade. Far har rest ned till Småland.
9. En mycket härlig sommarsöndag. Efter gudstjänstbesök i Gillstad, blevo vi inbjudna på kaffe hos pastor Glanzens i prästgården. Eftermiddagen tillbringade vi nere vid Svalnäs, där barnen hade mycket roligt i sanden. Tack o Gud för att vi få leva i ett från krig bevarat land !
11. Karin har i e.m. gjort en bjudning för "Kal i Fotegårn" med fru och moster Julia samt farbror Gustav, Ester Höijer fick på så sätt träffa farbror Gustav ännu en gång innan hon i morgon reser hem till Tygelsjö.
12. Skördeuppskattningsmännen ha avslutat sitt arbete . Kontrollanten, Sahlström, Backen, Hjo var här i kväll. Han sade, att min havreskörd hade blivit uppskattad för högt i förhållande till lika skördar å andra gårdar.
13. Far ringde i dag från Bränderyd i Småland. Vattenledning nu indragen hos Bernhard Larsson.
14. Regnvädret fortsätter. Den bästa havren har lagt sig mycket illa. Petterson har murat in en ny vedkamin, som jag köpt till tamburen. Sprängning för vattenledning till tvättstugan.
15. Rågskörden påbörjad i kristidens tecken. Bindarn dras av en gengastraktor och bindgarnet är av papper.
16. Jag skjutsade i dag både våra och andras barn upp till barn gudstjänst i Mellby. Eva är med i den kyrkliga söndagsskolan, som hon är mycket intresserad av. Regnet skvalar ned över liggsäden.
21. Årets honungsskörd var den sämsta på många år., endast 21 kg. Rågskörden pågår på Liden. Far och morbror Albert hemma från Småland.
22. Rågskörden avslutad. Gösta Larsson och hans jaktkamrat ha jagat duvor här i dag. Vi fick två st till hushållet.
23. I dag avled prosten Bergström i hjärtslag. Han lämnar ett stort tomrum efter sig. Mina systrar, som haft honom som k konfirmationslärare, satte stort värde på honom.
24. Havreskörden börjar på Kvarngärdet och Trädgårdslyckan. Eva går nu i skola om dagarna. Hon har en fridag i veckan. Carl-Gustav, Göran och Ulla ha varit förkylda de senaste dagarna.
25. Veterinär J. Bjurström har i dag tagit prov å tjuren 2Roo-Hero för auktionen i Linköping den 11/9.
29. "De gamle", Karin och jag ha varit med på prosten Bergströms begravning. . Det var så solljust och vackert, att man kom att tänka på psalmen: "Vad ljus över griften, Han lever o fröjd!"
31. Vi ha i dag prövat skördetröskningsmetoden.. Egovetet på Liden var så torrt och moget, att jag körde in det direkt efter bindaren för tröskning. Jag ämnar köra ner säden för torkning hos ~~Central~~ Centralföreningen.

September -42.

1. Torken vid Cf sönder, så nu måste jag försöka torka vetet på magasinet. Det blir ganska arbetskrävande med daglig skyffling.
2. Lilly Nordberg har sagt upp sin plats till den 1/10, varför Karin har fått bekymmer med anställning av nytt hembiträde.
5. Besått Kleva med råg och 3.5 ha å St.Mossen med Ergovete. Dessutom ha vi kört in 27 lass havre, spridit kalk och superfosfat å trädan samt biträtt målare vid rättarbostaden.
6. I dag fingo vi cykla till kyrkan, därför att jag glömt vrida av srömbrytaren på bilen, så batteriet var urladdat. Små orsaker, stora verkningar.
7. Barnen och jag är ensamma hemma i e.m. De övriga är på Kil och firar Majas 50-årsdag. Hela arbetsstyrkan har fått ägna sig åt höstsädesådden. Mot kvällen ha vi dock skördat havre med slätter maskin.
8. Kl 5.30 avreste Bernhard Larsson med tjuren 2 Roo-Hero till Linköping. Det är första gången vi deltar i tjurauktion. Höst-säden färdigsådd. Den stora traktorn är nu ur spelet. Det är ett framnav som gått sönder.
9. I sällskap med Bengt Lind, Storeberg anträdde jag resan till tjurauktionen i Linköping..
10. Bedömning av tjurarna. 2 Roo-Hero karakteriserades som öppen, djup, mäktig bål.
2 Roo-Hero inropades av Hörda tjurförening, Lagan, Kronobergs län för 2500:- kr. Jag inropade för 3600:- kr tjuren 233 Hagbyberga-Hero. Det var en stor affär i förhållande till mina resurser, men det var ett nödvändigt steg för att komma vidare.
12. Bernhard Larsson och 233 Hagbyberga-Hero anlände 9.45 med bil från Skövde. De voro båda trötta efter nattens åkning.
13. Efter gudstjänstbesök i Mellby hämtade jag makarna Westlund från Linköping. Det var roligt se dem här. Jag har så många gånger gästade deras hem. . Deras söner, Henrik och Axel är båda gifta och fått goda befattningar.
14. Krakning av havre. Mor och far ha rest till stiftsmöte i Borås.
20. Valdag för landstingsmän. Efter röstningen tog jag barn och blomma med mig upp till Kinnekulle. Luften var så klar och ren, som den bara blir en septemberdag. Vi gästade på kvällen Efraim och Ingeborg, Källby skola.
22. Vattenledningen från brunnen till mänbyggnaden har sprunget läck, så vi ha fullt knog med att få den lagad.
26. I dag på förmiddagen kröntes våra ansträngningar med vattenledningen och pumpen, så vi åter fått fram hushållsvatten.
28. Ida Magnusson på L:a Roo har i dag lämnat det jordiska. Höstvetet inkört. I kväll stormar det ute. Gösta (C.-G.) och jag ha varit i stan och gjort inköp för skördefesten i morgon.
29. Skördefest i dag trots att vi fortfarande ha ett 100-tal lass ute. Orsaken är att Lilly flyttar den 1/10, så Karin blir utan biträde.
30. Disigt väder, men havrekörningen har kunnat fortgå hela dagen. Tjuren 196 Nynäs-Hero har sålts till tjurföreningen i Sunnersberg.

Oktober -42.

1. Milt väder. Havrekörning från Fribergsmarken. Det skall si sitta hårt åt att havren får plats i ladorna i år p.g.a. att all havre från Fribergsmarken är obunden. Det sista vårvetet inkördes i går. 92.
4. E.m. tillbringad hos Nordquists i Skattegården. Vattennivån i Vänern är nu den lägsta söningsarna kan minnas. Det är skada nu då vi så väl behövde dess vattenmagasin för kraftproduktion.5.
5. Potatisskörden har pågått i dag med hjälp av skolpojkar från Mellby och ordinarie arbetsstyrka. Ben Lomond, den nya potatis-sorten, som jag inköpt från Domö, blev en glad överraskning. Den tycks vara mera odlingsvärd än Favorit-potatisen.
6. Jag har i i kväll bett min rättare om ursäkt för att jag använt mindre lämpliga uttryck i samband med en del verkliga eller inbillade oegentligheter. Potatisupptagning pågår i Lunna Mad.
7. Morbror Albert uppvaktades på sin födelsedag av släktingar från Stommen, Fogelberg och Kil i Söne.
9. Jag har varit uppe i Råda prästgård och fått övertaga prästlönekassan efter prosten Bergström. Det är bekymmersamt, att få allmänna kassor att förvalta. Karin har nu fått slita, då hon inte har någon hemhjälp.
10. C.-G har lagts in på lasarettet för exem i ansiktet, som nu även spridit sig till kroppen i övrigt.
11. Anders Larsson i Skog har varit här med sin finska gäst, fru Turi. Hon är änka efter en finsk soldat. Kanske hon blir fru Larsson med tiden?
12. Erling har skadat sig vid bakslag av traktorveven. Först i dag har jag lämnat in "Gösta" på lasarettet efter ordination av dr Akmar.
13. Far och jag ha varit i Råda prästgård och talat med pastor Holmkvist om prästlönekassan, som jag skall förvalta tills den nye kyrkoherden tillträder.
14. Betupptagningen och leveranser av betor till bruket bereder mig bekymmer. Gossarna från Blekinge uppnå ej några goda arbetsresultat, och vi ha ännu ej kommit igång med maskinupptagning. Skrivbordsarbete och ökat arbete inomhus p.g.a. brist på hemhjälp har minskat mina möjligheter att organisera arbetet.
15. Vi ha fått en finländska, Elin Storkas, som hembiträde Hon har tidigare haft anställning i närheten av Boden
16. Karin trivs med sitt nya hembiträde. Jag har sålt en 1½ årig vallack, Løke. Inköpt en kombinerad dammsugare och ryktmaskin.
17. Klart, kyligt väder. Betpojckarna från Blekinge har ännu ej klarat av ett tunnland Inläggning av betblast till pressfoder. Georg Karlsson kör traktorn, då Erling fortfarande är sjukskrivnen.
18. Vi ha i dag haft en finsk bjudning. 3 st finska hembiträden, vår inberäknat, ha i e.m. träffats här..
19. Natten till i dag hade vi så stark frost att det bildades is på dammarna. Det är oroväckande med tanke på, att vi ha så mycket betor upptagna. Maskinupptagning av sockerbetor och skolbarn, som plockar i ½ hektoliters korgar.
20. godsarrendadator Tage Fredricson med sin broder husdjurskonsulenten ha varit här och studerat betupptagningen. På Siggetorp tänker man försöka köra upp betorna med en omgjord "järnplog". I kväll sönderkördes potatisupptagaren, som vi använder för betupptagning.
21. Vi kör nu upp betorna med en gammal "järnplog" Efterföljande harvning nödvändig för att få jorden att lossna.

Oktober -42.

22. Rättaren och Erling återgingo i dag till arbetet. Skörden från 2 tunnland betor ha nu plockats i korgar, delvis av skolbarn.

Uppkörning av betor pågår. Jag har nu fått hjälp av kringboende småbrukare, så jag tror det skall ordna upp sig med leveranserna.

24. I går skickade jag en begärd tidningsnotis till Svenskt Land om årets betodling i Västergötland. 233 Hagbyberga-Hero är fotograferad i sista numret av SRB-s tidskrift.

25. Vi ha varit i Lidköping i kväll och hört ett föredrag av folkskollärare Per Johannes från Uppsala: "Livsvilja eller folkdöd". Karin och jag vill i varje fall inte medverka till en svensk folkdöd.

28. Lennart i ^{Skatteå} Händene fyller 6 år i dag. Karin och Eva ha hälsat på hos Stina. Ett fall av barnförslamning har inträffat bland Evas skolkamrater. "Gösta" ligger fortfarande kvar på 1 lasarettet för sitt exem. Utkörning av betor. Det börjar nu bli djupt i åkern.

29. Vi ha i dag hämtat hem C.-G. från lasarettet. Det var en stor glädje både för "Gösta" och mamma och pappa att bli återförenade.

30. I natt kunde jag inte sova ordentligt p.g.a. pro för betleveranserna. Chaufför Björk i Örslösa har fått stämning för att han kört sin nya bil innan han fått körtillstånd. Jag är nu mycket orolig för hur vi skall få ner betorna.

I dag ha vi kört ned betor till bruket med 3 par hästar. Genom överenskommelse med Länsstyrelsen får nu Björk, trots trafikförbudet, köra betor till den 7/11.

31. 2 bilar köra i dag betor härifrån. Kontrollföreningen har haft sammanträde.. Pastoratsstämma i Råda. Frida firade sin födelsedag med ett litet kalas.

November -42.

Prosten Tölén, som Karin och jag hörde i Vasakyrkan i våras har dött denna Allhelgonadag? 1/11.

3. I går middagsbjudning på Stommen. Betfältet är i dag som ett träsk efter 40 mm regn. Utsikterna är små att kunna leverera det sista före kampanjens slut den 7/11. Lidholmär nu snart färdig med målningen i tamburen, som blir riktigt trevlig efter ommålningen.

6. Det är 10 år sedan morbror Albert i sällskap med Svante Andersson i Skara och Lövgren på Brunnsberg företog en resa till Lützen. I dag firar de detta reseminne här på St. Reo. Lövgren föredrog en reseberättelse och visade bilder.

9. I dag togs de sista betorna upp. Det är den senaste betskörd vi ha varit med om. Kampanjen i Lidköping är slut, men betorna tas emot och skeppas till ett sydligare sockerbruk. Blastutfodring till korna har kunnat fortgå hitintills. Av plöjningen återstår 11 ha.

10. Hela familjen här nere lider av influensa. Eva är feberfri, men de andra barnen ligger i feber, och Karin och jag kan knappast hålla oss uppe.

11. Vi ha i kväll hört de vackra hyllningarna för vår kronprins på hans 60-årsdag. "Hör oss Svea", Stridsbön av Lindblad, "Svriges Flagg" av Alvéron tonade mäktigt och starkt vid utsändningen från Stockholms slotts borggård.

November -42.

12. I kväll kom lösdelarna till traktorn. Erling hämtade dem med cykel i Lidköping. Han är en mycket nitisk och duktig traktorförare. Tröskverket har nu åter kommit i gång efter en månads stillestånd.

14. Far firade sin födelsedag med vänner från Stommen, Kjellstorp, Närebo. Svärfar och "August på Kil" voro också här.. Jag har varit på sammanträde med kristidsnämnden i Lidköping.

15. Söndag. Lärarinnan Daga Svensson, Örslösa har i dag gästat oss. Hon har en stor förmåga att berätta historier. Både vi och barnen ha nu kryat på oss efter influensan.

16. Vallmofröet höll 13.5 % vatten och 93.4 % i renhet.

18. Jag har i dag dryftat tvättstugubygget med far. Det tycks som om de gamle skulle vara villiga bidra med $\frac{1}{2}$ kostnaden.

19. Nattfrost, men plogarna gå fortfarande. Ovanligt nog kan vi ännu utfoodra med betblast direkt från fältet.

20. Höstplöjningen har avslutats i dag. Tack och lov! Rättaren är i militärtjänst.

21. Ortsförbund av RLF har bildats i Lidköping. Det är Henning Eyton, Källby, som är den drivande kraften.

22. Då bilen är under reparation var det endast morbror och jag som promenerade till kyrkan. Hemvägen gick jag efter kompass snörrätt genom skogen.

26. Vi hämta hem vår kraftfodertilldelning, och mala ned bland-säd till gröpe. Det ser ut att vara god inblandning av ärter i havren. Ett välkommet äggvitetillskott i kristider.

27. Erling håller på med bilen, som jag hämtade från verkstad i går. Den är i behov av justering efter tord Anderssons ingrepp.

28. Jag skjutsade morbror till Högerns informationsmöte i Skara. Karin åkte med till Källby. Bilen går nu bra efter Erlings justering.

29. Daga Svensson bjöd på kyrkkaffe i dag. .I e.m. har jag besökt sväger Efraim på Lasarettet. Han har ännu ej helt fått tillbaka talförmågan efter den hjärnblödning han drabbades av i början av veckan.

30. I morse hade vi - 13 gr. Gruskörning från hålan vid L:a Roo Syster Berta från Höglunda har nu rest tillbaka efter sin vilokur här hos oss.

December -42.

1. I går störtade ett flygplan här i lidköpingstrakten, 2 omkom. Rättaren ligger på bevakning vid västkusten, troligen Onsala. Far, Frits Andersson i Vigerum och Persson från Kinne brandförsäkringsbolag ha uppvaktat landshövdingen. De tre häradsbolagen tänker sammangå.

3. Jag har fullt upp med kontorsarbete för gården, arbetsblocket, prästlönekassan, kretsavdelningen o.s.v. Tröskning. Vedkapning.

4. Kållands Kretsavdelnings styrelse avhöll i dag sammanträde under mitt ordförandeskap. 7 st anslag å smmanlagt 235:- kr fördelades. Jag har besökt Efraim. Han sluddrar fortfarande på talet.

6. Vi ha i dag begått Herrens heliga nattvard. Pastor Holmkvist och stiftsadjunkt Givegård tjänsgjorde båda och deltog själva. Åter kallare och snöfall. Finland firar sin självständighetsdag.

8. Kraftigt töväder. Vi ösa upp potatis i pappersgarnssäckar för leverans till Stockholm, så snart vi kunna erhålla någon vagn. Så framt inte Lantmännens Riksförbund en sådan direkt av Järnvägsstyrelsen, kan det dröja upp till 14 dagar innan vi får någon.

x kan utverka

December -42.

9. Jag har skjutsat till stan far, mor, Karin Karin och Eva ha julhandlat. . Vi ha fått besked om utlastning av 10 ton potatis till Trängen i Skövde..
10. Blidväder med blåst. Vi kör upp 10 ton potatis till Lovene jvg.-station med 3½ par hästar..Karl Pettersson bygger en 5-m gropsilo.
11. Vi börja säcka ytterligare 10 ton potatis, som skall leveras på måndag. Vädret är gynnsamt för detta arbete. Erik Johansson ligger sjuk i ryggskada. Georg Karlsson tjänstgör som ersättare i lagårn.
12. Jungfrun är ledig i kväll, så Karin och jag tänker utnyttja köket som badrum. Far och jag ha varit i Råda på pastoratsstämma. Vi begärde och fingo entledigande från uppdraget som kassörer i prästlönekassan, respektive diverse kassor.
13. Eva var vår Lucia i år och Ulla kom med stjärnstav i handen som stjärngosse. Eftermiddagen firade vi moster Signe på Stommen
14. Hushållningssällskapets vintersammanträde. Jag skjutsade far, morbror Per och Einar Bergquist. På hemvägen åkte dir. Danielsson med till Lidköping. Stark dimma på kvällen försvårade körningen. Blidvädret fortsätter.
15. Tråkigt nog hade vi täckt på för dåligt på våra potatisstukor, så en hel del måste kokas ned till svinfoder Farbror Gustav medaljerad vid Söne mejeriförenings avskedsfest
16. Bekommit avräkning för vallmofröet. Det var årets mest rän-
tabla odling.
18. Anna kom i dag hem från Sigtuna, där hon studerar på Stiftelsen. Jag har hämtat Karins julklapp, en symaskin av märket Singer.
19. Kyrko- och kommunalstämma i Mellby Anton Johansson, som i många år tjänstgjort som fattigvårdstyrelsens ordförande efterträddes vid årsskiftet av Johan Johansson, Glastorp. Småskollärarinnan Anna Karlsson, som begärt en egen ingång till bostaden fick avsl.
20. Mellby kommun har vissa planer på att uppföra en sockenstuga, då tiderna blir bättre för byggenkap. Den skulle även kunna inrymma bostad för lärarinna. Pastor Holkvist predikade i dag. i Mellby.
22. Jag har skjutsat Karin, Ulla, Irma och hennes svrigemamma från L:a Roo till stan för julinköp..
23. I kväll viras det in paket och lackas och dekoreras. Eva och Ulla hade svårt för att kunna somna i kväll. Stora händelser rycker nu så nära inpå dem, att de knappast unnar sig sömn Men Jon Blund, den gode barnvännen, tar i alla fall överhand.
- Julafton var lugn och skön. Barnen upplevde en av sina underbaraste upplevelser. Jag fick en fin portfölj av Karin.
25. Bilen gick fint på julottefärden till Örslösa. Svärfar gästar oss. Han blir allt mera skröplig, men är ju i alla fall vital för sin ålder. Han fyller 79 år, om han får leva till den 18/6.
26. Jag skjutsade i förmiddags hem "morfar". Samtidigt reste alla, som kunde komma ifrån med till Söne kyrka. I e.m. ha vi varit i Mellby k:a. Karin övertar nu pennan för brevskrivning.
27. Ja så har denna jul i frdens och fridens tecken gått till ända. Besök av släktingarna från Skatteg. och Albert Gustavssons i Fogelberg. Fortfarande blidväder. Nästan snöfritt i hela landet.
28. Jag tjänstgjorde jämte Karl Backlund, Ågården och Paul Andersson Björnegården som prisdomare vid en djurbedömningstävlan och mjölkningstävlan å Ågården.
29. Julkalas i Fogelberg. Vi ha inte möjlighet ordna julkalas i år

December 1942.

96.

för brödransonen är nu hårt ansträngd. Snöglopp. Snön faller på otjälad mark
I dag ha vi haft det sista sammanträdet med kristidsnämnden och styrelsen för Råda Kristidsförbund hos Johan Andersson i Kyrebacka. - 7 gr.

År 1943.

jan.

Stina

1. Nyårsottan tillbringade vi enligt gammal sed i Söne k:a. De gamle från Roo med hushåll fortsatte efter mässan till Stommen. Min familj sökte sig till Skattegården. - 4 gr.
2. ~~Karin~~ Vilander har kommit på besök. I kväll har de gamla ordnat ett mycket trevligt julkalas. Det var prostinnan Bergström i Råda och hennes svåger och systerbarn, som voro på besök. Pastor Holmkvist och hans fru, de hade gift sig efter jul, voro också med. Då de samtliga voro musikaliska, i synnerhet den unga fru Holmkvist hade en härlig röst, blev det en verklig högtidsstund. Morbror Per med fru och sonen Knut voro också här.
3. Jag skjutsade Stina Vilander och Stomnarna till Örslösa k:a.
5. I dag fingo vi lägga ner arbete på vägen för att mjölkbilens och andra trafikanter skulle kunna ta sig fram. Stina Vilander gästar oss sedan några dagar.
6. Jag skjutsade till Örslösa k:a. Karin och Stina Vilander promenerade till Mellby. Jag hämtade dem på hemvägen. i e.m. har jag orienterat på skidor till Nävermossen och tillbaka. Skogen står snötyngd.
7. Flickorna ha varit på söndagsskolfest å Höglunda. Morbror Albert skjutsade dit och fortsatte sedan till Lovene station med Stina Vilander, som reste hem till Göteborg. Jag har haft besök av en representant från sockerfabriken, som inhämtat upplysningar för den undersökning som Sockerbolaget anordnar i samarbete med HS, Skara över 111 gårdar i länet.
8. Karin, morbror A., far och sysstrarna på kalas å Kil i Söne. Assistentent Skoglund provmjölkar.
10. I dag har jag legat sjuk i magplågor. Karin och våra båda söster samt farbror Albert ha promenerat till Åsaka kyrka.
12. Jag har i dag anställt två bergsprängare, Olin och Gustavsson, som skall börja spränga avlopp från den planerade tvättstugan.
16. Johannes Bergquist, Närebo fyller 58 år. Far, morbror Albert och jag skall åka dit på släde. Morbror Per, moster Signe, Einar Berquist och Johannes Bjurström voro också där..
17. I dag åkte Karin, jag och våra söster till Örslösa kyrka. Efter gudstjänsten blevo vi bjudna på kaffe och middag hos Yngve Ekdals.
20. Flickorna ha fått vara med på ett barnkalas i Örslösa prästgård. Karin ligger sjuk. "Gösta" var med mig till staden. Vi hämtade flickorna på hemvägen.
22. Jag har varit i stan och betalt mina resterande andelar i mejeriföreningen. Avloppet till tvättstugan närmar sig nu sin fullbordan vad sprängningen beträffar.
24. Bernhard Larsson fullgör militärtjänst vid luftbevakningen i Karlsborg. Georg Karlsson, som en tid tjänstgjort som ersättare i ladugården, har nu också fått inryckningsorder.

Januari -43.

26. Det gamla Oléns tröskverk, som tjänstgjort här sedan hösten 1923 utlastas i dag från Lovene järnvägsstation med adress Olén, Flen. Inom de närmaste veckorna emotse vi från samma fabrik deras senaste konstruerade 700 mm verk. Materialbrist har försenat leveransen.

28. Hämtat Karin i Lidköping efter hennes besök i Källby. Svåg~~er~~ er Efraim nu återställd efter den lindriga hjärnblödningen. Vi tröska råg på det gamla långhalmsverket, för att få lämplig takhalm.

Februari -43.

1. Vårfloden eller rättare sagt vinterflödet har ställt till med en del förödelse här på gården. Källaren under trädgårdsbyggnaden har vattenfyllts och djupbrunnspumpen i gatan är i farozonen.

2. Tröskningen i dag har upprepade gånger störts av strömavbrott. Härjevads kraftverk har lidit av översvämning, men dämet höll.

3. Jag skjutsade Karin, Elin Storkas och Märta Berg till bio, där vi såg Edvard Persson i filmen: "Stinsen på Lyckås".

4. I dag ha vi fått såväl vatten- som slaskledningar klara till tvättstugan. Djupbrunnspumpen har strejkat, så vi få ta upp den långa pumpstängen på 85 m.

6. I kväll fingo vi handmjölka, då den elektriska kraften strejkat. Vattentillförseln hade ju strejkat tidigare. Det kändes därför väldigt skönt när allt fungerade igen kl 19.

7. Vi ha nu fått vinter igen med bättre väglag. Men vägarna är gropiga. Staten skall övertaga väghållningen nästa år så Vägdistriktet lägger inte ner några större förbättringar.

11. Erling, Pettersson och Henning Svensson ha nu firat upp 2" s rören ur djupbrunnen. Silröret hade satts igen av borrhslam. Vi läto nu röret vara öppet. nedtill.

12. Karin får nu sitt kök moderniserat med arbetsbänk och praktiska skåp utförda av Jakob Jonsson i Örslösa.

14. De som ha mycket skogskörslor är bedrövade över det dåliga väglaget och upprepade regndagarna. Höstsäden står vacker.

25. Jag har anställt Knut Holger Friman som 2:e man i ladugården. Han hade avtalsstridigt lämnat sin plats på Domö, så jag kan ju räkna med vissa obehag, men nöd bryter lag.

26. Blidväder möjliggör framdragandet av vattenledning till Trädgårdsbyggningen. Den gamla gengasvedhuggaren såld till Vigerum.

27. Karin, som misstänkt, att hon var gravid, fick i dag en blödning, som oroar henne. Barnmorskan rådde henne till några dars sängläge. 28. Botdagen. Bevistat gudstjänsten i Mellby kyrka. Karin är nu bättre, och tror inte hon behöver anlita läkare.

Mars -43.

Karin har i dag t.o.m. varit uppe stuntals. Svärfar blir nu allt sämre Ester är hemma för att få träffa honom innan han slutar det jordiska. Mätte sista tiden ej bli allt för plågsam!

2. Karin kände sig orkeslös och blödningen ville ej upphöra, varför jag skjutsade ner henne till lasarettet. Veteminär har varit här och behandlat kor. Vatten och slaskledningar indragna i trädgårdsbyggningen.

3. 48.5 ha skall i år vårbrukas. "Gösta" och jag ha varit till Härjevads grynkvarn med havre. Gösta blev bilsjuk och kräktes.

5. Karin ligger allt fort på lasarettet. Det är ännu inte avgjort om något operativt ingrepp måste göras för att silla blöflödet. Matärterna tröskade. De gävo 28 dt pr ha.

Mars -43.

6. Besökt Karin..Blödningen har ej avstannat, varför läkarna nog kommer att företaga en livmoderskrappning. Sedan får hon nog ligga vittterligare 4 - 5 dagar innan hon får komma hem. Tröskning. Efterlagning å stenfoten vid trädgårdsbyggningen..
7. Besökt Karin och hämtat Stig Bagge med fru vid stationen. De gästa oss några dagar under sin semester.
8. Den gamla dagsverksstugan sammanbygd med tvättstugan rivs i dag. Jag har själv varit uppe på taket och försäkrat mig om den gamla vällingklockan med inskriften: "Gjuten af Gustaf Ekerot i Jönköping år 1780 .
9. Johannes Bergquist har i dag hållit auktion på sitt lösöre. Sven Andersson, Traneberg skall arendera gården.
10. Stig och Maja Bagge, som i går bevistade auktionen på Närebo äro fortfarande kvar. Från HS har jag mottagit en kombinerad egendoms- och dräneringskarta.
11. Stig och Maja Bagge lämnar St.Roo i dag . De efterlämnar ett behagligt intryck. Jag skjutsade dem till Lidköpings järnvägsstation. Blidväder och blåst. Skogskörslorna försvårade.
13. Georg Karlsson opererad för halsböld. Vi börja tröska vallfrö
14. Kl 21.30 avslutades 1942 års bokslut efter ett drygt arbete. Ovanstående rad avser gårdagen. I dag gudstjänstbesök i Örslösa.
15. Vi ha i dag följt Mellbys Grand Old Dame till den sista vilan på Mellby kyrkogård, fru Andrea Bergström. Hennes minne lever ljusst i Mellby.
- 16..Carl-Gustav har i dag gjort sitt första arbete i gårdens tjänst. Han har släpat fram grenar till kapsågen åt mig. Bra gjort av en treåring !Karin har rest till Söne för att vaka hos sin far i natt.
17. Karin fick sova hela natten . Ester behövde ej anlita hennes hjälp. I e.m. hämtade vi hem Karin. Mor, morbror, Märta och Eva fingo tillfälle säga farväl till den döende kusinen och morfa^r.
19. Karin har rest till Fogelberg för att vaka Jakob Jonsson, Einar Bergkvist och jag ha köpt en gengasvedhuggare tillsammans.
21. Vi besökte Söne kyrka. Far var inne och tog farväl av farbror Gustav. Hans barndomsvän "August på Kil" med fru voro även inne hos honom.
22. Farbror Gustav hämtades i dag av ambulans till Lidköpings lasarett efter rekommendation av dr Rosén. De voro närmast irriterade av att ta emot en döende patient. De hade tidigare rekommenderat operation, men då hade farbror Gustav avböjt. Nu var det för sent att göra något..
23. Farbror Gustav fördes i dag till Höglunda ålderdomshem, där han blev vänligt mottagen av syster Elin Ester vakar i natt.
24. Erik Johansson har fått sin avlöning. Han flyttar från Roo. I natt vakar Karin hos sin pappa.
25. I morse kl 5 fick jag telefon från Höglunda, att farbror Gustav inte kunde ha långt kvar Ester och jag bilade dit. upp. kl 8.10 dog Gustav i Fogelberg. Släktmöte här i e.m.
26. Vi börja överharvning med stora traktorn som drivkraft. Samtidigt pågår tröskning av fjolårets rågskörd. Detta är första gången tröskning pågår samtidigt med vårbruk. Jag har tillgripit övertidsarbete för att klara av situationen

Mars -43.

27. Det är klart att arbetarna på gården inte är nöjda med att få arbeta med sommartid i mars och t.o.m. övertidsarbete en lördag, men jag ser så allvarligt på situationen nu, att jag måste vara hård, och kräva utsträckt arbetstid. Övertidspenningen är ju dock nu 1:- kr/tim., eller lika mycket som en karl tjänade på en hel dag för 30 år sedan.

28. Karin och jag ha varit i Fotegården och handlat ankägg. Vi fortsatte sedan till Söne, där man redgjorde om anstalterna för svärfars begravning.

29. Tröskning av vete. Överharvning med traktor i e.m. Spridning av konstgödsel. Årets tilldelning räcker ej till betesmarkerna.

30. Natten till idag kom ett efterlängtat regn, som fortsatt hela dagen. Tröskning och leverans av vete till Cf.

31. Tröskningen avslutad. Vi fortsätta med arbete på vedbacken och å magasinet.

April -43.

2. Farbror Gustavs begravning blev mycket stämningfull. Solstrålarna trängde ned i graven och begravningsgästerna sjöng: Vad ljus över griften..."

3. Bevistat betodlarmöte i Lidköping. Dir Höweler utlovade försök med skördemaskiner för sockerbeter..

4. Vi ha i dag hört vår nye kyrkoherde. Han predikade i Åsaka. Det var hans första predikan i Råda pastorat efter utnämningen. Han var en bra predikant och en god sångare.

5. Stenfyllning i grunden för den nya tvätt- och bådstugan. Spridning av kalkkväve måste avbrytas p.g.a. stark blåst. Den kvickrotfyllda jorden å årets potatisskifte har djupharvats, och drillplöjes nu.

6. Vi leverera stjärnhavre till utsäde. Anna kom hem från Sigtuna i lördags. Höijers reser hem i dag.

7. I kväll reste Karin, jag och barnen till stan och sågo prins Wilhelms västgötafilm, och fingo belägg för, att det är ett vackert och härligt land, som vi få kalla vårt far är nu i stan på taxerings-sammanträde varje dag.

8. Golvet gjutes i den nya tvättstugan. Uppmätning av utsäde.

10. Kl 5 i morskse uppvaktades mor Natalia på 70-årsdagen med sång av gårdens anställda.. I e.m. har representanter för Fogelbergssläkten mött upp. Likaså den äldre lärarpersonalen i Mellby. med flera. Far sade några ord till mor vid vinbordet. Jag framförde barnens och barnbarnens tack och skolärare Evald Engström höll ett längre tal.

11. Vi ha i dag hört vår nye kyrkoherde, Titus Lawenius, predika i Mellby Vi är mycket nöjda med det val pastoratsborna gjort, fastän vi själva röstat på Grevberg.

12. Vårsådden har börjat med sådd av foderarter å ladugårdsskiftet.

13. Besök hos Holger Johansson på Essgårdet, Husaby. Jag är spekulant på ett fölsto. Ivar Ljungström var med som sakkunnig.

15. Jag har fått Råda prästlönekassa reviderad och överlänat räkenskaperna till vår nye kyrkoherde. Ivar Hedén har tillträtt sin tjänst som befallningsman och Birgit Boström ersätter Elin Storkas hos Karin.

April 1943.

16. Min bokhållare, Ivar Hedén har under middagsrasten hjälpt mig med betsådden å Liden. Vi ha blåsigt och torrt.
18. Fru Ida Höijer från Motala gästar oss i dag. Skjutsat till Örslösa k:a och i e.m. till Backgården i Gösslunda. Storm, regn.
19. Stark storm, vilket är förskräckligt med tanke på att ingen hjälp kan lämnas den sjunkna U-båten Ulven. Vårbrukét går raskt.
20. I går kväll sådde jag och min assistent, Arne Hedén å St. Kolbacken till kl 21. Jag har tjänstgjort som gode man vid besiktning å Olov-Bengtsgården i Örslösa. En del av gården skall expropieras till Staten för flygplatsens räkning.
21. Den kinkiga vallmosådden företog vi i år som avslutning på vårsådden., p.g.a. att vi ej tidigare fått något frö.
22. I kväll såddes vallmofröet, och fältet har även hunnit vältras efter sådden. När jag i kväll gick hem från traktorkörningen, silade ett milt regn över den nu avslutade vårsådden. En doft steg upp från myllan, när den vättes av regndroparna, som ett tackoffer till Gud för hans godhet mot oss..
23. Långfredag. Det är väl den senaste påsk och tidigaste vår vi fått uppleva. Björkarna slå ut, pilen blommar, taltrasten sjunger i skogen.
24. Bröderna Johansson ha sålt stoet Arna till mig. Jag har sålt tre kor till dem.
25. Barnen har varit med mig i skogen i i e.m.
26. Jag har motionerat ardennerstoet Arna. . Det är nog det dyrbaraste fölsto, som någonsin funnits på St.Roo.
27. Jag har varit i stan för att ordna med betalningen av stoet Arna., 2000:- kr + 3 st kor. Dyrt, men så är ju både vackert och snäll, och har självaste Espoire å Faleberg som m.f.
28. Torparna hålla nu på med ~~så~~ sina vårbruk.. Det är därför ganska tomt för både folk och hästar på gården. Vi ha nu snart slut på havren, varför grisarna skickats till slakteriet.
30. Potatisättning . Lagning av stängsel. Far har revisorer här, som granskar räkenskaperna för Kållands Brandförsäkringsbolag. Barnen ha varit med vid valborgsmässoelden å Kvarngärdet.

Maj -43.

2. Vi ha hört vår nye kyrkoherde i Åsaka k:a. Han kan ännu glädja sig åt ganska många åhörare.
3. Potatisätt ning enligt en ny metod. Vi begagna oss av en maskin inköpt av "Kullberg". Den placerar potatisen i raka rader och med exakta avstånd mellan potatisen i rader.
5. Karin och jag inlämna en begäran och ett förslag till Söne kyrkoråd, att en minnessten reses på Söne kyrkogård över Sven Larsson, Skog, som stupade vid Svirfronten för ett år sedan i kamp för Nordens frihet. Vi utlova ett bidrag på 100:-.
8. Sågning av bräder och plank. Spridning av gödselvatten på jordgubbar, hallon och fruktträd. Kantskärning av gångar.
9. Märta uppvaktades redan i morse av Karin och barnen. Jag var för lat att stiga upp kl 6 en söndagsmorgon. Karin och jag ha i kväll tagit en promenad i den vackra Hamströmsskogen. Taltrasten spelar om sin kärlek i trädkronorna.
10. "Hedén och jag tillverka en betesbur för ett par får, som jag köpt av ~~köpt av~~ bröderna Roland på Björklunda. S.k. hushållsfår belastas ej med kuponger för mer än halva slaktvikten. Ullen är ju också eftersökt nu.
14. Jag har köpt en betongsilo (silotorn rymmande 130 ton grönmassa). Vi måste nu ordna en avloppsledning för pressaft och gjuta bottenplatta.

Maj -43.

Hedén får knoga med avlöningslistan i dag. Jag har varit på disstriktsmöte med lidköpingsdistriktet av mejeriföreningen. Vi arbeta med avloppsledning för tornsilon.

16. På inbjudan av assistent Skoglund ha vi besökt hans hem. I hemmets närhet stod ett par mäktiga ekar, "Kungen och Drottningen". Affären hette Lindås.

18. Bjudning hos kyrkoherde Fogelkvist, Medelplana, som fyllde 50 år i söndags. Murare Österberg har börjat uppföra den nya tvättstugan.

21. Tvättstuguväggarna växa i höjden. Genom att jag fick vallmo-fröet för sent torde skördeutfallet bli dåligt.

22. Allt är fyllt av blom, doft och rikedom. Syrenerna slå ut.

23. Stor högtidlighet i Mellby k:a. Biskop Junggren har installerat Titus Lawenius i sitt nya ämbete.

25. Hedén har ridit med stoet Docka till Backgården i Resville för betäckning. Milt, mulet väder. Två betskötare från Småland, som kommo i går, ha i dag börjat i betfältet.

26. Betskötarna från Småland rymde i går. Nu måste våra dagsverkare hugga i med detta arbete, något som inte tilltalar dem.

27. änkefru Elin Storm, L:a Roo begrovs i dag på Mellby kyrkog. Badat för första gången i år vid Svalnäs. Kalas på Stommen.

28. Hästuttagning för krigstjänst. Tvättstugans murar och rök-gångar färdiga. Rappning återstår.

29. Stoet Docka, som jag i fjol bytte mig till av Ivar Ljungström blev i dag premierad med bokstaven B.

30. Mor har fått vara hemma och själv sköta hushållet på "Mors Dag". Jag hade med mig Ulla och Carl Gusta till Svalnäs. Jag badade och barnen vadade. Vi hade matsäck med oss.

Natten till i dag hade vi så stark nattfrost att potatisblasten frös, troligen också jordgubbsblommet.

31. Vi visade i dag stoet Arna för premieringsnämnden, som förklarade, att "det var ett förtjusande vackert sto".

Juni 43.

1. I kväll hämtade Karin, flickorna och jag fröken Signe Landtmansson vid tåget i Lidköping. Hon skall utföra beredskapsarbete.

2. Himmelsfärdsafton fingo vi en häftig åskskur 6 mm regn.

I kväll ha vi Evas lärinna och lärarinnorna från Örslösa på besök. 4. Taket spånas på tvättstugan. Ledningarna inmonteras.

5. Sedan i går ha vi Brita Magnusson från Källby här. Hon, Birgit Boström, Signe Landtmansson och Arne Hedén skämta friskt och ungdomligt med varandra.

6. Gudstjänstbesök i Råda k:a.. Vi ha i dag haft besök av vårt nya kyrkoherdeherrs-kap. De ha säkert större förutsättningar att bli populära än prosten Bergströms. Karin och jag planerar vår semesterresa.

8. Mejeriföreningens årsstämma i Lidköping. Karin ordnar för vår semesterresa.. Jag kontrollerar kassan för överlämning till Hedén. 19. Kl 16 anlände Karin och jag till Lovene station.

efter avslutad semester. Grödan står så vacker i Skaraborgs län i år. Hedén har skött sitt uppdrag som inspektor fint under tiden vi varit ute och roat oss.

20. Gudstjänstbesök i Mellby k:a.

21. Hässjning av hö vid Röda Ledet. Havren går i vippra och vetet blommar. Svea 2 har fått ett stoföl.

23. Till midsommar är allt hö, som är slaget upphängt på hässjor. Förberedelser för Kretsavdelningens årsmöte.

Juni -43.

24. Midsommardagen har traditionsenligt firats i Söne, där vi så många gånger förr hört de kära sommarpsalmerna sjungas. Det var Stina och Ejnar, som sen undfägnade oss. Far och mor och mina systrar inbjöds till Daga och Ejnar på Kil.
- 25 I dag anlände en murare från Varberg,, som skall uppföra det 5-meters silotornet, som jag inköpt från Betongbolaget därstädes.
26. Kållands Kretsavdlning har avhållit sitt ordinarie årsmöte under mit~~te~~ ordförandeskap. Före sammanträdet demonstrerades en bevattningsanläggning hos dir. Danielsson på Villa Giacomina.
27. Jag har hört en predikan av kandidat Heribert Janson i Örslösa. Han följer göteborgsprästernas indelning av sin predikan. Han blir nog en framstående präst med tiden.
28. Södra delen av Fribergsmarken ~~krakad~~. 3 man har gått åt för att hantlanga muraren vid silobygget.
29. Jag har fått meddelande om att gårdens arbetare f.o.m. 1 juli är organiserade.. Vi handhacka vallmon å Björkhagen, som redan är i knopp fastän plantorna är små och förkrymta. Hade jag spararat frö av egen odling från föregående år hade denna katastrof ej behövt inträffa.

Juli -43

Ny arbetsorganisation

mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm

- 1.1. Genom arbetarnas organisering tvingas jag ju ansluta mig till Svenska Arbetsgivareföreningen. På så vis får vi ju nu fastnormer, att rätta oss efter. Tjuren 233 Hagbyberga-Hero har i dag bedömts med typ 3 och fått sin exteriörpoäng höjd från 38 till 40..Två kor ha fått typpoäng 3. En historisk dag!
2. I går fullbordades silotornet. Det kommer alltså att stå som ett minnesmärke över kollektivavtalets införande.
3. Erling och jag ha varit i stan med 3-åringarna för försäljning, men det fans inga verliga spekulanter.
3. Den senast utvecklade potatisen kupas nu. Den förgrödda, Ben Lomond, står i full blomning och besprutas nu med kopparkal lösning.
4. Karin, jag och flickorna på Röda Kors-fest i Vill Giacomina Park.
6. 56 lass hö blev det från Röda Ledet.. Å Björkhagen hålla vi på med iordningställande av en vattenbrunn.
9. Jag reser ner till Skåne för att som Svenska Sockerbolagets gäst delta i en demonstration a v enirosädda betor. och redskap för maskinell betskörd.
10. Visning av betförsök å Säbyholm och Hilleröd voro snart undanstökade, men så följde en lunch å Grand Hotell i Hälsingborg som varade till 15.30. Därefter besågo Lundström Ähle gård och jag Hälsingborgsutställningen. På kvällen bjöd bolaget på supé å Ramlösa Brunns restaurant.
11. Hemresa. Kl 24 var jag åter hos de mina. 194
12. I dag har 99 år förflutet sedan min morfar, hedersmannen Aust Larsson föddes. Det var sade de gamle "på fredan i höjinga". nu, ca 100 år senare, ha vi höet inbärgat vid denna tid på året.
14. Vår snälla, fina Arna, som jag för stora pengar förvärvat som stammoder för en ny hästras här på gården, förblödde vid fölningen i natt. Hingstfölet ~~levde~~ och Albert Karlsson matar den med utspädd komjolk. 15. En ny jobspost. Även Arnas föl har dött. Vallträdan vid Röda Ledet nu gödslad. Även trädan i Västerängen gödslad. Kalkspridning på trädan påbörjad.. Sprängning i brunnen vid Björkhagen. I kväll kom Erling hem med bilen, som nu är färdigrenoverad.

Juli -43.

16. Karin har i dag fått stämt sitt piano av en tysk piano-stämmare, som hette Strüpel. 103.
18. Det är skönt att ha klövern under tak. Vi tycks ha kommit in i en regnperiod. Fortfarande finns det nog en hel del hö ute.
19. Sprängningen fortsätter i brunnen vid Björkhagen. Sågning av gengasved till traktorn. Ökade inkallelser till militärtjänst. Rättaren skall resa på torsdag och Bernhard Larsson har fått förvarning.
20. Skjutsat Mor, mina systrar och Alma Zetterman till Lina Granat vid Ullersund. Vi hämtade kycklingar, som hon fött upp åt oss. Jag kör bilen i fin promenadtakt för att få den fint inkörd efter borringen.
21. Ellen Johansson från Karlevi, Öland och Hildur Simonsson från Orrefors gästar oss. De skall övervara begravningen av sin mamma, Fina Höijer, som nu över 80 år gammal avlidit på Långasjö sjukhem.
22. Rättare Gunnar Larsson rycker in i militärtjänst. Vi ha följt moster Fina till hennes sista vilorum å Söne kyrkogård. Det var den sista av min mormors väninnor, som nu fick vila utanför Söne kyrkas ärevärdiga murar.
23. Släktträff på Stommen i Söne. Det var släktingar från Skåne, Småland och Öland, som vi sammanträffade med. Badning vid Svalnäs. På St. Roo skördas Parvus-ärten.
24. Per Höijer firar sin 60-års dag här på St. Roo omgiven av släktingar från Skåne, Småland, Öland och Västergötland samt hyllad i ett 50-tal telegram från vänner när och fjärran.
25. I morse skjutsade jag Simonsons och Ellen Johanssons till 7-tåget i Lidköping.
26. Ivar Ljungström, Kullahage och jag verkställa skördeuppskattning i Mellby på gårdar över 10 ha. Arbetet skall fortsätta.
27. Cykelturerna mellan de olika gårdarna i Mellby ger en god lektion i hembygdskunskap. Ägofigurerna ligga i många fall så splittrade, att en ny skiftesreform vore motiverad.
28. 10 år ha i dag förflutet sedan Karin och jag lovade varandra trohet. . 10 år fyllda av arbete och framgångar. Vi tacka Dig o Gud!
29. Olovsdagen avslutades skördeuppskattningen här i Mellby. Höstsädesskörden är mycket vacker. Även vårsåden är vacker på de bättre skötta bondgårdarna. De större gårdarna inom socknen, Katrineberg, Arvidstorp och St. Roo ha ganska svaga havreskördar.
30. Havreskörden har börjat på St. Roo i dag. Detta torde vara rekordtidigt. Kommer dock ihåg, att när Karin och jag firade vårt bröllop stod rågen i stukor på Fogelberg.
31. I e.m. ha vi svalkat oss med bad vid Svalnäs. Efteråt blevo vi bjudna på kaffe å Stommen. Havreskörden fortsätter på Trädgårdslyckan.

Augusti -43.

1. Stark värme. Skörden mognar nu snabbt, och så gott som samtidigt. Min familj besökte i dag Åsaka k:a. Far och morbror ha besökt Östersund och Åre m.fl. platser.
2. Natten till i dag åska men med så litet regn att bindarskörden kunde fortgå obehindrat. Karin uppvaktades på sängen av bereds-kapsflickorna.
3. Havreskörden avbröts i dag och vi övergick till rågskörd. Forcerat arbete. Måtte bindarna hålla och alla få vara friska. och krya i dessa bråda dagar. Det är många, som ha det svårt p. g.a. de många inkallelserna.

Augusti -43.

4. Sammanträde med Råda Kristidsnämnd. Jag har fått min första stämning till Häradsrätten, därför att jag glömt anmäla när Elin Storkas flyttade hem till Finland..
5. Skörden avbruten av regn. Dess bättre ha vi rågen i storkrake. Vetet fingo vi gå och sätta upp i regnvädret, så vi blevo dyblöta. Far och morbror Albert hemkomna från sin norrlandsresa.
6. Magnum Bonum-potatisen, som jag fått insynad som utsädesodling har i dag rensats från främmande sorter och virussjuka plantor.
7. Första avlöningen sedan arbetarna organiserade sig utbetalades i dag., ca 2000:- kr. Timlönen för en vanlig, fullt arbetsför lantarbetare är 1:- kr. För 30 år sedan fick en industriarbetare nöja sig med 35 öre i timman! Skönt att det går framåt.
11. Jag har anställt Knut Friman som ladugårdsförman efter Bernhard Larsson, som lämnar oss efter tjänste årets slut.
12. Regn avbryter skördearbetet. Trädesarbete. Tröskning av ä ärter. Regnet lockar dram champinjoner i hagarna. Karin och barnen är ute och samlar in för kvällsmat.
14. Vi ha i dag varit på Nolbacka och följt moster Tida, svåger Efraims mor, till graven. Hon uppnådde 83 års ålder.
15. Kyrkoherde Janson predikade i dag i Väla kyrka över liknelsen om goda och onda träd i vingården och deras frukt. Kamrer Lindeberg med fru var med bland åhörarna. Kon 45 Alma har behandlats av Ingvar Bjurström mot akut juverinflammation.
17. Beredskapsflickorna, som resa i morgon, ha i kväll avhurrats vid en festlig supé, som Karin arrangerat.
18. Revision av Kållands Härads Hästförsäkringsbolag hos Johannes Begkvist på Närebo (bor nu i villa Bäckholmen) Därefter supé. Hedén leder inbärgning av gröda hemma på Roo.
21. Anställt en ny 2:e man för ladugården, Enström från St. Mellby.
22. Familjen har i dag firat sista vackra, varma sommarsöndagen, som vi tro, vid Svalnäs.
23. Inkörning och tröskning av vete., 70 dt avtröskade. Vi köra fram med 4 par, så ungefär hälften får gå förbi tröskan till laden.
24. Inkörning och tröskning av höstvete., Jag har matat det nya verket och konstaterat att om bara strömtillförseln är tillräcklig så man kan hålla full fart på verket uppnås en god avverkning.
27. Betskötarna Karlsson och Niklasson från Eringsboda ha anlant. 17 mm regn. Bjudning i Örslösa prästgård.
28. Mina karlar har i dag kommit under fund med det nya tröskverket. Genom att sätta på en större remskiva, så att farten troligen kommer upp i 1100 varv, har de lyckats höja avverknin-gen från 8 till 14 säckar i timman.
29. Karin hör i radio om komminister Sellergren och de gamla ha varit nere i Hälleberga, där 100-års minnet av hans död firades.
30. Nu har även Erling undertecknat personligt avtal för nästa år.

September -43.

2. Byte av lager på bilen i högra famhjulet. 3 man på hjälp hos Aron Petterson, Laggartorp.
3. Jag har i kväll skrivit avtal med Karlsson och Niklasson från Eringsboda. De anse sig kunna klara upptagningen av 1.5 ha betor vardera !

September -43.

- Höstsådden avslutad i Västerängen och vi fortsätta nu på vallträdan vid Röda Ledet. Jag skjutsade Mor, Morbror och Anna till Falköping, där vi voro gäster vid Stina Palms bröllop.
7. Min syster Anna har skördat en melon, som vägde över 3 kg. Far och morbror ha rest till Göteborg. Själv tänker jag resa till Stockholm på fredag.
9. Som suppleant för Bengt Lind, Storeberg reser jag till SRB-föreningens stämma i Stockholm, där de nya bestämmelserna för stamboksföring skall antagas.
10. Stämman tog endast en $\frac{1}{2}$ timma i anspråk, men jag stannar till söndag, för att studera stan.
11. Jag har gjort en trevlig rundtur genom stan med ringlinjen, linje 4. "Trafikmaskinen" vid slussen var den intressantaste nyheten, sedan jag senast såg Stockholm.
12. Jag kom till Lidköping i kväll med sista tåg från Skövde. Det är ont om taxibilar nu, så jag fick dela bil med flygare, som skulle till Såtenäs.
13. Vi hjälpa till med höstsådden å Laggartorp. Aron Pettersson är å sinnessjukhus.
15. Sprängning av berg i avloppskanalen vid L:a Roo. Vi utbyta kannringar i B-triktorn. Dessutom ordnas kraftuttag. I kväll voro vi på bio och sågo Salminens "Katarina", en verklig upplevelse!
17. Vi ha i dag skördat den första potatisen i åkern. Sådd på Laggartorp, som grannarna nu få sköta, sedan Aron Pettersson kom på hospital.
18. Assistent Skoglund har avslutat räkenskaperna för det gångna kontrollåret. Resultat 160 kg smörfett. En del kor med svag produktion komma att utslås.
20. Jag försöker få sålt 4 ton potatis redan nu, för att inte riskera sortinblandning... I går avtäcktes en minnessten över Sven Larsson från Skog å Söne kyrkogård. Stoftet vilar på krigs kyrkogården i Hälsingfors.
21. Vi ha 10 skolbarn från Mellby som potatisplockare. Bra väder.
22. 84 säckar a 50 kg potatis har genom Cf levererats till F 7, Flygfotiljen vid Såtenäs.
22. Karin har underhandlat med sin systerdotter Brita i Källby om att efterträda Birgit Boström som hembiträde, men förgäves.
23. Potatisen upptagen tack vare god hjälp av Mellby skolbarn. Bäste plockare var Bernt Larsson från Roo, som under 3 dagar plockade upp 60 hkl.
24. Karin har i dag knogit med förberedelser för morgondagens skördefest.
25. Enligt gamla traditioner firades här skördefest. Det är den första efter den nya arbetsorganisationen och den första jag minns, då den gamle rättaren Alfred Nygren ej var med. Han är nu så åderförkalkad, arr Livi ej vågade lämna honom ensam hemma.
26. I dag voro vi uppe på Liden hos Alfred Nygren med rent bönkaffe och kakor.
27. Ombudsman Andersson från Skara och farbror Linus från Vigerum ha varit här och och pratat för Högern. Betupp-tagningen påbörjad i dag.
28. Vi ha besökt Skattegården i Söne. Stina fyllde 38 år i går, vi fingo alltså framföra våra gratulationer i efterhand.

29. Jag studerar ett nytt bokföringssystem, Taylorix som jag tänker tillämpa vid avlöningarna.
30. Vi ha en energisk murare, som håller på med tvättstugubygget fastän kl nu är 20. Två blekingar i full fart med betupptagning. Far har skrivit till släktingar i Småland, för att om möjligt få hit en flicka som hemhjälp åt Karin.
- Oktober -43.
1. Jag har nu fått del av landskamrefrens förslag till krigskonjunkturskatt av mina inkomster 1942.
 2. Nu hemkommen från sammanträde med lantbruksklubben i Skara skall jag ägna mig åt bokföring. Jag träffade på sammankomsten Agnemark från Agnestad och inspektor Velanders från Mariedal, bekantskaper från krigstjänstgöringen.
 4. I rådande regnväder avblasta vi nu betor med skyfflar, för att sedan kunna köra upp dem med vår potatisupptagare, som försetts med specialbill, när torrväder inträder. Karin, som trott att hon fått barnförslämning, undersöktes av dr Möller i kväll. Dess bättre ansåg han, att det var influensa.
 6. Blastinläggning i den nya tornsilon. Det är en betydande arbetsbesparing, att kunna använda hissen och slippa jordbelastning.
 7. Stort kalas i Fogelberg med anledning av Jakobs 40-årsdag. I dag var det bara karlar bjudna. I morgon kommer damernas tur.
 8. Jag har skjutsat damerna till Fogelber. Vi har haft besök av en lantmästare från Sockerfabriken, som demonstrerade ett nytt redskap för uppkörning av sockerbeter.
 9. Mellby skolbarn plocka nu sockerbeter i $\frac{1}{2}$ hektoliterskorgar. Kanske de räddar betskörden?
 10. Gudstjänstbesök i Väla k:a. I e.m. har jag läst boken Gökhult, prisroman av västgöte om västgötar. Rolig.
 11. Betskörd enligt pomeritsmetoden går utmärkt i det fina väder, som råder nu.
 12. Ungefär $\frac{1}{2}$ betarealen nu skördad. Veterinär J. Bjurström i sällskap med förvaltaren Nilsson på Munkedal har varit här Tuberkulinbehandling, Blodprovstagning.
 13. Skolbarnen ha avslutat sin betplockning. Nu återstår en heldel av blekingarnas ackord, men som de åtagit sig 3 tunnland vardera, kan nog slutspurtan bli besvärlig.
 16. Far, morbror och jag ha besökt höstmässan i Skara. Mycket vacker utställning av trädgårdsprodukter.
 17. Eftermiddagsgudstjänst i Mellby. Jag har läst ut boken Gökhult av premierförfattaren Falkås, som med den vann ett andra pris i LT förlagets tävlan om bondeskildringar.
 19. Bernhard Larsson är antagen som ~~en~~ ladugårdsförman på en av Billerudsbolagets gårdar i Värmland, Segmon.
 20. Kalksprutning i djurstallarna. Golvdesinfektion återstår. Djurbesättningen blev även i år friförklarad för TBC och smittsam kastning. Tack för det!
 21. Betupptagningen lider mot sitt slut. 60 ton betblast inlagt i det nya silotornet.. Av höstplöjningen återstår ca 17 ha.

Oktober -43.

23. Med anledning av ett brev från en dansk lantbrukare om en konstruktion för betupptagning tänker jag låta frågan gå vidare till någon svensk maskintillverkare.

24. Gudstjänstbesök i Åsaka.

25. Vid undersökning av skolbarnens hälsotillstånd, att Eva hade spår av äggvita. Mor Karin och jag hoppas, att det inte är något allvarligt på gång.

26. Blekingepojkarna ha klarat av sina dryga ackord. Betskörden här i år gått betydligt bättre än i fjol, tack vare tidigare skörd och bättre arbetskraft.

27. Slutavlönning till betskötarna och Bernhard Larsson.

29. Fridagarsschema för djurskötarna under nästa tjänstår nu klar.

30. Under f.m. var jag inne på sokerbrukskontoret och försökte intressera dem för en tankbetupptagare. I e.m. har jag varit med som domare i en plöjningstävlan i Örslösa.

31. Gudstjänstbesök i Mellby, där kyrkoherde Lawenius leder en söndagsskola, som Eva och Ulla deltar i. Under e.m. ha vi varit på kalas å Stommen i Söne.

November -43.

1. Vår nye ladugårdskarl, Enström, tillträdde sin plats i dag.. Friman avangserar till ladugårdsförman. Karl Pettersson arbetar med ventilationen i tvättstugan.

3. Rätteren har semester. Hedén och jag ha vitlimmat tvättstugan. Betblasten hemkörd. Sockerbets- och massatransporter avslutade. Nästa års sockerbetsareal gödslad. En härlig höst!

4. Rensning av kanalerna. Nordkvist, Väla rensar Källängskanalen och Olin L:a Roo-kanalen.

6. Vi ha haft kristidssammanträde i Lidköping med Råda Kristidsnämnd för bestämmande av havreleveransernas storlek. De bli i år något hårdare för Råda kristidsområde än i fjol

7. Alla Helgons dag lyssnade vi på Titus Lawenius predikan i Råda. Jag tränade i e.m. skalövningar i stenografi. Läser boken " En gammal herrgård" av Ossian Nilson.

9. Höstplöjningen avslutad. Inredningsarbete i tvättstugan.

10. JUF har haft tävling i mjölkning och djurbedömning här i dag.

11. Jag har fått föreläggande att leverera 140 dt havre vid oförändrat svinantal.

13. Jag har deltagit i SRB-föreningens distriktsmöte i Skara. Jag blev invald som distriktsombud. Gemensam trevlig lunch avslutade sammanträdet.

14. Jag har hämtat ett par kusinbarn från Småland vid jvg-stationen i Lidköping. Majbritt Lindström skall bli hembiträde hos Karin. Hennes kusin blir biträde vid Höglunda ålderdomshem.

15. Fars 70-årsdag firades med alla familjens medlemmar samlade och vid full hälsa. Det blev en mycket anslående högtid med stor uppvaktning från föreningar och enskilda, som värdesatte far som kunnig karl och god människa.

16. Nu håller far på lära sig de första grunderna i maskinskrivning. Gamle Alfred Nygren ligger döende på Höglunda ålderdomshem. Albert Karlsson skjutsades ner till Lasarettet. Han har troligen fått inklämt bräck.

November -43

17. Sprängning för framdragande av vattenledning till rättarbostaden.

18. Vara Mekaniska monterar en spannmålsinjektor för transport av säd från logen till maggsinet. Kyrkoherde Ben, Göteborg har i Mellby kyrka hållit ett medryckande föredrag om Finland och dess kämpande och lidande folk. Han superade här innan han reste med tåg från Lovene till Göteborg.

19. Svåger Efraim firade i dag sin 50-årsdag. Ca 100 personer var inbjudna, eller hade ändå kommit för att uppvakta. Ingeborg hade bekymmer med att mätta så många, men allt gick bra.

20. I dag ha vi haft husförhör i salen på St. Roo. Kyrkoherde Lawenius är populär genom sitt folkliga uppträdande.

21. Gudstjänsten började 9.30 i Åsaka beroende på att kyrkoherde Lawenius skulle närvara vid kyrkoherde Strndkvists installation i Härene.

22. Far och morbror på "förtroligt informationsmöte" i Skara, anordnat av Högern. Arne Hedén får nu träna sig i bokföring genom att avsluta 1941 års bokslut, som ej färdigställts.

23. Ohlin har gjutit en kupol över brunnen i trädgården. Läktning för tegelpannor å tvättstugan. Förmalning till kor och svin.

24. Jag har avhämtat potatismjöl efter inlämnad potatis till fabriken å Hålltorp.

25. Vi ha i dag följt vår gamle rättare Alfred Nygren till den sista vilan på Mellby gamla medeltida kyrkogård. Far sade vid graven: "I ringa ting hade han varit trogen".

27. Jag har fått uppgift på huru många vpl, som skola erhålla uppgiftskort i Mellby: 1944 : 10 st A, 15 st B och 30 st C.

28. Karin och jag ha deltagit i den heliga nattvarden i Mellby. Mor och morbror reste till Örslösa k:a. På kvällen var Karin, Märta, Majbritt och jag i Lidköpings k:a på välgörenhetskonsert.

29. I e.m. ha vi varit i Söne och firat Birgit Boströms 15-årsdag.

30. I dag 225 år efter Carl XLL, s död arresteras tyskarna i Norge samtliga studenter, som ej underkasta sig deras system. De föras till arbetsläger i Tyskland.

December -43.

Carl Gustavs 4-årsdag firades med besök av de små kusinerna från Skattegården i Söne. Glädjen stod högt i tak, bullersam, men ren och oförfalskad.

Jag har skjutsat fru Enström till Lasarettet. Deras lilla Inga har ett fult utslag eller födelsemärke, som måste behandlas av läkare. Jag medförde hem till far en handdriven och en eldriven Addo räknemaskin, som Kållands Brandförsäkringsbolag inköpt. Den eldrivna är mycket tilltalande.

5. Vi reste till Söne k:a. Det är typiskt adventsväder med rimfrost och barmark.

7. Vi ha varit i stan för julinköp. Ulla var med i stan. Eva avhämtade vi på hemvägen vid Mellby skola. Hon har redan fått börja i slöjden och är mycket stolt över att kunna sticka. Det är hennes pappa också.

10. Assistent Hedén har avslutat 1941 års bokslut, som aldrig hann färdigställas p.g.å. militärtjänstgöring i jan. och febr. -42.

December -43.

11. I torsdags blev jag utrustad för hemvårnstjänst med gevär och överdragskostym. Jag har skjutsat mor och mina systrar till stan för julinköp. Själv köpte jag en lämplig lamp~~pa~~ för skrivmaskinsbordet åt far. xx
12. Min första hemvårnsdag fick ett tragiskt förlopp. Snickare Alfredsson, som sedan 3 år tillhört hemvårnet, drabbades av hjärtslag och föll ner död. Övningarna avbröts. Jag fick följa med den döde till lasarettet.
13. Hushållnings-sällskapet har under sedvanliga former avhållit sitt vintersammanträde. Vid middagen på stadshotellet bjöd Andersson, Faleberg samtliga bordsgäster på rödvin.
14. I kväll har assistent Hedén och jag badat bastu., för första gången i vår nya badstuga. En del ändringar återstår,, men i stort sett fungerar anläggningen väl.
15. Efirter 281 dar sitter nu åter Roo vällingklocka i en tornhuv., och sänder ut sina klara toner över gården. De gamla roarna glädes åt att åter få höra hennes ljud. Far har provat bastun.
16. I går kväll hade vi, Hedén och jag, sammanträde med de anställda, för att dryfta avtalsfrågor. Lars Svensson, Björk-hagen meddelade, att han ej kom att kvarstanna. Karl Pettersson, Månstorpet ville hyra bostaden, men ej vidare bruka jorden.
17. Farbror August på Kil fyller 80 år. Arbätarna pröva i kväll den nya bastun.
18. Torparen på L:a Roo 1:6 har skrivet på arredeavtal. Hemvårnet samlat vid Mellby k:a för att förbereda deltagandet vid begravningen av hemvårnsman Alfredsson.
19. Mannar ur Mellby Hemvårn bar i dag HV?man Alfredsson till graven å Mellby kyrkogård. HV-män från kringliggande socknar bildade hedersvakt. Överste Palmstierna nedlade en krans från Skaraborgs Läns Rusthållarförening.
20. Ulla, Carl-Gustav och jag ha avhämtat rökt korv från rökeriet i Främja. Vi satte en adventsgran på minna morföräldrars gravar.
21. Arbete pågår med blockledares uppgifter om värnpliktiga. jordbrukare.
23. Eva och Carl-Gustav ha varit med mig till staden. Jag har försett mig med kolförråd för bilkörning under julhelgen.
24. Både Karin och jag voro grundligt trötta när den efterläng-tade aftonen bröt in. Vi ha fått blidväder, med dimma som julväder. Psaalmböcker var mycket anlitade julklappar på Roo i år.
25. Den svenska psalmboken föreligger nu äntligen i färdigt s skick ^{seval vad} psalmer som text och utdrag av kyrkohandboken beträffar. Jag har skjutsat till ottesångstjänster både i Mellby och Örslösa.
26. Efter Gudstjänstbesök i Åsaka åkte hela vår familj upp till släktingarna i Källby skola. De ha fått det varmt och ombonat efter en renovering av bostaden. Jag har fått en krigskonjunkturskatt på 2330:-kr.
27. Julkalas i Fogelberg. Knut, Rudolf och Lennart, som fullgöra militärtjänst voro hemma på julpermission..

December -43.

28. Menlösa Barns Dag firades med barnkalas. Kusinerna från Söne och Källby tumla om med våra barn. Jakob Jonsson, svåger Albert och folkskollärare Hallgren avsynade tvättstugan och klockstapeln. De tre hade medverkat till utförandet.
29. Blidväder och barmark. Vi fördjupa avloppet från Västerängen genom sprängning. Vetetröskning.
30. Hedén och jag göra upp adressförteckning på personer, som böra påverkas för medlemskap i HS. Vi ha varit på bjudning hos Evald och Ingeborg Engström i Mellby. De firade också 20-årsminnet av sitt bröllop.
- 31.. Kristidssammanträde under f.m. Kl 17 bevistade vi nyårsbön i Åsaka k:a. I kväll ha vi alla ,gamla och unga, varit församlade här nere och ätit lake. Tack o Fader kär för allt gott under det gångna året!

Anno 1944 efter Kristi födelse.

- Januari 1. Under Söne kyrkas hägn deltog vi i ottesången. Vi ha gästade Stina och Ejnar i Skattegården. De båda systrarna voro intresserade för bildandet av Fogelbergs Släktförening. Denna skulle avhålla släktmöte, vårda traditionerna, föra matrikel över släktens medlemmar o.s.v.
2. Hemvärdet över hela landet låg i dag under skärpt beredskap. Jag inställde mig vid samlingsplatsen i Lovene. Stämningen bland hemvärdsmännen är gemytlig och trevlig.
3. Tövädret i går har gjort vägarna så halkiga att vissa bus-sar ha ställt in sina körturer. Jag skjutsade till Åsaka k:a och måste köra med yttersta försiktighet för att kunna hålla mig på vägen. Mor har haft ett litet julkas. Det var gäster från Stommen i Söne och från August Jonssons, Bergsgården. Trettondedagen gick in med storm och blidväder.. Vi ha varit i Mellby k:a med undantag av morbror Albert, som helst vill höra kyrkoherde Janson i Örslösa. Jag har läst julklapps-boken "Karlfredts livsproblem" av Jakob Kulling. Jag har varit i stan och hämtat pengar till avlöningen i morgon, Jag fick över 7000 från CF för levererad spannmål, men så är nu också allt vetet levererat och en krigskonjunkturskatt på 2300:- väntar jämte arrende o.d..
8. Vi ha följt prostinnan Anna Bergström till den sista vilan vid makens sida på Råda kyrkogård.
9. Gudstjänstbesök i Örslösa. Barnen ha i dag fått det efterlängttade skidföret..
10. Flickorna skjutsade jag i går kväll ner till Skatteg. i Söne. I dag promenerade Karin dit ! Julgransröste där i dag.
12. I går julkalas på Stommen. Hemkörning och kapning av stubbar till tvättstugan för att inte göra intrång på gårdens knappt tilltagna vedförråd.
15. Karin tvättar och är förtjust i finesserna i den nya tvättstugan.
16. Johannes Bergkvist firar i dag sin 59:1 födelsedag och uppvaktas av släkt och vänner från Kjellstorp, Stommen, Lidköping och St.Roo.
17. Vi ha varit i stan och sett Edvard Persson i filmen "Livet på landet" efter Fritz Reuter. En mycket uppskattad sak. T.o.m. morbror Albert var med.
18. Blev i dag vald till ordförande i Mellby skolråd. Dess bättre är Evald Engström kassör, så det kanske ordnar sig. Vi uppvakta i kväll syster Berta på Höglunda, som fyller år.
19. Vi börja utsläpning av ekstockar, som viirkeshandlare Brink från Källansö köpt på rot av far och morbror.
20. Göran har i dag blivit undersökt av Persson på Lidköpings lasarett. Han har utslag, som doktorn trodde bero på ,att han ej tål viss slags mat, event. ägg, choklad och apelsiner.

Januari -44.

21. Regn och dimma fortsätter för det har samlat sig vatten på höstsäden, sm inte rinner bort innan isen i fårorna tinar. Vår nya sädesinjektor går bra nu, men den drar mycket ström. Ledningarna från transformatorn borde byggas om med 20 kv. tråd.

23. Barn gudstjänst i Åsaka. Efter gudstjänsten skjutsade jag till Lidköping. Karin och mamma hörde på Jussi Björling-konsert i Lidköpings k:a. Far och Majbritt sågo på "Livet på landet".

25. Kalas hos "Kal i Fotegårn". Tornsilon har försetts med en översilo av tjärat trävirke.

26. Folkskollärare Sundemo firade i dag sin 50-årsdag.

Karin och jag voro inbjudna. Vi skjutsade Engströms i Mellby.

Provmjölkning. Milt väder med regndis. I morse var marken något kälad, varför vi körde fyllnadsmaterial från grusgropen vid L:a Roo. Havren upptröskad. Gröpfung till kor.

28. Vi måste slå ut en del sämre kor för att få en godtagbar foderstat till de bättre. Bristen på havre gör att vi måste ge svinen stora givor kärnmjöl.

29. Jag har för första gången varit med i sammanträde med Högerns Jordbruksråd. Karin har varit i Falköping och provat ut glasögon.

30. Gudstjänstbesök i Mellby. Bilen har blivit svårstartad.

31. Temperaturen håller sig omkring 5 + gr under dagarna. Vi dika i beteshagna. Vi täckdika ett område i beteshagen intill Lidens väg.

Februari -44.

1. Bilen är nu lagad. Jag har lånat startmotor från morbors avregistrerade bil.

2. Vårt duktiga hembiträde, mitt kusinbarn Majbritt Lindström, har nu återkommit efter besök i hemmet. Bohl i Sösa.

3. Agronom Lind på Storeberg och Holger Johansson på Essgårde har varit med mig och sett på ardennerston hos godsägare Gustav Nordström på Ölanda. Jag köpte ett 2-årigt sto Härstamning: HeliösBasall, Amiral.

4. Frötröskningen måste avbrytas, då urtröskningen blev dålig i detta milda fuktiga väder. På Kinnekulle stå syrenerna halvutslagna med frostbitna blad.

5. Vi ha en liten bjudning för Andes Larsson i Skog och hans fästmö., den unga finska krigsänkanfru Turi, som nu tycks bli bofast i Sverige. med sina duktiga gossar. Roland Andersson med fru från Katrineberg var också här.

6. Vi bevista gudstjänst i Åsaka. - 5 gr i morse.

7. I dag åter blidväder. Livsmedelskommissionen har efter höf rande av SRB-föreningen tilldelat Roo-besättningen 1410 kg oljekakor. Deklarationsarbete. Gruskörning från L:a Roo

/. Jag har i dag sålt Lala för 1400:- kr till bröderna Roland, Björklunda. De gamle påstår, att jag gör dumma hästaffärer, men min hustru litar på mitt omdöme.

11. Hedén har fått löfte om 200:- kr i månaden f.o.m 1/4. Hovslagare Källström från Öttum har varit här och verkat hovarna på unghästerna. Jag skjutsade hem honom och fick då se Ullbergs hästbesättning i Lassegården.

FebrMatti kusinbarn, Brita Lundin från Vetlandatrakten, som tjänstgjort på Höglunda ålderdomshem har genomgått blindtarmsoperation och Karin och jag har hämtat henne vid Lasarettet i dag.

13. Farbror Svens på Traneberg 95-årsdag infaller i morgon men firades i dag. Jag skjutsade de gamle dit. Kållandsöborna är trevliga sällskapsmänniskor.

14. Jag har från Cf rekviderat en 5 sektioners krokpinneharv med stålbo för traktordrag, arbetsbredd 5.7 m.

15. Vi ha uppvaktat Ella Bergstöm på 50-årsdagen. Hon blev hjärtligt hyllad av lärare från Trökörna och Tängene. Folk-skollärare Larsvik och hans kolega Drugge sjöngo till luta och piano.-ackompanjemang.

16. Far och morbror är nu anslutna till Skogsägareföreningen.

17. Brita Lundin bor här under sin konvalescens. Hon håller på med att sy barnkläder.

18. Jag genomser och kompletterar växtodlingsplanen för 1944 samt vidtager vissa ändringar. Sockerbets- och oljeväxtarealerna minskas. Ökning av potatis och ärtodlingarna.

19. Besök på Stommen. Morbror Per fyller 67 år.

20. Hemvärnsövning å Råda ås. Det är en härlig teräng för stridsövningar. Så länge fred råder, kan man få njuta av det vackra skogsbeståndet. Här uppe på åsen. Besökt e.m.-Gudstjänst i Åsaka.

21. Evas lärarinna och systrarna från Höglunda ha varit här. Hedén ligger sjuk hemma i Härdene. Vi ha hämtat hem den sista kraftfodertilldelningen.

22. Hemkörning av 3:je periodens tilldelning av konstgödsel för tilldelningsperioden 1943 1/7 1944. Upptagit 80 st isar för hushållets räkning. Lagning av kälkar.

23. Vi köra ut gödsel för kompostering till vårsådden. Vi ämna födela den naturliga gödseln på större yta och till flera grödor än tidigare..

24. Jag har bevistat auktion på Hs gård, Hökatorp. Godsarrendator Björkman försäljer sin förnämliga hästbesättning av ardenerras. Hade jag inte tidigare inköpt ett avelssto, hade jag nog förvärvat ett här. Lösöret i övrigt övertaget av tillträdaren för 100.000:-.

26. Vi ha varit hos Lars Svensson på Björkhagen på avskedskaffe. Det är nu en präktig bostad på Björkhagen och stor skillnad mot den, som Axel Nilsson på sin tid lämnade. Jag hoppas Svensson kommer att lyckas bättre som bonde än Axel Nilsson på sin tid.

27. Vi deltar i nattvardsgång i Mellby kyrka.

28/2 - 1/3. har jag legat sjuk i influensa. Jag har under dessa dagar studerat boken "Hästen". På senare tid har jag blivit intresserad av hästavel.. Jag förstår emellertid, att det är en svår och törnbestrodd tid, att kunna nå några goda resultat inom den branchen, i all synnerhet om de naturliga betingelserna är de allra bästa För att nå vidare med såväl häst- som nötkreatursavel fordras nog ganska betydande insatser för att höja produktiviteten å betesmarkerna.

Mars -44.

2. Jag är nu åter uppe vid mitt arbetsbord, men är ej fullt återställd. El-installatör Karl Johansson från Söne håller nu på med montering i tvättstugan. Erling har semester.
3. Jag har talat med landshövdingen Mannerfeldt angående de finska småflickornas hitresa. Det är Sirka och Irma, som vi ska försöka få över till Sverige igen. Några minusgrader.
5. I e.m. ha vi varit i Söne k:a och sedan på kyrkkaffe hos Anders Larsson i Skog och hans trevliga fästmöjorna och Olavi är ett par riktiga rustibussar.
6. Arbete på vedbacken och i skogen. Vi avverka stolpar för elledningen till Björkhagen.
7. Karin är på en sjukvårdskurs i Mellby skola. Anna skall utbildas för samaritvård.
8. Utbet. 1500:- kr i avlöningar. Vi ha nu färdiglevererat havren. Stjärnhavren gick som utsädesvara för 25:- pr dt.
9. Jag annonserar om kor, som jag vill sälja. Det rör sig om gallring för att få fram en jämnare och bättre besättning.
10. Eva har blivit opererad för var i öronen och näsan.. Det var mor Karin, som anade oråd och handlade i rätta ögonblicket.
16. I kväll kom jag hem från Stockholm, där jag besökt lantbruksveckan. Eva ligger på Lasarettet i lindrig lunginflammation. En liten finsk flicka hade kommit till Roo under min bortovaro. Hon heter Toni Margareta Karlsson och är svensktalande.
18. Jag har hälsat på Eva å Lasarettet. Hon hade 39 gr feber och mådde illa av de sulfonamidtabletter hon fått.
19. Far, mor, Karin och jag besökte Lidköpings k:a. Vi blevo bjudna på kaffe hos Rydén, som nyss flyttat in till Lidköping. Karin och jag besökte sen Eva, som nu är på bättringsväg. Därhemma ligger Ulla och Toni sjuka.
20. Ulla klagade för sina öron, så vi reste till Lasarettet med henne. Hon slapp stanna men fick medicin för halsen. Eva bättre. Jag fördärvade högra handens pekfinger i bildörren, när vi skulle resa hem. Jag måste uppsöka dr Möller för att få nageln bortopererad..
21. Sjukdomen härjar vidare i vårt hus. I dag ligger båda pojkarerna, Toni, Ulla och vårt hembitråde Majbritt Lindström i influensa. Eva ligger på lasarettet och jag går med armen i band.
22. Uppgiftskorten för de ~~de~~ värnpliktiga ha nu kommit och klagomålen från dem, som anse sig missgynnade strömma in. Rätteren har 4 dagars semester. Eva får komma hem i morgon. Alla barnen här hemma är liggande + hembiträdet. Karin har provat den eldrivna mangeln och är mycket belåten.
23. Eva är hemkommen från lasarettet. Jag har varit hos dr Möller för omläggning. Gruskörning från Mellby med 2 par.
- 25 -28 Jag är sängliggande i influensa och fick tillbringa min 39-årsdag där. ^{27/3}
29. Jag är åter på benen och vid mitt gamla kära skrivbord, där nu en hel del saker väntar på min behandling. Hedn besöker ögonläkare i Falköping för katarr. Gruskörning med hästar.
31. Tant Natalia Svensson i Göslanda gamla skola fyllde 70 år, och jag skjutsade far, mor och morbror Albert dit. Kyrkoherde Larsson höll ett anslående tal för jubilarerna.

April -44.

1. Sockerbolaget har bjudit sockenombuden på lunch å stads-hotellet i Skara. En livlig dikussion^{om} möjligheterna för betodling i Västergötland. Agronom Perman från Lanna försöksgård redogjorde vid Lantbruksklubbens sammanträde om stallgödseln som produktionsfaktor.
2. Vi skulle i dag rest till Söne k:a, men bilen krånglade. I stället skjutsade morbror Albert med häst till e.m.-Gudstjänst i Åsaka.
3. Källeagregatet är sönder, så vi monter^{av} det, och skicka^r det till Henning Svenssons verkstad för svetsning.
4. Vi vänta nu på bil från Stommen med morbror Per och moster Signe, med vilka vi skall åka in till stan och höra ett politiskt föredrag av statsrådet Domö.
5. Statsrådet Domö förklarade i sitt sammanträde i går, att det var ett rent under, att Sverige undgått att komma med i kriget. Vid slutuppgörelsen är dock Sverige utsatt för mycket stor risk att bli inblandat i det förskräckliga dramat.
7. Då bilagregatet är in^{skickat} för lagning fingo de gamla åka häst till kyrkan i dag. Karin och jag cyklade till Åsaka där kyrkoherde Lawenius höll en långfredagspredikan.
8. Just nu har jag kommit upp från vår upps⁻kattade bastu. Dr Möller har nu friskskrivet mig för min fingerskada. Slaktgodemannen har varit här och kontrollerat djurbeståndet. Det är Sven Karlsson, Fiskaretorp, som har fått den sysslan.
9. Påskdagen cyklade Karin och jag till Åsak k:a De gamle åkte efter häst.
10. Jag har varit med på hemvärnsövning å Björnegårdens flygfält. Vi deltog i mineringsarbete. Farmor uppvaktades i morse med sång av Karin och barnen. Hon har varit vemodig sista tiden och lidet av grubbel och sömnlöshet.
11. Farmor har gäster från Söne. Eva har blivit röntgad och doktorn förklarade, att hon inte hade något fel på sina lungor.
12. Jag har varit med mina föräldrar och syster Anna till Vigerum i Bronäs: Det var roligt att se hur praktiskt och fint de hade ordnat i sin bostad. Värme och sanitetsanläggning av en för landsbygden sällsynt förträfflighet.
13. Vi sortera och leverera potatis till militärförläggningar i trakten. Sågning av virke.
14. Vi leverera 13 dt Magnum Bonum-utsädespotatis från insynad odling med centrala Frökontrollanstaltens etiketter för 25:- pr dt. 15. Majbritt sjuk i influensa sedan den 10/4. Mulet. Vårregn. Vi leverera 13 ton potatis till militärförläggningar. Karin, Eva och jag ha badat bastu i kväll. Fågelsång i skogen.
16. Källeagregatet sänt till Jönköping för reparation. Vi få begagna hästskjutsar och cyklar. Jag har varit i Väla k:a.
18. Rättaren och Hedén ha verkställt kringvridningsprov med såmaskinen och med ledning av de värden de fingo fram har jag^{har} i kväll^{gjort} upp en såningstabell. Karin har stortvätt och eftersom Majbritt fortfarande ligger sjuk har hon fullt upp att göra. Hon har dock fått en del hjälp av rättarens fru.
19. Karin har i dag fått hjälp av Inga på L:a Roo.

April -44.

21. Vi använde i år sladdning av den styvare jordeb i st.f. överharvning. I kväll församlingafton i Mellby med föredrag om Luther av kyrkoherde Lawenius och med bilder ur hans liv.
22. Erling började traktorkörningen kl 4 i morse.. Kl 6 kom regn, som omöjliggjorde allt vårbruk. t.v.
23. Hemvärnsgruppen i Mellby har fått tjänstgöra som sårmarkörer åt Röda Korset. Sjukvårdare och Samariter knogade och bar oss på bårar och transporterade oss sedan på cykelbårar till förbandsplatsen.
24. Även i dag omöjliggör regn ett fortsatt vårbruk. Vi ha sågat bjälkar till logen, plöjt upp en misslyckad 2:a vall på Kvarngårdet och lagat hag.
25. Vi har i vår sålt potatis för över 3000:- kr, vilket kommer att hjälpa mig med finansieringen av gården under sommaren, då avlöningarna bli dryga. Vi ha börjat iordningställa en ny loge (tröskningsplats) i V delen av ladan.
27. I e.m. ha vi sått L:a Mossen. Jorden redde sig ganska bra förutom Ö spetsen på Undantaget (sedermera sålt till L:a Roo) Överharvning med traktor och hästar fortsätter.
28. Vi ha slagit det tidigare rekordet i fråga om sockerbetsareal genom att så Hamströmsgårdet, „Nya Björkhagen, „Lunna Mad och större delen av Stora Björkhagen, 9.2 ha.
29. Karin och jag ha tjänstgjort vid Anders Larssons och Latrilja Tuoris bröllop i Skog i Söne Pastor. Zet Cederbom var vigselförrättare.
30. + 4 gr i kväll. Jag har deltagit i hemvärnsövning i trakten kring Bryne. Det är tråkigt att hemvärnsövningarna ej kunnat förläggas till annan tid än söndagsförmiddagar. Naturligtvis skulle detta kunna ske om en stark och uppriktig vilja härför funnes.

Maj månad -44.

- Hedén och jag ha sått efter Erling Carlssons harvning. under morgonbetan och första hälften av f.m. Sådden kom inte igång förrän kl 11. Arbetarna nere och deltar i 1:a maj demonstrationen.
2. Kohagsskiftet och Bollehagen besådda. I går såddes Drängstugugårdet och Ladugårdsskiftet. Karin tvättar.
 3. Avslutat ärtsådden å Kolbacken. Blandsädessådd å Liden.
 6. Sådd av vallmo och fiskebysenap. Sått lök på 2200 kvm å La Kolbacken.
 6. Spridning av chilesalt på det i går djupharvade betfältet. Snöfall i Skara- och Falköpingstrakten i natt. I falköpingstrakten gick mjölkskjutsarna på släde. Här föll ingen snö!
 7. Vi ha bevistat gudstjänst i Åsaka. Morbror reste i går morse till Stockholm på Kyrkligt Möte.
 8. Sockerbetorna ha såtts i dag. vi ha sått en del med enkornsfrö, och torde väl detta vara det första försöket med den metoden i Västergötland. På Kolbacken har Pettersson sått foderbetan "Röd Kägla". Torparna lånar hästar för sitt vårbruk.
 10. Traktorn arbetar nu hos småbrukarna på L:a Roo. I kväll cyklade jag med Arne Hedén och Erling i skogen mellan L:a Roo och Häggenes utmarker.

Maj -44.

11. Morbror är hemkommen från Det Kyrkliga Mötet i Stockholm. Han hade varit sjuk och svimmat i en kyrka under morgonbönen, före mötets högtidliga öppnande. Vårsådden färdigvältad. Stora trktorn hos Hilmer Göransson, Djäknebacken. Hans gård är i kvickrotens våld! Karin och Eva sjuka i magplågor.
13. + 15 gr kl 20. Det har varit en strålande, varm, lugn och ljuvlig dag. Björkar och lönnar stå i lövsprickning. Pil och krusbär blommar.
14. En härlig söndag med 14 gr i skuggan. Riktig fart på valarna blir det nog inte innan vi får regn.
15. Görän 3 år. 13 mm regn kom i dag, men samtidigt blev vi av med den goda värmen. Två rödfärgare kom i dag, Rydén med biträde.
16. Kvigorna på bete. Rödfärgning av ladan. Nattfrost. Ingen skada.
18. Röda Kors-veckan i Örslösa högtidlighölls med sångguds-tjänst och föredrag av vår kyrkoherde och kyrkoherde Strandkvist från N:a Härenene. Korna blodprovas angående kastnings-smitta. Karin och Stina på Kyrkebacka i Stö.
24. Kallt och regnigt den sista veckan. Norrmännen fingo även i år fira sin nationaldag inom hemmets väggar.
25. Albert Karlson, Georg, Åke Svensson och Pettersson ha semester.
27. Sammanträde med lidköpingskretsen av LOM. Därefter sammanträde med Källanans Kretsavdelnings styrelse. Moster Manda Berg har i dag vigts till den sista vilan på Rackeby kyrkogård.
28. I e.m. reste vi till Söne k:a. Kylan börjar nu vika för milda sommarvindar.

Karin och barnen, utom lille Görän, gästade pastor Larssons familj i Bärneboda, S. Kedum. Vi deltog även i Gudstjänsten i Ryda k:a, där pastor Sven Larsson (Sedermera Bärnebo) predikade.

30. Karin har symöte här i dag. Kyrkoherdens och kantor Ennarts familjer gästade oss senare på kvällen. Ett tråkigt meddelande nådde oss. Vår kristidsnämndsordförande, folkskollärare Sundemo har drabbats av Hjärnblödning. Hans arbetsbörda har varit tung.

31. I morgon skall Majbritt lämna oss.. Det är fars brosöndotter, som hjälpt oss i vinter. Karin skall i morgon få ett nytt hembiträde från Hjelmäter, Inga Mörk, som tagit platsen för 75:- kr pr månad.

Juni -44.

1. Rätteren, Erling och Friman ha semester. Äppleträden gå i blom.

3. Hovslagare Källström från Öttum har varit här och verkat hovarna på Heliöse, som jag tänker visa vid premieringen i Lidköping. Jag hämtade honom på Storeberg och sljutsar hem honom till Öttum. Röda-Kors auktion i Mellby.

4. Karin och jag kommo i säng kl 2.30 i natt efter att ha skjut-sat hem magistrarna Larsvik och Drugge. De hade medverkat med sång till luta och orgel vid Röda-Korsfesten, där jag fick tjänstgöra som auktionsutropare.

6. I dag meddelades i extra kommuniké i radio, att en andra front öppnats i Frankrike. Gud förbarma dig över mänskligheten, som lider! Hjälp oss att göra bot och bättring! En högerförening för Mellby har bildats här på St. Roo.

Junimånad -44.

117.

7. Betgallringen påbörjades i går. Hästpremiering i Lidköping. Helieuse 4 placerade sig bra som näst bästa källandshäst.

8. Betgallringen pågår mellan skurarna, men det är något för fuktigt. Äppleträden stå i blom. Det behövs nu vackert väder för att kärlekens små postiljoner, bina, skall kunna fara ut och medverka till befruktningen.

9. Vi ha i dag visat Vera vid premieringen. Hon blev godkänd endast tack vare, att hon hade ett bra föl efter Lakej

10. Vi ha gjort en utfärd till Kinnekulle tillsammans med Evas lärarinna. Det blev en härlig e.m., med promenader under de mäktiga lövvalven, från vilka fågelsången tonade.

11. Jag skjutsade till Åsaka k:a på f.m. och till Örslösa på e.m. Folkskollärare Sundemo vigdes till den sista vilan i Mellbymissionshus i e.m.

12. Representanter för Kinne, Kinnefjärdings och Källands härad ha beslutat skrinlägga planerna på ett lantbruksmöte i Lidköping för dessa härad 1946.

14. Konsulent Hallerfors, agronom Valler och disponent Höveler, Lidköping ha i dag medverkat i en kurs om ogräsbekämpning här på St. Roo

15. Jag har som representant för Mellby deltagit i sammanträde under ordförandeskap av deras nye kommunalordförande, Kommunisten Johan Nyberg, som söker få till stånd en hemvårdarinneorganisation för pastoratet.

17. Källands Kretsavdelning har avhållit sitt årsmöte med demonstration av lantbruket å Margretelund, förhandlingar och föredrag å hotell Örnen samt trevlig samvaro vid gemensam måltid.

18. En strålande vacker sommarsöndag. Syrén, oxel och rönn stå i full blomning, blåklinten i knopp. Barnen få springa barfota och korna ha gott bete

19. Tack o Gud för att ingen svår olycka inträffade här i dag. Hisskättingen brast och ett gönfoderlass störtade ner på logen. Körkarlen var inte på logen men ett föl kom under lasset. Dess bättre klarade det sig dock utan skador.

20. Tills dato 75 ton grönklöver inlagda i silotornet. Besprutning av fruktträd och mot jordloppor å betfältet på Kolbacken.

21. Eva har haft examen i dag. Utdelning har verkställts ur Baggeska Folkskolefonden. Eva har i kväll hjälpt mig med ogrärensning i lökodlingen.

22. Carl-Gustav har varit hos tandläkare i dag. Han var riktigt modig och grät inte alls. Därför fick han i e.m. följa med till söndagsskolans fest i Höglunda park. Jag skall på hemvärnsövning i Järpås i kväll.

23. Silotornet nu fyllt med 100 ton grönmassa, och vi belastar med 300 kg pr kvm. Skjutningen i går kväll gick för min del åt skogen. Träna!

24. Karin har besök av en syster till folkskollärare Larsvik i Tängene. Hon är husmoder vid Vanförestalten i Göteborg. Lilly Larsson var för ett tjugotal år sedan anställd som hembiträde åt fru Lisa Janson i Gillstads prästgård. Fru Janson bemötte henne mycket kallt, då hon hälsade på henne vid Söne kyrka.

Juni 1944.

118.

26. Uppehållsväder men mulet och svalt under midsommarhelgen. I dag kom dock 7 mm regn. I kväll ringde morbror Per och anmälde sig som spekulant på av mig utannonserade kor.
27. Karin har i dag fått uppvaktning dagen efter 43-årsdagen i f.m. sålde jag 45 Alma och 425 Luna till morbror Per för 2000:-
28. Bisamhälle nr 1 skickade i dag ut en kraftig svärm, som flög sin väg, då jag inte hade tid ta hand om den. Jag fick skjutsa Erling till Lasarettet. Han har fått ledgångsreumatism.
29. Betongjutting av körlogen påbörjad. Vetet i axskjutningen.
30. 6 man och några gossar ha hängt hö från 3½ ha. Gullregnet och de rödblommade hagtornsträden stå i full blomning.

Juli månad 1944.

1. Åska och 10 mm regn. Transformatorn ramponerades. Stömlösa.
2. El-tillförseln åter i gång. Karin och jag hämtade Ingeborg och Brita på Lasarettet. Svåger Efraim är dödsdömd av dr Akmar.
3. Jag har skjutsat Mor in till Lasarettet. Hon har fått var i öronen. Ingeborg åkte med in till Efraim. Det är vemodigt veta honom ligga där utan hopp om förbättring. Själv vet han inte om hur allvarligt läget är.
4. Erling Carlsson, Albert Karlsson och Åke Svensson borta från arbetet.
5. Bina svärmar träget i värmen. Vildsvärmar passerar dagligen. Mitt samhälle nrl. skickade ut 2:a svärm, men då jag hade vicefångare på kupan, vände den tillbaka.
6. 23 gr i skuggan kl 19. Jag har skjutsat mor till lasarettet för behandling. Hon är opererad för var i öron och näsa. Vi ha slagit upp klöver.
7. En värmebölja gynnar sedan några dagar klöverbärningen. Bina ha nu drag från vitklöver och snöbärsbuskar.
8. Mina karlar blev i går tillsagda om övertid, om så skulle erfordras, för att få höet hängt före söndagen. De satte emellertid full fart redan i går och hade arbetet klart till kl 12. Arbetet har alltså legat nere i e.m. Karin, en del av barnen och jag ha varit ner vid Svalnäs.
9. Värmerekord, 30 gr i skuggan kl 15.30. Vi ha åhört kyrkoherde Lawenius predikan i Mellby. I e.m. skjutsade jag Karin och Ingeborg till Lasarettet, där vi hälsade på Efraim. , som tycks krya på sig än en gång.
10. Värmeböljan över för denna gång. Endel värmeslag och drunkningsolyckor ha inrapporterats.
11. Helieuse fick börja som draghäst i dag vid gödselkörning. Körningen avbröts p.g.a. regn och vi började arbeta vid Ö logen, som också skall betonggjutas i år.
12. På 100-årsdagen efter August Larssons födelse samlades hans

barn, barnbarn och även barnbarns barn voro representerade genom Carl-Gustav, Eva, Inger och Signe Marianne. Morbror Albert talade några tankvärda ord vid graven om att fädernas minne bäst hedras genom att vi, deras efterkommande, efter deras exempel bruka nådens medel, och att vi ej bidra till att ytterligare avfolka kyrkorna. Han slutade med att läsa psalmen: "Kristne medan vi här vandre..", vilken vi sedan sjöngo. Det var en högtidlig stund!